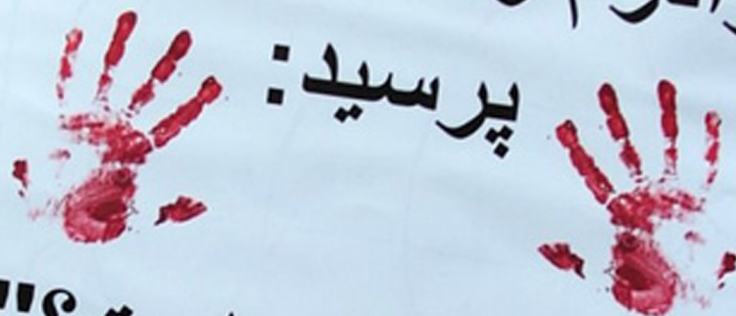

برادرم را کشت چون

"رای من کجاست؟"

راه دشوار آزادی

مروری بر ۸ ماه جنبش مدنی سبز از ۲۲ خرداد تا ۲۲ بهمن
حمید تکاپو

Download from: aghalibrary.com

راه دشوار آزادی

مروری بر ۸ ماه جنبش مدنی سبز از ۲۲ خرداد تا ۲۲ بهمن

حمید تکاپو

Download from: aghalibrary.com

اشاره:

این گزارش خلاصه‌ای از حوادث جنبش سبز در هشت ماه اول مقاومت نو در ایران است. اولین قسمت این گزارش در تاریخ ۱۳ بهمن ۱۳۸۸ در سایت جرس منتشر شد و پس از آن در طول حدود یک ماه قسمت‌های دیگر گزارش نیز در همان سایت قرار گرفت. برای اینکه امکان دسترسی علاقه‌مندان به این گزارش در یک کتاب فراهم شود ما همه‌ی گزارش‌ها را در یک جا گردآوری کرده‌ایم و در انتهای کتاب نیز یک بخش ضمیمه افزوده شد که شامل همه‌ی بیانیه‌های میرحسین موسوی تا کنون (از بیانیه اول تا هفدهم) است. توصیه‌ی ما به دوستان و فعالان جنبش سبز این است که این کتاب را تکثیر کنند و در عید نوروز که به شهرستانهای ایران سفر می‌کنند برای آگاهی دیگر هموطنان مان توزیع نمایند.

بخش اول

خردادماه

(بخش اول - خرداد)

در مرور رخداد‌های چند ماه اخیر، عواملی چون مناظره‌های انتخاباتی، حمایت نهادهای انتصابی از یک کاندیدای خاص، دخالت فاحش نظامیان در انتخابات و حضور مجدد پدیده لباس شخصی‌ها، نامه نگاری شخصیت‌ها به رهبر نظام و واکنش‌های وی، تقلب فاحش در روند و نتیجه انتخابات، سرکوب خونین مردمی که خواهان حقوق شهروندی و مطالبات مدنی خود بودند، اظهارات و عملکرد حامیان کشوری- لشگری و رسانه‌ای کودتاچیان، اظهارات و بیانیه‌های رهبران و حامیان جنبش، مواضع و عملکرد افراد و گروه‌های مقیم خارج از کشور و همچنین واکنش‌های جهانی به جنبش سبز مردم ایران، مواردی هستند که بدلیل نقش جدی در تکوین و تکامل جنبش، قابل تامل و بررسی می‌باشند.

از شامگاه ۲۲ خرداد (روز انتخابات ریاست جمهوری) تا کنون، با آنکه روند سرکوب بدون وقفه ادامه داشته و حتی سیر صعودی طی نموده، اما می‌توان مشاهده کرد که تقریباً در هر ماه یک سرکوب نظامی خونین و شدید در اوج رقم خورده (۳۰ خرداد، ۱۸ تیر، ۱۰ مرداد، ۲۷ شهریور، ۱۳ آبان، ۱۶ آذر و عاشورای ۶ دی) و هر ماه تعداد زیادی بازداشت، زخمی، شهید و مفقود برای جنبش به جای ماند؛ که هر کدام از این هزینه‌ها، مرحله‌ای از تکامل تاریخی جنبش را رقم زد؛ کما اینکه میرحسین موسوی سه روز قبل از انتخابات خاطرنشان کرده بود "ما سرباز آزادی و اخلاق و عدالتیم."

در این میان بیانیه‌های اعتراضی میرحسین موسوی و مهدی کروبی تأثیرات زیادی در روند جنبش گذاشت؛ که می‌توان بیانیه‌های مهندس موسوی پیرامون تقلب در انتخابات، مخالفت با دولت محمود احمدی‌نژاد، اعتراض به عملکرد شورای نگهبان، حمایت از حرکت‌ها و اعتراضات مردمی، احقاق حقوق مردم معترض، جان باختگان، بازداشت شدگان و آسیب دیدگان اعتراضات پس از انتخابات اشاره کرد که در روزهای سرنوشت‌ساز هفته آخر خرداد، ۱۸ تیر، روز قدس، روز دانش آموز، روز بسیج، روز دانشجو، مراسم چهلم شهدای اعتراضات پس از انتخابات، بازگشایی مدارس و دانشگاهها و همچنین حوادث عاشورا را مثال زد.

موضع گیری‌های موسوی و کروبی بر سر مواضع مردمی مانند آنها نیز، روال سنتی سالهای اخیر ایران را دچار تغییر جدی کرد: روندی که اگر تقلبی صورت می‌گرفت، یا سکوت می‌شد، یا اعتراض به روز قیامت واگذار می‌گردید (هاشمی در انتخابات ۸۴) و یا نامه‌ای تند به رهبری نوشته و از دخالت آقازاده یا آقا انتقاد می‌شد (کروبی در همان انتخابات).

انتقام گیری‌ها شخصی در پربیننده‌ترین برنامه‌های تاریخ تلویزیون ایران

پیش از برگزاری انتخابات، صدا و سیمای جمهوری اسلامی دست به ریسکی بزرگ زد و چهار کاندیدای تایید صلاحیت شده برای انتخابات ریاست جمهوری را به پای میز مناظره کشاند. مناظره‌هایی که به استناد آمار منتشره، پربیننده‌ترین برنامه در تاریخ تلویزیون ایران بود و گزارش محرمانه اداره آموزش معاونت سیاسی صدا و سیما خاطرنشان کرده بود "پخش مناظره‌های انتخاباتی، اعتماد از دست رفته مردم به صدا و سیما را بازگردانده و تعداد مخاطبان آنرا به ۴۰ میلیون نفر رسانده است." رسانه‌های خبری نیز تعداد پیامک‌های ارسالی در ایام پخش مناظره‌های تلویزیونی را روزانه نود میلیون ثبت کردند.

در اولین* مناظره جنجالی که در ۱۳ خرداد ماه برگزار شد، محمود احمدی‌نژاد روبروی مهندس میرحسین موسوی قرار گرفت و با رویکردی انتقام‌جویانه و غیرحرفه‌ای، برخی از شخصیت‌های غایب را به "تلاش برای تضعیف" دولت خود متهم نمود و اهانتی بی‌ربط نیز به سه کاندیدای دیگر و همچنین همسر مهندس موسوی روا داشت. موسوی نیز، احمدی‌نژاد را به "خیالبافی" و "قانون‌گریزی" متهم نمود. یک روز بعد دفتر آقای هاشمی رفسنجانی از صدا و سیما خواست تا فرصتی برای پاسخگویی به اتهامات وارده از سوی احمدی‌نژاد در اختیار وی و اعضای خانواده اش قرار گیرد، که البته این فرصت هرگز داده نشد.

مناظره های بعدی نیز در کش و قوس همین موارد برگزار شد و احمدی نژاد برای دفاع از خود در برابر انتقادات کارشناسی، حمله به دیگران و فرار رو به جلو را پیشه ساخت. آخرین مناظره را نیز در تاریخ ۱۸ خرداد احمدی نژاد و محسن رضایی برگزار کردند. همان روز (۱۸ خرداد) طولانی ترین زنجیره انسانی (۲۵ کیلومتر) در طولانی ترین خیابان ایران و خاورمیانه (ولی عصر) توسط حامیان مهندس موسوی شکل گرفت.

یک روز بعد یعنی در ۱۹ خرداد، نامه هاشمی رفسنجانی به رهبری منتشر شد که ضمن انتقاد از اتهامات وارده از سوی محمود احمدی نژاد به او و خانواده اش، به رهبر جمهوری اسلامی هشدار تندی داد که در صورت عدم مداخله، "میراث انقلاب در آتش خواهد سوخت."

همان روز روسای کمیته صیانت از آرای ستادهای موسوی و کروبی، طی نامه ای مشترک به احمد جنتی دبیر شورای نگهبان، از زمزمه های احتمال تخلفات گسترده در انتخابات ابراز نگرانی کردند.

به فاصله یک روز، مهندس موسوی در ۲۰ خرداد نامه ای به علی خامنه ای نوشت و نسبت به جانبداری ناظران (شورای نگهبان) و احتمال دخالت نظامیان (سپاه) در انتخابات هشدار داده و تصریح کرد "بعضی از اعضای شورای نگهبان و ناظران آن شورا، با جانبداری علنی از رئیس کنونی دولت، از بیطرفی خارج شده اند."

در حالیکه هاشمی رفسنجانی از عزت الله ضرغامی، رئیس منصوب رهبری در صدا و سیما خواستار زمانی کوتاه برای پاسخگویی به اتهامات وارده از سوی احمدی نژاد شده بود، اما این احمدی نژاد بود که از رسانه ملی وقت اضافه ای یکطرفه جایزه گرفت تا در آخرین روز مبارزه تبلیغاتی نیز، از این رسانه استفاده ای غیرقانونی کند.

یک روز قبل از انتخابات، دستگاههای امنیتی دولت محمود احمدی نژاد، با قطع سیستم پیامک (SMS) کلیه اپراتورهای تلفن همراه کشور و هشدارهای امنیتی، به استقبال انتخابات رفتند.

ما تقلب و کودتا می کنیم، پس هستیم

انتخابات دهمین دوره ریاست جمهوری در ۲۲ خرداد با آرائی تقریباً ۴۰ میلیونی و مشارکت بیش از ۸۵ درصد، بیسابقه ترین انتخابات تاریخ ایران (از حیث تعداد شرکت کننده) نام گرفت.

بنا به تمام شواهدی که دال بر پیروزی مهندس موسوی (با رای بیش از ۲۱ میلیون) بود و همچنین سخنان مطبوعاتی ایشان در ساعتی پس از انتخابات که خاطرنشان ساخت "بنده برنده قطعی انتخابات با آرای زیادی هستم و وظیفه ماست که از آرای مردم صیانت کنیم و راه برگشتی وجود ندارد"، مردم در اطراف ستاد مرکزی ایشان جمع شدند تا بر اساس گزارشهای ارسالی نمایندگان ستاد از مراکز انتخاباتی، جشن پیروزی برگزار کنند. این امر با واکنش ناگهانی نیروهای انتظامی و استقرار آنها در محل و نهایتاً جلوگیری از جشن روبرو شد.

به فاصله یک ساعت بعد، ابتدا خبرگزاری فارس و سپس رسانه های حامی دولت، ناگهان خبری روی خروجی های خود گذاشتند و اعلام کردند "شمارش نهائی آرا نشان از پیروزی قاطع محمود احمدی نژاد با اختلاف بسیار زیاد می دهد."

در اواسط روز انتخابات (ساعت حدود پنج و نیم بعد از ظهر)، تعدادی از لباس شخصی ها به ستاد انتخاباتی مهندس موسوی در قیطریه تهران یورش برده، تلویزیون اینترنتی آن ستاد را قطع کرده، کامپیوترها را شکسته و با استفاده از گاز اشک آور، شوکر و باتوم برقی، به حاضران حمله کردند.

ظهر روز انتخابات سردار پاسدار احمدرضا رادان، جانشین فرمانده نیروی انتظامی کشور اعلام کرده بود تجمع هواداران نامزدهای ریاست جمهوری در تمام کشور از این به بعد غیرقانونی است و همزمان با وی، سرهنگ محسن خانچرلی معاون عملیات فرماندهی نیروی انتظامی تهران بزرگ نیز خاطرنشان کرد "رزمایش اقتدار که تا پایان شمارش آرا در تهران بزرگ ادامه خواهد یافت از ساعت ۱۷ در میادین و معابر مهم پایتخت آغاز شده است."

در غروب روز انتخابات، فاز کلاسیک کودتا نیز کلید خورد و آرایشی نظامی با حضور یگانهای ویژه پاسداران و نیروهای لباس شخصی در محل های مختلف و تقاطع های اصلی تهران برقرار شد تا کنترل اوضاع را در دست گیرند.

قطع سرویس پیامک نیز به اختلال در شبکه تلفنی و اینترنت کشور کشید. در اولین حرکت سرکوبگرانه، تجمع پراکنده طرفداران مهندس موسوی در اطراف وزارت کشور با خشونت شدیدی سرکوب گردید.

شنبه ۲۳ خرداد: آغاز سیطره نظامیان در کشور

ساعات اولیه بامداد روز شنبه ۲۳ خرداد، با پلمب ستادهای انتخاباتی کروی و موسوی، دستگیری و ربایش صدها تن از فعالان سیاسی - مطبوعاتی کشور، فیلترینگ بسیاری از سایتهای ارتباط جمعی، ارسال پرازیت بر روی شبکه‌های خبری ماهواره‌ای آغاز شد.

پس از اعلام رسمی نتایج اولیه در بامداد شنبه و اعلام پیروزی احمدی‌نژاد "با فاصله زیاد نسبت به میرحسین موسوی و سایر نامزدها"، کروی و موسوی با استناد به شواهد کمیته صیانت از آرا و مستندات دیگر، اعتراض خود را اعلام کردند.

موسوی در واکنش به اعلام نتایج، طی نامه‌ای خطاب به ملت ایران، شیوه برگزاری و شمارش آرا را "بهت آور" و "شعبده‌بازی دست‌اندرکاران انتخابات و صداوسیما" نامید و با اعلام اینکه "تسلیم این صحنه آرای خطرناک نخواهم شد"، خاطرنشان کرد "مردم به دنبال آن هستند که بدانند چگونه و توسط چه کسانی و مقاماتی طرح این بازی بزرگ ریخته شده‌است." همزمان کروی در نامه‌ای مشابه، نتایج را "مضحک و شگفت" خوانده و خاطرنشان کرد "وضعیت موجود در بیان و بیانیه نمی‌آید و باید فکری دیگری کرد."

مهندس موسوی ظهر شنبه طی نامه‌ای به مراجع شیعه از آنها خواست تا در مقابل "تقلب در آرای مردم" سکوت نکنند، و خاطرنشان کرد "از آنجا که" تمامی راهها برای احقاق حقوق مردم بسته شده، مواجه شدن مردم مظلوم با سکوت علما و مراجع، خسارتی بیش از یک تغییر در آرا را به دنبال خواهد داشت."

موسوی صبح همان روز اعلام کرده بود که در مورد نتایج انتخابات، کنفرانسی مطبوعاتی در محل روزنامه اطلاعات برگزار خواهد کرد که نیروهای امنیتی مانع از برگزاری این کنفرانس شدند.

همزمان آقای خامنه‌ای در واکنش به این اعتراض‌ها با انتشار پیامی، نتایج شمارش آرا را تأیید و اعلام کرد که "محمود احمدی‌نژاد با ۲۴ میلیون رأی پیروز انتخابات است." بلافاصله دولت با عدم تمدید ویزای خبرنگاران خارجی از آنان خواست که سریعاً ایران را ترک کنند.

با وجود اینکه بخش‌های نظامی - انتظامی و شبه نظامی، از روز انتخابات هشدارهایی در مورد برخورد با هرگونه اعتراضی داده بودند، اما از ظهر شنبه تظاهراتی در خیابان‌ها و میدانی اصلی تهران و مشهد به راه افتاد که اولین تظاهرات در اعتراضات بعد از انتخابات، از مقابل ساختمان وزارت کشور در خیابان فاطمی شروع شد و سپس خیابانهای شهر را درنوردید و اولین شعار معترضان "مرگ بر دیکتاتور" و "رای ما رو پس بده" گزارش شد.

گزارش خبرگزاری‌ها از ضرب و شتم شدید مردم و بازداشت صدها تن از معترضان حکایت داشت. همزمان با اعتراضات داخل کشور، ایرانیان معترض به نتایج انتخابات در شهرهای لندن، کلن، برلین، پاریس، نیویورک، سیدنی، واشنگتن، لوس آنجلس، ادمونتون، ونکوور، مونترال و تورنتو دست به تجمعات اعتراضی زدند.

روز دوم و پروژه جنجالی "خس و خاشاک"

یکشنبه ۲۴ خرداد و دومین روز اعتراضات، احمدی‌نژاد جشن پیروزی خود را در میدان ولیعصر به راه‌انداخت و در سخنرانی خود با اهانت به معترضان و مخالفین خود، آنها را "خس و خاشاک" نامید. همزمان در نقاط مرکزی تهران حملات نیروهای یگان ویژه پاسداران به مردم معترض ادامه داشت و ماموران با شلیک تیر هوایی و گاز اشک آور به آنها حمله کردند که اوج این حملات در اطراف دانشگاه تهران و میدان ونک گزارش شد.

در شهرهای دیگر نظیر بابل، مشهد، زاهدان، اصفهان، کرج، اهواز، کرمانشاه و شیراز نیز اعتراضاتی گسترده انجام شد که یگان ویژه پاسداران و لباس شخصی‌ها در حمله به مردم متوسل به خشونت شدیدی شدند.

ظهر یکشنبه مهدی کروی با صدور بیانیه‌ای تأکید کرد "به هیچ وجه از موضع خود کنار نخواهم کشید و احمدی‌نژاد را به عنوان رئیس‌جمهور ایران به رسمیت نمی‌شناسم." وی همچنین از شورای نگهبان خواست که

انتخابات را باطل و "در راستای خواست به حق ملت و اکثریت مردم، بار دیگر انتخابات را تجدید نمایند." ایشان همچنین افزود "اگر شورای نگهبان درخواست ابطال انتخابات را نادیده بگیرد و این شورا و دولت بر نتایج فعلی تاکید داشته باشند، تصمیم های جدیدی خواهم گرفت که در اطلاعیه های بعد به اطلاع مردم خواهد رسید." کروی از نیروهای انتظامی و امنیتی نیز تقاضا نمود "حقوق شهروندی منتقدان و معترضان را رعایت کنند"، زیرا "شکرانه بیرون آوردن احمدی نژاد از صندوق های رای، ضرب و شتم مردم، دستگیری و تهدید امنیتی فعالان سیاسی و اجتماعی و ایجاد جو امنیتی در کشور نیست."

همزمان سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی نتایج انتخابات را "کودتایی نرم علیه مردمسالاری" اعلام نمود. مهندس موسوی طی نامه ای به شورای نگهبان خاطرنشان کرد که "پیرو ده ها مکاتبه ستاد انتخاباتی اینجانب با آن شورا دایر بر تخلفات صریح انتخاباتی عوامل اجرایی وزارت کشور و نیز یکی از نامزدها که قطعاً در نتیجه انتخابات مؤثر بوده، عدم صحت انتخابات محرز است و رسیدگی و ابطال آن درخواست می گردد. مهندس موسوی هشت مورد از موارد تخلف را مستنداً به اطلاع شورای نگهبان رساند.

موسوی همچنین از مردم درخواست کرد "به صورت مسالمت آمیز و با رعایت اصل عدم برخورد"، به مخالفت خود نسبت به نتایج انتخابات ادامه دهند. ایشان به اطلاع مردم رسانید که "درخواست مجوز برگزاری یک راهپیمایی را به مسئولان داده است تا یک راهپیمایی بزرگ در تمامی شهرهای کشور برگزار شود تا از آن طریق مردم فرصتی برای نمایش مخالفت خود با شیوه برگزاری انتخابات و نتایج آن پیدا کنند."

درخواستی که هرگز از سوی مسئولان پاسخ داده نشد...

موسوی از نیروی انتظامی نیز خواهش کرد "از برخورد خشن با حرکت های خودجوش مردم خودداری کرده، اجازه ندهد اعتماد مردم نسبت به این نهاد ارزشمند (پلیس) خدشه دار شود."

محسن کدیور در نخستین اظهار نظرش پس از انتخابات با انتشار مقاله "در سوگ مشروعیت برپاد رفته" در تاریخ ۲۴ خرداد نوشت: "با مهندسی ناشیانه نتیجه انتخابات ۲۲ خرداد ۸۸ تیر خلاص به پیکر نیمه جان جمهوری اسلامی شلیک شد و آخرین بازمانده مشروعیت جمهوری اسلامی - که همانا صداقت و امانتداری نسبی انتخاباتش بود- در پای مصلحت نظام اسلامی قربانی شد."

از همان شب (یکشنبه) طنین فریادهای اعتراض آمیز "الله اکبر" از بام خانه ها در سراسر ایران طنین انداز شد. از اتفاقات هولناک دیگر در روز یکشنبه، حملات یگان ویژه پاسداران و لباس شخصی ها به تجمع اعتراض آمیز دانشجویان در دانشگاه صنعتی اصفهان و کوی دانشگاه تهران و سپس حمله به خوابگاه دانشجویان و تیراندازی و ضرب و شتم و دستگیری تعداد زیادی از دانشجویان بود. اتفاق رخ داده، یکی از خونین ترین حملات به کوی دانشگاه طی سالهای اخیر ذکر شد. همزمان با تظاهرات در ایران، ایرانیان خارج از کشور نیز به تجمعات اعتراضی خود در فرانسه، انگلیس و کانادا تداوم بخشیدند.

دوشنبه ای بزرگ در تاریخ

روز دوشنبه ۲۵ خرداد و در سومین روز بعد از کودتا، معترضان به تظاهراتی میلیونی از میدان فردوسی تا میدان آزادی تهران - بصورت ساکت - دست زدند که صاحب نظران آنرا بزرگترین راهپیمایی ضد دولتی پس از انقلاب ۱۳۵۷ اعلام کردند. در راهپیمایی اعتراضی فوق الذکر، مهندس موسوی و محمد خاتمی نیز شرکت و در آن سخنرانی کردند. این راهپیمایی با درگیری مقابل یکی از پایگاههای بسیج در میدان آزادی که از داخل آن به طرف مردم آتش گشوده شده بود، به خشونت گرایید که در جریان آن دهها تن شهید و مجروح شدند.

همزمان در طرف دیگر تهران و در مقابل سفارت های بریتانیا و فرانسه نیز، جمعی از لباس شخصی هایی که رسانه های کودتا آنان را دانشجو می نامیدند، دست به تجمع زده و ادعا کردند فرانسه و انگلیس در اعتراضات ایران دخالت دارند."

در دانشگاه تهران و در واکنش به حملات خونین شامگاه یکشنبه به کوی نیز، تجمعی از دانشجویان و اساتید شکل گرفت و همزمان اساتید دانشگاه صنعتی شریف در اعتراض به حمله‌های وحشیانه پاسداران و انصار حزب الله به دانشگاهها و خوابگاهها، دست به تحصن زدند. دانشگاه همدان، بابل، مشهد، اصفهان و شیراز هم صحنه اعتراضات گسترده به نتایج انتخابات و همچنین حملات به دانشجویان بود. در ارومیه نیز تظاهراتی گسترده توسط مردم صورت گرفت که با حملات نیروهای انتظامی، چندین نفر زخمی و بازداشت شدند.

در همین روز (دوشنبه)، در حالیکه ایران صحنه اعتراضات خونین بود، محمود احمدی نژاد برای شرکت در مراسم افتتاحیه «نشست سازمان همکاری شانگهای»، به مسکو سفر کرد تا با رئیس جمهور آن کشور دیدار و گفتگو کند. عکس‌های وی و مدودوف، در اعتراضات آینده جنبش به دولت روسیه بی تاثیر نبود. عصر دوشنبه وزارت ارشاد دولت احمدی نژاد، طی نامه‌ای به رسانه‌های خارجی مستقر در ایران، اخطار کرد از این پس از هرگونه پوشش اعتراضات مردمی خودداری نمایند.

ادامه اعتراضات و واکنش‌ها در هفته اول

یک روز پس از تظاهرات میلیونی ۲۵ خرداد، بسیاری از مردم خواستار تکرار آن برای روز سه‌شنبه در میدان ولی عصر تهران شدند و همزمان تعدادی از حامیان احمدی نژاد قصد داشتند با تجمع در همان محل، "تشنج‌های اخیر را محکوم کنند."

ستاد مهندس موسوی ضمن انتشار اطلاعیه‌ای با تاکید بر اینکه موسوی در راهپیمایی خیابان ولیعصر حضور نخواهد داشت از مردم خواست "در دام درگیری‌های طراحی شده" قرار نگیرند.

بدنبال انتشار این بیانیه، بسیاری از مردمی که به سمت میدان ولیعصر حرکت می‌کردند، به طرف صداوسیما حرکت کردند و با اینکه این تجمع آرام گزارش شده بود، اما در چندین نقطه نیروهای انتظامی برای متفرق کردن مردم از گاز اشک‌آور و باتوم استفاده کردند. در تجمع مقابل صدا و سیما، فائزه هاشمی رفسنجانی حضور یافت و برای تظاهرکنندگان سخن گفت.

صداوسیما جمهوری اسلامی ساعتها و بطور یکطرفه تجمع حامیان احمدی نژاد در میدان ولی عصر را مورد پوشش قرار داد و رسانه‌های کودتا نیز آنها را صدها هزار نفر خواندند. همان روز لباس شخصی در حالیکه مجهز با باتوم، شوکر و گاز بودند، به شهرک سبحان واقع در بلوار کاوه تهران حمله ور شده و پس از ورود به منازل مردم به ضرب و شتم وحشیانه و آسیب رساندن به اموال آنان پرداختند. (پرونده این مجتمع هنوز مورد رسیدگی قرار نگرفته است.) موج بازداشت گسترده مردم و فعالین سیاسی - دانشجویی و مدنی نیز کماکان ادامه داشت.

روز سه شنبه تظاهرات و درگیری‌ها در شهرستانهایی چون مشهد، تبریز، ارومیه، خرم‌آباد، زاهدان، انزلی و شیراز نیز ادامه داشت و در واکنش به سرکوب دانشجویان دانشگاه شیراز، رییس آن دانشگاه از سمت خود استعفا کرد.

همزمان استاد محمدرضا شجریان طی نامه‌ای سرگشاده به ریاست صداوسیما، از وی خواست تا از پخش آثار او خودداری کند. استاد شجریان در همین زمینه خاطرنشان کرد "در شرایطی که مردم در بهت و حیرت هستند و به گفته آقای احمدی نژاد، خس و خاشاک به حرکت در آمده‌اند، صدای من در صدا و سیما جایی ندارد. صدای من صدای خس و خاشاک است و همیشه هم برای خس و خاشاک خواهد بود."

صداوسیما جمهوری اسلامی در آستانه انتخابات از ترانه‌های با مضمون ملی برای مقاصد خود استفاده می‌کرد. همان روز (سه شنبه) مرحوم آیت الله العظمی منتظری که نزدیکان ایشان اعلام کرده بودند وی پس از سالها "برای اولین بار در انتخابات شرکت کرده و رای داده‌است"، با انتشار بیانیه‌ای، از "تقلب در انتخابات" سخن به میان آورد و خاطرنشان نمود "در چنین امر مهمی که حفظ حقوق عامه مردم است و در آن نمی‌توان به اصالت براءت تمسک کرد. بلکه بایستی از طریق معتبر و مرضی‌الطرفین و بی طرف، امانتداری حاکمیت و دست اندرکاران آن احراز گردد. در چنین شرایطی انتظار آن است که حاکمیت پاسخی مقبول و معقول بدهد و با روشهای صحیح، بدبینی و شک و شبهه مردم را برطرف نماید." معظم له درباره حوادث بعد از انتخابات متذکر شد: "در جلوی چشم جهانیان و در حضور دوربین‌های خبرنگاران داخلی و خارجی به جان فرزندان این مردم و این مملکت افتاده و با شدت و

خشونت کامل با زنان و مردان بی دفاع و دانشجویان عزیز برخورد کرده و آنها را سرکوب و مضر و دستگیر نمودند و اینک به دنبال تسویه حساب‌های سیاسی، با فعالان و اندیشمندان و روشنفکران برآمده و عده کثیری را بی‌جهت دستگیر و بازداشت می‌کنند."

رسانه‌های خبری، همچنین شامگاه سه شنبه از تجمع پزشکان و پرستاران در بیمارستان رسول اکرم تهران در اعتراض به کشتار و زخمی کردن معترضین راهپیمایی ۲۵ خرداد، خبر دادند. از دلایل اعتراض آنها یکی این بود که مأموران لباس شخصی آنان را مجبور کرده بودند در پرونده فوت کسانی که با شلیک گلوله کشته شده‌اند، باید قید شود "زیر تیغ جراحی فوت شده‌اند" و دیگر اینکه بسیاری از مجروحان از آنجا به بیمارستان سپاه منتقل شده بودند. همان شب در بسیاری از رسانه‌ها و سایتها، تصاویر و فیلمهای حمله مأموران به مردم و تخریب اموال آنها توسط نیروهای ضد شورش و لباس شخصی‌ها منتشر شد.

در ساعات پایانی سه شنبه، شورای هماهنگی جبهه اصلاحات از وزارت کشور مجوزی جهت برگزاری یک راهپیمایی مسالمت آمیز برای روز چهارشنبه درخواست کرد. تظاهراتی که قرار بود روز چهارشنبه ۲۷ خرداد از میدان انقلاب به سوی میدان آزادی برگزار شود؛ ولی بدلیل عدم صدور مجوز لازم، مردم قرار حضور خود را به میدان هفت تیر منتقل کردند.

چهارشنبه ۲۷ خرداد، صدها هزار نفر با در دست داشتن نمادهای سبز و پلاکاردهایی با مضمون اعتراض به نتایج انتخابات، در میدان هفت تیر و خیابان‌های اطراف به راهپیمایی پرداختند. کروی نیز به این راهپیمایی پیوست و مقابل دفتر روزنامه اعتماد ملی دقایقی با مردم صحبت کرد.

مهندس موسوی در اواسط روز بیانیه‌ای (شماره ۳) در محکومیت "سرکوب وسیع" و بازداشت‌های اخیر صادر نمود و خاطر نشان کرد "هشدار می‌دهم که گسترش این رویه‌ها تنها بر زشتی چهره مخالفان ملت و انگیزه مردم برای توسعه اعتراضات می‌افزاید."

چهارشنبه ۲۷ خرداد محسن رضایی طی نامه‌ای به وزیر کشور کودتا، از اینکه ۵ روز از شمارش آرا گذشته و کماکان نتایج صندوق‌ها اعلام نشده، ابراز نگرانی کرد و تذکر داد "در صورتیکه تا پایان وقت اداری ۲۷ خرداد این آمار اعلام نشود، ناگزیر است از شورای نگهبان درخواستی غیر از بازشماری آرا کند. وزارت کشور در پاسخ به رضایی، احتمال بازشماری کامل آرا را بعید دانست و درخواست وی را رد کرد.

مهندس موسوی و محمد خاتمی در نامه‌ای مشترک به محمود شاهرودی رئیس وقت قوه قضائیه، خواستار توقف برخورد خشن با دستگیر شدگان و آزادی سریع آنان شدند و خاطر نشان نمودند "طبق گزارش‌های متقن، برخوردهای خشونت آمیز با اجتماعات و مردم عادی و نیز حمله به مجتمع‌های مسکونی و منازل مردم به جرم اینکه اعتراض خود را با ذکر الله اکبر نشان می‌دهند و ضرب و جرح زنان و مردان که با هیچ یک از معیارهای نظام سازگار نیست، صورت گرفته است که نتیجه‌ای جز بدبینی جامعه به نظام نخواهد داشت. علاوه بر این، تهاجم به دانشگاهها و خوابگاهها و ضرب و شتم و دستگیری جوانان مزید بر علت شده است."

از رخدادهای چهارشنبه، حضور تعدادی از بازیکنان تیم ملی فوتبال ایران با مچ‌بند سبز در بازی ایران - کره جنوبی بود که مورد استقبال جنبش قرار گرفت. نایب رئیس فدراسیون فوتبال ایران بلافاصله اعلام کرد "این دستبندها نشان ارادت بازیکنان تیم ملی به حضرت ابوالفضل است."

بیانیه گروهی از سینماگران در پشتیبانی از اعتراضات مردم و جنبش نیز، از رخدادهای ۲۷ خرداد بود که عزت‌الله انتظامی، سیروس الوند، بیژن امکانبان، پگاه آهنگرانی، داریوش مهرجویی، فاطمه معتمد آریا و لیلیا حاتمی از جمله امضاکنندگان آن بودند و از مراجع مذهبی و قانونی کشور خواسته بودند "نقش پناه مردم را در این شرایط خطیر ایفا کنند و برای اعاده حقوق از دست رفته ملت اقدام کنند. همزمان گروهی از هنرمندان ایرانی خارج از کشور (از جمله کاوه یغمایی، بهروز وثوقی، ابراهیم نبوی، محسن نامجو، محسن مخملباف) با انتشار نامه‌ای اعلام کردند "دولت کودتا را به رسمیت نمی‌شناسیم" و از مردم جهان خواستند تا از جنبش سبز حمایت کرده و "اجازه ندهند دولت‌هایشان حکومت کودتا را به رسمیت بشناسند."

تعدادی از دانشگاههای کشور نیز، در واکنش به سرکوب های اخیر، امتحانات خود را لغو کردند. مهندس موسوی شامگاه چهارشنبه نیز، بیانیه‌ای دیگر (شماره ۴) صادر کرد و از مردم درخواست کرد " برای همدردی با خانواده‌های شهدا و مصدومان وقایع اخیر"، روز پنجشنبه با حمل نمادهای سوگواری، در مساجد اجتماع کنند. "ایشان خواستار "تداوم اعتراض مسالمت آمیز" شد و خاطرنشان نمود " ما در پی اعتراض آرام به روند ناسالم برگزاری انتخابات و تحقق هدف ابطال انتخابات هستیم."

چهارشنبه ۲۷ خرداد خبری منتشر شد مبنی بر اینکه مجمع روحانیون مبارز در نامه‌ای به فرمانداری تهران، خواستار مجوزی برای برگزاری راهپیمایی در روز شنبه مورخ ۳۰ خرداد شده است. مجمع روحانیون این راهپیمایی را در راستای "پیگیری مطالبات قانونی مردم و تداوم اعتراض مدنی آنان" عنوان کرد.

کروبی نیز مردم را به برگزاری راهپیمایی در ساعت ۱۰ روز جمعه با لباس مشکی از میدان هفت تیر تا محل برگزاری نماز جمعه دعوت کرده بود. (که روز پنجشنبه آنرا لغو کرد).

چهارشنبه شب روزنامه کلمه سبز توقیف و برخی سایت‌های حامی مهندس موسوی مشمول فیلترینگ شدند و چند روزنامه اصلاح طلب و حتی غیر اصلاح طلب نیز، به دلیل انعکاس رویدادهای اعتراضی اجازه انتشار نیافتند. طبق گزارش‌ها، نماینده وزارت ارشاد و دادستانی مانع از انتشار این روزنامه‌ها شدند و جالب اینکه در روزنامه اعتماد ملی با سانسور بیانیه دبیر کل حزب اعتماد ملی چاپ شد. آن شب یاهو مسنجر به همراه بسیاری دیگر از برنامه‌های ارتباطی تحت وب در ایران از کار افتادند.

شامگاه چهارشنبه برای اولین بار شعار "یا حسین میر حسین"، همراه با طنین های "الله اکبر"، از فراز بامها سر داده شد. در جلسه بامداد پنجشنبه ۲۸ خرداد ماه مجلس شورای اسلامی، قرائت گزارشی مبنی بر اعلام ماهیت واقعی لباس شخصی‌ها، مورد اعتراض و هتاک‌های نمایندگان حامی دولت (روح الله حسینیان، حمید رسایی و مهدی کوچکزاده) واقع شد و آنها از قرائت گزارش پشت پرده ماجراهای حمله به کوی دانشگاه، مجتمع مسکونی نمایندگان و مردم تهران در صحن علنی مجلس ممانعت به عمل آوردند.

همان روز چهارمین راهپیمایی گسترده و آرام معترضین از میدان امام خمینی (توپخانه) و خیابان فردوسی به سمت میدان انقلاب صورت گرفت که صدها هزار ایرانی سبز و مشکی پوش در ادامه اعتراض خود به نتایج انتخابات ریاست جمهوری و برای بزرگداشت کشته شدگان درگیری‌های اخیر به میدان امام خمینی آمدند که میرحسین موسوی و زهرا رهنورد نیز در آن شرکت کردند.

عصر همان روز سخنگوی شورای نگهبان اعلام نمود که نامزدهای انتخابات ریاست جمهوری برای حضور در جلسه آتی شورای نگهبان دعوت می‌شوند که مهندس موسوی و کروبی بدلیل عملکرد شورای نگهبان، به آن جلسه نرفتند. موسوی در همین راستا، نامه‌ای سرگشاده به شورای نگهبان نوشت به موارد دیگری از تخلفات صورت گرفته پیرامون پلمب صندوق‌ها قبل از رای‌گیری، حضور ناظران کاندیداها، داستان صندوق‌های سیار، تعرفه‌های رای، محدود کردن زمان رای‌گیری، انتقال صندوق‌ها به فرمانداری، شیوه آرایش سبد آرا و همچنین بخشی از تخلفات پیش از رای‌گیری اشاره کرد.

نماز جمعه‌ای که وحدت بخش نبود

در نماز جمعه ۲۹ خرداد، آقای خامنه‌ای با انتقاد تند از وقایع پیش آمده و اعتراض‌های صورت گرفته به نتایج انتخابات و بدون اشاره به صورت مسئله، خاطرنشان کرد "مسئولیت خون‌ها و خشونت‌ها و هرج و مرج‌ها بر عهده کسانی است که از تظاهرات و اعتراضات پشتیبانی می‌کنند." وی همچنین بر این نکته تاکید کرد که خط فکری وی به "احمدی‌نژاد نزدیکتر است تا هاشمی رفسنجانی."

همان روز (جمعه) کروبی به شورای نگهبان نامه‌ای نوشت و خواستار ابطال انتخابات شد و همزمان دو شکل مجمع روحانیون مبارز و حزب اعتماد ملی مردم را به برگزاری تظاهراتی آرام در روز شنبه ۳۰ خرداد از میدان انقلاب به میدان آزادی کردند.

در همین روز ایرانیان مقیم خارج کشور به نشانه همراهی با درخواست ابطال مسالمت آمیز انتخابات اخیر ملت ایران و در اعتراض به سرکوب جنبش سبز ایران در خیابان مقابل ساختمان دفتر نمایندگی ایران در سازمان ملل متحد در نیویورک نماز جمعه به امامت محسن کدیور برگزار کردند. کدیور اظهار داشت: "وقتی مردم در امانت داری مجریان و ناظران انتخابات تردید می‌کند، وظیفه شرعی حکومت است که اعتماد سازی کند و مشروعیت از کف رفته را جبران کند. این مشروعیت و اعتماد با ارباب و تهدید و بخشنامه بدست نمی‌آید. این «صحت انتخابات» است که باید از سوی حاکمیت اثبات شود نه تقلب در انتخابات از سوی معترضان."

سی خردادی خونین

بامداد شنبه ۳۰ خرداد، مجمع روحانیون طی بیانیه‌ای اعلام کرد "با کمال تأسف مراجع ذریبط از صدور مجوز برای تظاهرات خودداری نمودند؛ لذا برنامه‌ای جهت راهپیمایی امروز نخواهیم داشت."

با اینحال از بامداد ۳۰ خرداد، تهران چهره‌ای نظامی و امنیتی تر به خود گرفت. هزاران تن از معترضان به نتایج انتخابات، در خیابانهای مختلف تهران به تظاهرات پرداختند و همزمان نیروهای یگان ویژه پاسداران و لباس شخصی ها، با آرایشی نظامی نقاط اصلی شهر را تحت کنترل شدید درآوردند و از اواسط روز حمله به مردم را آغاز کردند. حجم و گستردگی درگیری های روز ۳۰ خرداد ۸۸، از شدیدترین و خونین ترین روزهای هشت ماه اخیر محسوب می‌شود.

بر اثر ضرب و شتم و تیراندازی مستقیم ماموران به مردم، دهها تن شهید و زخمی شدند؛ شاهدان عینی و منابع خبری نیز از انباشت مجروحین در بیمارستان های مرکز شهر خبر دادند. در بعد از ظهر همان روز ندا آقاسلطان، دانشجوی ۲۶ ساله فلسفه، در اول خیابان کارگر شمالی توسط یکی از لباس شخصی ها مورد اصابت گلوله قرار گرفت و جان باخت و فیلمی کوتاه که از شهادت وی توسط موبایل گرفته شده بود، دنیا را تکان داد. غروب شنبه خونین، ۵۷ حقوقدان ایرانی با صدور بیانیه‌ای خواستار پایان دادن به خشونت بر علیه مردم شدند.

رسانه‌های وابسته به حکومت نیز، از یک بمب‌گذاری نافرجام در داخل آرامگاه رهبر فقید انقلاب خبر داده و اعلام کردند "در این حادثه فرد بمب‌گذار کشته شد و دو نفر نیز زخمی شدند."

شامگاه سی خرداد، میرحسین موسوی در بیانیه‌ای جدید (شماره ۵) خطاب به ملت ایران، اجتماعات آنها را مطابق با اصل ۲۷ قانون اساسی مشروع دانست و از صدا و سیما و نیروهای مسلح خواست "مردم را از این کار منع نکنند بلکه از آنها حمایت کنند."

بدلیل گستردگی حجم سرکوب در تهران و شهرستانهای دیگر، تعداد دقیق شهدا، مجروحین، بازداشت شدگان و ربوده شدگان ۳۰ خرداد ۸۸، هرگز مشخص نشد. همان روز فائزه هاشمی رفسنجانی و چهار تن از اقوام خود، در خیابان آزادی تهران دستگیر شد.

واکنش های جهانی و رسانه‌ای به اتفاقات ایران کماکان رو به افزایش بوده و همزمان اعتراضات حامیان جنبش در شهرهای مختلف جهان کماکان ادامه داشت. همان شب باراک اوباما، رئیس جمهوری آمریکا از دولت ایران خواست "کلیه اقدامات ناعادلانه و خشونت بار علیه مردم خود را متوقف کند." وی خاطر نشان کرد "دولت ایران باید بفهمد که جهان در حال نظاره است. ما برای هر شخص بیگناهی که جان می‌بازد سوگوار خواهیم بود."

آخرین روز ماه همیشه پر التهاب ایران

یکشنبه ۳۱ خرداد یک روز خونین و پر از تلفات جانی پشت سر گذاشته شده بود و وضعیت نظامی و امنیتی تهران و چند شهر بزرگ کماکان پابرجا بود، مردم در چندین خیابان اصلی تهران علیه نتایج انتخابات دست به تجمع زدند که شدیداً مورد حمله و دستگیری قرار گرفتند.

همان روز مهندس موسوی، بیانیه شماره شش خود را صادر کرد و شهادت معترضین به نتایج انتخابات را "سوگ آمیز" اعلام کرد و همزمان محمد خاتمی نیز طی بیانیه‌ای تاکید نمود "اعتراض مسالمت آمیز حق مردم است." دستگاههای حکومت کودتا همزمان فشار بر مطبوعات را افزایش دادند و خبرنگار بی‌بی‌سی نیز از ایران اخراج شد.

صدا و سیمای جمهوری اسلامی و رسانه های حامی کودتا رسماً اعلام کردند که "کشتار روز شنبه توسط اوباش صورت گرفته و دولت و ماموران دولتی در این زمینه هیچ نقشی نداشته‌اند."

در همین روز به همت دانشگاهیان ایرانی مقیم آمریکا سمیناری با شرکت محسن کدیور، حمید دباشی و فاطمه حقیقت جو در دفاع از جنبش سبز مردم ایران در دانشگاه کلمبیا تشکیل شد. در این سمینار خطاب به مسئولان نظام گفته شد: "مردم شرعا و قانونا حق اعتراض مسالمت آمیز و راهپیمایی عاری از خشونت دارند، و شما و نیروهای تحت امرتان اعم از انیفورم دار و بی انیفورم موظف به تأمین امنیت و نظم و شنیدن صدای اعتراضشان هستید. شما شرعا و قانونا حافظ جان مردم هستید. یک گلوله به خطا به این معترضان قانونی مسالمت آمیز شلیک شود وزیر کشور شما، قوه قضائیه شما و شخص شخیص شما مسئول است.

بدین ترتیب جنبش وارد تیرماه شد...

*اولین مناظره تلویزیونی در تاریخ ۱۲ خرداد میان مهدی کروی و محسن رضایی برگزار شده بود.

بخش دوم

تیرماه

طی وقایع خرداد ۱۳۸۸ که کودتاچیان فاز عملیاتی خود را با «تقلب فاحش در روند و نتیجه انتخابات، پادگانیزه کردن کشور و ایجاد فضای پلیسی-امنیتی، بازداشت‌های گسترده و سرکوب معترضان، تعطیلی رسانه‌ها، صحنه گذاری مقامات حکومت و نهادهای انتصابی آن بر نتیجه انتخابات و نهایتاً تایید قاطع انتخابات توسط مقام عالی کشور» کلید زدند، قصد اولیه شان اتمام کار ظرف چند روز و ذبح کامل جمهوریت در چند حرکت بود.

اما آنچه موفقیت کامل کودتاچیان را در مراحل بعدی با مُحاق و مشکل جدی روبرو کرد، گستردگی، اراده و بلوغ سیاسی جنبش و رهبران و ریشه دار بودن آن در بطن جامعه بود. (برخلاف آنچه رهبر جمهوری اسلامی آنها را در ۱۵ تیر ماه "اقلیتی افسرده و ناراحت" ذکر کرد و رئیس حفاظت اطلاعات قوه قضاییه در سوم تیرماه از بی ریشه بودن آنها سخن گفته بود). مرور وقایع ماههای پس از انتخابات ۲۲ خرداد ۸۸، مانند مرور تمام انقلاب‌های مدنی جهان پر است از بیم‌ها و امیدها.

در این بخش به گاهشماری جنبش سبز در تیرماه ۸۸ رویکرد خواهیم داشت.

واکنش‌های داخلی و خارجی

اول تیرماه ۸۸ و در نهمین روز اعتراضات به نتایج انتخابات ریاست جمهوری، تهران و چند شهر دیگر کماکان صحنه حملات خشونت بار ماموران یگان ویژه پاسداران و لباس شخصی‌ها به مردمی بود که به صورت آرام و مسالمت آمیز قصد تجمع و ادامه اعتراض به تقلب در انتخابات را داشتند و گروه زیادی از آنان نیز به نشان سوگواری برای شهدای اعتراضات روزهای قبل، لباس سیاه پوشیده بودند. همزمان گزارش‌هایی مبنی بر استقرار نیروهای لشکر دهم سپاه در برخی نقاط تهران منتشر شد و سپاه پاسداران با انتشار بیانیه‌ای، معترضین را به "برخورد انقلابی" تهدید کرد.

در واکنش به سرکوب خونین مردم، **اتحادیه اروپا** سفرای ایران در تمام کشورهای عضو اتحادیه را احضار کرد و همزمان متکی، انگلیس را به دست داشتن در اعتراضات ایران، متهم کرد. **انگلیس** از خانواده دیپلمات‌های خود در تهران خواست که ایران را ترک کنند.

در حالیکه از هفته آخر خرداد دفاتر رسانه‌های خارجی در ایران ملزم به "عدم انتشار اخبار اعتراضات" بودند، دوشنبه اول تیرماه ۱۸۰ **تن از روزنامه‌نگاران** کشور، با انتشار بیانیه‌ای به "فشارهای بیسابقه دولت بر رسانه‌ها برای عدم انتشار اخبار تظاهرات و تجمعات" اعتراض کردند.

بدلیل ربایش برخی از مجروحان حوادث اخیر توسط ماموران امنیتی و انتقال آنها از بیمارستان به نقاط دیگر، برخی سفارتخانه‌های خارجی در تهران نسبت به درخواستهایی که در این زمینه شده بود پاسخ دادند که ابتدائاً **سفارت ایتالیا** از پذیرش مجروحان درگیرها خبر داد و سوئد نیز اعلام کرد که در حال بررسی بازکردن دربهای سفارتخانه خود بر روی مجروحان است. "شامگاه دوشنبه اول تیر ۸۸" در ادامه موج بازداشتها، مسئولین و کارمندان روزنامه **کلمه سبز** بازداشت شدند. مدیرمسئول آن سید علیرضا حسینی بهشتی، مشاور مهندس موسوی بود. رسانه‌ها از بازداشت جیسون فودن خبرنگار یونانی تبار روزنامه واشنگتن تایمز در ایران خبر دادند. گروه زیادی از مردم معترض، دست به اعتصاب در شهرهای مختلف استان **کردستان** زدند.

همین روز **بان کی مون** دبیر کل سازمان ملل خواستار توقف خشونت و تهدید علیه مردم ایران شد و در پی **اخراج** دو دیپلمات انگلیسی از ایران، آن کشور نیز دو دیپلمات ایرانی را اخراج کرد.

مهدی **کروبی** با ارسال نامه‌ای به رئیس سازمان صدا و سیما، پوشش خبری اعتراضات در "رسانه ملی" را مورد انتقاد قرار داد و خاطرنشان نمود "ضرب و شتم و کشتار مردم بیگناه، حمله به کوی و تخریب اموال ملت که غالباً

توسط نیروهای لباس شخصی انجام می‌شود، در صدا و سیما انعکاس وارونه یافته و کسانی که امروز از دولت احمدی نژاد حمایت می‌کنند، مروجان اسلام تحجر و اسلام طالبانی هستند." عصر همان روز (آیت الله) علی خامنه‌ای با درخواست احمد جنتی، دبیر شورای نگهبان قانون اساسی برای تمدید مدت زمان رسیدگی به شکایات انتخابات به مدت پنج روز دیگر موافقت کرد.

شیرین عبادی، حقوقدان ایرانی و برنده جایزه صلح نوبل از کشورهای اروپایی خواست با اعمال **تحریم** های سیاسی علیه مقامات جمهوری اسلامی، این کشور را وادار به پایان دادن به خشونت در برخورد با معترضان کند. عبادی با تحریم‌های اقتصادی مخالف بوده و معتقد است "این باعث می‌شود که مردم ایران صدمه بخورند و حکومت ضعیف نخواهد شد." **وزارت کشور** در واکنش به نامه اعتراضی مهندس **موسوی به شورای نگهبان**، آن را "حاوی تناقضات آشکار" و "فاقد مستندات عینی و حقوقی" دانست.

محسن رضایی با ارسال نامه‌ای به دبیر شورای نگهبان و بیان این نکته که "وضعیت سیاسی-امنیتی کشور وارد شرایط حساسی شده که از نتایج انتخابات مهم‌تر می‌باشد"، **انصراف** خود را از پیگیری شکایات‌هایش اعلام کرد. همان روز سخنگوی شورای نگهبان خاطرنشان کرد که آرای رضایی در "بازشماری کاهش هم داشته‌است". متعاقباً نماینده رضایی در شورای نگهبان، آن شورا را به "اخلال و عدم همکاری در بازشماری آرا و خلاف‌گویی" متهم کرد و دو روز بعد رضایی اعلام کرد تنها از شکایت شخصیش گذشته و پیگیری شکایات‌های مردم خواهد بود.

روز سوم تیر ماه تعدادی از مردم معترض مقابل مجلس شورای اسلامی تجمع کردند که نیروهای انتظامی و لباس شخصی‌ها به خشونت و تیراندازی هوایی متوسل شدند که بر اساس برخی گزارش‌ها، دختری نوزده ساله مورد اصابت گلوله قرار گرفت و به شهادت رسید.

همزمان **۷۰ تن از اساتید** دانشگاه‌های کشور پس از دیدار با مهندس موسوی دستگیر و به مکان نامعلومی منتقل شدند که **۶۶ تن** از آنها روز بعد آزاد شدند. در واکنش به این مسئله، انجمن اسلامی مدرسان دانشگاه‌های کشور، در نامه‌ای به مراجع تقلید از آنان دادخواهی کردند. سوم تیر ماه **وزرای کشور و اطلاعات**، معترضان را "اغتشاشگرانی که با آمریکا، سازمان سیا و مجاهدین خلق در ارتباط هستند و از منافع پولی آن‌ها تغذیه می‌شوند"، اعلام کرد و رئیس حفاظت اطلاعات قوه قضاییه خاطرنشان کرد "این اغتشاشات لایه ریشه‌داری ندارد."

رهبان خطاب به نمایندگان: به دولت سخت نگیرید

آقای **خامنه‌ای** در دیدار با رئیس، هیئت رئیسه و نمایندگان مجلس، به آنان گوشزد کرد "باید به دولت در این مسیر ناهموار و نفس گیر کمک کرد و به آن سخت نگرفت." وی همچنین به اعتراضات اخیر اشاره و خاطرنشان کرد "نظام در برابر اعتراضات کوتاه نخواهد آمد." پاسدار علی فضلی، فرمانده سپاه سیدالشهدای استان تهران امروز (۳ تیر) خاطرنشان کرد در جریان حوادث اخیر حدود ۳۰۰ بسیجی توسط سلاح گرم و سرد مجروح و ۸ بسیجی نیز کشته شده‌اند.

همان روز جلسه علنی مجلس در پی سخنرانی قدرت‌الله **علیخانی** نماینده مردم قزوین که خود را هوادار میرحسین موسوی نامید، توسط نمایندگان هوادار محمود احمدی‌نژاد به هم ریخته شد. همزمان **تخریب خانه‌ها** و اموال مردم، تهدید مجتمعات مسکونی در مورد دیش‌های ماهواره، بازداشت و ربایش مردم و معترضین ادامه داشته و آخدی در این زمینه پاسخگو نیست. از رخدادهای مهم پنجشنبه **چهارم تیر**، **بیانیه شماره ۷ مهندس موسوی** و اعتراض ایشان به "انسداد بیش از پیش فضای مطبوعاتی کشور" بود. وی خاطرنشان ساخت "ادامه وضع فعلی، حرکت در مسیر اصلاح امور در چارچوب مبانی نظام را دشوار می‌سازد."

بلافاصله بعد از ساعتی، **بیانیه شماره ۸** ایشان نیز روی خروجی رسانه‌ها قرار گرفت. مهندس موسوی در این بیانیه رسانه‌های حکومتی را به "وارونه جلوه دادن واقعیت‌ها" در مورد اعتراضات اخیر متهم کرد و از مردم و حامیان جنبش خواست به اعتراض خود "در چارچوب قانون" و با "پرهیز از ایجاد تنش" ادامه دهند. وی در بیانیه مذکور

خاطر نشان نمود "حاضر نیستم به خاطر مصالح شخصی و هراس از تهدیدها، از ایستادگی در سایه شجره سبز استیفای حقوق ملت ایران که امروز به خون به ناحق ریخته شده جوانان این کشور آبیاری شده، لحظه‌ای صرف نظر نمایم."

همان روز علی **لاریجانی** و صد نفر از نمایندگان مجلس هشتم، از حضور در جشن پیروزی محمود احمدی‌نژاد در ساختمان ریاست جمهوری در خیابان پاستور تهران خودداری کردند.

عصر چهارم تیر مرحوم آیت الله العظمی **منتظری**، طی ارسال پیامی پیرامون سرکوب اعتراضات مردمی و بیان "احساس شرم" از نحوه رفتار مسئولین با مردم، جانب‌اختگان حوادث اخیر را "شهید" ذکر کرد و از اینکه "شهرها را به یک پادگان بزرگ تبدیل کرده‌اند" انتقاد نمود و ادامه داد "قرار دادن نیروهای نظامی و انتظامی و لباس شخصی های چماق بدست در مقابل مردم و خاک و خون کشیدن آنها، سیاستی غلط و ناجوانمردانه است..."

"سالم ترین انتخابات در طول دوران گذشته"

چهارم تیر ماه همچنین **سخنگوی شورای نگهبان** اعلام کرد "بجز تخلف‌های کوچکی که عموماً در هر دوره از انتخابات دیده می‌شود، هیچگونه تخلف عمده‌ای مشاهده نشده است و ما به یک انحراف عمده در انتخابات ریاست جمهوری نرسیده‌ایم و انتخابات اخیر از جمله **سالم ترین انتخابات** در طول دوران گذشته بوده است." شورای نگهبان هیئتی ویژه برای رسیدگی به شکایات نامزدها تشکیل داد. **رضایی** اعلام کرد که نماینده خود را مشروط به حضور نماینده دو نامزد دیگر در آن شرکت می‌دهد. **کروبی** نیز دو شرط برای همکاری با این هیئت گذاشت "تغییر دو عضو غیر بی طرف آن هیئت و رسیدگی به تمام موارد شکایت‌های مطروحه." مهندس **موسوی** در پاسخ به این شورا، طی نامه‌ای خاطر نشان کرد "یک داوری منصفانه اساساً نمی‌تواند در حیطه شورای نگهبان باشد." ایشان پیشنهاد داد یک **هیئت حکمیت ملی** مورد اتفاق نامزدها و مراجع تقلید تشکیل شود.

یک روز بعد در خطبه‌های نماز جمعه **پنجم تیرماه**، **احمد خاتمی** عضو هیئت رئیسه مجلس خبرگان خواستار مجازات اعدام برای رهبران اعتراضات شد. وی از دستگاه قضائی خواست برای رهبران جنبش بدون هیچ‌گونه دلسوزی "حکم اعدام صادر کند." ایشان همچنین خاطر نشان کرد "کسی که دستور ولی فقیه را نشنیده بگیرد، دستور امام معصوم را زیر پا گذاشته و مخالفت با دستور امام معصوم، مخالفت با دستور خداست." همان روز آیت الله العظمی عبدالکریم موسوی **اردبیلی**، در دیدار با چند عضو شورای نگهبان، از خاموش کردن اعتراضات مردمی از طریق سرکوب انتقاد کرد.

روز **هفتم تیرماه**، هزاران نفر از مردم به مناسبت سالگرد انفجار دفتر حزب جمهوری اسلامی، در مسجد قبا و مقابل آن تجمع کردند و نیروهای انتظامی و لباس شخصی‌ها به استفاده از گاز اشک آور و تیراندازی هوایی در برخورد با آنها متوسل شدند. مهندس موسوی امکان حضور در این تجمع را نیافت و با استفاده از موبایل برای حاضران سخنرانی نمود؛ اما مهدی کروبی موفق شد در میان مردم حضور یابد و همزمان دکتر علی‌رضا بهشتی نیز، در آن مراسم سخنرانی کرد.

تعداد زیادی از مردم در اثر حملات ماموران لباس شخصی و پاسداران، بازداشت و مجروح شدند. عصر همان روز مهدی **کروبی** در نامه‌ای خطاب به شورای نگهبان، ضمن تاکید بر "ضرورت ابطال انتخابات"، خواستار انتقال مسئولیت تأیید انتخابات به **رهبری** گردید.

بعد از ظهر هفتم تیر هشت تن از کارمند ایرانی **سفارت بریتانیا** در تهران بازداشت شدند و همزمان **اتحادیه اروپا**، جمهوری اسلامی را به واکنشی قاطع و جمعی در صورت آزار و ارباب دیپلمات‌ها در تهران تهدید کرد.

همان روز آقای **خامنه‌ای** با دیدار با مسئولان قوه قضائیه خاطر نشان کرد "بعضی از سردمداران دنیا - از آمریکائی گرفته تا بعضی از کشورهای اروپائی - همه مشکلاتشان تمام شده، مشکل ایران برای اینها باقی مانده است. در یک مسئله داخلی مردمی صددرصد مرتبط به ملت ایران، چانه تکان می‌دهند و اظهارنظرهای سخیف می‌کنند؛ غافل از

اینکه هر جا آنها پا گذاشتند از مواضع سیاسی، از نظر ملت ایران آنجا نجس خواهد شد." محسن کدیور در مجلس ترحیم شهدای جنبش سبز در تورنتوی کانادا تأیید نتیجه انتخابات از سوی شورای نگهبان و رهبری را فاتحه بر جمهوریت نظام دانست.

جنتی مُهر تأیید بر انتخابات زد

اولین خبری که روز هشتم تیرماه روی خروجی خبرگزاری‌ها قرار گرفت، تأیید صحت انتخابات توسط شورای نگهبان بود که احمد جنتی (دبیر آن شورا) در نامه‌ای به وزارت کشور اطلاع داد: "صحت دهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری مورد تأیید قرار گرفته است." جنتی در این نامه که از "رسانه ملی" قرائت شد، شکایات وارده را مورد اشاره قرار داد و گفت "اعتراض‌ها و شکایات وارد نبوده است." همان روز یکی از نویسندگان منتقد دولت بنام مهدی خزعلی، فرزند آقای ابوالقاسم خزعلی که پزشکی غیر روحانی است، توسط دادگاه ویژه روحانیت احضار و بازداشت شد.

اولین واکنش‌های رسمی به تأیید انتخابات توسط شورای نگهبان، در روز نهم تیر ماه و توسط محمود احمدی نژاد صورت گرفت که اعلام کرد "دشمنان علی‌رغم توطئه‌هایی که جهت براندازی نرم طراحی کرده بودند، شکست خورده و به اهدافشان نرسیدند." همزمان احمدی نژاد، وزیر علوم دولت وی نیز طی مصاحبه‌ای با خبرنگاران خاطرنشان کرد "پروژه آمریکایی فشار از بیرون و تغییر از درون، با سازماندهی خبرنگاران طراحی شده بود." نهم تیر ماه کربوبی در واکنش به تأیید انتخابات نامه‌ای خطاب به مردم نوشت و ضمن اعتراض مجدد به نتیجه انتخابات، تأکید نمود دولت جدید را دارای "مشروعیت و مقبولیت" نمی‌داند.

سازمان مجاهدین انقلاب نیز به شورای نگهبان واکنش نشان داد و تأکید کرد "دولت برآمده از انتخاباتی که ملت صحت آن را نپذیرفته و بر ابطال آن پای می‌فشارد، فاقد مشروعیت و وجاهت قانونی است." این سازمان سیاسی اصلاح طلب از "استفاده از تمام ظرفیت‌های قانونی برای مبارزه مسالمت آمیز علیه دولت غیرقانونی فعلی" خبر داد. همان روز مجمع روحانیون از مسئولان کشور خواست "زمینه عبور از فضای زشت امنیتی و نظامی را فراهم آورند، زندانیان را آزاد کنند و از تبلیغات یکجانبه و تحریک آمیز و تحریف کننده دست بردارند، حق بیان و اعتراض مدنی را به رسمیت بشناسند و نسبت به خون به ناحق ریخته شهیدان و جانبختگان و استمالت از خانواده‌های آنان اقدام کنند."

جبهه مشارکت نیز دولت احمدی نژاد را به کودتا متهم و اعلام کرد "این اولین بار است که کودتاگران علیه جمهوریت نظام، با بدترین و خشن‌ترین شیوه‌ها مهم‌ترین رکن جمهوریت یعنی ریاست جمهوری را هدف قرار می‌دهند، مقامی که اگر برآمده از آرای واقعی ملت نباشد می‌تواند سرآغاز استبدادی بزرگ باشد." همزمان آیت الله سید جلال‌الدین طاهری اعلام کرد "همصدا با اکثریت مردم رای باخته، انتخابات را مخدوش و باطل و تصدی مجدد رئیس دولت برای دور بعد را نامشروع و غاصبانه می‌دانم." از رویدادهای دیگر نهم تیر، اظهارات سخنگوی هیات رئیسه مجلس مبنی بر اینکه "نیروهای انتظامی با درخواست فرهاد رهبر رئیس دانشگاه تهران وارد کوی دانشگاه شده بودند" بود. این درحالی بود که پیش از آن رئیس انتصابی دانشگاه تهران سعی داشت خود را بی تقصیر و حتی متأسف نشان دهد.

آغاز پروژه های اعتراف گیری

شامگاه نهم تیرماه، دو تن از بازداشت شدگان اخیر، امیر حسین مهدوی، عضو مرکزی سازمان مجاهدین انقلاب و مازیار بهاری، خبرنگار ایرانی-کانادایی مجله نیوزویک، با حضور در تلویزیون جمهوری اسلامی به برنامه ریزی و نقش رسانه‌های غربی برای "انقلاب مخملی و رنگین" در ایران اعتراف کردند.

همزمان خانم دکتر مرصوصی - پزشک - همسر سعید حجاریان که بعد از انتخابات دستگیر شده بود، اعلام کرد همسرش برای امضای اعترافات کاذب تحت فشار شدیدی قرار دارد.

آیت الله یوسف **صانعی** از مراجع مردمی، حمله به دانشگاهها و خوابگاهها و ضرب و جرح، قتل و به زندانی کردن عده زیادی از فرزندان کشور را **محکوم** کرد و پخش اعترافات تلویزیونی را از نظر شرعی، قانونی و عقلانی فاقد هرگونه ارزشی دانست.

دهم تیرماه هیات ویژه شورای نگهبان گزارشی پیرامون بررسی روند انتخابات و بازشماری صندوقهای رای منتشر کرد.

همان روز نمایندگان دادستان تهران و وزارت ارشاد، از انتشار روزنامه **اعتمادملی** بدلیل عدم سانسور بیانیه اخیر دبیر کل آن حزب (کروبی) - بمدت یک روز- جلوگیری کردند. مطبوعات حامی دولت، **دهم تیرماه** گزارش دادند که سازمان کنفرانس اسلامی ضمن استقبال از نتایج انتخابات ایران، مداخله خارجی در امور ایران را محکوم می کند. در همین روز **محمد خاتمی** طی بیانیه ای جدید خاطرنشان کرد "اگر این فضای مسموم تبلیغاتی و امنیتی ادامه پیدا کند -با توجه به آنچه انجام گرفت- باید بگوییم کودتای مخملین علیه مردم و جمهورییت نظام صورت گرفته است." ایشان در دیدار با خانواده های تعدادی از بازداشت شدگان پس از انتخابات گفت "کسانی که باید مدافع حقوق مردم باشند آن ها را تحقیر می کنند."

ادامه پایداری موسوی و تکذیب کناره گیری از اعتراضات

در مهمترین واکنش نسبت به تایید انتخابات توسط شورای نگهبان، مهندس **موسوی** در بیانیه شماره ۹ خود که **دهم تیرماه** منتشر کرد، خطاب به مردم اعلام نمود "مسئولیت تاریخی ماست که به اعتراضات ادامه دهیم." ایشان ضمن تکذیب هرگونه "کنار کشیدن از اعتراض و دفاع از حق مردم" خاطرنشان نمود "از این پس دولتی خواهیم داشت که از نظر ارتباط با ملت در ناگوارترین شرایط به سر می برد و اکثریتی از جامعه که اینجانب نیز یکی از آنها هستم، مشروعیت سیاسی آن را نمی پذیرند... اینجانب نیز به این جمع می پیوندم و اجرای اصول معطل مانده قانون اساسی را در دستور کار خود خواهیم داشت."

در **یازدهم تیرماه** حدود یکصد و هشتاد تن از نخبگان، استادان دانشگاه، متخصصان و هنرمندان ایرانی مقیم داخل و خارج کشور، با انتشار **نامه ای سرگشاده** خطاب به مردم، دولت مردان و رهبران جریان های سیاسی، نگرانی خود را از وضع کشور اعلام کردند و برای خروج از وضعیت کنونی، چندین پیشنهاد از جمله "آزادی تمامی بازداشت شدگان" و "تشکیل کمیته مشترک حل اختلاف" و ... عرضه کردند.

نماز جمعه؛ تریبونی برای خشونت طلبان

با خودداری نمودن هاشمی رفسنجانی برای دومین هفته متوالی از اقامه نماز جمعه، احمد جنتی در **دوازدهم تیرماه** مجدداً به صحنه آمد و ضمن دفاع از "سلامت انتخابات"، هدف معترضان را انقلاب مخملی اعلام کرد و از احتمال **پخش تلویزیونی اعترافات** دستگیرشدگان خبر داد و خاطرنشان کرد "عده ای دستگیر شدند و اعترافات این ها دارد کم کم گرفته می شود و هر بخشی که مصلحت باشد باید به اطلاع مردم برسد."

در **۱۳ تیر** چهارمین بیانیه **مجمع مدرسین** و محققین حوزه علمیه قم در اعتراض به تأیید دهمین انتخابات ریاست جمهوری از سوی شورای نگهبان صادر شد و تاکید گردید "دولت بر آمده از تخلف های گسترده انتخاباتی **نامشروع** است." این تشکل روحانیون روشن اندیش، به صراحت اعلام کرد در دهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری، حق میرحسین موسوی و مهدی کروبی، "ضایع" شده و مراجع تقلید در خصوص این "مصیبت بزرگ" سکوت نکنند.

یک روز بعد (۱۴ تیر) محمود هاشمی **شاهرودی** رئیس قوه قضاییه، طی بخشنامه ای از کلیه واحدهای قضایی کشور درخواست کرد تا با توسعه کمی و کیفی شبکه های ماهواره ای و سایت های اینترنتی مخالف نظام برخورد کنند.

عصر ۱۵ تیر ماه، شبکه پیامک (SMS) کشور که طی ۲۰ روز تنها ۵ روز وصل بود، مجدداً و در آستانه ۱۸ تیر در کل کشور قطع شد.

معترضان "اقلیتی افسرده و ناراحت هستند"

همان روز (۱۵ تیر ماه) آقای **خامنه‌ای** ضمن اینکه معترضان به نتایج انتخابات را "اقلیتی افسرده و ناراحت" توصیف کرد، از دخالت دشمنان خارجی در حوادث اخیر انتقاد و نیز خاطرنشان کرد "حقیقت اصیل و ماندگار، همان انتخابات پرشکوه با حضور ۴۰ میلیونی و ابراز اعتماد به نظام اسلامی بعد از گذشت سی سال و انتخاب یک رئیس جمهور با بیش از ۲۴ میلیون رأی است. شامگاه ۱۵ تیر ماه، اتحادیه رادیو و تلویزیون‌های اروپا در اعتراض به برخوردی که جمهوری اسلامی با خبرنگاران خارجی انجام داد (دستگیری، اخراج و ممنوعیت پوشش خبری اعتراضات)، **صدا و سیما**ی جمهوری اسلامی را از حضور در نشست خود در دانمارک حذف کرد.

از رویدادهای مهم روز ۱۶ تیر، دستور مجلس مبنی بر "تعطیلی ناگهانی مراکز دولتی و آموزشی استان تهران به دلیل وجود گرد و غبار در هوا" بود. با توجه به اینکه فراخوان تجمعات روز ۱۸ تیر در حال انتشار بود، صاحب‌نظران آنرا در رابطه با مسائل پس از انتخابات ارزیابی کردند و روزنامه اعتماد نوشت "خس و خاشاک هوا استان تهران را به تعطیلی کشاند." (پیش‌تر احمدی‌نژاد معترضان به نتایج انتخابات را خس و خاشاک نامیده بود). کلوتیلد رییس **دانشجوی فرانسوی** که به عنوان استادیار در دانشگاه اصفهان تدریس می‌کرد، بازداشت شد.

تعدادی از حامیان **جنبش سبز**، در مقابل دفتر عفو بین الملل در لندن به اعتصاب غذایی سه روزه دست زده و خواستار توجه مجامع جهانی نسبت به وضعیت حقوق بشر در ایران شدند. در ۱۶ تیر فراکسیون **اقلیت مجلس** گزارشی پیرامون بازداشت فعالان سیاسی، حادثه کوی دانشگاه و حمله به مجتمعهای مسکونی منتشر کرد و خاطرنشان ساخت "پس از انتخابات عدالت در پیشگاه مصلحت قربانی شد و اقدامات خلاف قانون و شرع صورت گرفت."

در غروب آنروز، خبرگزاری‌ها از خداحافظی ناگهانی مهدی مهدوی کیا، کاپیتان تیم ملی فوتبال از آن تیم خبر دادند. وی و چندین بازیکن دیگر تیم ملی فوتبال ایران، در بازی با کره جنوبی میچ‌بند سبز بسته بوده و برخی منابع از فشار دولت بر آنها خبر داده بودند.

نماد "تغییر" در ایران با "سالم ترین، زیباترین و آزادترین" انتخابات جهان

در آخرین ساعات ۱۶ تیر و در حالیکه اعتراضات به نتایج انتخابات ریاست جمهوری ادامه داشت، **محمود احمدی‌نژاد** در تلویزیون حاضر شد و ضمن آنکه خود را "نماد تغییر" در ایران اعلام کرد، انتخابات ۲۲ خرداد را "سالم ترین"، "زیباترین" و "آزادترین" انتخابات جهان توصیف نمود و تاکید کرد "این انتخابات، منشاء تحولات بزرگ در منطقه و جهان خواهد شد..."

برای دومین روز در ۱۷ تیرماه، کلیه مراکز دولتی و آموزشی استان تهران به دلیل وجود گرد و غبار در هوا، برای روز دوم **تعطیل** اعلام شدند. همان روز ده نفر از برندگان جایزه **صلح نوبل**، در نامه‌ای به دبیرکل سازمان ملل خواستار ارسال فوری نماینده‌ای به ایران برای "بررسی وضع پرتنش و متلاطم" آن شدند.

در ۱۷ تیرماه **محسن مخملباف**، فیلمساز ایرانی، بدعوت **پارلمان اروپا** در نشست نمایندگان کشورهای مختلف اروپایی حاضر شد و پیرامون آخرین تحولات ایران با آنها گفت‌وگو کرد و از پارلمان اروپا خواست به کشورهای عضو اتحادیه فشار آورد تا از به رسمیت شناختن مجدد محمود احمدی‌نژاد به عنوان رییس جمهور ایران خودداری کنند. او با خواندن بخشی از بیانیه اخیر مهندس موسوی (شماره ۹) سخنش را به پایان برد.

هجدهم تیری دیگر

با اینکه جوی پلیسی و آرایشی نظامی در تهران و اکثر شهرهای کشور برای مقابله با برگزاری سالگرد قیام خونین دانشجویان (۱۸ تیر ماه) برقرار شده بود، اما معترضین به نتایج انتخابات و دانشجویان، سالگرد این قیام خونین را

گرامی داشته و دست به تجمعاتی آرام زدند که با برخورد بسیار خشن بگان ویژه پاسداران و لباس شخصی ها روبرو شد. در آن روز صدها تن دیگر بازداشت، ربوده، شهید و مجروح شدند، که آمار دقیق آن نیز مانند موارد گذشته مشخص نشد...

شامگاه ۱۸ تیر نیروهای لباس شخصی به خوابگاه‌های دانشگاه امیرکبیر تهران حمله کردند.

روز ۱۹ تیر ماه مرحوم آیت الله حسینعلی منتظری در پاسخ به پرسش‌های محسن کدیور پیرامون حوادث اخیر کشور پاسخی تاریخی داد: "از بین رفتن هریک از شرایط عدالت، امانتداری، تدبیر و برخورداری از رأی اکثریت مردم که شرعاً و عقلاً در صحت و مشروعیت اصل تولیت و تصدی امور عامه جامعه دخیل است خود به خود و بدون حاجت به عزل، موجب سقوط قهری ولایت و تصدی امر اجتماعی و عدم نفوذ احکام صادره از سوی آن متولی و متصدی می‌گردد". معظم له در باره مشروعیت حکومت خاطرنشان کرد "چنانچه حکومتی به زور، فریب و تقلب بر منصب بماند، مردم باید عدم مشروعیت و مقبولیت آن را در نزد خود و برکناری آنان از آن منصب را با انتخاب مفیدترین و کم هزینه‌ترین راه ممکن ابراز داشته و بخواهند... حاکمیت بر اساس چماق و ظلم و تجاوز به حقوق دیگران و تصرف غاصبانه و تغییر در آراء آنان و کشتن و بستن و بازداشت و شکنجه‌های قرون وسطی و استالینی و ایجاد خفقان و سانسور روزنامه‌ها و اخلال در وسائل ارتباطی و زندانی کردن عقلاء و نخبگان جامعه به بهانه‌های واهی و تحمیل اعتراف به امور خلاف واقع به ویژه در زندان نزد شرع و عقل و عقلاء جهان محکوم و بی‌ارزش است." آیت الله منتظری همان روز پاسخی هم به نامه تظلم خواهی دختر سعید حجاریان داد و با توصیف وضعیت کنونی به "روزگار سیطره ظالمان متظاهر به دین بر مظلومان دیندار و تسلط قانون گویان قانون گریز بر قانون گرایان قانون خواه"، مقامات حکومت را به فرعون و قاتلان سیدالشهدا تشبیه نمود. روز ۲۴ تیرماه مهندس موسوی در پاسخ به دعوت مردم پیرامون شرکت وی در نماز جمعه این هفته تهران که به امامت هاشمی رفسنجانی برگزار خواهد شد، اعلام کرد که در نماز جمعه تهران (۲۶ تیر ۱۳۸۸) در میان صف‌های مردم شرکت خواهد کرد.

نماز جمعه‌ای که در تاریخ جنبش به ثبت رسید

هاشمی رفسنجانی، پس از ۴ هفته غیبت امامت نماز جمعه تهران را بر عهده گرفت تا خطبه‌ای تاریخی در نماز جمعه‌ای تاریخی ایراد کند. وی شدیداً از عملکرد صداوسیما و شورای نگهبان انتقاد کرد و خواستار آزادی زندانیان و دلجویی از آسیب دیدگان در اتفاقات اخیر شد. شمار شرکت‌کنندگان در نماز جمعه اعتراضی بی سابقه ترین تعداد طی سالهای اخیر را رقم زد.

در نماز جمعه ۲۶ تیر، صدها هزار نفر از معترضان به نتایج انتخابات در خیابانهای اطراف تجمع کردند و با سردادن شعارهایی از هاشمی خواستند که در خطبه‌های خود از مردم حمایت کند. نیروهای امنیتی و لباس شخصی‌ها، با خشونت، پرتاب گاز اشک‌آور و تیراندازی هوایی به مردم حمله ور شدند.

شعارهای "مرگ بر روسیه، مرگ بر چین و مرگ بر دیکتاتور" برای اولین بار و بطور آشکار از سوی مردم معترض سر داده شد. در نماز جمعه آن روز دهها تن بازداشت و زخمی شدند و مصطفی کیارستمی ۲۲ ساله در حاشیه نماز جمعه توسط ضربات باتوم به سرش مصدوم شد و چند ساعت بعد به شهادت رسید. میرحسین موسوی، مهدی کروبی و زهرا رهنورد در میان مردم حضور یافتند. روزهای بعد نیز تهران صحنه زد و خوردهای پراکنده و ادامه موج دستگیری‌ها بود.

روز ۲۷ تیر برنارد کوشنر وزیر امور خارجه فرانسه خاطرنشان کرد "فرانسه در صورتی محمود احمدی نژاد را به عنوان رییس جمهور ایران به رسمیت می‌شناسد که در جهان، همه بویژه دیگر نامزدهای ریاست جمهوری ایران، در باره آن به توافق رسیده باشند. وی همچنین خاطرنشان کرد "ما در ایران شاهد جنبشی هستیم که می‌تواند برای مردم ایران آینده را نوید دهد."

همزمان با روز فرخنده مبعث (۲۸ تیر) وبسایت شبکه جنبش راه سبز (جرس) آغاز بکار کرد. جرس شبکه‌ای خبری تحلیلی راهبردی است که با هدف ترویج، تقویت و ارتقای جنبش سبز مردم ایران فعالیت می‌کند. در همین

روز محسن کدیور در مقاله‌ای با عنوان "چرا علی تنهاست؟" متذکر شد: "علی برای رفع تنهائیش باید به میزان رأی مردم تن دهد، و با عمل به سیره علوی و سنت نبوی به وظیفه شرعی و اخلاقی خود عمل کند." روز ۳۰ تیر و در سالگرد قیام خونین مردم در زمان دولت ملی دکتر محمد مصدق، گروه کثیری از مردم در میدان هفت تیر تهران گرد هم آمدند که با خشونت گسترده‌ای سرکوب شد. طی تجمعات و تظاهرات تیر ماه، بالغ بر هزار نفر دستگیر، زخمی، مفقود و شهید شدند و صدها فعال سیاسی، مدنی، دانشجویی، حقوق بشری و روزنامه نگار بازداشت شدند.

فریاد اعتراضی "الله اکبر" و "مرگ بر دیکتاتور" کماکان ندای شبانه مردم بر فراز بامها بود...تجمعات اعتراضی ایرانیان مقیم لندن، کوالامپور، سیدنی، برلین و پاریس و چند شهر دیگر دنیا کماکان ادامه داشت...جنبش سبز مردم ایران بدین ترتیب وارد امرداد ماه و مرحله‌ای دیگر شد...

بخش سوم

مردادماه

"مردم از راهی که آمده‌اند برنخواهند گشت... این طور نیست که چند ماه بگذرد و آنها همه چیز را فراموش کنند و همه چیز حل شود... کشور نمی‌تواند تبدیل به یک زندان شود که ۷۰ میلیون نفر در آن زندانی شوند..." مهندس میرحسین موسوی در امرداد ماه و دو ماه پس از حاکمیت جَوّ پلیسی- نظامی در کشور و کودتای انتخاباتی اقتدارگرایان، جنبش سبز را بدین گونه تعریف کرد و تداوم آن را از متن مطالبات فرو خورده مردم دانست .

در دومین ماه پس از کودتای ۲۲ خرداد، حاکمیت علاوه بر آنکه مانند کودتاهای هم سنخ خود، «سرکوب خونین هرگونه اعتراض به وضع موجود، ایجاد رعب و وحشت کامل، قطع سیستمهای ارتباطی مردم، فشار و توقیف مطبوعات، مرعوب سازی سیاستمداران میانه رو، دستگیری دانشجویان، مردم و فعالان سیاسی- مدنی» را تداوم بخشید، همزمان به کپی برداری ناشیانه‌ای از دوران استالین در شوروی سابق دست زد و دادگاههای نمایشی و فرمایشی و اعتراف گیری تلویزیونی از زندانیان راه‌اندازی کرد.

در ماهی که گذشت، "وحشت از مردگان" کماکان صدور مجوز برای برگزاری مراسم سوگواری، خاکسپاری، ختم و چهلم شهدای جنبش را غیر ممکن ساخت. در بخش سوم از گاهشماری مقاومت مدنی سبز مردم ایران، نکاتی شاخص چون "حمایت قاطع مرجعیت مستقل از جنبش سبز"، "کُنش‌های به موقع رهبران جنبش و دفاع آنان از شکنجه شدگان در زندان" و همچنین "حمایت جهانی از مطالبات مردم ایران" نیز، قابل ذکر است.

ادامه ی واکنش های داخلی و خارجی به وقایع خونین ایران

در غروب آخرین روز تیرماه مهندس موسوی در دیدار با گروهی از استادان دانشگاه و اصحاب رسانه ها، بر ادامه پیگیری مدنی مطالبات مردم تاکید کرد و ضمن انتقاد از فضای سیاسی موجود در کشور و اعلام اینکه "ایران به سمت امنیتی شدن پیش می‌رود"، خاطر نشان ساخت "امروز حتی حضور فردی مثل هاشمی رفسنجانی را نیز تحمل نمی‌کنند."

همان روز شماری از ایرانیان حامی جنبش، در مقابل مقر سازمان ملل متحد در نیویورک اعتصاب غذایی سه روزه را آغاز کردند که اکبر گنجی، فعال حقوق بشر و از بانیان آن حرکت، هدف از برگزاری این اعتصاب غذا را "اعتراض به سرکوب معترضین به نتایج انتخابات ریاست جمهوری" اعلام کرد. بسیاری از ایرانیان، هنرمندان ایرانی و چهره های سرشناسی چون نوام چامسکی و رابرت ردفورد نیز از این اعتصاب حمایت کردند.

در آخرین روز تیرماه همچنین انتقادات برخی اصولگرایان و مراجع سرشناس به انتصاب اسفندیار رحیم مشائی به سمت معاونت اولی محمود احمدی نژاد و دفاع تمام قد وی از مشائی به اوج خود رسید. احمدی نژاد تاکید کرد که مشائی از "نعمت های خدادادی" است.

در اعتراض به ادامه بازداشت چند تن از کارکنان ایرانی سفارت بریتانیا در تهران، گوردون براون نخست وزیر بریتانیا بازداشت کارمندان ایرانی سفارت بریتانیا در تهران را غیرقابل قبول خواند.

در ساعات آغازین اول امرداد، شبکه ارسال پیامک (اس ام اس) در ایران پس از ۴۰ روز، باردیگر وصل شد. این سرویس که از نیمه شب انتخابات ریاست جمهوری قطع شده بود، از ۱۰ تا ۱۵ تیرماه با اختلالاتی براه افتاده اما مجددا قطع گردید.

اولین خبری که **اول مرداد** ماه روی خروجی ها قرار گرفت، سخنان **محمد خاتمی** در جمع شماری از فعالان رسانه‌ای و هنرمندان بود که بر پیشنهاد خود برای برگزاری همه پرسی در مورد نتیجه انتخابات پافشاری کرد و آنرا آخرین راه حل باقی مانده برای خروج از وضع کنونی دانست.

همزمان ۴۲ سازمان و گروه **مدافع حقوق بشری** از کشورهای عربی، طی بیانیه‌ای مشترک همبستگی خود را با اقدام جهانی برای حمایت از حقوق بشر در ایران اعلام کردند و خواستار آزادی زندانیان و پایان دادن به سرکوب معترضین به انتخابات شدند. تعدادی از **برندگان جایزه صلح نوبل** و سازمان های جهانی و ایرانی حقوق بشری، اعلام کردند که سوم مردادماه "روز جهانی اقدام برای حقوق بشر در ایران" خواهد بود و مقرر شد در بیش از ۵۰ شهر جهان، مقابل سفارتخانه ها و دفاتر جمهوری اسلامی تجمع برگزار شود.

اتحادیه اروپا از جمهوری اسلامی خواست تا **کلوتیلد رایس**، شهروند ۲۳ ساله فرانسوی را فوراً آزاد کند. این بیانیه از سوی سوئد بعنوان ریاست دوره‌ای آن اتحادیه و پس از دیدار دو دیپلمات سوئدی و اسپانیایی با مسئولان وزارت خارجه جمهوری اسلامی در تهران انتشار یافت. **اول مرداد** خانم دکتر زهرا **رهنورد** بازداشت برادرش (شاپور کاظمی) از یکماه پیش را تایید و خاطرنشان کرد "نمی خواستم با صحبت در این زمینه برای برادرم امتیاز خاصی قائل شوم." (روزنامه جوان وابسته به سپاه، اتهام مهندس کاظمی را "مدیریت بخشی از اغتشاشات پس از انتخابات" ذکر کرده بود). همین روز (اول مرداد) پدر مسعود هاشم زاده، جوان ۲۷ ساله‌ای که ۳۰ خردادماه در تهران با شلیک گلوله شهید شده بود، بازداشت شد.

تهدید، شکنجه، فشار، قتل در زندان و ادامه بازداشت ها

در همین روز خبری منتشر شد مبنی بر اینکه **عیسی سحرخیز**، مدیرکل مطبوعات داخلی دولت اصلاحات و از اعضای شاخص انجمن دفاع از آزادی مطبوعات، در یک بازداشتگاه امنیتی دچار شکستگی دنده شده است. مهدی، پسر وی در این زمینه خاطرنشان کرد که پدرش طی تماسی تلفنی و اعلام این مطلب، از آنها خواسته است که علیه شرکت **نوکیا** -بدلیل فروش ادوات کنترل شهروندان- شکایت تنظیم کنند.

روسیه و آمریکا در زمینه پرونده **اتمی** به ایران هشدار دادند تا همکاری خود را شفاف کند و در آخرین ساعات آن روز، هیلاری کلینتون وزیر خارجه آمریکا خاطرنشان کرد "واشنگتن همچنان خواهان آغاز مذاکره با جمهوری اسلامی بوده، اما رهبران تهران به دلیل وضعیت سیاسی بعد از انتخابات ریاست جمهوری، قادر به پاسخگویی در این زمینه نیستند."

روز **دوم مرداد** خبر رسید که وزارت اطلاعات کتبا به مساجد دستور داده است تا مجوزی برای برگزاری مراسم سوگواری شهیدان اعتراض های پس از انتخابات صادر نشود. این مطلب را مادر **ندا آقاسلطان** در دیدار جمعی از اعضای کمیون یک میلیون امضاء با وی، تایید کرد.

بامداد همان روز اولین نام از جانب‌باختگان بازداشتگاه **کهریزک** در سایتها منتشر شد و خبر رسید که **محسن روح الامینی**، دانشجوی دانشگاه تهران و فرزند دکتر عبدالحسین روح الامینی (از مشاوران محسن رضایی در انتخابات) - که روز ۱۸ تیر ماه بازداشت شده بود- به شهادت رسیده و به خانواده وی گفته شده است که "برای تحویل جسد مراجعه کنند."

ظهر همان روز و در خطبه های نماز جمعه **احمد خاتمی**، ولایت فقیه را "اصلی ترین سرمایه ملت ایران" که "با جان و دل مردم عجین شده" دانست و خاطرنشان کرد "مردم ۴۰ میلیون رای داده‌اند و این رای به نظام بوده که با تنفیذ رهبری، مشروعیت قانون و شرعی خواهد یافت."

دوم امرداد همچنین برخی از اعضای مجلس **خبرگان** که نام و تعداد آنان اعلام نگردید، طی بیانیه‌ای از **هاشمی** رفسنجانی (رئیس آن مجلس) خواستند بطور شفاف از رهبری حمایت کند. آنها همچنین انتخابات ریاست جمهوری را "همه پرسی تایید نظام" خواندند و سیاست ها و تصمیم های رهبری را "**واجب الاطاعه**" ذکر کردند. همان روز نام چند تن دیگر از شهدای اعتراضات پس از انتخابات در رسانه ها منتشر شد.

"وضعیت موجود پایه‌های نظام را سست می‌کند"

آیت الله العظمی **منتظری** در دوم امرداد، طی پیامی پیرامون حوادث نماز جمعه ۲۶ تیرماه - که به امامت هاشمی رفسنجانی برگزار شد- خاطرنشان نمود "**مشروعیت** و مقبولیت نظام، بستگی به رضایت و آراء اکثریت مردم دارد و این مسأله هنگام تصویب قانون اساسی جمهوری اسلامی مورد توافق **خبرگان** ملت قرار گرفته بود."

شامگاه آن روز (آیت الله) علی **خامنه‌ای** اسفندیار رحیم **مشایی** را از پست معاونت اولی احمدی نژاد عزل و آنرا "به مصلحت" دانست و ساعتی بعد مجتبی ثمره هاشمی، دستیار ارشد احمدی نژاد اعلام کرد که مشایی از سمت جدید خود به عنوان معاون اول احمدی نژاد کناره‌گیری کرده است.

اولین خبر **سوم امرداد** ماه "موافقت سنای آمریکا با تخصیص بودجه‌ای ۵۰ میلیون دلاری برای مقابله با سانسور شبکه‌های خبری و شبکه‌های اجتماعی اینترنتی در ایران" بود. سوم امرداد در حمایت از **جنبش** مردم ایران و در اعتراض به سرکوب معترضان به نتایج انتخابات، روز جهانی "**اقدام**" نام گرفت و تجمعاتی گسترده در شهرهای مختلف دنیا برگزار شد.

بامداد **چهارم امرداد** ماه **موسوی** و **کروبی**، برای برگزاری مراسم چهلهم و یادبود شهدای اخیر، به وزارت کشور نامه نوشتند و درخواست **مجوزی** "بدون ایراد سخنرانی و تنها با استماع آیات قرآن و ادای سکوت" کردند. همان روز احمدی نژاد، محمد حسین صفار هرندی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و غلامحسین محسنی اژه‌ای، وزیر اطلاعات را -به خاطر رحیم مشائی- از کار برکنار کرد.

در **چهارم امرداد** آیت‌الله **موسوی اردبیلی**، با صدور بیانیه‌ای خطاب به مقام‌های جمهوری اسلامی، از ادامه وضعیت موجود ابراز نگرانی نموده و هشدار داد "وضعیت موجود پایه‌های نظام را سست می‌کند و زمینه‌ساز فتنه‌هایی بس عظیم و بزرگ خواهد شد." **محسن کدیور** با اشاره به دهان و دندان خورد شده شهید **محسن روح الامینی** گفت: مرحوم آیت الله خمینی در آغاز انقلاب می‌گفت: "من دولت تعیین می‌کنم. من به پشتوانه این ملت توی دهن این دولت می‌زنم." بعد از سی سال سخن متضادی می‌شنویم. انگار می‌گویند "من دولت تعیین می‌کنم. من به اعتبار این دولت توی دهن این ملت می‌زنم." ببینید فاصله از کجاست تا به کجا. رهبر یک انقلاب مردمی می‌گفت این دولت غیرقانونی است. من به پشتوانه این ملت دولت تعیین می‌کنم. حالا سی سال گذشته است جانشین همان رهبر دولتی را منصوب کرده، بر سر کار گذاشته و به پشتوانه این دولت غاصب دروغگو توی دهن این ملت مظلوم می‌زند. بچه های این ملت را در خیابان به گلوله می‌بندد، در زندان شکنجه شان می‌کند. فک و دندان‌شان را خورد می‌کنند. **انجمن دفاع از حقوق زندانیان** نیز بیانیه‌ای پیرامون رویدادهای اخیر صادر کرد و از وضعیت جسمی و سلامت بازداشت شدگان ابراز نگرانی کرد.

"ما در ایران زندان سیاسی نداریم..."

پنجم مرداد ماه بیش از ۹۰ تن از اساتید دانشگاههای تبریز با ارسال نامه‌ای به میرحسین موسوی، از مواضع وی حمایت کرده و خواستار توقف برخوردهای امنیتی و نظامی، آزادی زندانیانِ رویدادهای پس از انتخابات، آزادی مطبوعات و لغو سانسور آنها، ممنوعیت مداخله غیر قانونی دولت در رسانه ها و اجرای اصل ۲۷ قانون اساسی برای آزادی تجمعات مسالمت آمیز شدند.

همان روز (پنجم مرداد ماه) جمعی از اعضای کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس، برای بررسی وضعیت زندانیان به زندان رجایی شهر کرج رفتند و همزمان خبر رسید که آیت الله هاشمی شاهرودی (ریاست وقت دستگاه قضائی)، با عضویت هیچ یک از اعضای فراکسیون اقلیت مجلس در آن کمیته موافقت نکرده است. معاون دادستان تهران در امور زندانها خاطرنشان کرد "ما در ایران زندان سیاسی نداریم بلکه برخی بدلیل اقدام علیه امنیت ملی در زندانند."

کهریزک... بازداشتگاهی برای ثبت در تاریخ

پنجم مرداد ماه امیر جواد لنگرودی، دانشجویی که ۱۸ تیر ماه دستگیر شده بود، در بهشت زهرا بخاک سپرده شد. هنگام تحویل جسد این جوان به خانواده، از آنها تعهد گرفته شد که حق برگزاری مراسم و انجام مصاحبه ندارند. امیر هنگام دستگیری مورد ضرب و شتم لباس شخصی ها قرار گرفته و در بازداشتگاه به شهادت رسید. خانواده وی خاطرنشان کردند که جسد از شدت شکنجه و زخمهای کالبدشکافی قابل تشخیص نبوده است.

رئیس قوه قضائیه یک هیات سه نفره متشکل از معاون اول آن نهاد، دادستان و رئیس سازمان بازرسی کل کشور را مامور بررسی وضعیت زندانیان رویدادهای اخیر کرد. کمیته ویژه مجلس برای رسیدگی به وضعیت زندانیان سیاسی با حضور ده نفر تشکیل شد.

شامگاه همان روز ناگهان خبر رسید که بازداشتگاه کهریزک "به دلیل غیر استاندارد بودن"، به دستور رهبری تعطیل شده است. (در این بازداشتگاه گروه زیادی از بازداشت شدگان حوادث اخیر مورد شکنجه، آزار و ضرب و شتم منجر به فوت قرار گرفتند.)

آماده سازی بسته پیشنهادی برای "مدیریت جهانی"

پنجم مرداد حسن قشقاوی، سخنگوی وقت وزارت خارجه اعلام کرد "ایران در حال به روز و عملیاتی کردن بسته پیشنهادی خود برای مدیریت مسائل جهانی است." همان روز هیئت نظارت بر مطبوعات وزارت ارشاد، مجوز روزنامه صدای عدالت را لغو کرد. همزمان در گوشه‌ای دیگر از دنیا، اکبر گنجی، روزنامه نگار و فعال حقوق بشر خواستار تحریم سیاسی رهبران و حاکمان جمهوری اسلامی شد.

"مردم از راهی که آمده‌اند برنخواهند گشت"

روز ششم مرداد میرحسین موسوی، در جمع تعدادی از اعضای تشکل‌های معلمان و فرهنگیان، ضمن بیان این نکته که "مردم متوجه شده‌اند دروغی بزرگ پشت جریان است"، خاطرنشان کرد "مردم از راهی که آمده‌اند برنخواهند گشت." مهندس موسوی تاکید نمود "این طور نیست که چند ماه بگذرد و مردم همه چیز را فراموش کنند و همه چیز حل شود... کشور نمی‌تواند تبدیل به یک زندان شود که ۷۰ میلیون نفر در آن زندانی شوند." کانون مدافعان حقوق بشر خواستار "تعطیلی بازداشتگاه‌های غیر قانونی" در کشور شد.

عدم صدور مجوز برای سوگ مردگان

ششم امرداد خبر شهادت یکی دیگر از بازداشت شدگان حوادث اخیر بنام رامین قهرمانی منتشر شد. وی ۱۵ روز در محلی نامعلوم بازداشت بوده که پس از آزادی در بیمارستان فوت می‌کند. ماموران به خانواده وی نیز اجازه برگزاری مراسم ندادند.

همان روز سخنگوی کمیته ویژه مجلس برای تحقیق درباره بازداشت های اخیر خاطرنشان کرد بازداشتگاهی که آیت الله خامنه‌ای دستور تعطیلی آن را داده بود، بازداشتگاه **کهریزک** بود. ششم امرداد آیت الله بیات زنجانی ضمن اعلام حمایت از موسوی، کروبی و خاتمی، اعلام کرد "اگر در این شرایط قطره‌ای خون بر زمین ریخته شود، مسئولیت آن بر عهده همان کسانی است که با نادیده گرفتن آراء اکثریت، چنین التهاباتی را موجب شده‌اند." خانواده **ندا آقاسلطان** اعلام کردند که خانواده و خویشان او، بعد از ظهر پنجشنبه هشتم امرداد ماه (چهلّم ندا)، بر سر مزارش در بهشت زهرا حاضر می‌شوند و از حضور مردم در آن استقبال می‌کنند. ماموران به آنها اجازه برگزاری هیچگونه مراسمی را ندادند. در پاسخ به درخواست مجوز توسط موسوی و کروبی برای برگزاری مراسم **یادبود** شهدا، مدیر کل وزارت کشور اعلام کرد "در این مورد هیچ مجوزی صادر نشده است."

چه کسی مسئول است؟...

در آخرین ساعات روز ششم امرداد، علی **مطهری** نماینده اصولگرای تهران، آیت الله **شاهرودی** رییس قوه قضاییه را "عامل رفتارهای غیرقانونی با بازداشت شدگان" اخیر دانست. در حالیکه منابع خبری غیردولتی از تعداد حدود یکصد شهید در حوادث اخیر خبر داده بودند، **هفتم امرداد** نایب رئیس کمیسیون حقوقی و قضایی مجلس، تعداد جانباختگان را سی نفر اعلام کرد. **هفتم امرداد** سازمان **مجاهدین انقلاب** با انتشار بیانیه‌ای رئیس دولت نهم، وزرای کشور، دادگستری و اطلاعات را مسئول شکنجه و قتل بازداشت‌شدگان حوادث اخیر دانست.

در همین روز سخنگوی کمیته پیگیری وضعیت بازداشت شدگان پس از انتخابات خاطرنشان کرد "اطلاعاتی در مورد بازداشتگاه رسیده که در حال رسیدگی به آن هستیم." **هفتم امرداد** **کانون مدافعان حقوق بشر** طی بیانیه‌ای خاطرنشان کرد "آمار بازداشت شدگان تا قبل از رویدادهای ۱۸ تیرماه ۲۵۰۰ نفر اعلام شده بود، طی هفته های اخیر و پس از ۱۸ تیرماه نه تنها آمار بازداشت شدگان به طور دقیق و صحیح اعلام نمی‌شود، بلکه به خانواده‌های بازداشت شدگان نیز اطلاعات صحیح داده نمی‌شود."

در حالیکه **سعید مرتضوی**، دادستان وقت تهران به اعضای کمیته پیگیری وضعیت زندانیان اعلام کرد "روح الامینی و کامرانی بر اثر **مننژیت** در زندان درگذشته‌اند"، همان روز **مسعود پزشکیان** نماینده مجلس و وزیر بهداشت دولت محمد خاتمی خاطرنشان کرد "پزشکی قانونی فوت به دلیل بیماری مننژیت را رد کرده است." وی گزارش مسئولان درباره علت مرگ بازداشت شدگان حوادث اخیر را "سوال برانگیز" خواند و ادامه داد "افراد بازداشت شده آنقدر مورد **ضرب و شتم** قرار می‌گیرند که مسوولان مجبور می‌شوند اعلام کنند فرد، مننژیت داشته است..." رسانه های کودتا از محاکمه علنی عده‌ای از متهمان حوادث اخیر در هفته آینده خبر دادند.

آخرین خبری که چهارشنبه هفتم امرداد روز خروجی رسانه ها قرار گرفت اظهارات مسعود ادریسی، دیپلمات ارشد ایران در **بولیوی** بود که از تصویب پرداخت وامی به ارزش ۲۸۰ میلیون دلار به دولت مورالس خبر داد.

سرکوب مراسم چهلّم اولین گروه از شهدای قیام

هشتم مرداد ماه، مراجع امنیتی خانواده **ندا آقاسلطان** را تحت فشار گذاشتند تا از رفتن بر سر مزار او در بهشت زهرا و برگزاری مراسم چهلم خودداری کنند. خانواده ندا گفته‌اند ساعت ۴ بعدازظهر به بهشت زهرا خواهند رفت. **موسوی** و **کروبی** نیز اعلام کردند همان ساعت برای گرامیداشت شهدا، بر سر مزار ندا در قطعه ۲۵۷ بهشت زهرا حاضر خواهند شد.

در بهشت زهرا سوگواران فریاد می‌زنند "عزا عزاست امروز، ایرانی باغیرت صاحب‌عزاست امروز." **کروبی** هنگام ورود به محوطه، با محاصره مأموران و پرتاب گاز اشک آور روبه‌رو شد. **موسوی** نیز دقایقی پس از ورود به بهشت زهرا توسط مأموران با اعمال زور اخراج شد. ایشان موفق شده بود خود را به سنگ مزار ندا آقاسلطان برساند؛ ولی به او اجازه تلاوت قرآن داده نشد و مأموران با خشونت او را به اتوموبیلش بازگرداندند. صدها نفر مورد ضرب و شتم شدید لباس شخصی‌ها و مأموران یگان ویژه پاسداران قرار گرفتند.

همزمان سه سینماگر بنامهای رخساره قائم‌مقامی، مهناز محمدی و جعفر پناهی، در بهشت زهرا بازداشت شدند. با وجود اینکه مجوزی برای برگزاری مراسم به کروبی و موسوی داده نشده بود، اما غروب همان روز هزاران نفر در مصلاهی تهران تجمع کردند که مورد ضرب و شتم شدید مأموران قرار گرفتند.

محسن کدیور در **مجلس چهلم شهدای جنبش سبز** اعلام کرد: اگر به این مجلس عزا آمده ایم، حتی بسیار سنگین داریم. با صدای بلند می‌گوئیم "به نام علی حکومت تشکیل داده اید، حق ندارید به راه معاویه بروید". علوی بودن یک حکومت با نحوه برخورد آن حکومت با مخالفانش ورق می‌خورد. با مخالفانتان چگونه برخورد کردید؟ آیا تا کنون شنیده اید که دادگاهی سیاسی در ایران با حضور هیات منصفه به صورت علنی و برخوردار از وکیل در تمام مراحل دادرسی تشکیل شده باشد؟ بعد وقیحانه و گستاخانه دم از قانون می‌زنند. می‌گویند که ما مصلحت مردم را بهتر از خودشان تشخیص می‌دهیم. ما اکثریت مردم تشخیص دادیم که **موسوی** رئیس‌جمهورمان باشد. می‌گویند غلط کردید. درست این است که **احمدی نژاد** رییس‌جمهورتان باشد، شما نمی‌فهمید. می‌گوییم با سیاستهای شما مخالفیم، می‌گویند غلط کردید که مخالفید. گلوله می‌خورید تا دیگر هوس مخالفت نکنید. بازی ای که در ایران شروع شده است این است که در حوزه عمومی چه کسی حرف آخر را می‌زند. مردم می‌گویند ما، رهبر می‌گوید من. با وضوح و شفافیت اعلام می‌کنم که در جمهوری اسلامی کوشش برای استقرار دموکراسی جرم محسوب می‌شود. تمام این عزیزانی که از سران اصلاحات الآن در زندان هستند هیچ جرمی ندارند جز کار تشکیلاتی برای استقرار دموکراسی در ایران.

اتهام؟...

خبرگزاری رسمی دولت (ایرنا)، مجید سعیدی و ساتیار امامی (**دو عکاس خبرگزاری فارس**) را از عوامل براندازی معرفی کرد. همان روز (هشتم مرداد) خبر شهادت **علیرضا افتخاری** خبرنگار روزنامه ابرار اقتصادی تأیید شد. **جبهه مشارکت** در بیانیه‌ای، سکوت یک ماهه مسئولان جمهوری اسلامی در برابر اتفاقات پس از انتخابات را نشانه شکست سناریوی **کودتا** اعلام کرد. **کانون نویسندگان ایران** طی صدور بیانیه‌ای خواستار **مجازات مسببان قتل و شکنجه** بازداشت شدگان پس از انتخابات شد.

کمپین بین‌المللی حقوق بشر در ایران، شهادت **داوود صدری** یکی دیگر از جانب‌باختگان اعتراضات را تأیید کرد و همزمان اعلام شد که مراسم چهلم وی روز جمعه قرار است برگزار شود. در هشتم مرداد همچنین هشتصد تن از فعالان **جنبش زنان** و فعالان حقوق مدنی ایران خواستار آزادی فوری فعالان جنبش زنان شدند.

همان روز **محمد خاتمی** در دیدار با چند عضو فراکسیون اقلیت مجلس خاطرنشان کرد "کافی نیست که گفته شود یک بازداشتگاه غیر استاندارد تعطیل شده؛ غیر استاندارد یعنی چه؟ ...جنایت‌هایی رخ داده و جان‌هایی باخته شده است و باید با این مسائل برخورد شود." **شیرین عبادی** گزارش ایرنا در مورد "رد درخواست وی از سوی سازمان ملل" را دروغ خواند.

نهم مرداد هویت یکی دیگر از شهدای اعتراضات پس از انتخابات نیز مشخص و نام وی **امیر حسین طوفانی‌پور** اعلام شد که مورد اصابت گلوله قرار گرفته بود. **وزارت خارجه آمریکا** از به خشونت کشیدن مراسم چهلم شهدا انتقاد کرد.

همان روز سردار پاسدار **رجب زاده**، فرمانده نیروی انتظامی تهران خاطرنشان کرد "بازداشتگاه **کهریزک** زیر نظر مراجع قضایی بوده و یک بازداشتگاه مخفی نبوده است." در خطبه های **نماز جمعه نهم مرداد**، **احمد جنتی**، دبیر شورای نگهبان با توجه به وقایع روز قبل در جریان چهلم شهدای جنبش، به رهبران جنبش حمله کرد و گفت "شما باعث کشته شدن افرادی شدید و مسئولیتش با شماست، حالا می‌روید بر سر مزارشان فاتحه می‌خوانید؟" پخش آثار استاد محمد رضا **شجریان** از صدا و سیما ممنوع شد. ایشان ماه گذشته طی نامه‌ای به رئیس صدا و سیما، خواستار عدم پخش آثار خود در این رسانه شد. ایشان همزمان قطعه‌ای بنام "**نفننگت را زمین بگذار**" در اعتراض به کشتار معترضان اجرا کرد.

آغاز رسمی دادگاه‌های علنی و استالینی

روز شنبه دهم مرداد ماه، **اولین دادگاه علنی** حدود ۱۰۰ تن از متهمانی که دستگاه قضائی آنها را "عوامل اغتشاش و آشوب" اعلام کرد، توسط شعبه ۱۵ دادگاه انقلاب برگزار شد که در بین متهمان حاضر در دادگاه چهره‌هایی چون بهزاد نبوی عضو شورای مرکز سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی، محسن میردامادی دبیرکل جبهه مشارکت، محسن امین‌زاده عضو شورای مرکزی حزب مشارکت، محمد عطریانفر عضو شورای مرکزی حزب کارگزاران، محمدعلی ابطحی عضو شورای مرکزی مجمع روحانیون مبارز، محسن صفایی فراهانی عضو شورای مرکزی حزب مشارکت و عبدالله رمضان‌زاده عضو شورای مرکزی جبهه مشارکت و سخنگوی دولت اصلاحات حضور داشتند. در کنار آنها افرادی دیگر نیز مورد محاکمه قرار گرفتند.

در **جلسه اول دادگاه**، پس از قرائت کیفرخواست، **ابطحی** که بشدت لاغر و تکیده شده و بدون لباس روحانیت بود، ناگهان ایستاد و خاطرنشان کرد "کار بدی" کرده که در راهپیمائی‌ها شرکت نموده است. وی موضوع تقلب در انتخابات را نیز "دروغ" توصیف کرد "تا آشوب‌ها شکل بگیرد" و همزمان به خاتمی، موسوی و هاشمی حمله کرد. عطریانفر نیز با تاکید بر اصل ولایت فقیه خاطرنشان کرد "ما به دلیل زاویه گرفتن از ولایت فقیه دچار نوعی نفاق شدیم ... نظام آن قدر قدرت دارد که با تحرک چهار گروه سیاسی اتفاقی برایش نمی‌افتد..." بلافاصله پس از دادگاه نیز برای **ابطحی** و عطریانفر یک نشست مطبوعاتی ترتیب داده شد تا به سوالات خبرنگاران خبرگزاری‌های مهر، ایرنا، ایسنا، فارس و واحد مرکزی خبر پاسخ دهند.

واکنش به "شوی تبلیغاتی" دستگاه‌های حامی کودتا

در همان روز (دهم مرداد) و بلافاصله بعد از دادگاه، دفتر هاشمی **رفسنجانی** و مجمع تشخیص مصلحت، اعترافات **ابطحی** را تکذیب کرده و همزمان داریوش قنبری، قدرت‌الله علیخانی و محمدرضا تابش اعضای **فراکسیون اقلیت** مجلس، منتقدانه گفتند "نحوه برگزاری دادگاه، همه را بهت‌زده کرده است." **جبهه مشارکت** نیز دادگاه را به

"شوی مضحک" و تبلیغاتی تشبیه کرد که کیفرخواست آن متنی "سیاسی و غیرحقوقی و غیرمستند" است. مهندس موسوی جلسه مذکور را "دادگاهی تقلبی برای تطهیر انتخاباتی تقلبی" خواند و ضمن رد کیفرخواست، اظهارات برخی از چهره‌ها در دادگاه را "بی اساس و حاصل رنج آنان در مدت حبس و اجبار اعتراف گیران و شکنجه گران" آنان اعلام نمود. محمد خاتمی نیز، دادگاه را "نمایشی" نامید و اعترافات مطرح شده را "فاقد اعتبار و مغایر با قانون اساسی" دانست. ستاد ۸۸ (حامیان موسوی)، با فریبکارانه خواندن دادگاه بازداشت شدگان اخیر در ایران، موسوی را رییس جمهوری قانونی ایران خواند.

همان روز منوچهر متکی وزیر خارجه دولت کودتا، انگلیس و بعضی از دولت های غربی را عوامل کشته شدن معترضان در ایران خواند. نهضت آزادی ایران در نامه‌ای به رئیس دستگاه قضائی، خواستار رفع فشارهای وزارت اطلاعات در قبال آن تشکل شد. در آخرین ساعات روز دهم امرداد ماه خبر رسید که سه توریست آمریکایی که برای تفریح به منطقه کردستان عراق سفر کرده بودند، در نزدیکی مرز ایران ناپدید شدند.

اولین خبر داغ روز یازدهم امرداد ماه، بیانیه شماره ۱۰ میرحسین موسوی پیرامون دادگاه روز گذشته بود که اعلام کرد "دندان شکنجه‌گران و اعتراف‌گیران دیگر به استخوان مردم رسیده" و خاطر نشان کرد "صحنه‌هایی که دیدیم و دیدید جز تدارکی ناشیانه برای شروع به کار دولت دهم نیست. از دادگاهی که همه چیزش تقلبی است انتظار دارند عدم وقوع تقلب در انتخابات را اثبات کند...زود خواهد بود که ملت محاکمه مرتکبین این فجایع را شاهد باشد و بازجویان و شکنجه‌گرانی که این‌گونه با جان و آبرو بازی می‌کنند بشناسد."

همزمان ده تن دیگر، در دادگاه انقلاب تهران و پشت درهای بسته تحت محاکمه شدند. روزنامه کیهان در گزارشی تحت عنوان "اسناد خیانت موسوی و خاتمی فاش شد"، به دادگاه علنی روز شنبه اشاره کرد و موسوی و خاتمی را به "خیانت" متهم نمود. یازدهم امرداد چند تن از کارگردانان سرشناس سینما، مانند رخشان بنی اعتماد، کیومرث پوراحمد، کمال تبریزی، احمدرضا درویش، خسرو سینایی، کیانوش عیاری و مجید مجیدی، در نامه‌ای به نمایندگان مجلس از آنها خواستند نسبت به رخدادهای اخیر موضع گیری کنند .

محسن رضائی، در نامه‌ای به رئیس قوه قضائیه، خواستار محاکمه "افراد خودسر" و مأمورینی شد که در حوادث پس از انتخابات مقررات را زیر پا گذاشتند. دکتر عبدالحسین روح الامینی، مشاور محسن رضائی که فرزندش (محسن) از شهدای بازداشتگاه کهریزک بود، در دیدار صد تن از اعضای هیات علمی و دانش آموختگان و دانشجویان علوم پزشکی دانشگاه تهران خواستار "قصاص" عاملین قتل فرزندش شد.

عصر یازدهم امرداد، محمدتقی رهبر عضو کمیسیون قضائی مجلس، متهمان اصلی وقایع اخیر را میرحسین موسوی و محمد خاتمی عنوان کرد. علی اکبر جوانفکر، مشاور ارشد محمود احمدی نژاد در امور رسانه‌ای استعفا کرد. وزیر خارجه آلمان خواهان آزادی فوری زندانیان سیاسی در ایران شد. کواکبیان و قنبری (در صحن مجلس) به اعطای وام ۲۸۰ میلیون دلاری دولت احمدی نژاد به بولیوی - بدون موافقت مجلس - اعتراض کردند.

کسانی که او را به رسمیت شناختند...

بامداد روز دوازدهم امرداد ماه، مراسم تنفیذ حکم ریاست جمهوری محمود احمدی نژاد توسط (آیت الله) علی خامنه‌ای برگزار شد که هاشمی رفسنجانی، حسن خمینی، میرحسین موسوی، مهدی کروبی و محمد خاتمی حضور نداشتند. احمدی نژاد در مراسم تنفیذ خود گفت "حضور آزاد مردم در صحنه انتخابات، چشم جهان را خیره

کرده... "خامنه‌ای در حکم تنفیذ ریاست جمهوری محمود احمدی نژاد، آراء مردم در انتخابات ۲۲ خرداد را " رأی قاطع و بیسابقه به رئیس‌جمهور منتخب و کارنامه چهارساله دولت او" توصیف کرد. **اعتراضات**، ساعتی پس از **تنفیذ حکم ریاست جمهوری احمدی نژاد** از سر گرفته شد.

محسن کدیور در نقد مراسم تنفیذ نوشت: برخلاف فرمایش **آیت الله خامنه‌ای** جنبش سبز ملت ایران «تقلید مغلوط انقلاب ۵۷» نیست، بلکه تأسی آگاهانه به انقلاب مردمی ای است که با رهبری مغلوط ایشان از مسیر اصلی منحرف شده است. آنچه مغلوط بوده و هست، شیوه مدیریت و کشورداری ایشان است که به بحران ملی و خسارت جانی، مالی و آبرویی ایران منجر شده است. ایشان با تمسخر، جنبش سبز ملت ایران را «کاریکاتور انقلاب اسلامی» خطاب کردند. اما برخلاف نظر ایشان، ما کاریکاتور انقلاب نیستیم، ما ادامه منطقی انقلابیم، که به دنبال تحقق اهداف انقلاب اما با روش اصلاح طلبانه و بدور از خشونت می‌خواهیم عرصه سیاست کشورمان را از طاغوتها، مستکبران، دیکتاتورها و مدعیان الوهیت پاکسازی کنیم. اگر بخواهیم با الفبای آیت الله خامنه‌ای سخن بگوئیم، زبان حال ملت ایران این است: **حکم ریاست جمهوری محمود احمدی نژاد در مسجد ضرار تنفیذ شد.**

خانواده های زندانیان سیاسی طی بیانیه‌ای دادگاه روز شنبه را "نمایشی و مضحک" خواندند. همان روز بیش از ۳۰۰ نویسنده، فیلمساز و روزنامه‌نگار مشهور جهان، در بیانیه‌ای خواستار آزادی مازیار بهاری، خبرنگار مجله نیوزویک و مستندساز ایرانی - کانادائی شدند. **وزیر خارجه آمریکا** از ایران درخواست کرد درباره سه آمریکایی مفقود شده اطلاعاتی ارائه دهد.

ادامه واکنش ها به دادگاههای شبیه سازی شده

روز سیزدهم امرداد ماه، **مجمع روحانیون** با انتشار بیانیه‌ای دادگاه معترضان بازداشت شده را محکوم کرد و هرگونه اعتراف و اقرار در شرایط رعب و فشار را "**بی اعتبار**" خواند. آیت الله العظمی **منتظری**، با انتشار بیانیه ای، **پخش اعترافات** برخی بازداشت شدگان از تلویزیون را غیر شرعی و غیراخلاقی خواند. مدیرکل مطبوعات داخلی وزارت ارشاد، بدلیل "درج یادداشتهای متعدد مبنی بر زیر سؤال بردن مستمر نتایج انتخابات ریاست جمهوری"، به مدیر **مسئول روزنامه اعتماد ملی** تذکر کتبی داد.

الی ویزل **برنده جایزه صلح نوبل** و چهل و چهار برنده دیگر جایزه نوبل از جمله شیرین عبادی، پشتیبانی خود را از جنبش مردم ایران اعلام کردند. همان روز اسماعیل احمدی مقدم، **فرمانده کل نیروی انتظامی**، بدون اشاره به فضای پادگانی شهرها، اعلام کرد "پتانسیل ناآرامی‌ها به مرور در حال حل است و آرام آرام **فروکش** می‌کند." کاظم جلالی، عضو کمیته ویژه مجلس برای **پیگیری** وضعیت بازداشت شدگان اخیر **استعفا** داد. حمید رضا کاتوزیان عضو **کمیته حقیقت یاب** مجلس اعلام کرد "این کمیته گزارش نهایی خود را در آینده نزدیک تهیه می‌کند اما این گزارش در جلسه غیر علنی مجلس قرائت خواهد شد."

و سوگندی لرزان...

چهاردهم امرداد ماه و در آستانه برگزاری مراسم سوگند ریاست جمهوری محمود احمدی نژاد، کاخ سفید اعلام کرد که او را به عنوان رئیس جمهوری منتخب ایران به رسمیت می‌شناسد. "سخنگوی کاخ سفید، تحلیف احمدی نژاد را "یک حقیقت" خواند و گفت "مردم ایران هستند که تصمیم میگیرند انتخابات عادلانه بوده است یا خیر." وی بعد از چند ساعت با اعلام این نکته که "باید گفته های گذشته خود را کمی **تصحیح** کنم"، خاطر نشان کرد

"باید بگویم که قضاوت در باره رییس جمهوری ایران به عهده من نیست..." وزیر خارجه آمریکا نیز تاکید کرد ایالات متحده همچنان بدنبال تعامل با جمهوری اسلامی است.

در حالیکه مردم دست به تجمعات مختلف در ادامه اعتراضات زده بودند، محمود احمدی نژاد با هلی کوپتر به مجلس آمد و بدین ترتیب مراسم تحلیف وی تحت تدابیر شدید امنیتی برگزار شد. در میدان بهارستان و خیابانهای اطراف، ماموران مردم را مورد شدیدترین حملات قرار دادند.

در ادامه بازداشت روزنامه‌نگاران و فعالان سیاسی، سردبیر روزنامه فرهیختگان بازداشت شد. میرحمید حسن‌زاده، مدیر عامل سابق خبرگزاری ایسنا بازداشت شد و علت دستگیری او همکاری با سایت قلم نیوز اعلام شد. آمریکا با ابراز نگرانی از وضعیت کیان تاج بخش، پژوهشگر ایرانی-آمریکایی، خواهان آزادی او از زندان شد. چهاردهم امرداد، کروی خاطرنشان کرد که وی و میرحسین موسوی به اعتراض های خود علیه احمدی نژاد ادامه می دهند. او در مصاحبه با روزنامه اسپانیایی «ال پائیس» گفت "هرگز با این دولت همکاری نخواهیم کرد."

موسوی نیز خاطرنشان کرد "ادامه جنبش اعتراضی در ایران نشان دهنده بی تاثیر بودن دستگیری های گسترده در پس از انتخابات است و بازداشت فعالان سیاسی، سبب خاموشی اعتراض ها نخواهد شد." جبهه مشارکت طی بیانیه‌ای بر عدم مشروعیت دولت برآمده از کودتا تاکید کرد. همزمان با برگزاری مراسم تحلیف محمود احمدی نژاد، نروژ با احضار کاردار جمهوری اسلامی، مراتب نگرانی خود را از نقض حقوق بشر در ایران ابراز کرد.

در پانزدهم امرداد ماه آیت الله یوسف صانعی طی بیانیه‌ای از سرکوب های پس از انتخابات انتقاد کرد و اعتراضات متهمان حوادث اخیر را "بی ارزش" دانست. ماموران دادستانی تهران ساختمان انجمن صنفی روزنامه‌نگاران ایران را پلمب کردند.

چهلیم بهزاد مهاجر و کیانوش آسا، دو تن از شهدای حوادث اخیر در تهران و کرمانشاه برگزار شد. همزمان ۶۰ تن از روشنفکران و فعالان مدنی ایرانی در نامه‌ای از نومی پیلی Navi Pillay کمیسر عالی سازمان ملل در امور حقوق بشر خواسته‌اند پرونده‌ای برای محاکمه سران جمهوری اسلامی به اتهام ارتکاب «جنایت علیه بشریت» تشکیل دهند و پس از تصویب در شورای امنیت سازمان ملل آن را به دادگاه بین المللی کیفری بفرستند.

همان روز سخنگوی اتحادیه اروپا طی کنفرانسی خبری در بروکسل گفت این اتحادیه پیام تبریک برای احمدی نژاد نفرستاده است و قصد چنین کاری را نیز ندارد. شانزدهم امرداد گزارشگران بدون مرز، افزایش بازداشت روزنامه‌نگاران در ایران را محکوم کرد در نجف آبادی، دادستان کل کشور اعلام کرد "اعتراف متهمان حوادث پس از انتخابات خلاف رویه قانونی نبوده و نکته مبهمی در آن دیده نمی شود." انجمن صنفی روزنامه‌نگاران ایران، مهر و موم دفتر این انجمن را بی دلیل خواند. بازداشت ۱۰ نفر در مراسم چهلیم کیانوش آسا، شهید جنبش از دانشگاه علم و صنعت.

گزارشگران بدون مرز و فدراسیون بین المللی روزنامه‌نگاران در آستانه ۱۷ مرداد (روز خبرنگار)، اذیت و آزار، شکنجه و زندانی کردن روزنامه‌نگاران و خبرنگاران را در ایران محکوم کردند.

ادامه سلسله دادگاههای فرمایشی و ادامه واکنش ها

دومین جلسه دادگاه متهمان پس از انتخابات، هفدهم امرداد ماه بصورت علنی برگزار شد که چهره های سرشناسی چون علی تاجرنیا، مسوول کمیته ساماندهی صیانت از آرای ستاد مهندس موسوی، احمد زیدآبادی دبیر

کل ادوار تحکیم، شهاب طباطبائی عضو جبهه مشارکت، هدایت آقایی عضو حزب کارگزاران، جواد امام رییس ستاد انتخاباتی میرحسین موسوی در تهران و شماری دیگر حضور داشتند. دختر ۲۳ ساله فرانسوی (کلوتیلد رایس) و دو کارمند محلی سفارت فرانسه و انگلیس نیز در میان متهمان بودند. در این جلسه افرادی از انجمن پادشاهی نیز تحت محاکمه قرار گرفتند.

معاون دادستان عمومی و انقلاب تهران در **دومین جلسه** دادگاه برخی از دیپلمات ها و سفرای اروپایی را به "شرکت در اعتراضات به نتایج انتخابات" متهم کرد. همزمان با برگزاری **دومین جلسه** دادگاه، دهها نفر از بستگان آنها در مقابل دادگاه تجمع کردند.

محسن کدیور اعلام کرد: حداقل یک سوم از اصول قانون اساسی جمهوری اسلامی کلا یا جزئا مورد بی اعتنائی نهادینه حکومت ایران واقع شده است. به بیش از پنجاه اصل قانون اساسی جمهوری اسلامی مکررا تجاوز شده است. فصل سوم قانون اساسی یعنی حقوق مردم تقریبا بطور کامل زیر پا گذاشته شده است. آنگاه با گستاخی مردم معترض را به قانون شکنی متهم می کنند. این حکومت ایران است که با قلدری قانون، اخلاق، دین و انسانیت را نقض کرده است نه معترضان مسالمت جوی مظلوم سبز.

در **هجدهم** امرداد ماه، وزارت خارجه **بریتانیا** محاکمه بازداشت شدگان پس از انتخابات را محکوم کرد و محاکمه حسین رسام، کارمند ایرانی سفارت بریتانیا در تهران را "بی شرمی" خواند. دانشجویان **دانشکده خبر** با صدور بیانیه‌ای به مناسبت روز خبرنگار در ایران، بازداشت روزنامه‌نگاران را محکوم کردند. **جبهه مشارکت** با صدور بیانیه‌ای بمناسبت روز خبرنگار، ادامه بازداشت و سرکوب روزنامه‌نگاران مستقل و اصلاح طلب و تشدید فضای سانسور در کشور را بیسابقه خواند و محکوم کرد. فرمانده نیروی انتظامی اعلام کرد مدیر بازداشتگاه **کهریزک** بازداشت و عزل شده و دو نفر از مسئولان آن بازداشتگاه برکنار شده‌اند و همزمان **کاتوزیان** نماینده تهران، فرمانده نیروی انتظامی را **مسئول** مستقیم قتل‌های بازداشتگاه کهریزک دانست.

محسن کدیور اظهار داشت: فرمانده نیروی انتظامی جمهوری اسلامی جان باختن جمعی از معترضان جوان بازداشت کهریزک را معلول ویروس مننژیت اعلام کرد. ظاهرا سردار تنها در اعلام نوع ویروس خطا کرده، بازداشتگاه‌های ما، بلکه زندان بزرگی که نامش ایران است، سالها بلکه قرن‌هاست به ویروس خطرناکی بنام استبداد یا دیکتاتوری مبتلا شده است. جنبش سبز قصد ریشه کن کردن این ویروس مزمن را کرده است.

در **هجدهم** امرداد رئیس اداره سیاسی سپاه، موسوی، خاتمی، کروی و موسوی خوئینی ها را از عوامل اصلی "**کودتای مخملی**" دانست و خواستار دستگیری، محاکمه و مجازات آنها شد. روزنامه کیهان، لندن را اتاق فرمان آشوب‌های خیابانی تهران باهمکاری واشنگتن و تل آویو دانست.

نوزدهم امرداد شیرین عبادی از جمهوری اسلامی خواست فعالان و شهروندان بازداشتی را آزاد و **انتخابات مجددی** تحت نظارت سازمان ملل مجددا برگزار کند. همزمان خبری مبنی بر اینکه مهدی **کروی** ده روز پیش در نامه ای به هاشمی رفسنجانی، از وی خواسته است به مسئله **تجاوز** به بازداشت شدگان حوادث اخیر رسیدگی کند، منتشر شد.

سفیر آمریکا در سازمان ملل محاکمات نمایشی تظاهرکنندگان در ایران را محکوم نمود. سخنگوی وزارت خارجه ایران اعلام کرد "تضمین خاصی به بریتانیا در مورد نیاوردن حسین رسام (یکی از کارمندان سفارت بریتانیا در تهران) به دادگاه نداده بودیم." وی همزمان مواضع آمریکا در محکومیت دادگاه های اخیر را مایه تاسف دانست. وزیر خارجه فرانسه، دادگاه های تلویزیونی در تهران را "نمایشی و مضحک" خواند و بازکردن در سفارتخانه این کشور در تهران بر روی معترضین را بخشی از سنت دمکراتیک اروپا نامید. خبر مهم همان روز اینکه دفتر هاشمی رفسنجانی اعلام کرد که ایشان "به خاطر جلوگیری از درگیری های احتمالی"، نماز جمعه این هفته را اقامه نخواهد کرد. (هاشمی رفسنجانی بعد از جمعه آخر تیرماه، دیگر امام جمعه تهران نبود). بهزادیان نژاد، رئیس ستاد انتخاباتی مهندس موسوی، ادعاهای مطرح شده در دادگاه اخیر درباره "ارتباط ستاد موسوی با یکی از سفارتخانه های خارجی" را شدیداً تکذیب کرد.

حکومتی خودسر یا عواملی خودسر

روز بیستم امرداد آمریکا از ایران خواست دسترسی به سه شهروند آمریکایی که بیش از یک هفته پیش بازداشت شده اند، فراهم شود. شیرین عبادی از دبیرکل سازمان ملل خواست تا به ایران سفر کند و از نزدیک، موارد نقض مکرر حقوق بشر توسط دولت جمهوری اسلامی را ببیند. همزمان دکتر سید علیرضا بهشتی نماینده مهندس موسوی فهرستی از شهدای اعتراضات اخیر را در اختیار کمیته ویژه مجلس قرار داد. انجمن روزنامه نگاران آسیایی خواستار آزادی "فوری و بدون قید و شرط" وکلا و روزنامه نگاران بازداشت شده در ایران شد. بیستم امرداد سخنگوی قوه قضاییه اعلام کرد "در حوادث پس از انتخابات" افراد بیگناه نیز صدمه مالی و جانی دیده اند. جمعیت ایثارگران، خانواده هاشمی رفسنجانی را به دست داشتن در ناآرامی ها متهم کرد. درحالیکه خبرگزاری های حامی دولت، از ارسال پیام تبریک حسنی مبارک به احمدی نژاد خبر داده بودند، در آخرین ساعت بیستم امرداد، یک سخنگوی وزارت خارجه مصر آنرا تکذیب کرد. در اولین ساعات بامداد روز بیست و یکم امرداد، کمیته سیانت از آرای مهندس موسوی، شورای نگهبان را به ارائه اطلاعات "خلاف واقع" متهم کرد. همچنین علی لاریجانی، اعلام کرد "هیچ موردی از آزار یا تجاوز جنسی بازداشت شدگان پس از انتخابات، در بازداشتگاه کهریزک و زندان اوین دیده نشده است. رادان شهادت ۶۹ نفر در حوادث پس از انتخابات را تکذیب کرد و آنرا "آمارسازی و عملیات روانی" خواند. در پی فراخوان هواداران جنبش برای حضور مردم در بازار تهران و اعلام روز "خرید سبز"، بازار تهران و خیابان های اطراف آن شاهد تدابیر شدید امنیتی بود.

تغییر رئیس دستگاه قضائی و ...

همان روز (بیست و یکم امرداد) رسانه ها از برگزاری مراسم خداحافظی محمود شاهرودی، رئیس وقت قوه قضائیه در روز شنبه آینده و جایگزینی صادق لاریجانی بجای او خبر دادند. همزمان چند تن از اعضای کمیته ویژه مجلس از زندان اوین بازدید کردند. بعد از اعلام رسانه های حامی دولت مبنی بر "ارسال پیام تبریک از سوی دبیرکل سازمان ملل"، آن ارگان جهانی اعلام کرد "نامه ای که بعد از مراسم سوگند محمود احمدی نژاد فرستاده، حاوی پیام تبریک نبوده، بلکه سازمان ملل از فرصت استفاده نموده تا بر پایداری همکاری ایران و سازمان ملل متحد تاکید نماید."

همان روز سازمان **مجاهدین انقلاب** طی بیانیه ای محمود احمدی نژاد، صادق محصولی وزیر کشور و رییس شورای عالی امنیت ملی را مسئول فجایع زندان کهریزک معرفی کرد. همزمان ۲۱۵ نماینده مجلس هشتم، "حمایت آمریکا، انگلیس و فرانسه از معترضان" پس از انتخابات را محکوم کردند. در **بیست و دوم امرداد**، انتخابات هیات ریسه **شورای نگهبان** برگزار و هیات فعلی برای یک سال دیگر ابقا شد.

میر حسین **موسوی** در دیدار با اعضای شورای هماهنگی جبهه اصلاحات خواستار "**اصلاحات عمیق**" در کشور شد و خاطر نشان کرد "آنچه امروز در زندان ها می گذرد به خوبی نشان دهنده ضرورت یک اصلاح عمیق در کشور است." آیت الله محمدتقی **مصباح** یزدی خاطر نشان کرد "وقتی رییس جمهوری حکم **ولی فقیه** را دریافت کرد اطاعت از او نیز چون اطاعت از خداست." و همزمان آیت الله **بیات** زنجانی، از مراجع تقلید شیعه خاطر نشان کرد "**ولی فقیه** باید عادل باشد و از قانون اساسی و مجلس خبرگان تبعیت کند و در صورت از دست دادن این شرایط، خود به خود از جایگاهش محروم می شود."

آیت الله سید علی محمد **دستغیب**، مرجع تقلید ساکن شیراز و عضو مجلس خبرگان نیز، خواستار تشکیل جلسه علنی مجلس خبرگان شد.

همان روز **مجمع** نمایندگان ادوار مجلس خواستار بررسی عملکرد رهبری در مجلس خبرگان شد. بعد از درخواست **کروبی** برای بررسی مسئله **تجاوز** به بازداشتی ها، مجید انصاری عضو مجمع روحانیون گفت "**اصل قضیه ثابت** و گزارش آن برای مقامات ارسال شده است." **کروبی** از "فوت گروهی از بازداشت شدگان پس از انتخابات در زیر شکنجه" خبر داد. آلمان در اعتراض به بازداشت های معترضین در ایران، سفیر جمهوری اسلامی را احضار کرد و همزمان **سازمان ملل** خواهان رسیدگی به "موارد اتهامی شکنجه" در ایران شد.

۲۳ امرداد در خطبه های نماز جمعه شهرهای مختلف ایران، حملات شدید به مهدی کروبی شد و برخی ائمه خواستار مجازات او شدند. کمیته پیگیری بازداشت های خودسرانه خواستار **توقف دخالت نظامیان** در امور قضایی شد و همان روز رییس اداره سیاسی **سپاه**، خواستار محاکمه مهندس میر حسین موسوی شد. شامگاه **۲۳ امرداد**، سامانه خبری-تحلیلی نوروز از بررسی طرحی در شورای عالی امنیت ملی برای بازداشت موسوی و ۱۰ نفر دیگر از سران اصلاح طلبان خبر داد. (آیت الله) علی خامنه ای، **صادق لاریجانی** را به **ریاست قوه قضائیه** منصوب کرد. بعد از تصمیم لباس شخصی ها برای تجمع مقابل دفتر روزنامه (وابسته به کروبی)، ایشان از این تجمع منتقدان استقبال کرد و از مردم خواست برای روز بعد در آن محل تجمع کنند.

رئیس کمیته ویژه پیگیری بازداشت شدگان **کهریزک**: "۱۲ مامور نیروی انتظامی و یک قاضی متخلف در ماجرای بازداشتگاه کهریزک محاکمه خواهند شد."

اولین روز کاری صادق لاریجانی با دادگاهی فرمایشی

۲۵ امرداد ماه، **سومین جلسه محاکمه** متهمان حوادث پس از انتخابات برگزار شد و به اتهامات ۲۸ تن از جمله علیرضا اشراقی، پیام ده پناه، میثم قربانی، یقوقیل شائولیان، زیبا عسگری، حسین باستانی نژاد، موسی شاه کرمی، مرداد ورشوئی، ایمان سهراب پور، ایمان پوررضا، مهدی فتاح بخش، محمدرضا اسماعیل زاده، حسام ترمسی، محمد رسولی، حسین اعظامی، مهرداد اصلانی، کامران جهانبانی، شهرام موسیوند، محمد درمنکی فراهانی، مهدی مقیمی، مجید مقیمی، امیر حجتی، فرتاش فرهاد پور، مسعود شمیرانی، اکبر اجدادی، محسن جعفری و مهدی مرتضی پور

رسیدگی شد. همسر محمد باقر قالیباف شهردار تهران، به دلیل دو شغله بودن، از سمت مدیر کل امور بانوان شهرداری تهران استعفا داد.

زندانی **فرانسوی**، پس از چند هفته بازداشت در ایران با قرار وثیقه از زندان آزاد شد. ۲۶ مرداد ماه **کروبی** اعلام کرد "تا رسیدگی کامل به اتهامات موجود" ساکت نمی‌نشیند. همزمان تعدادی از تجمع‌کنندگان در مقابل دفتر روزنامه اعتماد ملی بازداشت شدند. **مجمع روحانیون**، توهین به مهدی کروبی را "جنایتی دیگر" خواند و ادوار تحکیم و دفتر تحکیم در حمایت از کروبی بیانیه‌ای منتشر کرده و نسبت به برخورد با وی هشدار دادند.

مهندس **موسوی** از طرح تدوین «**راه سبز امید**» خبر داد. رییس جدید **قوه قضاییه** در مراسم معارفه خود، "قضاتی را که حقوق شهروندان را نقض کنند به مجازات تهدید کرد. در ۲۷ مرداد ماه، شماری از احزاب و تشکلهای عضو کمیته پیگیری بازداشت‌های خودسرانه، با انتشار بیانیه‌ای، بازداشت‌ها و محاکمات اخیر را محکوم کردند. میر حسین **موسوی** در نامه‌ای به مهدی **کروبی**، از او در مقابل حملات تند اخیر حمایت کرد. رئیس ستاد روحانیون حامی موسوی در قم نیز بازداشت شد.

۲۸ مرداد ماه، ۱۳۶ تن از مستندسازان کشور با اعلام اینکه "ما نمی‌توانیم جای خالی مستندهای ساخته نشده از وقایع اجتماعی اخیر را نادیده بگیریم"، از خودداری خود در جشنواره «سینما حقیقت» امسال خبر دادند. **حداد عادل** رییس کمیسیون فرهنگی مجلس، از **کروبی** به دلیل منتشر کردن نامه ارسالی به هاشمی رفسنجانی، بشدت انتقاد کرد و همان روز استاندار تهران از مقامهای قضایی خواستار برخورد قانونی با کروبی شد. ۲۹ مرداد باهنر (نایب رییس مجلس) نخستین تخلف دولت دهم را عدم ارائه لیست وزرا ذکر کرد.

قاضی منصوری، دستور توقیف **روزنامه کیهان** را صادر کرد و آن را برای موافقت سعید مرتضوی، به دادستانی تهران فرستاد که این توقیف هرگز عملی نشد. (موضوع: شکایت مهندس موسوی بدلیل اتهامات کیهان به ایشان). یک روز بعد مدیر روابط عمومی دادسرای عمومی و انقلاب تهران این خبر را تکذیب کرد. **احمدی نژاد**: "اثرات تحریم‌ها بر ایران ناچیز بوده از هیچ تهدید و تحریمی هراس وجود ندارد."

۳۰ مرداد ماه **جنتی** در خطبه‌های نماز جمعه خواستار بازداشت سران "جریان فتنه" شد. و همزمان آیت‌الله **امینی**، امام جمعه موقت قم از فضای سرکوب پس از انتخابات ریاست جمهوری انتقاد کرد و گفت "نظام را نمی‌توان با لجبازی، خیره‌سری و جریمه کردن حفظ کرد." همان روز **احمد توکلی**، نماینده اصولگرای تهران با ارسال نامه‌ای سرگشاده، کروبی را به "گرفتارشدن به سرنوشت آیت الله العظمی منتظری" تهدید کرد.*

شامگاه ۳۰ مرداد ماه، یکی از دادستانهای آرژانتین، **احمد وحیدی** (وزیر دفاع پیشنهادی احمدی نژاد) را در ارتباط با حمله‌ای تروریستی در سال ۹۴ در آرژانتین، تحت پیگیری پلیس بین‌الملل (اینترپول) دانست. بسیج دانشجویی در نامه‌ای به رئیس جدید قوه قضائیه، خواهان برخورد با کروبی و موسوی شد. **محسن کدیور** طی مصاحبه‌ای در آخر مرداد گفت: هیچ‌گاه فکر نمی‌کردم که رژیم جمهوری اسلامی به این درجه از فساد رسیده باشد. باید کمربندها را محکم ببندیم، روزهای سخت‌تری در پیش است. آنچه با نفی شرع و قانون و اخلاق حفظ می‌شود نظام اسلامی نیست، نظام شیطانی است. ما الان با حکومتی مواجهیم که به لحاظ دینی و اخلاقی و قانونی رفوزه شده است. بر اساس همین قانون اساسی با همه تناقض‌های بنیادیش می‌توان با تکیه بر فصل سوم آن به کف مطالبات مردم ایران جامه عمل پوشانید. اگر بخواهیم واقعا قانون را اجرا کنیم اولین کسانی که از گردونه خارج

می‌شوند، حکام فعلی‌اند. البته قانون به روایت حقوقدانان و وکلای مستقل و باسواد، نه قانون به روایت وابستگان قدرت و کم‌خردهای پرمدعا.

در ماه امرداد، دستگیری و خشونت‌ها ادامه داشت... اعتراضات شبانه جایگاهی ویژه یافت... تجمعات خارج از کشور در حمایت از جنبش ادامه دار شد... نگاهی ویژه به جنبش سبز در جهان پدیدار آمد... و جنبش سبز مردم ایران وارد سومین ماه خود شد...

*منظور احمد توکلی از "سرنوشتی مانند منتظری"، حمله، بی‌احترامی، حصر خانگی و ممنوعیت‌های اعمال شده از طرف ارباب قدرت برای مرحوم آیت‌الله منتظری در زمان حیات ایشان بود.

بخش چهارم

شهریور ماه

شبکه جنبش راه سبز(جرس): مسیری که جنبش مقاومت مدنی سبز مردم ایران، از خردادماه تا شهریورماه ۸۸ طی کرد، مسیری پراز بیم و امید و مملو از حوادثی بس ناگوار بود تا در حافظه تاریخ باقی بماند . اما در واکاوی رویدادهای شهریور ماه ۸۸، علاوه بر اینکه مانند ماههای پیشتر، بازداشت مردم معترض، فعالان سیاسی- مدنی، روزنامه‌نگاران و دانشجویان ادامه یافت و برپائی دادگاههای استالینی و قرون وسطائی و اتهام زنی به جنبش و رهبران آن نیز برقرار بود، اتفاقات و رویدادهای دیگری را نیز همراه داشت. کسب رای اعتماد کابینه دولت کودتا از مجلس اصولگرا، نگرانی رو به گسترش مراجع عظام از سرکوب، دستگیری، ارباب جامعه و اجرای دادگاههای نمایشی، انتصابات قضائی، افشای دفن شبانه اجساد مجهول الهویه تعداد زیادی از شهدای حوادث اخیر، تهدیدات صورت گرفته علیه رهبران جنبش (بویژه مهدی کروبی به خاطر پیگیری حوادث بازداشتگاهها)، تهدیدات و اهانت‌های فرماندهان سپاه در مورد جنبش سبز، بخشی از رخدادهای مهم شهریورماه ۸۸ بود.

همزمان با موارد فوق، اعلام خطر رهبر جمهوری اسلامی از دروس علوم انسانی در کشور و تاکید وی بر لزوم تغییر آنها، ادعاهای مکرر رهبران حکومت مبنی بر "وجود بهترین و کاملترین دموکراسی در ایران" و سرکوب روز قدس و ضرب و شتم راهپیمایان حامی جنبش سبز و رهبران آن، بخش دیگری از حوادث این ماه بود. در همین ماه، مهندس میر حسین موسوی بعد از بازداشت مشاورش (دکتر علیرضا بهشتی)، طی بیانیه‌ای پیرامون زندانیان سیاسی و کسانی که به خاطر حق طلبی یا پیگیری مطالبات خود و دیگران در حبس به سر می‌برند، خاطرنشان کرده بود "آنان اینک در زندان به سر می‌برند در حالی که عاملان فجایع اخیر آزادند و مسئولان ادعا میکنند حتما به جنایاتی که رخ داده است رسیدگی خواهند کرد . آیا با از بین بردن اسناد جنایت و در بند کردن کسانی که حقوق قربانیان را پیگیری می‌کردند این کار را انجام می‌دهید؟..." آیت الله العظمی منتظری، رهبر معنوی جنبش سبز نیز، به رهبران نظام هشدار داد "با عملکرد خود، زمینه سقوط جمهوری اسلامی را فراهم نکنند..." چهارمین ماه جنبش، چهلمین روز شهادت چندین تن از جوانان جنبش را نیز با خود همراه داشت.

شهریور ماه

ادامه واکنش ها به آنچه گذشت...

یکم شهریور ماه هاشمی رفسنجانی در جلسه مجمع تشخیص مصلحت، از جناحهای سیاسی درگیر با یکدیگر خواست "از رهبری تبعیت کنند." بامداد همان روز دکتر محمد ملکی، از فعالان ملی مذهبی و اولین رئیس دانشگاه تهران پس از انقلاب، در خانه اش بازداشت شد. خانواده های تعدادی از دستگیر شدگان، در برابر دادگاه انقلاب و زندان اوین تجمع اعتراضی برپا کردند.

همان روز آیت‌الله بیات زنجانی، خواستار قصاص عاملان شهادت معترضان به نتایج انتخابات شد.

از سوی ۲۹۳ تن از روزنامه‌نگاران و فعالان داخل و خارج از کشور، نامه‌ای به مراجع تقلید و همچنین هاشمی رفسنجانی، محمد خاتمی، میرحسین موسوی و مهدی کروبی ارسال و نسبت به وضعیت جاری کشور هشدار داده

شد. دوم شهریور ماه **جبهه مشارکت**، بازجویان زندانها را به رفتارهای شنیع در تجاوز به حریم خصوصی زندانیان متهم کرد.

مروری بر وعده "پنجسال دیگر"

سال گذشته در چنین روزی (۲ شهریور ۱۳۸۷)، آیت الله خامنه‌ای در دیدار با هیات دولت، به احمدی نژاد و وزرای او گفته بود فکر نکنند این سال آخر دولتشان است، بلکه بنا را بر این بگذارند که قرار است "پنج سال دیگر" کار کنند. (چند روز بعد از آقای خامنه‌ای، نماینده وی در سپاه، در جمع بسیجیان گفته بود "تغییر دولت به مصلحت نیست... و اکنون کار در مرحله‌ای نیست که تغییر دولت داشته باشیم و مصلحت این است که دولت احمدی نژاد عوض نشود...)

در پی انتشار خبری از سوی سامانه خبری-تحلیلی نوروز مبنی بر **خاکسپاری پنهانی ۴۴ نفر** از جانب‌اختگان حوادث اخیر در بهشت زهرا، این پایگاه خبری شماره جوازهایی را که برای دفن این شهدا صادر شده بود، منتشر کرد.

غلامحسین محسنی اژه‌ای، وزیر اطلاعات دولت قبلی احمدی نژاد، به سمت دادستان کل کشور منصوب شد. یک منبع خبری از تحت فشار قرار داشتن نمایندگان اقلیت های دینی مجلس برای همراهی با احمدی نژاد در صورت سفر او به نیویورک خبر داد.

آرژانتین اعلام کرد که **احمد وحیدی** نامزد وزارت دفاع در دولت دهم باید به اتهام دست داشتن در بمبگذاری سال ۱۹۹۴ در بوئنوس آیرس، دستگیر شود. همزمان جمهوری اسلامی کاردار آن کشور در تهران را به وزارت خارجه احضار کرد.

روز سوم شهریور، **کمیته ویژه مجلس** در دیدار با مهدی کربوی مستندات وی در خصوص آزار جنسی بازداشت شدگان اخیر را دریافت کرد.

چهارمین جلسه از سلسله دادگاههای فرمایشی و پروژه های اعتراف گیری

در سوم شهریور همچنین **چهارمین جلسه** از دادگاههای فرمایشی معترضین به نتایج انتخابات تشکیل شد و چهره‌هایی چون بهزاد نبوی، محسن صفائی فراهانی، فیض‌الله عرب سرخی، عبدالله رمضان‌زاده، محسن میردامادی، سعید شریعتی، کیان تاجبخش، محسن امین‌زاده، مصطفی تاج‌زاده، صادق نوروزی، شهاب‌الدین طباطبائی، هدایت‌آقایی، مسعود باستانی، حمزه غالبی، سعید لیلارز، علی تاجرنیا، احمدزیدآبادی، محمدقوچانی و محمدرضا جلائی‌پور به دادگاه آورده شدند. در دادگاه، شریعتی، آقایی، تاجبخش، کرمی و باستانی متنی تحت عنوان دفاعیه قرائت کردند که اعترافاتی علیه خود و جریان اصلاحات بود. (شریعتی متن اعترافات منسوب به جاریان را قرائت کرد.) در کیفرخواست قرائت شده، دادستانی خواهان انحلال **جبهه مشارکت** و سازمان **مجاهدین انقلاب** شد.

هنگام برگزاری دادگاه، **خانواده‌های** زندانیان دست به تجمعی مقابل دادگاه زدند که از سوی نیروهای انتظامی و امنیتی مورد اهانت و یورش قرار گرفت. سوم شهریور ماه همچنین جمعی از نمایندگان مجلس برای پیگیری قضیه **دفن پنهانی ۴۴ نفر** از شهدای حوادث پس از انتخابات، به بهشت زهرا رفتند و همزمان محمود رضاییان مدیرعامل

سازمان بهشت زهرا از سمت خود برکنار شد. احمد توکلی رئیس مرکز پژوهش های مجلس، خواستار رسیدگی به اتهامات سعید مرتضوی دادستان تهران شد.

گزارشگران بدون مرز، برگزاری چهارمین جلسه دادگاه معترضین به نتایج انتخابات ریاست جمهوری را محکوم کرد. در چهارم شهریور، جبهه مشارکت برپائی چهارمین دادگاه موسوم به "کودتای مخملی" را مورد اعتراض قرار داده و آنرا "نمایشی رسوا برای برای مشروعیت بخشی به دولت بر آمده از کودتا" خواند.

سیاست دستگاه قضائی جدید؛ همه متهمند...

چهارم شهریور ماه وزیر خارجه فرانسه اظهارات علی آهنی سفیر وقت جمهوری اسلامی در پاریس و اتهام جاسوسی به کلوتیلد رایس شهروند فرانسوی را تکذیب کرد.

فریبا پژوه از روزنامه نگاران اصلاح طلب و عضو تحریریه روزنامه اعتماد ملی بازداشت شد.

محمد خاتمی اتهام های وارده به خود در جریان دادگاه اخیر را بی اساس خواند.

جبهه ملی ایران، خواستار آزادی دکتر محمد ملکی و دیگر زندانیان سیاسی شد.

همان روز مهدی هاشمی رفسنجانی اتهام های وارده به خود در جریان دادگاه اخیر را رد کرد و در نامه به رئیس صدا و سیما، خواستار اختصاص وقت برای پاسخگویی و پخش نامه خود شد.

روز چهارم شهریور شورای فعالان ملی - مذهبی از نگرانی های شدید پیرامون وضعیت جسمانی احمد زیدآبادی و اکثر زندانیان سیاسی خبر داد و همزمان خانواده های تاجزاده، حجاریان، جلایی پور، طباطبایی، نبوی و عده ای دیگر از زندانیان سیاسی، دادگاه روز سه شنبه (دادگاه چهارم) را "نمایشی و در جهت اعتبار بخشیدن به کودتای انتخاباتی" خواندند.

هشدار رهبر معنوی جنبش؛ "سقوط نظام با ادامه این رفتار..."

همان روز آیت الله العظمی منتظری، از مقامهای جمهوری اسلامی خواستار توقف برگزاری دادگاههای تلویزیونی شد و در پاسخ به نامه ۲۹۳ نفر از روزنامه نگاران و فعالان سیاسی اظهار امیدواری کرد "مسئولین از راهی که در پیش گرفته اند دست برداشته و افراد بیگناه را بیش از این در زندان نگه ندارند و با رفتارهای خود، موجب سقوط نظام نشوند."

عصر چهارم شهریور، رییس جمهوری فرانسه به جمهوری اسلامی هشدار داد در صورتی که تهران به فعالیت حساس اتمی ادامه دهد، پاریس از تحریم های "شدید" حمایت خواهد کرد.

یک روز بعد آلمان نیز همین تهدید را تکرار کرد.

وزیر خارجه کانادا خواستار آزادی مازیار بهاری خبرنگار ایرانی - کانادایی در بند شد.

پوستین وارونه...

بامداد پنجم شهریور، آیت الله علی خامنه ای گفت: "عده ای ظلم بزرگی را که پس از انتخابات به مردم و نظام شد و هتک آبروی نظام در مقابل ملت ها را، نادیده می گیرند و مسئله کهریزک یا کوی دانشگاه را قضیه اصلی قلمداد می کنند."

ابراز نگرانی شدید دستگاه دیپلماسی جمهوری اسلامی از وضعیت شیعیان در یمن در پنجم شهریورماه، سایت نوروز تصاویر **دفن بی نام و نشان تعدادی جسد** در قطعه دیگری (بجز قطعه ۳۰۲ بهشت زهرا) را منتشر کرد. این سایت پیشتر تصاویری منتشر کرده بود که نشان می‌داد ۲۱ و ۲۴ تیرماه، برای ۴۴ نفر از شهدای اعتراضات پس از انتخابات، "بدون شناسایی و درج مشخصات شخصی"، جواز دفن در قطعه ۳۰۲ صادر شده است.

محسن کدیور اظهار داشت: "هدف مرحله اول جنبش سبز، به کرسی نشاندن رئیس جمهور منتخب، پایین کشیدن رئیس جمهور غاصب و افشای متقلبان در آراء ملت است".

روز ششم شهریور **نیروی انتظامی** تهران قول داد از هفته آینده مرحله دیگری از طرح موسوم به "انضباط اجتماعی" را در سطح پایتخت اجرا کند.

حجت الاسلام کاظم صدیقی که برای اولین بار در نماز جمعه تهران خطبه می‌خواند، رویدادهای پس از انتخابات را "جنگ نرم از پیش برنامه ریزی شده" ذکر کرد. پیش از خطبه‌ها نیز، محمود احمدی نژاد سخنرانی کرد و حمله به کوی دانشگاه و شکنجه و قتل‌ها در بازداشتگاه کهریزک را "سناریوی دشمنان" اعلام کرد.

بیم‌ها و امیدها

همان روز (ششم شهریورماه)، **محمد خاتمی** در جمع اعضا «شورای هماهنگی جبهه اصلاحات»، خاطرنشان کرد "اصلاح طلبان باید با قوت در صحنه باقی بمانند و به فعالیت و تلاش برای تغییر ادامه دهند."

اعظم طالبانی دبیرکل جمعیت زنان انقلاب اسلامی، با انتقاد از سیاست سکوت، خواستار حمایت نمایندگان مجلس از مهدی کروبی و میرحسین موسوی شد.

بامداد هفتم شهریور ماه، ماموران دریایی امارات متحده عربی، یک کشتی کره شمالی را در آبهای خلیج فارس توقیف کردند که حامل تسلیحات جنگی به مقصد ایران بود.

"مگر کسی در کهریزک کشته شده..."

شنبه هفتم شهریور، سردار پاسدار عزیزالله رجب زاده (فرمانده نیروی انتظامی تهران بزرگ) در یک کنفرانس خبری اعلام کرد "هیچ متهمی در بازداشتگاه کهریزک کشته نشده و افراد دستگیر شده در حوادث پس از انتخابات، بیشتر از سه روز در بازداشتگاه کهریزک نگهداری نمی‌شدند."

همان روز سرلشکر محمد علی جعفری، فرمانده کل سپاه نیز، در یک کنفرانس خبری خشونت‌های پس از انتخابات ریاست جمهوری را به "عوامل خودسر" نسبت داد و خاطرنشان کرد "با شناسایی این افراد احتمالاً دادگاه رسیدگی به اتهامات آنها طی ماه جاری برگزار خواهد شد."

در آخرین ساعت اداری، رئیس قوه قضائیه، طی حکمی سعید مرتضوی را از کار برکنار و عباس جعفری دولت‌آبادی را به جای وی به سمت دادستان عمومی و انقلاب تهران معرفی کرد.

رییس قوه قضائیه همچنین با صدور حکمی سه نفر از مقام‌های عالی رتبه قضایی را مأمور رسیدگی به پرونده حوادث اخیر کرد.

بامداد روز هشتم شهریور ماه، **کروبی** در نامه‌ای به رییس قوه قضاییه، "به صورت مشروط" اعلام آمادگی کرد تا مستندات خود درباره **تجاوز به بازداشت شدگان** اخیر را در اختیار او بگذارد. کروبی تاکید کرد باید شرایط لازم جهت ادامه راه خطیر "کمیته حقیقت یاب مجلس فراهم شود" تا این کمیته بتواند "آزادانه و با حفظ اصل بی طرفی سیاسی مسائل را پیگیری نمایند."

سازمان **مجاهدین انقلاب** برگزاری **دادگاه‌های** اخیر را محکوم کرد و آنرا "محاکم تفتیش عقاید قرون وسطی و دادگاه‌های استالینی" خواند.

هشتم شهریور همچنین **مهدی کروبی** بر **تقلب در انتخابات** ریاست جمهور تاکید کرده و خاطرنشان کرد "در **روز قدس** بار دیگر قدرت مردم دیده خواهد شد و معلوم می‌شود که مردم از چه فکر و اندیشه‌ای حمایت می‌کنند..."

غروب آن روز مراسم **افطار** شورای هماهنگی جبهه اصلاحات، که قرار بود با حضور مهدی کروبی، میرحسین موسوی و محمد خاتمی در مسجد امیرالمومنین تهران برگزار شود، **لغو** شد.

کسانی که در حاشیه امنیت قرار دارند...

روز نهم شهریور، **سعید مرتضوی** به معاونت دادستان کل کشور منصوب شد.

همان روز محمود احمدی نژاد در دومین دفاع از کابینه پیشنهادی اش، مخالفت برخی اصولگرایان مجلس با وزیران پیشنهادی‌ش را به باد انتقاد گرفت و گفت: "برخی به گونه ای صحبت می‌کنند که انگار شرایط کشور وخیم است."

نهم شهریور **نامه مهدی کروبی** در باره حوادث اخیر، به هیات سه نفره قوه قضاییه ارجاع شد.

شورای شهر تهران جهت بررسی دفن **اجساد ناشناس** در بهشت زهرا، کمیته تحقیق تشکیل داد.

پزشکی قانونی، برخلاف ادعای مکرر سعید مرتضوی، علت مرگ محسن روح الامینی را **اصابت جسم سخت** اعلام کرد و رسماً ابتلای او به بیماری مننژیت را نفی کرد.

استرالیا توقیف کشتی حامل اسلحه به مقصد ایران را تایید کرد.

خطر از تدریس علوم انسانی است یا...؟

آیت الله علی خامنه‌ای در دیدار با اعضای هیات های علمی دانشگاهها، از تحصیل بیش از دومیلیون دانشجوی در رشته های علوم انسانی ابراز نگرانی کرد و آموزش این علوم را "موجب بی اعتقادی به تعالیم الهی و انسانی" و منجر به ترویج تردید در مبانی دینی خواند.

دهم شهریور **رئیس قوه قضاییه** در دیدار با کمیته ویژه مجلس، مسببان حوادث اخیر را "عامل خدشه‌دار شدن **آبروی نظام**" دانست و خواستار مجازات عوامل وقایع کوی و کهریزک شد.

آیت الله منتظری در فتوایی اعلام کرد که مشروعیت ولی فقیه با انتخاب صحیح و آزاد مردم محقق می‌شود و ولی فقیه "بدون انتخاب آزاد مردم فاقد مشروعیت و مقبولیت است."

و در صحنه بین المللی...!

روز دهم شهریور، رئیس جمهوری فرانسه اظهار داشت "مردم ایران شایسته داشتن رهبران بهتری از رهبران کنونی شان هستند."

دبیر کل اتحادیه عرب، جمهوری اسلامی را به **مداخله در امور داخلی** این کشورها متهم کرد. وزارت خارجه جمهوری اسلامی، **فرانسه و آلمان** را به مداخله در امور داخلی کشور متهم کرد. خانواده های سه جوان آمریکایی بازداشت شده در مرز ایران و عراق، خواستار آزادی آنها شدند. **جبهه مشارکت** در نامه‌ای سرگشاده به کمیسیون ماده ۱۰ احزاب، به اخطار آنها پاسخ داد.

معاون اول قوه قضائیه: **مهدی کروبی** امروز در هیات سه نفره این قوه، حاضر می‌شود و کربوبی متعاقبا اعلام کرد آماده است تا مستندات خود را در اختیار رییس قوه قضائیه قرار دهد.

یازدهم شهریور **فرمانده کل سپاه** از "بخش هایی منتشر نشده از اعترافات سران اصلاحات" سخن گفت و اعلام کرد "آنها قصد داشتند با پیروزی در انتخابات، ولایت فقیه را تضعیف کنند."

سخنگوی دستگاه دیپلماسی دولت، ابلاغ حکم پایان ماموریت **۴۰ نفر از سفیران** ایران در کشورهای گوناگون را "امری طبیعی" ذکر کرد. (منابع خبری متعدد، علت صدور حکم پایان خدمت این سفیران را، موضع گیری انتخاباتی آنها به نفع اصلاح طلبان ذکر کرده بودند).

یمن نسبت به نقش ایران در ناآرامی های آن کشور هشدار داد.

افزایش آمار تعداد شهدای وقایع اخیر

یازدهم شهریور سازمان پزشکی قانونی اظهارات سخنگوی شهرداری تهران مبنی بر "صدور مجوز دفن دسته جمعی" در قطعه ۳۰۲ بهشت زهرا توسط این سازمان را تکذیب کرد.

دکتر بهشتی، عضو کمیته پیگیری امور زندانیان و کشته شدگان حوادث پس از انتخابات، اعلام کرد که "شمار کشته شدگان اعتراض های اخیر، به ۷۲ نفر رسیده است.

همان روز خبر رسید که فشار بر مجلس برای دادن رای اعتماد به وزرای پیشنهادی احمدی نژاد افزایش یافته است. شامگاه یازدهم شهریور، نیروهای انتظامی و لباس شخصی، به تجمع کنندگانی که برای برگزاری **مراسم افطاری** ادوار تحکیم در مقابل زندان اوین حاضر شده بودند، حمله کردند.

عملکرد غیرقانونی نهادهای فراقانونی

دوازدهم شهریور، دبیر کل **فراکسیون اقلیت** مجلس در نامه‌ای به رییس قوه قضائیه، پخش جلسات **دادگاه اصلاح طلبان** از "رسانه ملی" را غیر قانونی دانست و خواستار تعقیب کیفری صدا و سیما شد.

در پی سخنان **فرمانده سپاه** مبنی بر "تلاش اصلاح طلبان برای تضعیف یا حذف" رهبری، مجمع روحانیون سخنان وی را "تهمت" و خلاف شرع و قانون خواند و خواستار پیگرد حقوقی او شد.

حسن روحانی نسبت به عواقب اتهامات وارده به چهره های شاخص اصلاح طلب هشدار داد.

مجلس هشتم شورای اسلامی، امروز به ۱۸ وزیر پیشنهادی محمود احمدی نژاد رای اعتماد داد.

محمدرضا باهنر: پیام **رهبری** به مجلس، نقش مهمی در دادن رای اعتماد به ۱۸ وزیر پیشنهادی **احمدی نژاد** داشت و اگر توصیه رهبری نبود، احتمال داشت که ۸ الی ۹ نفر از وزرا رای نیاورند.

گزارش شد که محمود رئیسی نجفی، یکی دیگر از کسانی است که در اعتراض های پس از انتخابات، بدست ماموران به **شهادت** رسید.

دوازدهم شهریور، مراسم چهلم شهید **امیر جوادی فر**، از بازداشت شدگان ۱۸ تیر برگزار می شود.

تداوم فشارها...

مسئولان روابط عمومی آرامگاه آیت الله خمینی مراسم امسال شب های احیا در آن محل را لغو کردند. سیزدهم شهریور خانواده سعید حجاریان اعلام کردند نامه منسوب به او صحت ندارد و بازجویان آن را نوشته اند. (در آن نامه جعلی حجاریان از وضعیت بسیار خوب خود در زندان نوشته بود). سازمان عفو بین الملل در اطلاعیه ای اعلام کرد مسئولان امنیتی ایران، کاسپین ماکان نامزد ندا آقاسلطان را بازداشت کرده اند.

چهاردهم شهریور، آیات الله صناعی به دیدار آیت الله العظمی منتظری رفت. ایشان درباره پیامدهای "بحران" پس از انتخابات ریاست جمهوری ابراز نگرانی کرده و از ادامه بازداشتها ابراز تأسف کردند.

بیانیه شماره ۱۱ مهندس موسوی

بامداد ۱۴ شهریور، مهندس موسوی با انتشار بیانیه شماره ۱۱ خود، ضمن اینکه بار دگر مقامات کشور را به تقلب در انتخابات متهم کرد و خواهان پیگیری اعتراضات شد، راهکار هایی برای برون رفت از وضعیت کنونی و همچنین پیشبرد اهداف جنبش سبز ارائه کرد. این راهکارها که در ۹ بند ارائه گردید، مبتنی بر استفاده از ظرفیت های حداکثری قانون اساسی بود.

همان روز ۴۰۰ تن از حامیان جنبش سبز، در حاشیه نشست وزیران خارجه اتحادیه اروپا در استکهلم، پرچمی بطول دو کیلومتر را گشودند که امضای مخالفان دولت کودتا را بر خود داشت. این پرچم سبز که بر آن نوشته شده بود "احمدی نژاد رئیس جمهور ما نیست"، دربردارنده هزاران امضایی بود که در تیرماه گذشته از ۱۹۰ کشور گردآوری شده بود.

حدود ۳۳۰ روزنامه نگار کشور، خواستار آزادی بی قید و شرط تمامی روزنامه نگاران دربند شدند. **کروبی** افشاگرهایش درباره آزار جنسی بازداشت شدگان اخیر را موجب "توقیف روزنامه اعتماد ملی و فیلتر شدن وبسایت آن حزب" اعلام کرد.

در ۱۴ شهریور، اعضای شورای مرکزی دفتر تحکیم همراه شماری از دانشجویان محروم از تحصیل با آیات عظام منتظری، صناعی و بیات زنجانی دیدار کردند.

جبهه استبداد

احمدی نژاد و چاوز تعهد کردند جهت حمایت از کشورهای ضد امپریالیست در کنار هم بایستند و همزمان آیت الله خامنه ای در دیدار با چاوز تاکید کرد که جمهوری اسلامی و ونزوئلا باید با گسترش همکاریها، زمینه قدرت و استحکام جبهه "استقلال" را فراهم کنند. احمدی نژاد و چاوز در مشهد سه سند همکاری امضا کردند.

شانزدهم شهریور، **محمد خاتمی** در نشست با اساتید دانشگاهی تندروها را به رویکردی "فاشیستی توتالیتری" متهم کرد.

در همین روز رئیس شورای مرکزی فراکسیون خط امام مجلس از دادستانی نیروهای مسلح خواست تا فرمانده سپاه را بدلیل "تهمت زنی" تحت تعقیب قرار دهد.

احمدی نژاد در اولین نشست خبری دولت دهم، از **دمکراسی حقیقی** در کشور سخن گفت.

(آیت الله) **علی خامنه‌ای** در دیدار **احمدی نژاد** و کابینه جدیدش، به او گفت که پس از انتخاب مجددش، از هرگونه غرور پرهیز کند و نیز به منتقدانش گوش کند.

بعد از اعلام نگرانی آیت الله **خامنه‌ای** از رشته های **علوم انسانی**، رئیس پژوهشگاه علوم انسانی اعلام کرد آن مرکز ماموریت یافته است در رشته های علوم انسانی بازنگری کند.

ادامه یورش و بازداشت و ارباب معترضین

در ۱۶ شهریور دفتر پیگیری ستاد مهندس **موسوی** مورد هجوم قرار گرفت و تمام اموال و اسناد موجود در آن دفتر، ضبط و به محل نامعلومی منتقل شد. **علیرضا بهشتی** سخنگوی کمیته مشترک موسوی و کروبوی برای پیگیری وضعیت بازداشت شدگان و آسیب دیدگان پس از انتخابات اعلام کرد ماموران امنیتی "با حکم دادستانی تهران" به دفتر این کمیته رفته بودند. یک روز پس از بسته شدن این دفتر، گزارش ها حاکی از آن بود که آیت الله جوادی آملی نیز درصدد پیگیری وضعیت بازداشت شدگان است.

با نزدیکی به آغاز سال تحصیلی، **علی فضلی** یکی از فرماندهان سپاه خاطرنشان کرد "برای چگونگی برخورد با حوادث احتمالی در دانشگاهها به دنبال هماهنگی هستیم."

در هفدهم شهریور دفتر مهدی **کروبوی** به حکم دادستانی تهران مهر و موم شد و چند ساعت بعد مرتضی **الویری**، رئیس کمیته صیانت از آرای کروبوی، در منزلش بازداشت شد. همزمان **علیرضا بهشتی**، مشاور ارشد مهندس موسوی با حکم دادستان جدید تهران بازداشت شد.

"عده‌ای اندک و غیرقابل اعتنا"

احمدی نژاد در مراسم معارفه وزیر دفاع، انتخابات ریاست جمهوری را "سیلی محکمی به دموکراسی لیبرال" توصیف کرد و معترضان را "غیرقابل اعتنا" خواند. (۱۸ شهریور)

همان روز دفتر **انجمن دفاع از زندانیان** با حکم دادستان جدید تهران مهر و موم شد.

روز هجدهم شهریور عضو کمیته ویژه مجلس در امور بررسی وضعیت بازداشت شدگان اخیر گفت که **دادستان تهران** با برگزاری **دادگاه علنی** متهمان حوادث پس از انتخابات مخالف است.

"حوادثی سهمگین در راه است"؛ واکنش موسوی به بازداشتها و فشارها

میر حسین موسوی، در واکنش به بازداشت **علیرضا بهشتی**، با صدور **بیانیه شماره ۱۲** خود، اعلام کرد که این بازداشت یک نشانه است که "از حوادثی سهمگین خبر می‌دهد." ایشان در این بیانیه بازداشت **بهشتی**، **الویری** و **سردار محمد عزلتی** مقدم، مسئول کمیته ایثارگران در ستاد انتخاباتی خود را شدیداً محکوم کرد. موسوی در همین

بیانیه (۱۹ شهریور) خاطرنشان کرد "آنان اینک در زندان به سر می‌برند در حالی که عاملان فجایع اخیر آزادند و مسئولان ادعا میکنند حتماً به جنایاتی که رخ داده است رسیدگی خواهند کرد. آیا با از بین بردن اسناد جنایت و در بند کردن کسانی که حقوق قربانیان را پیگیری می‌کردند این کار را انجام می‌دهید؟..."

عفو بین الملل گزارش خود درباره وضعیت حقوق بشر در ایران را به سازمان ملل ارائه داد.

صادق لاریجانی، اصلاح طلبان را به طرح "ادعای واهی تقلب در انتخابات" متهم کرد.

در ۱۹ شهریور عبدالله عراقی، فرمانده سپاه محمد رسول‌الله تهران، خاطرنشان کرد که "در اعتراض‌های پس از انتخابات ۳۶ نفر کشته شدند که سه نفر از آنها در بازداشتگاه کهریزک بود."

"دادگاهها غیر علنی خواهد بود"

همان روز محمد رضا باهنر، نایب‌رئیس مجلس اعلام کرد که محاکمات متهمان حوادث پس از انتخابات "از این به بعد غیر علنی خواهد بود." باهنر گفت "این برای آن است تا جلوی استفاده‌های تبلیغاتی از این محاکمات گرفته شود."

بیستم شهریورماه، شیرین عبادی نسبت به **شعله ورشدن دامنه اعتراضات** هشدار داد.

مهدی **کروبی** در نامه‌ای سرگشاده خطاب به رئیس **قوه قضائیه**، از او خواست اجازه ندهد "نظامیان و شبه نظامیان در امور قضائی مداخله کنند." وی همچنین خواستار رسیدگی به اسنادی شد که در اختیار هیات سه نفره قوه قضائیه گذاشته است.

بیست و یکم شهریور تندیس شجاعت فستیوال فیلم ونیز، به حنا مخملباف کارگردان فیلم «روزهای سبز» تعلق گرفت.

همان روز **سازمان ادوار** تحکیم وحدت، از بی‌خبری در مورد عبدالله مومنی و احمد زیدآبادی به شدت ابراز نگرانی کرد و بازداشت آنها را "گروگان‌گیری" برای "سرپوش گذاشتن بر کودتا خواند."

دادستان نظامی جدید تهران از مراجعه شماری از آسیب دیدگان بازداشتگاه **کهریزک** به دادسرا و دستگیری هفت مامور انتظامی و تقاضای تعقیب انتظامی برای سه قاضی خبر داد.

خانواده برخی از **زندانیان سیاسی**، بیانیه‌ای در اعتراض به بازداشت بستگانشان صادر کردند.

حملات مجدد به کروبی

مقام‌های قضائی اظهارات کروبی مبنی بر تجاوز به بازداشتی‌ها را "**ساختگی**" خواندند.

نایب رییس کمیسیون ملی و سیاست خارجی مجلس، خواهان محاکمه **مهدی کروبی** شد.

روز ۲۲ شهریورماه شیرین نشاط، کارگردان ایرانی در تبعید، جایزه «شیر نقره ای» فستیوال فیلم ونیز را برد و همزمان آنرا به کوشندگان جنبش سبز در ایران تقدیم کرد.

مهدی **کروبی** در مصاحبه‌ای با یک روزنامه ایتالیایی گفت "اگر آیت‌الله خمینی زنده بود، نتیجه انتخابات ریاست جمهوری ۲۲ خرداد را باطل اعلام می‌کرد."

روز ۲۳ شهریور دفتر حقوقی محمود احمدی‌نژاد از آیت‌الله العظمی یوسف صانعی شکایت کرد.

پنجمین جلسه دادگاه متهمان پرونده کودتای مخملی، صبح روز دوشنبه ۲۳ شهریور ۸۸ برگزار شد که قاضی دادگاه، خبرنگاران را از آوردن نام متهمان در گزارش‌های خبری خود بر حذر داشت. بیشتر کسانی که در جلسه پنجم به اتهامات‌شان رسیدگی، متهم به جرایم اینترنتی بودند. محمدرضا نوربخش سردبیر روزنامه فرهیختگان و عضو شورای سردبیری سایت جمهوری‌ت؛ عبدالله مؤمنی دبیر سابق دفتر تحکیم وحدت و چندین تن دیگر نیز، از متهمانی بودند که در این جلسه مورد محاکمه قرار گرفتند.

حزب اعتمادملی در نامه‌ای به دستگاه قضائی، نسبت به اعمال محدودیتها اعتراض کرد.

مهدی کروبوی برای ملاقات با علی لاریجانی به مجلس رفت و همزمان نامه‌ای خطاب به ملت ایران منتشر کرد تا مستندات آنچه برای برخی افراد در بازداشتگاهها اتفاق افتاده را اعلام کند. ایشان همچنین به نتیجه نرسیدن تظلم‌خواهی خود از قوه قضائیه را شرح داد و خاطرنشان کرد "وقاحت به آنجا رسیده که به جای مجرمان و مباشران و مسببان این مظالم، مهدی کروبوی را می‌خواهند محاکمه کنند." شامگاه همان روز ماموران امنیتی سه نوه آیت‌الله حسینعلی منتظری را بازداشت کردند.

دعوت برای راهپیمایی روز قدس

مجمع روحانیون، از همگان دعوت کرد که جمعه آینده در راهپیمایی روز قدس شرکت کنند.

همزمان هاشمی رفسنجانی نیز از مردم ایران درخواست کرد تا جمعه آینده (۲۷ شهریور) در راهپیمایی روز قدس شرکت کنند.

روز ۲۴ شهریور دفتر میرحسین موسوی اعلام کرد که ایشان همراه با سایر مردم در تظاهرات روز قدس شرکت خواهد کرد.

همان روز آیت‌الله العظمی منتظری، با صدور اطلاعیه‌ای خطاب به مراجع تقلید و حوزه‌های علمیه، از آنها خواست به زشتی‌هایی که به نام دین و مذهب انجام می‌شود اعتراض کنند. وی سرکوب مردم، دستگیری فعالان سیاسی و "پرونده سازی، گرفتن اعترافات دروغ و برگزاری دادگاه‌های فرمایشی" را محکوم و این محاکم را غیر شرعی و غیر قانونی اعلام کرد.

همان روز فیاض زاهد، روزنامه‌نگار و عضو پیشین شورای سردبیری روزنامه اعتماد ملی، توسط دو مأمور لباس شخصی بازداشت شد.

بعد از حدود سه دهه که نماز روز قدس را هاشمی رفسنجانی اقامه و سخنرانی می‌کرد، ستاد نماز جمعه تهران ۲۵ شهریورماه احمد خاتمی را به امامت برگزید و بدین ترتیب هاشمی رفسنجانی بار دیگر از امامت جمعه تهران کنار گذاشته شد. رفسنجانی در مصاحبه با العالم خاطرنشان کرد که کنار گذاشتن او از امامت نماز جمعه "به خاطر اختلافات درون جناحی نیست."

روز ۲۶ شهریور، سازمان مجاهدین انقلاب، خواستار حضور مردم در راهپیمایی روز قدس شد.

ادامه تهدیدات و بازداشتها

گزارشگران بدون مرز با انتشار بیانیه‌ای، خواستار پایان محاکمه بازداشت شدگان حوادث اخیر شد.

قوه قضائیه رهبران معترض به انتخابات را به مقابله و برخورد تهدید کرد.

پنجشنبه ۲۶ شهریور، ادوار تحکیم وحدت اتهامات وارده به عبدالله مومنی، سخنگوی آن تشکل را "بی اساس و واهی" خواند. (مومنی در پنجمین جلسه دادگاه متهمان وقایع اخیر، به اتهاماتی چون "کشاندن مردم به خیابان‌ها"، "مقابله با حکومت" و "همکاری با سازمان‌های مدافع حقوق بشر بین‌المللی" متهم شده بود.)

همزمان خبر رسید که **حسین نورانی نژاد**، از مسئولین غرب تهران ستاد میرحسین موسوی و مسئول اطلاع‌رسانی جبهه مشارکت و همچنین **مهدی میردامادی**، فرزند دبیر کل جبهه مشارکت، با حکم دادستانی **بازداشت** شده‌اند. **سپاه پاسداران** با انتشار اطلاعیه‌ای، به شرکت‌کنندگان در راهپیمای **روز قدس** نسبت به هرگونه حرکت اعتراضی هشدار داد.

در همین روز **مهدی موسوی نژاد** (برادر همسر محمدعلی ابطحی) **بازداشت** شد.

محمد نوری زاد سینماگر، محقق و نویسنده سابق روزنامه کیهان، از انجمن قلم - تشکل نویسندگان اصولگرا- اخراج شد. وی در نامه‌ای که روز بیست و سوم شهریور ماه منتشر شد از آیت الله خامنه‌ای خواست از مردم ایران عذر خواهی کند.

روز قدس ۸۸؛ روزی متفاوت با سه دهه گذشته

علیرغم هشدارهای مکرر ارگان‌های سرکوب، راهپیمایی **روز قدس** (۲۷ شهریور) با حضور جمعیتی گسترده از معترضان برگزار شد. حامیان جنبش با در دست داشتن نشان‌ها و علائم سبزرنگ، شعارهایی در حمایت از میرحسین موسوی، مهدی کروبی و محمد خاتمی سر دادند.

در جریان برخورد نیروهای یگان ویژه پاسداران و لباس شخصی‌ها با حامیان **جنبش سبز** در خیابان ولی‌عصر، دهها نفر **دستگیر و زخمی** شدند. ماموران برای پراکنده کردن تظاهرکنندگان که شعار میدادند "**شکنجه، تجاوز، دیگر اثر ندارد**"، متوسل به شلیک گاز اشک آور شدند.

در این روز شعار "**نه غزه نه لبنان جانم فدای ایران**" برای اولین بار شنیده شد.

در جریان تظاهرات روز قدس امسال، حامیان کودتا به مهندس **موسوی** حمله کردند که ایشان بسوی خودرویش هدایت و مجبور به ترک تظاهرات شد. **محمد خاتمی** نیز مورد حمله لباس شخصی‌ها قرار گرفت و بدنبال پاره شدن عبا و افتادن عمامه اش، وادار به ترک محل شد و همزمان هواداران **مهدی کروبی** که هنگام حضور وی در تظاهرات روز گذشته، او را از هر سو احاطه کرده بودند، شعارهایی به هواداری از وی سر دادند.

عصر همان روز تعدادی از حامیان **جنبش سبز** در برابر ساختمان **خبرگزاری ایرنا** در خیابان ولی‌عصر تهران تجمع کرده و با سر دادن شعارهای "**خس و خاشاک تویی دشمن این خاک تویی**" و "**مرگ بر دیکتاتور**"، **اعتراض** خود را به خبرگزاری رسمی دولت ابراز داشتند.

حسین نعیمی پور و **مهدی شیرزاد** از اعضای جوان جبهه مشارکت **بازداشت** شدند.

سخنگوی نیروی انتظامی، بازداشت گروهی از معترضان در تظاهرات روز قدس را تایید کرد.

در صحنه بین المللی و داخلی....

اظهارات **احمدی نژاد**، مبنی بر "**افسانه**" خواندن **مجدد هولوکاست**، با واکنشهای بین المللی روبرو شد.

روز ۲۸ شهریور، سازمان **گزارشگران بدون مرز** با انتشار بیانیه‌ای نسبت به آزار و بلاغ نویسان در ایران ابراز نگرانی کرد. مادرانی که در اعتراضات اخیر در ایران فرزندانشان شهید یا مفقود شده‌اند، مانند هفته‌های گذشته در پارک لاله تهران گرد هم آمدند. (**تجمع مادران داغدار**)

پنج تن از **فرزندان هاشمی رفسنجانی**، با ارسال نامه‌ای سرگشاده به رییس قوه قضائیه، از وی خواستند با کسانی که علیه آنها دست به شایعه پراکنی زده‌اند، برخورد کند.

روز ۲۹ شهریورماه، ۳۴۳ تن از استادان و مدیران **دانشگاههای مختلف جهان** نگرانی عمیق خود را از اوضاع حاکم بر **دانشگاههای ایران** بویژه پس از انتخابات اخیر ابراز داشتند.

آیت الله **خامنه‌ای** در نماز عید فطر، به هواداران دولت نسبت به متهم کردن مخالفین به خلافکاری، بدون مدرک و گواهی هشدار داد. **محسن کدیور** هم از آن سر دنیا در نماز عید فطر اظهار داشت: "آقای خامنه‌ای، بجای اصلاح الگوی مصرف به فکر اصلاح رفتار حکومت با مردم باشید. کسی که اعتبار چنین اعترافات بی پایه‌ای را به دین و شرع نسبت دهد معلوم می‌شود هیچ اطلاعی از فقه و شریعت ندارد. بی‌اعتنائی مراجع به اعلام عید فطر در روز شنبه از سوی حکومت یعنی قدرت نمائی مدنی مرجعیت مستقل شیعه در برابر حکومت مدعی دین."

گزارش‌های روز ۳۰ شهریور حاکی از آن بود که اختلال در **شبکه اینترنت ایران** که پیش از روز قدس مجدداً آغاز شده بود، همچنان ادامه یافت و ارتباط تلفن اینترنتی با خارج هم بسیار مشکل شد و بویژه **تماس با بریتانیا** کاملاً قطع گردید. **احمدی نژاد** اعلام کرد از اینکه اظهاراتش غرب را خشمگین کرده، **افتخار می‌کند**.

جمعی از اعضای "**کمپین مبارزه با جنایت علیه بشریت در ایران**" در بیانیه‌ای اعلام کردند که شنبه آینده در مقابل سازمان ملل در نیویورک تجمع می‌کنند تا خواستار محاکمه بین‌المللی کسانی شوند که عوامل جنایت‌های پس از انتخابات هستند.

همزمان سازمان **دیده‌بان حقوق بشر** به همراه **کمپین بین‌المللی حقوق بشر** در ایران، در بیانیه‌ای مشترک از سازمان ملل متحد خواستند تا برای پیگیری موارد بدرفتاری‌ها در ایران، فرستاده‌ای ویژه تعیین کند.

در آخرین روز شهریور ماه، **احمدی نژاد** برای پنجمین بار راهی **نیویورک** شد تا در شصت و چهارمین اجلاس مجمع عمومی سازمان ملل شرکت کند.

در همان روز خبرگزاری رسمی دولت (ایرنا)، در مطلبی در تیتراژ خود، **سید حسن خمینی** را به درس عبرت گرفتن از سرنوشت **سید حسین خمینی**، پسر مصطفی، **تهدید** کرد.

هاشمی رفسنجانی در آغاز ششمین اجلاس مجلس خبرگان وعده داد "گروهی از افراد خیرخواه و دلسوز نظام، بر اساس مطالبی که از رهبری شنیده‌اند و دیدگاه‌های افراد صاحب نظر،" در حال تنظیم متنی برای **برون رفت از وضعیت فعلی** اند."

دفتر **محمد خاتمی** با انتشار اطلاعیه‌ای، ادعای خبرگزاری‌های ایرنا، فارس و روزنامه کیهان در مورد دیدار خاتمی با جرج سوروس، بینان‌گذار موسسهٔ جامعه باز را بی پایه و اساس خواند.

آخرین خبر از آخرین روز شهریور ماه، بازداشت خانم **آذر منصوری**، قائم مقام و معاون سیاسی دبیرکل جبهه مشارکت بود.

طی ماهی که گذشت، نهضت مقاومت مدنی سبزها در خیابان و همچنین شبانه در پشت بام ها، اسکناس نویسی، دیوار نویسی و ... در داخل کشور ادامه داشت و همچنین پشتیبانی حامیان جنبش سبز در شهرهای مختلف جهان تداوم یافت...

جنبش سبز با کوله باری از تجربیات و بیم و امیدها، به چهارمین ماه اعتراضات خود - یعنی مهرماه- گذر کرد...

بخش پنجم

مهـر ماه

شبکه جنبش راه سبز(جرس): علیرغم هشدارها و تهدیداتی که نظامیان حامی کودتا و محافل مورد حمایت نهادهای فراقانونی انجام داده بودند، چهارمین ماه جنبش سبز مردم ایران که با بازگشائی دانشگاهها و مراکز آموزشی کشور همراه بود، پایان ناپذیری و آسیب ناپذیری آنرا نشان داد و به اثبات رسانید .

صدور احکام نااعادانه حبس و اعدام برای زندانیان سیاسی، نقض مستمر حقوق زندانیان و شهروندان، ادامه بازداشت فعالان سیاسی - مدنی و روزنامه‌نگاران و همچنین آغاز موج گستردهٔ سرکوب، احضار و دستگیری دانشجویان سراسر کشور، از جمله وقایعی بود که مهرماه ۸۸ را تعریف کرد.

اشتهای سیری ناپذیر رئیس دولت کودتا برای سفرهای خارجی نیز سبب شد تا وی این بار در سفر به نیویورک، شاهد اعتراضات گستردهٔ حامیان جنبش سبز - این بار در بیرون از کشور و در سراسر جهان - باشد.

انتصابات معنادار در ارگانه‌های نظامی، شبه نظامی و قضائی؛ تهدید رهبران جنبش به بازداشت، محاکمه و مجازات؛ ادامهٔ سانسور و پنهانکاری رسانه های حامی دولت کودتا و محافل قدرت و همچنین حمایت مراجع مردمی از جنبش سبز و نقد آشکار محافل و نهادهای فراقانونی، بخشی دیگر از رویدادهای ماه مهر بود.

بیانیه و اظهارات میرحسین موسوی در اعتراض به عملکرد داخلی و خارجی دولت کودتا و تاکید او بر اینکه "چنانچه به خواسته‌های مردم تن داده نشود، اعتراض‌ها همچنان ادامه خواهد داشت" نیز، بخشی از روند تکاملی جنبش در ماه مهر بود.

موسوی برآستی به نکتهٔ خوبی اشاره کرده بود که "تحول مهمی در کشور اتفاق افتاده و مردم به دنبال حقوق خود هستند."

تحولات ماه مهر

آغاز سال تحصیلی؛ بدون وزیر

سال تحصیلی جدید در حالی آغاز شد که وزارت آموزش و پرورش کماکان بدون وزیر بود.

مسئولیت حوادث اخیر با کیست؟

در اولین روز ماه مهر، مهندس میر حسین موسوی، در نامه‌ای به رهبر معنوی جنبش سبز آیت الله العظمی حسینعلی منتظری، رفتار مسئولان کشور را مسبب و محرک حوادث ماههای اخیر کشور دانست و با رد اتهامات رسانه های وابسته به دولت در مورد این حوادث خاطر نشان ساخت "اینجانب قطعاً حق را به مردمی می‌دهم که با برخورد‌های غیرقانونی و غیرمنصفانه حقوق شان پایمال شده است."

همان روز آیت الله العظمی منتظری در پاسخ به نامه مهندس موسوی خاطر نشان کرد "اعترافات متهمان علیه خودشان و دیگران معتبر و مسموع نیست." معظم له همچنین تصریح نمودند "حکومتی که در آن، اقشار وسیعی از مردم و نخبگان، ناراضی و در فشار باشند، قابل دوام نیست." (پیش تر ، آقای خامنه‌ای در خطبه های نماز عیدفطر خاطر نشان کرده بود "اعتراف و اقرار هر متهم علیه خود در دادگاه و در مقابل دوربین، شرعاً، عرفاً و عقلاً مسموع است.")

اعتراض به حضور رئیس دولت کودتا در نیویورک

همزمان با حضور محمود احمدی نژاد در مجمع عمومی سازمان ملل، گروه زیادی از ایرانیان حامی جنبش سبز و معترضین به نقض حقوق بشر در ایران، سه روز در مقابل دفتر نمایندگی جمهوری اسلامی در سازمان ملل دست به راهپیمایی زدند. کمپین بین المللی حقوق بشر و چند گروه مدافع حقوق بشر، پوسترهایی از تصاویر سرکوب خشن اعتراضات در ایران را بر روی چند کامیون نصب کرده و در خیابان های نیویورک و مقابل سازمان ملل حرکت

دادند. گروهی دیگر از ایرانیان نیز در پارکی نزدیک سازمان ملل گرد هم آمدند. ایرانیان - یک روز بعد - پل معروف بروکلین را سبز پوش کردند. (این پارچه سبز، طوماری با امضا علیه دولت کودتا بود).
یک روز بعد و هنگام سخنرانی احمدی نژاد در مجمع عمومی سازمان ملل، بیشتر دیپلمات‌ها و نمایندگان حاضر، سالن را ترک کردند.

وزیر خارجه آلمان محمود احمدی نژاد را مایه خفت و شرمساری کشور ایران دانست.
در آستانه آغاز سال تحصیلی دانشگاه‌های کشور، رئیس دانشگاه صنعتی اصفهان در نامه‌هایی جداگانه به خانواده‌های ۵۰ دانشجوی آن دانشگاه، به آنها در مورد فرزندانشان که "دانشجویان خاطی" توصیف شده‌اند، اخطار داد. خانم مهدیه محمدی، همسر احمد زید آبادی، از ضرب و شتم شدید همسرش در زندان خبر داد.

نشست پایانی خبرگان و عدم حضور هاشمی

اول مهرماه، نشست پایانی مجلس خبرگان بدون حضور هاشمی رفسنجانی برگزار شد و این مجلس با اعلام پشتیبانی قاطع از رهبری، اعلام کرد "آیت الله خامنه‌ای تنها گزینه ایست که لباس رهبری امت بر قامتش زبند است." مجلس خبرگان همچنین انتخاب مجدد محمود احمدی نژاد به ریاست جمهوری را به وی تبریک گفت.
یک روز بعد (دوم مهرماه)، آیت الله علی خامنه‌ای در دیدار با اعضای مجلس خبرگان، معترضان به نتایج انتخابات را متهم کرد که "از پیش برای روزهای پس از انتخابات برنامه‌ریزی کرده بودند."
محسن کدیور اکثریت اعضای خبرگان را روحانیان درباری دانست. شورای نگهبان اعضای این مجلس را برای روز مبادا مهره چینی کرده و آن روز مبادا هم امروز است. کدیور، خبرگان فعلی را خبرگان ناظر ندانسته و تاکید کرد که آنها خبرگان مداح و خبرگان منصوب هستند.

ادامه اعتراضات در خارج از کشور

همزمان با اعتراضات جهانی به حضور محمود احمدی نژاد در نیویورک، کمپین مبارزه با جنایت علیه بشریت در ایران، در بیانیه‌ای از ایرانیان خارج از کشور خواست تا روز شنبه را به اعتراض و تجمع علیه احمدی نژاد اختصاص دهند.

روز شنبه ۴ مهرماه، حامیان جنبش سبز در لندن، پاریس، نیویورک، برلین و چند شهر دیگر جهان، دست به تجمعاتی گسترده زده و بر مخالفت خود با دولت برآمده از کودتا تاکید کردند.
پنجم مهرماه، محسن رضایی تاکید کرد "دولت نباید در روند برگزاری انتخابات مداخله کند..."
همان روز رزمایش موشکی سپاه پاسداران با شلیک موشک‌های کوتاه برد و میان برد آغاز شد و همزمان تهران هدف از ایجاد تاسیسات هسته‌ای جدید را مقابله با "تهدیدها" اعلام کرد.

بیانیه شماره ۱۳ مهندس موسوی؛ نقد تحریم‌های مالی

ششم مهرماه، مهندس موسوی با صدور بیانیه شماره ۱۳ و اشاره به راهپیمایی هفته پیش (روز قدس) و ذکر این نکته که "راهپیمایی آن روز در روند حوادث چند ماه گذشته یک نقطه عطف محسوب می‌شد"، خاطرنشان کرد "اینجانب در میان کسانی حاضر شدم که جمعی از آنان با مشت‌های گره کرده به پیشوازم آمده و برایم آرزوی مرگ داشتند. در مسیر پرهیاهویی که بایکدیگر همراه شده بودیم سیمایشان را مرور می‌کردم و می‌دیدم که آن چهره‌ها را دوست دارم و می‌دیدم پیروزی ما آن چیزی نیست که در آن کسی شکست بخورد..."

مهندس موسوی همچنین نقبی به صحنه جهانی زده و تاکید نمود "تحریم‌های مالی علیه ایران، تنها برای مردم زیانبار بوده و به دولت آسیبی نمی‌رساند. این نه تحریم یک دولت، بلکه تحمیل رنج‌های بسیار بر مردمی است که مصیبت دولتمردان مالیخولیا زده برایشان کافی است..."

موسوی دولت احمدی نژاد را به پیگیری "سیاست خارجی غلط و ماجراجویانه" متهم کرد.

بازگشائی دانشگاهها و شروع مجدد اولین اعتراضات

در اولین روز بازگشائی دانشگاهها - در چهارم مهرماه - تعدادی از دانشجویان معترض به حضور **حداد عادل** در دانشگاه تهران، مقابل دانشکده ادبیات و علوم انسانی دست به تجمع زده و نسبت به حضور این نماینده حامی دولت کودتا اعتراض کردند. (تعدادی از آن دانشجویان بنا به درخواست حداد و دستور رئیس انتصابی دانشگاه تهران، مشمول احکام کمیته انضباطی شدند).

ششم مهرماه و در جریان مراسم آغاز سال تحصیلی دانشگاهها که در دانشگاه تهران و با حضور وزیران علوم و بهداشت و نماینده رهبری در دانشگاه تهران برگزار شد، دانشجویان معترض، در دانشگاه تهران دست به تجمع و راهپیمایی زده و علیه احمدی نژاد و دیکتاتوری شعار دادند.

رویکردی به حوادث بعد از انتخابات

حمید رضا کاتوزیان، عضو کمیته حقیقت یاب مجلس اعلام کرد "این کمیته گزارشی را درباره حوادث پس از انتخابات تهیه نکرده و اصولاً در یک ماه ونیم گذشته جلسه‌ای نداشته است..."
گزارش وخامت حال **هنگامه شهیدی** روزنامه نگار و عضو ستاد مهدی کروبی، در زندان (۵ مهر)

"خبرگان سر خود را زیر برف کردند"

کروبی در نامه‌ای به **رفسنجانی**، نسبت به عملکرد مجلس خبرگان در قبال رهبری انتقاد کرد و نوشت "آنچه در خبرگان باید میشد، انجام نشد." کروبی همچنین متذکر شد "چرا به وظیفه نظارتی خود بر رهبری عمل نمیکند و سپاه بر دارایی‌های کشور خیمه‌انداخته است؟" کروبی منتقدانه خاطر نشان کرد "خبرگان ملت در این اجلاس سر خود را زیر برف کردند."

همان روز (۶ مهر) **مجمع روحانیون** در آخرین جلسه خود به ریاست محمد خاتمی، ادامه بازداشت فعالان سیاسی در سلول‌های انفرادی را محکوم کرد و خواستار آزادی آنان شد.
هفتم مهرماه فاطمه آدینه وند، همسر **عبدالله مومنی** (سخنگوی سازمان ادوار)، با ابراز نگرانی شدید در مورد وضعیت شوهرش، **پخش تلویزیونی "اعترافات"** وی را محکوم کرد.

جنبش دانشجویی...

شمار زیادی از دانشجویان **دانشگاه صنعتی شریف** در اعتراض به حضور **کامران دانشجو**، وزیر علوم دولت کودتا در آن دانشگاه تجمع اعتراضی بر پا کردند.

بیش از **۳۰۰ نفر** از فعالان سیاسی و مدنی و روشنفکران مذهبی ایران در نامه‌ای سرگشاده از آیات اعظام **منتظری** و **صانعی** حمایت کرده‌اند.

جایزه جهانی «**لخ والسا**» به شادی صدر، لادن و رویا برومند، سه زن ایرانی به خاطر مبارزه در راستای اعتلای حقوق بشر، آزادی بیان و برقراری دموکراسی در ایران "تعلق گرفت."

هفتم مهرماه **دفتر تحکیم** طی صدور بیانیه‌ای بمناسبت آغاز سال تحصیلی دانشگاهها، خواستار آزادی هر چه سریعتر زندانیان سیاسی شد.

هشتم مهرماه، فرمانده کل نیروی انتظامی گفت "در ارتباط با رویدادهای بازداشتگاه کهریزک، هفت تا تن ده از ماموران انتظامی باداشت شده‌اند."

سعید حجاریان با تامین وثیقه تا زمان برگزاری دادگاه آزاد شد.

هشتم مهرماه منوچهر متکی، وزیر خارجه دولت احمدی نژاد به واشینگتن رفت تا از دفتر حافظ منافع ایران در سفارت پاکستان دیدار کند. این اولین سفر یک مقام رسمی ایران به پایتخت آمریکا بعد از سه دهه بود.

مخالفت مجدد موسوی با تحریم ایران

نهم مهرماه میر حسین موسوی، در دیدار با شورای مرکزی فراکسیون اقلیت مجلس، خاطرنشان کرد "نباید اجازه داده شود که با رفتارهای ماجراجویانه، هزینه های بیشتری به مردم تحمیل شود..." موسوی همچنین تاکید کرد که "جنبش اعتراضی مردم به مراتب بیشتر از مسئولان نسبت به منافع ملی متعهد است..." همان روز نماینده آمریکا در ژنو سوئیس، با نماینده جمهوری اسلامی دیدار کرد.

بعد از افشای وجود نیروگاه اتمی قم، محمد البرادعی، مدیر کل وقت آژانس بین المللی انرژی اتمی وارد تهران شد. انجمن دفاع از آزادی مطبوعات، با اعتراض به ادامه بازداشت و تهدید روزنامه نگاران و اعمال فشار بر مطبوعات منتقد، خواستار آزادی تمام بازداشت شدگان پس از انتخابات شد.

نهم مهرماه، همسران چند زندانی سیاسی اصلاح طلب، طی نامه ای سرگشاده به رئیس قوه قضائیه، از او پرسیدند "چرا هیچ مرجع قانونی به آنها پاسخ نمی دهد..."

رئیس دانشگاه شیراز اعلام کرد "پرونده عده ای از دانشجویان خاطی در دست بررسی است."

دهم مهرماه، ۱۷ نفر از اعضای شورای مرکزی و شورای تهران دفتر تحکیم وحدت بازداشت شدند.

همزمان با مسابقه فوتبال استقلال - پرسپولیس، جهت جلوگیری از هرگونه تجمع اعتراضی، خطوط تلفنی غرب تهران مختل شد. در حاشیه و متن این دربی بزرگ، جمعی از هواداران شعارهایی اعتراضی علیه دولت سر دادند.

دوازدهم مهرماه، بیانیه حمایت ۴۵۰ تن از فعالان جنبش زنان ایران از جنبش دانشجویی کشور منتشر شد.

سه روزنامه نگار بنامهای فرزانه روستایی، بدرالسادات مفیدی، دبیر انجمن صنفی روزنامه نگاران ایران و زهرا ابراهیمی خبرنگار روزنامه همشهری، ممنوع الخروج شدند.

نظامیان، مردم و قدرت...

در دوازدهم مهرماه عبدالله عراقی فرمانده سپاه محمد رسول الله تهران اعلام کرد "معترضان به نتیجه انتخابات، به دنبال کشاندن اعتراضات به دانشگاهها هستند." وی همچنین افشا کرد که "از ۲۵ خرداد، سپاه و بسیج به مدت دو ماه، تمام امنیت تهران را به طور کامل در دست گرفتند."

روز ۱۳ مهرماه، (آیت الله) علی خامنه ای، شماری از فرماندهان سپاه پاسداران را تغییر داد که طی آن محمدرضا نقدی جایگزین حسین طائب بعنوان فرمانده نیروهای بسیج شد.

محمدرضا علی زمانی ۱۳ مهرماه از بند ۲۰۹ زندان اوین به دادگاه انقلاب منتقل شد تا حکم اعدامش ابلاغ شود. حسن قشقایی، سخنگوی وقت وزارت خارجه جمهوری اسلامی، ناپدید شدن شهرام امیری را در عربستان و بازداشت یک ایرانی دیگر (اردبیلی) در گرجستان و تحویل او به آمریکا را تایید کرد.

چهاردهم مهرماه، هیات نظارت بر مطبوعات، حکم توقیف دو روزنامه فرهنگ آشتی و آرمان را صادر کرد.

همسر احمد زیدآبادی اعلام کرد "دادستان تهران" مانع از آزادی شوهرش می شود.

فرا تر از قانون

سه نماینده اصولگرای مجلس، محمد رضا رحیمی معاون اول احمدی نژاد را به جعل مدرک، سوء استفاده از امکانات دولتی و دریافت حقوق با ارایه مدارک تقلبی متهم کردند.

چهاردهم مهرماه؛ علیرغم تلاش های حامیان دولت، علی لاریجانی برای دومین سال پیاپی به عنوان رییس فراکسیون اصولگرایان مجلس انتخاب شد.

به دنبال پخش مصاحبه تلویزیونی احمدی نژاد با یک شبکه تلویزیونی آمریکا، مهدی **کروبی** به اظهارات **احمدی نژاد** پاسخ داد و خاطرنشان کرد "جای بسی تأسف است که قلب واقعیت، فرهنگ لایتیگر رئیس قوه مجریه شده" کروبی افزود نمی داند **نیویورک** چه خصوصیتی دارد که هر گاه احمدی نژاد به آنجا می‌رود این خصوصیت فردی‌اش دو چندان می‌شود.

به دنبال ادعای خبرگزاری فارس، مبنی بر انتشار نامه‌ای از سوی جمع نخبگان و خواص استان فارس به (آیت الله) خامنه‌ای و "انتقاد از مواضع آیت الله **دستغیب** در اجلاس اخیر مجلس خبرگان و اعلام برائت از وی"، دفتر این مرجع تقلید، در بیانیه‌ای از مردم استان خواست در جنگ روانی کنونی، آرامش خود را حفظ کنند.

شانزدهم مهر، انتخابات شورای مرکزی **خانه احزاب** برگزار شد و اصلاح طلبان اکثریت مطلق را کسب کردند. میرحسین موسوی و مهدی کروبی، رهبران سیاسی مخالف دولت در ایران با هم دیدار و پیرامون حوادث پس از انتخابات و مسائل کشور گفتگو کرده‌اند.

میرحسین **موسوی** ۱۸ مهرماه به منزل مهدی **کروبی** رفت و در این دیدار که با حضور خبرنگاران برگزار شد، آن دو رهبر جنبش به تبلیغات یکطرفه **صدا و سیما** انتقاد کرده و خواستار فرصتی برای حضور در یک برنامه تلویزیونی شدند تا به اتهامات مطرح شده در **صدا و سیما** پاسخ دهند.

نقض حقوق بشر و واکنش های جهانی

موزه بریتانیا در لندن، عدم انتقال و امانت دادن استوانه کورش به ایران را بدلیل شرایط سیاسی داخلی ایران خواند. (۱۸ مهرماه)

فرانسه صدور حکم اعدام برای **محمد رضا علی زمانی** را محکوم کرد.

سازمان عفو بین الملل با صدور بیانیه‌ای از مقامات قضایی جمهوری اسلامی خواست که حکم اعدام **محمد رضا علی زمانی** را لغو کنند.

همزمان سه نفر دیگر از متهمان به دخالت در حوادث پس از انتخابات به **اعدام** محکوم شدند.

بهنود شجاعی، مجرم صغیری که از چهار سال پیش زندانی بود، بامداد ۱۹ مهرماه در زندان اوین اعدام شد.

فاطمه معتمدآریا و مجتبی **میرطهماسب** در فرودگاه بین‌المللی تهران و به هنگام خروج از کشور، بدون هیچ‌گونه توضیحی، ممنوع‌الخروج اعلام شدند.

محسن مخلمباف، جایزه پرسپکتیو (جشنواره حقوق بشر نورنبرگ) را که به خاطر دستاوردهای هنری و فعالیتش برای دفاع از حقوق بشر دریافت کرده بود، طی مراسمی به **مهدی کروبی** - به خاطر افشای مسائل زندان های ایران - تقدیم کرد.

روز ۱۹ مهرماه دادگاه رسیدگی به اتهامات **روزنامه کیهان**، در تهران و با حضور شاکیان متعدد و مدیر مسئول آن روزنامه (حسین شریعتمداری) برگزار شد. این دادگاه با شکایت دهها نهاد و افراد مختلف تشکیل شد و ...به نتیجه نرسید.

در بیستم مهرماه، **کانون مدافعان حقوق بشر** در ایران، اعدام **بهنود شجاعی** و صدور احکام اعدام برای چند تن از متهمان دیگر در دادگاه انقلاب را بشدت محکوم کرد.

در پی برگزاری نمایشهای رزمی مختلط مردان و زنان در هفته نیروی انتظامی، فرمانده آن نیرو، دستور تنبیه رزمی کاران را صادر کرد. (**بیستم مهرماه**)

"مردم از این راه بر نمی‌گردند"

مرتضی **طلائی**، فرمانده اسبق نیروی انتظامی و رییس کمیسیون فرهنگی شورای اسلامی شهر تهران خواست "بانک مرکزی اعلام نماید که شهروندان از پذیرفتن **اسکناسهایی** که بر روی آنها شعارها و پیامهای خاص درج شده خودداری نمایند."

محمد **خاتمی** - یک روز پیش از سالروز تولدش - در سفری به زادگاه خود (یزد)، پشتیبانی مجدد خود را از اعتراض‌های مدنی پس از انتخابات اعلام کرد و به جریاناتی که در مقابل معترضان قرار گرفته‌اند اطمینان داد که "مردم از این راه بر نمی‌گردند." (**بیستم مهرماه**)
دولت **بریتانیا** اعلام کرد بانک ملت و کشتیرانی جمهوری اسلامی را در ارتباط با برنامه هسته‌ای ایران **تحریم** می‌کند.

مجمع روحانیون در نامه‌ای سرگشاده به رئیس قوه قضائیه اعلام کرد "در صورت تداوم وضعیت فعلی که بدلیل ادامه بازداشت‌های غیر قانونی و بی دلیل و دادگاه‌های فاقد شرایط و نمایش‌های تلویزیونی پدید آمده، قوه قضائیه نه تنها باید پاسخگوی بازداشتگاه کهریزک و جنایات رخ داده در آنجا باشد، بلکه مسئول تداوم قانون ستیزی و بی عدالتی‌ها نیز خواهد بود."

روز ۲۱ مهرماه؛ تشکیل پرونده علیه **مهدی کروی** در دادسرای ویژه **روحانیت** اعلام وصول شد.
نرگس کلهر، دختر مهدی کلهر (یکی از مشاوران محمود احمدی‌نژاد) که برای شرکت در جشنواره فیلم نورنبرگ به آلمان رفته بود، از آن کشور **درخواست پناهندگی** کرد.
تجمع دانشجویان دانشکده فنی **دانشگاه آزاد واحد «تهران مرکز»** با **حمله لباس شخصی** ها به **خشونت** کشیده شد.

ناوی پیلای، **کمیسر عالی سازمان ملل** در امور حقوق بشر، از ایران خواست تا در احکام اعدامی که برای سه نفر پس از انتخابات ریاست جمهوری صادر شده، تجدید نظر کند.
روز ۲۲ مهرماه، **شیرین عبادی** ضمن ارسال پیام تبریک برای **باراک اوباما** (بدلیل دریافت جایزه صلح نوبل)، از آمریکا و کشورهای غرب **انتقاد** کرد که بخاطر حل مسئله هسته‌ای ایران چشم خود را به روی نقض حقوق بشر بسته‌اند.

"حفظ نظام جمهوری اسلامی واجب نفسی نیست"

آیت الله العظمی **منتظری** اعلام کرد "**حفظ نظام** جمهوری اسلامی واجب نفسی نیست."
(این اظهارات آیت الله منتظری واکنشی بود به خواست هواداران دولت کودتا، که با مطرح کردن لزوم "حفظ نظام"، معترضان به انتخابات را به سکوت دعوت می‌کردند.)

کمیسیون آزادی بین المللی ادیان از وزیر خارجه ایالات متحده درخواست کرد موضوع **نقض حقوق بشر در ایران** را به طور جدی در مذاکرات گروه ۵+۱ با جمهوری اسلامی مطرح نماید.
از خروج **جعفر پناهی**، کارگردان سینما از کشور جلوگیری شد. (۲۲ مهرماه)
فیلم مستندی از تلویزیون آلمان پخش شد و یک مقام رسمی آن کشور اعلام کرد شواهد و اسنادی دارند که نشان می‌دهد "**ماموران امنیتی** جمهوری اسلامی، ناراضیان و مخالفان حکومت در آلمان را زیر نظر دارند..."
دبیرکل سازمان ملل، در گزارشی به مجمع عمومی این سازمان از نحوه رفتار حکومت جمهوری اسلامی با معترضین به انتخابات انتقاد کرد.

نگرانی از حضور سبزه‌ها در مراسم آتی (۱۳ آبان)

احمد جنتی، دبیر شورای نگهبان در خطبه های نماز جمعه از احتمال حضور معترضین به انتخابات در راهپیمایی روز ۱۳ آبان ابراز نگرانی کرد. (۲۴ مهر)

همان روز وبلاگ نویسان ایرانی، بخاطر تلاشهایشان در پوشش خبری وقایع انتخابات ریاست جمهوری در ایران، برنده جایزه عمده مطبوعاتی (محمد امین) شدند.

میرحسین موسوی و محمد خاتمی با هم دیدار کرده و خاطرنشان کردند که "ملت ایران با زور و فشار از راه خود منحرف نخواهد شد." (۲۴ مهر)

معاون اول قوه قضاییه: "دادگاه ویژه روحانیت باید به اتهامات کروی رسیدگی کند."

مازیار بهاری با قرار وثیقه از زندان آزاد شد. (۲۵ مهر)

همان روز مهدی کروی در نامه ای انتقادآمیز به آیت الله نوری همدانی، وی را متهم کرد که در منازعه سیاسی بین معترضین و دولت بیطرف نمانده و جانب دولت را گرفته است.

روح الله حسینیان، رئیس فراکسیون حامیان دولت در مجلس، خواستار حضور طرفداران جنبش سبز در راهپیمایی ۱۳ آبان شد تا به زعم او "مشخص شود چه کسانی دنبال آشوب هستند."

"تحول مهمی در کشور اتفاق افتاده است... راه سبز امید ادامه خواهد داشت"

مهندس موسوی روز ۲۵ مهرماه همراه با همسرش زهرا رهنورد، به دیدار خانواده محسن امین زاده رفت و خاطرنشان کرد "چنانچه به خواستهای مردم تن داده نشود، اعتراضها همچنان ادامه خواهد داشت..." وی همچنین

تصریح نمود "تحول مهمی در کشور اتفاق افتاده و مردم به دنبال حقوق خود هستند."

روز ۲۷ مهرماه، شهاب طباطبایی و هدایت آقائی، دو فعال سیاسی زندانی، هرکدام به پنج سال حبس محکوم شدند.

شاخه جوانان جبهه مشارکت، طی بیانیه ای هشدار آمیز، خاطرنشان کرد "اعلام می داریم که در صورت تداوم این روند، خویشتنداری را کنار گذاشته و دیگران را نیز به آرامش دعوت نمی کنیم."

امیر خرم، عضو شورای مرکزی نهضت آزادی ایران ممنوع الخروج و بازداشت شد.

مهندس موسوی، در نخستین مصاحبه اینترنتی خود اعلام کرد "باید حق تعیین سرنوشت مردم به رسمیت شناخته شود، در غیر این صورت بحران جاری کشور حل نخواهد شد."

مهندس موسوی در مصاحبه ای تصویری که ۱۷ دقیقه به طول انجامید، خاطرنشان کرد "هیچ مذاکره و مکاتبه رسمی با وی در مورد طرح وحدت ملی، که این روزها در محافل سیاسی مطرح می شود، صورت نگرفته است."

ایشان در این مصاحبه بر استمرار حرکت "راه سبز امید" تأکید کرد و گفت که این حرکت، آسیب پذیر نیست." (۲۷ مهرماه)

همان روز آیت الله صانعی طی دیدار با جمعی از اصلاح طلبان در شهر قم، صحبت و مذاکره با کسانی که "مردم را عوامل منافقین و وابسته به بیگانگان می دانند" را، مردود و بر خلاف قاعده دموکراسی ذکر کرد.

کیان تاجبخش به بیش از ۱۲ سال زندان محکوم شد و همزمان ایالات متحده آمریکا خواستار آزادی این پژوهشگر ایرانی - آمریکایی، از زندان شد.

روز ۲۸ مهرماه، بر اساس آخرین گزارش سالانه سازمان گزارشگران بدون مرز، ایران در زمینه آزادی مطبوعات در میان ۱۷۵ کشور جهان، رتبه ۱۷۲ را کسب کرد.

حمید رسائی، یکی از نمایندگان حامی دولت در مجلس هشتم اعلام کرد "یکصد تن از نمایندگان، با ارسال نامه ای به دادستان کل کشور، از میر حسین موسوی شکایت کرده اند."

هاشمی رفسنجانی با تاکید بر لزوم "اطلاع‌رسانی آزاد و بدون سانسور از وقایع کشور"، **رسانه‌ها** را از "اطلاع‌رسانی خلاف واقع" برحذر داشت.

دادگاه انقلاب تهران، روزبه و رامین تهرانی، دو برادر دانشجوی بازداشتی در خرداد ماه امسال را، به "محرابه و تبلیغ علیه نظام" متهم کرد.

آیت الله العظمی **منتظری** در پاسخ به پرسشهای مشروح شاگردش محسن کدیور "سرمایه گذاری، تولید، نگهداری و بکارگیری انرژی هسته ای در فناوری تسلیحاتی و ساخت سلاح های کشتار جمعی" رامنوع اعلام کرد و اظهار امیدواری کرد که "بشریت رفته رفته به این سمت و سو رود که نه تنها این گونه سلاح ها، بلکه حتی دیگر سلاح‌هایی را که برای کشتن افراد به کار می‌رود، در همه جهان ممنوع نماید". در آخرین ساعات روز ۳۰ **مهرماه**، ماموران امنیتی به مراسم **دعای کمیل** تعدادی از خانواده های زندانیان سیاسی و فعالان اصلاح طلب حمله برده و گروهی را دستگیر کردند. این مراسم دعا، جهت حمایت از شهاب طباطبائی -عضو سرشناس جبهه مشارکت- که پیش تر به حبس محکوم گردید، برگزار شده بود.

طی ماهی که گذشت، دانشگاههای مازنداران، شیراز، مشهد، تهران، امیرکبیر، تبریز و ... و همچنین واحدهای مختلف دانشگاه آزاد در سراسر کشور، دست به تجمعات سبز و مدنی زده و به اعتراضات خود به دولت کودتا تداوم بخشیدند.

در این ماه بالغ بر ۲۰۰ دانشجو، احضار، بازداشت و یا مشمول احکام کمیته های انضباطی با مراجع قضائی شدند. ماه مهر آنچنان که از نامش بر می‌آید، «مهر» در بر نداشت و خشونت مجریان و دعوت به خشونت آمران و سرکوب ها کماکان ادامه داشت...

در این ماه مردم سبز ایران به اعتراضات شبانه و سبز خود ادامه داده و همزمان ایرانیان خارج از کشور نیز اعتراضات را متوقف نکردند.

جنبش وارد پنجمین ماه خود شد... ماهی پر از اعتراضات دانشجویی... آبان ماه

بخش ششم

آبان ماه

شبکه جنبش راه سبز(جرس): آبان ماه ۱۳۸۸، پنجمین ماه جنبش مقاومت مدنی سبز مردم ایران و یکی از سرنوشت ساز و تاثیرگذارترین ماهها از آغاز اعتراضات علیه کودتای انتخاباتی خردادماه امسال بود. تاثیرگذاری این ماه بدین جهت بود که رهبران جنبش بر این تاکید کردند که رهبران واقعی جامعه و جنبش، خود "مردم" هستند*.

در اولین روزهای آبان ماه، حملات فیزیکی و توهین آمیز لباس شخصی ها به مردم و رهبران جنبش سبز در نمایشگاه مطبوعات کلید خورد تا این شبه نظامیان وابسته به محافل قدرت، بار دیگر در حاشیه کامل امنیت و تحت پشتیبانی رهبران فراقانونی، همانند گذشته تجمعات مردمی و دانشجویی را مورد هدف قرار داده و سعی کنند اعتراضات را سرکوب، جامعه را مرعوب و رهبران جنبش را منکوب نمایند.

اما از رویدادهای مهم و ثبت شده جنبش سبز در آبان ماه، سرکوب گسترده معترضین در روز ۱۳ آبان بود که همانند ۲۵ و ۳۰ خرداد، ۱۸ تیر و روز قدس، گامهای تکاملی و نقاط عطف جنبش را شکل دادند.

نگرانی از دانشگاه و مراکز آموزشی کشور و بیم از پویائی جنبش دانشجویی، کماکان در اظهارات و عملکرد رهبران سیاسی - مذهبی موج می زد؛ چرا که زمزمه "لزوم تکرار انقلاب فرهنگی"، "طرح استقرار دائمی روحانیون در مدارس"، "ابراز نگرانی جدی و مکرر از دروس دانشگاهی" و انتقاد از "وجود دانشگاههای مختلط در کشور"، در کنار احضار و بازداشت و صدور حکم قضائی برای دانشجویان، این دغدغه حامیان کودتا را کاملاً عیان ساخته بود.

محاكمات فرمایشی و صدور احكام ناعادلانه برای فعالان سیاسی، مطبوعاتی، مدنی و دانشجویی، در آبان ماه نیز تداوم داشت تا روند احضار، دستگیری و ادامه بازداشت معترضان به نتایج انتخابات ریاست جمهوری، کماکان گوشه‌ای رخدادهای ماه باشد.

در همین آبان ماه بود که رهبر جمهوری اسلامی برای چندمین بار آراء واقعی مردم را نادیده انگاشت و زیر سوال بردن انتخابات را "بزرگترین جرم" اعلام نمود و رهبران جنبش را نیز، "انقلابیونی فرسوده و پشیمان از مبارزه" خطاب کرد.

مواضع صریح رهبران جنبش در همراهی با مردم و تاکید مجدد بر مردود بودن انتخابات و همدردی مراجع مردمی با مردم آسیب دیده از آماج سرکوب و کودتا، کماکان از نقاط حساس جنبش سبز در آبان ماه بود.

آبان ماه ۸۸، ماهی پر از حادثه بود...

نمایشگاه مطبوعات و حملات لباس شخصی ها به مردم و رهبران جنبش

اول آبان ماه مهدی کروبی در جریان بازدید از **نمایشگاه مطبوعات** در تهران، مورد حمله و اهانت گروهی از لباس شخصی های چماق به دست و پرتاب کفش از طرف آن قرار گرفت و عمامه اش بر زمین افتاد. مردم نیز از کروبی حمایت بعمل آوردند که سبب درگیریهای متعدد و بازداشت چند نفر در صحن نمایشگاه شد. این دومین بار بود که به کروبی حمله می شد. وی بار قبل در جریان برگزاری نماز جمعه به امامت هاشمی رفسنجانی، مورد حمله قرار گرفته بود.

کاظم صدیقی، خطیب نماز جمعه تهران، ضمن اشاره به سخنان اخیر رهبری پیرامون "اصلاح کتب دانشگاهی در علوم انسانی"، بر ضرورت "تکرار انقلاب فرهنگی" تاکید کرد.

جبهه مشارکت ضمن محکوم نمودن احکام صادره برای بازداشت‌شدگان پس از انتخابات، اعلام کرد جنبش سبز "راه خود را تا حاکمیت رای و نظر مردم بر سرنوشت خویش ادامه خواهد داد."

مهندس میرحسین موسوی صاحب امتیاز روزنامه «کلمه سبز»، با حضور در تحریریه روزنامه، از عدم انتشار آن خبر داد و "هزینه و پیامدهای سیاسی" انتشار را، دلیل این تصمیم اعلام کرد.

در واکنش به یورش و دستگیری شبانه شرکت کنندگان مراسم **دعای کمیل** اصلاح طلبان، خانواده های تعدادی از زندانیان سیاسی، با صدور بیانیه‌ای این عمل را محکوم کرده و ضمن هشدار به حاکمیت، خواستار آزادی کلیه بازداشت‌شدگان حوادث بعد از انتخابات شدند.

دوم آبان ماه ژیلای بنی‌یعقوب فعال مطبوعاتی ایران، به همراه روزنامه‌روسی «نوویا گازتا» مشترکاً برنده جایزه جهانی آزادی بیان شدند. بنی‌یعقوب و همسرش (بهمن احمدی امویی) در جریان سرکوب‌های بعد از انتخابات بازداشت شده بودند که بنی‌یعقوب موقتاً با وثیقه آزاد شد.

روز سوم آبان ماه آیات عظام حسینعلی منتظری و یوسف **صانعی** بازداشت‌های صورت گرفته در جریان مراسم دعای کمیل را به شدت محکوم کرده و از اینکه "در جمهوری اسلامی با مراسم مذهبی چنین برخورد می‌شود"، ابراز تأسف شدید کردند.

همان روز دادگاه انقلاب مجید حسن زاده، از **فعالان دانشجویی** عضو ستاد انتخاباتی مهندس موسوی را به سه سال زندان محکوم کرد.

سوم آبان لباس شخصی ضمن حمله به **علیرضا بهشتی** (مشاور موسوی) در **نمایشگاه مطبوعات** تهران، با وی و طرفداران او درگیر شده و نتیجتاً نمایشگاه را به آشوب کشیدند.

صدور احکام حبس، ادامه تهنیدها و بازداشتها

دادگاه انقلاب حسام ترمسی، نوجوان ۱۷ ساله‌ای که در جریان حوادث بعد از انتخابات بازداشت شده بود را به ۲۸ ماه و متهم دیگری بنام اکبر اجدادی را به ۳۲ ماه حبس محکوم کرد.

چهارم آبان ماه مهدی **کروبی**، طی یک **پیام ویدئویی**، خود را "مصمم به حضور در مراسم مختلف" اعلام کرده و خاطر نشان ساخت "با هیچ تهدید و حمله‌ای، خانه نشین نخواهم شد."

همان روز **علی خاری**، رئیس ستاد ۸۸ (جوانان حامی خاتمی و موسوی) در استان گلستان و نگار **سایه**، خبرنگار و یکی از فعالان ستاد مهندس موسوی در تهران، **بازداشت** شدند.

سعید قریشی (همسر نگار) در مراسم دعای کمیل ۳۰ مهر دستگیر شده بود.

سردار پاسدار علی فضلی، **فرمانده سپاه** استان تهران، نسبت به برگزاری تجمع و راهپیمایی معترضان در روز ۱۳ آبان، هشدار داد.

چهارم آبان ماه **پرونده ۱۲** تن از بازداشت‌شدگان پس از انتخابات از جمله بهزاد نبوی و محسن صفایی **فراهانی** به دادگاه فرستاده شد.

در مانور انتظامی اصفهان، برخورد خشن با تظاهرکنندگان مورد تمرین قرار گرفت. (پنجم آبان)

ایمان سهراب پور، یکی از دستگیر شدگان حوادث بعد از انتخابات به **۳ سال حبس محکوم** شد.

پنجم آبان، مهندس **موسوی** در دیدار با مهدی **کروبی**، مسئولان کشور را متهم کرد که "فقط به امروز فکر می کنند و نتیجه آینده رفتارهای امروزشان برایشان اهمیتی ندارد." در این دیدار کروبی "آلودگی های اقتصادی برخی از مسئولان" را یکی از دلایل گسترش فساد در جامعه دانست.

دانشگاه زنده است...

پنجم آبان، بالغ بر دو هزار دانشجوی **دانشگاه آزاد** واحد تهران جنوب، در پنجمین سه شنبه سال تحصیلی جدید، دست به تجمعی اعتراض آمیز زدند. دانشجویان دانشگاه آزاد هر سه شنبه دست به تجمعات اعتراضی در واحدهای مختلف زده اند. همزمان دانشجویان **مشهد** به حمید رسانی (نماینده حامی دولت کودتا) اعتراض کرده و دانشجویان دانشگاه **اهواز** نیز تحصن اعتراضی خود به دولت کودتا را آغاز کردند.

خانواده های **فعالان سیاسی** زندانی، طی بیانیه ای اعلام کردند با **تجمعی** مسالمت آمیز، خواستار روشن شدن وضعیت عزیزانشان خواهند شد و در صورت ادامه بلا تکلیفی آنها، **تحصن** کرده و در مرحله بعد دست به **اعتصاب** غذا خواهند زد. (پنجم آبان)

محسن کدیور در مصاحبه اش با جرس به ولی فقیه توصیه می کند که اگر می خواهد بماند، به جای حکومت کردن به نظارت بپردازد و اداره ی امور کشور را به دست نمایندگان واقعی مردم بسپارد. به اعتقاد وی (آیت الله) خامنه ای در صدد است با دنبال کردن سیاست مشت آهنین، مخالفانش را نقره داغ کرده و با خشکاندن ریشه ی حرکت های اصلاح طلبانه به ملت بفهماند که یا باید او را بپذیرند و یا قبول کنند اغتشاش گردند، راه سومی وجود ندارد. او ضمن اشاره به پانزده اشتباه فاحش جمهوری اسلامی در طول حیات سی ساله خود، اقتدار زندان اوین را از اقتدار دانشگاه تهران و شریف بیشتر می داند. اوین سمبل و نماد جمهوری اسلامی واقعا موجود شده است.

ششم آبان ماه **محسن مخلمباف**، کارگردان ایرانی، نامزد دریافت جایزه «آزادی آفرینش» شد.

در جریان **دیدار رهبر** جمهوری اسلامی با تعدادی از «نخبگان جوان کشور»، **محمود وحیدنیا** (دانشجوی دانشگاه صنعتی شریف و نخبه المپیاد ریاضی کشور)، از وضعیت کشور، عملکرد رهبر و دستگاه های زیر نظر وی، شدیداً انتقاد کرد و وی را به چالش کشید.

وقتی مطالبه حق "بزرگترین جرم" محسوب می شود

(آیت الله) **علی خامنه ای** در تازه ترین حمله خود به مخالفان نتایج انتخابات، زیر سوال بردن اصل انتخابات را "بزرگترین جرم" دانست و خاطر نشان کرد "همان فردای انتخابات عده ای بدون دلیل و استدلال، آن انتخابات عظیم را دروغ خواندند. آیا این جرم کمی است؟..." (ششم آبان ماه)

مجمع روحانیون مبارز در نشست ششم آبان خود که به ریاست محمد خاتمی برگزار شد، از مردم خواست در برابر رفتارهای خشونت آمیز عوامل حاکمیت، "خویشتن داری" نشان دهند.

عبدالله نوری (وزیر کشور اولین دولت اصلاحات): ادامه سرکوب اعتراضات، ممکن است به "جابجایی حکومت" منجر شود. (ششم آبان ماه)

آغاز **تجمع** شماری از خانواده های فعالان سیاسی زندانی، در مقابل ساختمان دادستانی تهران

حبيب الله عسگر اولادى (از چهره هاى شاخص اصولگرايان) ضمن انتقاد از برخى افراطيون گفت "افرادى خواستار محاکمه و اعدام موسوى و كروبى هستند..."

تلاش ها برای برگزاری مراسم ۱۳ آبان سبز

ششم آبان «انجمن اسلامى مدرسین دانشگاهها»، جهت برگزاری راهپیمایی روز ۱۳ آبان، از وزارت کشور تقاضای مجوز کرد. هشتم آبان سوئد (رئیس وقت اتحادیه اروپا)، با احضار سفیر ایران در استکهلم، حکم صادره علیه حسین رسام، کارمند سفارت بریتانیا در تهران را "ناموجه و تعرض به روابط دیپلماتیک" خواند و خواستار لغو سریع آن شد. دادگاه انقلاب رسام را به ۴ سال حبس محکوم کرده بود. سازمان عفو بین الملل سخنان (آیت الله) خامنه‌ای را که گفته بود "اعتراض به نتیجه انتخابات ریاست جمهوری "بزرگترین جرم" است را محکوم کرد.

"امسال عید نداریم..."

آیت الله العظمی منتظری، در سالروز تولد امام رضا (ع)، با ذکر این نکته که "امروز روز بزرگی است، ولی چون بسیاری از نخبگان ما و کسانی که هم متدین بوده و هم برای این انقلاب و کشور زحمت کشیده‌اند، اما اکنون به بهانه‌های واهی در زندان هستند، به خاطر ابراز همدردی با خانواده‌های محترم آنها، ما امروز را عید نگرفتیم و با این همه زندانی، عید نداریم ..."

هشتم آبان ماه، محسن کدیور استاد مهمان دانشگاه دوک آمریکا، در سخنرانی در جمع اساتید و دانشجویان دانشگاه دی پال شیکاگو خاطرنشان کرد "مسئله اصلی برای ایرانیان، انرژی هسته‌ای نیست بلکه حقوق بشر و دموکراسی می‌باشد..." نهم آبان ماه، با بازداشت علی سمیع زاده عضو جبهه مشارکت، تعداد بازداشت شدگان عضو آن تشکل، به ۳۴ تن رسید.

بیانیه ۱۴ مهندس موسوی و تاکید بر اینکه "رهبران کشور، مردم هستند"

میر حسین موسوی در نهم آبان ماه ۸۸، چهاردهمین بیانیه خود را منتشر کرد و ۱۳ آبان را "از سبزترین روزهای سال" خواند که "میعادی است که یادآور می‌شود مردم رهبراند." همان روز محمد خاتمی در دیدار با اعضای شورای مرکزی انجمن اسلامی دانشگاه تهران و علوم پزشکی تهران، خاطرنشان کرد "جامعه ما با بحران مواجه شده است..." هنگامه شهیدی روزنامه‌نگار زندانی محبوس و اعتصابی در زندان اوین، به علت وخامت شرایط جسمانی، به بهداری زندان اوین منتقل شد.

محسن کدیور روز نهم آبان در جمع هموطنان ایرانی در دانشگاه نورث وسترن شیکاگو تحت عنوان "ضرورت‌های نخستین مرحله نخستین جنبش سبز" راز فساد جمهوری اسلامی را کانون سرطانی "استبداد دینی" دانست و از کسانی که راز فساد را "حضور دین در عرضه عمومی یا سیاست یا دولت" ارزیابی می‌کنند انتقاد کرد. کدیور با تشریح سه اصل مهم "ملاحظه مقدرات، مرحله بندی مطالبات و برنامه ریزی دقیق مطالبات هر مرحله" اظهار داشت "تکیه بر پیاده کردن اصول بر زمین مانده قانون اساسی جمهوری اسلامی" هدفی حذاقلی، ممکن و متناسب با مقدرات ماست، در عین اینکه مخالفت ما با اصل ضد دموکراتیک ولایت مطلقه فقیه بجای خود محفوظ است. به نظر وی بحث از نوع حکومت به فراندم و نظر قاطبه ایرانیان بستگی دارد و به هر حال مربوط به مرحله نخستین

نیست. دهم آبان، شورای هماهنگی جبهه اصلاحات با انتشار بیانیه‌ای از مردم ایران خواست تا مراسم ۱۳ آبان را گرامی بدارند. در حالیکه وزارت آموزش و پرورش کماکان بدون وزیر بود، آن وزارتخانه اعلام کرد به زودی طرح "استقرار دائمی روحانیون در مدارس کشور" را اجرایی خواهد کرد. نیروی انتظامی هشدار داد "با تجمعات غیرقانونی در روز سیزدهم آبان ماه برخورد خواهد شد." دهم آبان ماه، محمدعلی رامین از طراحان ایده انکار هولوکاست در دولت محمود احمدی نژاد، به عنوان معاون مطبوعاتی و اطلاع رسانی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی منصوب شد. میر حسین موسوی، در دیدار با خانواده فیض الله عرب سرخی، با اشاره به اخبار مربوط به معترضان زندانی گفت "بازداشت شدگان، بازجوها را به چالش کشیده‌اند..."

"زندانیان سیاسی را آزاد کنید..."

خانواده های فعالان سیاسی بازداشت شده، با انتشار بیانیه‌ای جدید اعلام کردند که برای اعتراض به ادامه بازداشت عزیزانشان، یازدهم آبان باردیگر مقابل مجلس تجمع خواهند کرد. آنها خاطر نشان کردند "فردا گرد هم می‌آییم و بی صدا فریاد می‌کنیم گرمی را در آغاز این فصل سرد به خانه هایمان بازگردانید..." اولین حضور رامین در وزارت ارشاد؛ هیات نظارت بر مطبوعات، روزنامه اصلاح طلب سرمایه را لغو امتیاز کرد.

در تدارک سیزدهم آبان ماه و روز ۱۳ آبان سبز

آیت الله العظمی حسینعلی منتظری، اشغال سفارت آمریکا در ۱۳ آبان ۵۸ را اشتباه خواند.

(دوازدهم آبان)

(آیت الله) خامنه‌ای، آمریکا را متهم کرد "سخنان ظاهرا آشتی جویانه" می‌گوید، اما به وعده تغییر در سیاستش عمل نمی‌کند. وی اصلاح طلبان را "انقلابیون فرسوده و پشیمان از مبارزه" توصیف کرد. غروب ۱۲ آبان، شماری از اعضاء ادوار تحکیم (حسن اسدی زیدآبادی، محمد صادقی و کوهزاد اسماعیلی) بازداشت شدند. حسین حاجبیان و حجت الله شریفی نیز بازداشت شدند.

از بامداد ۱۳ آبان، قطارهای متروی نزدیک به سفارت سابق آمریکا در تهران بدون توقف اعلام شد.

از آنجا که مهدی کروبی پیشتر اعلام کرده بود روز ۱۳ آبان، از میدان هفت تیر راهپیمایی خود را آغاز خواهد کرد، مردم در آنجا تجمع کردند که همزمان با حضور کروبی در میدان، از سوی ماموران و لباس شخصی ها با باتوم، سنگ، اسپری فلفل، تیراندازی هوایی و گاز اشک آور، مورد حمله واقع شدند... این حملات تعداد زیادی بازداشت و زخمی به جای گذاشت... میرحسین موسوی از بامداد در حصر و کنترل بود... ماموران از حرکت مردم به سمت سفارت آمریکا جلوگیری به عمل آوردند... تجمعات اعتراضی در شیراز، مشهد، رشت و تبریز نیز به صحنه درگیری و خشونت ماموران علیه مردم تبدیل شد... فرهاد پولادی، خبرنگار خبرگزاری فرانسه در تهران و دو خبرنگار رسانه های خارجی که پوشش دهنده وقایع ۱۳ آبان بودند، بازداشت شدند... عضو دیگر جبهه مشارکت (محسن عموزاده خلیلی) و دو تن از اعضای کمپین جنبش زنان نیز دستگیر شدند ...

دهها نفر از خانواده‌های دستگیرشدگان مراسم ۱۳ آبان، برای پیگیری وضعیت فرزندانشان در برابر بازداشتگاه وزرا تجمع کردند.

محمد خاتمی در دیدار با مرتضی الویری که اخیرا آزاد شده بود از او تمجید کرد .

در پی اعتراض دانشجویان دانشگاه صنعتی خواجه نصیر تهران به حضور محمد حسین صفار هرنندی، وزیر ارشاد سابق دولت محمود احمدی نژاد در آن دانشگاه، دو تن از دانشجویان معترض آن دانشگاه (علی پرویز و سهیل محمدی) دستگیر و به نقطه نامعلومی منتقل شدند.

نقض مستمر حقوق بشر و برگزاری مجدد دادگاه فعالان سیاسی

پانزدهم آبان، سازمان گزارشگران بدون مرز با انتشار بیانیه‌ای بار دیگر نگرانی خود را از وضعیت آزادی مطبوعات و روزنامه‌نگاران بازداشت شده در ایران اعلام کرد و خاطرنشان ساخت "در کمتر از ۱۵۰ روز پس از آغاز اعتراضات به انتخابات ۲۲ خرداد، دستکم ۱۰۰ روزنامه نگار و وب‌نگار در ایران بازداشت شده‌اند که ۲۳ تن از آنها همچنان در زندان بسر می‌برند."

روز ۱۶ آبان ماه، دیده بان حقوق بشر مدارک و مستندات سه تن از قربانیان آزار جنسی در جریان دستگیری‌های پس از انتخابات ریاست جمهوری را، تهیه و آماده کرد.

دادگاه رسیدگی به اتهامات وارده به علی تاجرنیا، سعید شریعتی و ابراهیم امینی (از بازداشت شدگان پس از انتخابات)، بطور جداگانه و غیر علنی برگزار شد.

نهادهای فراقانونی و ...

(آیت الله) خامنه‌ای، طی حکمی عزت الله ضرغامی را برای یک دوره پنج ساله دیگر به ریاست سازمان صدا و سیما منصوب کرد.

سرتیپ پاسدار، سید مسعود جزایری، معاون ستاد کل نیروهای، پیش‌بینی کرد "دیر یا زود ایالات متحده آمریکا فرو خواهد پاشید." (۱۶ آبان)

مهدی کروبی، در دومین پیام ویدئویی خود، ضمن انتقاد از رفتارهای خشن ماموران انتظامی در رفتار با مردم در ۱۳ آبان، "سیاستهای دوگانه دولت محمود احمدی نژاد" را نشانه "سردرگمی حکومت" دانست. فدراسیون بین‌المللی جامعه‌های حقوق بشر و سازمان جهانی مبارزه با شکنجه، نگرانی خود را از بازداشت اعضاء تحکیم وحدت اعلام داشتند.

روز ۱۷ آبان ماه، بهزاد نبوی در دادگاه از خود دفاع کرد و اتهامات وارده را تکذیب نمود. آیت‌الله ناصر مکارم شیرازی، از رئیس قوه قضاییه خواست تا مجرمان حمله به کوی دانشگاه تهران، مجتمع سبحان و زندان کهریزک محاکمه شوند.

خبر رسانه‌ها؛ مازیار خسروی، سردبیر سامانه خبری «هم میهن»، به دلیل "انتشار خبر حمله یگان‌های ویژه پاسداران و لباس شخصی‌ها به کوی دانشگاه تهران" در روزهای پس از کودتای انتخاباتی، محاکمه خواهد شد.

مجلس هشتم دست دولت احمدی نژاد را در مورد هدفمند کردن یارانه‌ها باز گذاشت. در جلسه شورای هماهنگی جبهه اصلاحات، از برخوردهای صورت گرفته در روز ۱۳ آبان انتقاد به عمل آمد.

جذام

روز ۱۸ آبان ماه مهندس موسوی در گفت و گو با پایگاه اطلاع رسانی جماران، ضمن بیان این نکته که "ناکارآمدی نظام، به طور قطع به سلب مشروعیت از آن ختم می‌شود و اعتراض مردم را به دنبال دارد"، از حضور سپاه پاسداران در عرصه های اقتصادی، انتقاد کرد و **نظام سیاسی** کشور را مبتلا به بیماری "**جذام**" دانست که متوجه جدا شدن اجزای بدنش نیست.

دادستان تهران، اتهام سه شهروند آمریکایی که مردادماه امسال در مرز ایران و عراق دستگیر شده‌اند را، "جاسوسی" خواند.

روز ۱۹ آبان ماه آخرین جلسه دادگاه بهزاد نبوی بطور غیر علنی برگزار شد.

در پی بازداشت تعداد زیادی از اعضای ادوار تحکیم در هفته های اخیر، این سازمان با صدور بیانیه‌ای اعلام کرد "با تمام توان تشکیلاتی در برابر خودکامگی های کودتاچیان خواهیم ایستاد." کنگره سازمان مجاهدین انقلاب، به دلیل "ممانعت های حکومتی" به تعویق افتاد .

دکتر کهریزک؛ هزاران راز نهفته ...

شامگاه ۱۹ آبان ماه، رامین پوراندراجانی، پزشک بازداشتگاه مخوف کهریزک، به طرز مشکوکی درگذشت...این پزشک ۲۶ ساله که دوران خدمت سربازی خود را بعنوان پزشک وظیفه در آن بازداشتگاه می‌گذراند، از طرف حامیان کودتا به "کوتاهی در انجام وظایف پزشکی در ارتباط با شکنجه شدگان پس از انتخابات" متهم و بازجویی شده بود. وی که در دادگاه غیر علنی تهدید شده بود "پروانه پزشکی لغو و ۵ سال زندانی خواهد شد"، شاهد قتل محسن روح الامینی و چندین نفر دیگر - بر اثر شکنجه- بود. پدر وی احتمال ابتلای پسرش به هرگونه بیماری را رد کرد.

دختران بسیجی خواستار استرداد آرش حجازی شدند

روز بیستم آبان ماه، گروهی از دختران بسیجی حامی دولت کودتا، با تجمع مقابل سفارت بریتانیا در تهران، خواستار استرداد آرش حجازی، شاهد قتل ندا آقاسلطان، به ایران شدند. آنها اتهام قتل را متوجه آرش حجازی کردند.

همزمان دانشگاه آکسفورد بریتانیا از تصمیم خود برای اعطای بورس تحصیلی بنام ندا آقاسلطان دفاع کرد. سخنگوی جدید وزارت خارجه جمهوری اسلامی در روز ۲۰ آبان ماه، درخواست ضمانت فرانسه درباره کلوتیلد ریس را "غیر موجه" خواند.

حکم اعدام احسان فتاحیان، فعال سیاسی ۲۸ ساله کرد، در زندان سنندج، اجرا شد.

بیست و یکم آبان، دادگاه انقلاب یکی از بازداشت شدگان پس از انتخابات با نام «سهیل نویدی یکتا» را به ۷ سال حبس تعزیری و ۷۴ ضربه شلاق محکوم کرد.

سه طیف دانشجویی وابسته به اصولگرایان، طی نامه‌ای سرگشاده خطاب به محمود احمدی نژاد، نسبت به برقراری رابطه با آمریکا هشدار دادند.

جنبش دانشجویی تحت فشارهای گسترده...

حسام سلامت، دانشجوی ممتاز کشور که در جریان حوادث بعد از انتخابات بازداشت شده بود، به ۴ سال حبس محکوم شد و همزمان ۱۳ تن از دانشجویان مازندران، تفرش و علامه بازداشت شدند.

بازداشت سه فعال دانشجویی در شیراز و بندر انزلی.

روز ۲۱ آبان ماه مزدک علی نظری، روزنامه نگار و سردبیر سایت «خبرنگاران صلح» دستگیر شد.

سازمان **عفو بین الملل** اعدام احسان فتاحیان، فعال سیاسی کرد را بشدت محکوم کرد.

محسن کدیور در ۲۱ آبان متذکر شد اگر اجرای متوازن همه اصول قانون اساسی در مقابل تقلیل آن به اصل ولایت فقیه و لوازمش نصب العین حاکمان قرار نگیرد؛ حذف کامل جمهوری اسلامی همراه با کلیه مظاهر اسلامی در عرصه سیاسی دور از انتظار نیست.

روز ۲۲ آبان ماه، سلمان سیما فعال دانشجویی دانشگاه آزاد واحد تهران مرکز **بازداشت** شد.

محمد خاتمی در دیدار با جمعی از اعضای هیات علمی دانشگاه علم و صنعت، از حاکمیت شرایط امنیتی در کشور انتقاد کرده و تاکید نمود "اداره جامعه به صورت پادگانی" امکان پذیر نیست.

رئیس پلیس مبارزه با **جرایم رایانه‌ای** نیروی انتظامی، از آغاز به کار گشت های رایانه‌ای و دور جدید برخورد با کاربران اینترنتی در جهت مبارزه با "جرائم عادی" و "سیاسی" حوزه اینترنت خبر داد. همزمان رییس پلیس امنیت تهران اعلام کرد "برخوردهای نیروی انتظامی در روز ۱۳ آبان کاملاً قانونی بوده است."

صدور ۸ سال حبس برای **عبدالله مومنی**، سخنگوی سازمان ادوار تحکیم وحدت. (۲۲ آبان ماه)

واکنش های داخلی و جهانی به تداوم نقض حقوق بشر

میرحسین **موسوی** در خانه مهدی **کروبی** با او دیدار کرد و از حمله نیروهای لباس شخصی به کروبی و رویدادهای ۱۳ آبان ابراز انزجار کرد. کروبی خاطرنشان کرد "در زمان شاه هم تظاهر کنندگان را متفرق می کردند؛ اما چنین برخوردهایی نمی شد و با زنان چنین رفتاری نمی کردند..." مهندس موسوی نیز گفت "روز ۱۳ آبان آنقدر نیرو در مقابل دانشگاه تهران چیده بودند که اگر حتی یک نفر از معترضین هم بیرون نمی آمد باز هم نشان دهنده قدرت جریان سبز بود..."

روز ۲۵ آبان ماه، جمعی از **خانواده های زندانیان سیاسی**، به وضعیت نامناسب، بند ۳۵۰ زندان اوین اعتراض کردند.

بیش از یکصد سازمان مستقل **مدافع حقوق بشر**، از هئیت های نمایندگی در سازمان ملل خواستند که از قطعنامه مجمع عمومی در محکومیت نقض حقوق بشر در ایران حمایت کنند.

در ۲۶ آبان ماه، **دومین** جلسه دادگاه **کلوتید ریس**، زن جوان فرانسوی دستگیر شده در جریان حوادث بعد انتخابات، در تهران برگزار شد.

بنا به گزارش منابع خبری، صدای هنرمندانی چون شاهین آرین، فریدون آسرای، مجید اخشابی، علیرضا افشار، محمد اصفهانی، اسماعیل زاده، شهرام امیری، احسان خواجه امیری، پاک نیا، محمد خواجه امیری، مسعود خادم، حسین زمان، کوروس سرهنگ زاده، ناصر عبدالهی، علیرضا عصار، فتحعلی اویسی، گلشن، علی لهراسبی، محمد نوری و کامبیز افضلی، در لیست "**ممنوعیت پخش** از صدای جمهوری اسلامی" قرار گرفت.

سازمان **گزارشگران بدون مرز** با انتشار بیانیه‌ای بار دیگر سرکوب مطبوعات و آزادی بیان در ایران را محکوم و خاطرنشان کرد "ما نگرانیم که با تشدید رعب و وحشت و سانسور، مقامات ایرانی موفق شوند کشور را از روزنامه‌نگاران مستقل خالی کنند." (۲۶ آبان)

محمد **خاتمی** در ملاقات با گروهی از **فعالان دانشجویی** دانشگاه‌های تهران، شریف، علامه و امیرکبیر گفت "جنبش موجود یک حرکت خلق‌الساعه و التهاب عاطفی نیست که با یک انگیزه روانی به وجود بیاید و مثلاً با ترس از بین برود، بلکه بسیار عمیق و گسترده است."

روز ۲۷ آبان ماه، **علی بهزادیان** نژاد وبلاگ نویس اصلاح طلب و مجتبی بیات، عضو پیشین شورای مرکزی دفتر تحکیم وحدت، به ترتیب به شش سال و دو سال زندان محکوم شدند و همزمان کامبیز **نوروزی**، دبیر کمیته حقوقی انجمن صنفی روزنامه‌نگاران، به دو سال حبس تعزیری و ۷۶ ضربه شلاق محکوم گردید.

دادگستری کل استان تهران از صدور **حکم اعدام** برای ۵ تن از متهمان حوادث پس از انتخابات خبر داد.

آمریکا "مجازات اعدام صادره برای فعالان سیاسی ایرانی را "مایه اضطراب و نگرانی" خواند.

در ۲۸ آبان ماه، عباس حکیم زاده، دبیر سیاسی دفتر تحکیم وحدت و عضو سابق انجمن اسلامی دانشگاه صنعتی امیرکبیر **بازداشت** و به محل نامعلومی منتقل شد و همزمان هفت تن از اعضای تشکل «دانشجویان و دانش آموختگان لیبرال دانشگاه‌های ایران»، دو دانشجوی دانشگاه شیراز و همچنین دو فعال دانشجویی دانشگاه آزاد تبریز، توسط نیروهای امنیتی دستگیر و به بازداشتگاه‌های وزارت اطلاعات منتقل شدند.

اسماعیل احمدی مقدم، **فرمانده نیروی انتظامی** اعلام کرد "رامین پوراندرجانی، پزشک و وظیفه بازداشتگاه کهریزک به عنوان متهم احضار شده بود و خودکشی کرده است."

محسنی **اژه‌ای** دادستان کل کشور، از "برخورد شدید با ادامه و تکرار اعتراضات" سخن گفت.

سی آبان، **شیرین عبادی** از تهدید جانی خود توسط نیروهای امنیتی جمهوری اسلامی خبر داد.

کمیته حقوق بشر **سازمان ملل** با صدور قطعنامه‌ای از ایران خواست آزار مخالفان سیاسی را متوقف کند.

ادوار تحکیم با صدور بیانیه‌ای به بازداشتها و احکام صادره علیه بازداشت شدگان اعتراض کرد.

روز ۳۰ آبان ماه، **محمد علی ابطحی** به شش سال زندان محکوم شد و دادگاه تجدیدنظر نیز، حکم اعدام محمدرضا علی زمانی - از متهمان دادگاه حوادث بعد از انتخابات - را مورد تایید قرار داد.

در همان روز، محاکمه تعدادی از دانشجویان دانشگاه شیراز که پس از رویدادهای سیزده آبان در آن شهر بازداشت شده بودند، برگزار گردید و همزمان شش تن از فعالان دانشجویی دانشگاه علامه دستگیر، ۲۴ دانشجوی دانشگاه فردوسی مشهد به کمیته انضباطی احضار شدند و سعید حبیبی دبیر تشکیلات سابق دفتر تحکیم وحدت به سه سال حبس تعزیری محکوم گردید.

کشوری که با ترساندن اداره می‌شود...

آخرین خبر آخرین روز آبان ماه اینکه **میر حسین موسوی** در دومین مصاحبه ویدیویی -اینترنتی خود، بر پایبندی به قانون اساسی به عنوان نقطه اشتراک حداقلی اعضای جنبش سبز تاکید کرد و توصیه نمود "گرچه در ۱۳ آبان علیه مردم لشکر کشی کردند اما مردم توجه کنند که هرچه در مقابل آنها خشونت کنند آنها نباید اسیر خشونت و احساسات شوند..."

طی آبان ۱۳۸۸ و در پنجمین ماه از آغاز جنبش سبز، آکسیون های شبانه مانند "شعارهای اعتراضی از پشت بامها" و "شعار نویسی"، همچنین تبادل اطلاعات از طریق راهکارهای مخابراتی یا مجازی و اسکناس نویسی کماکان ادامه داشت...

ایرانیان خارج از کشور نیز به تجمعات اعتراضی خود در حمایت از جنبش سبز مردم ایران و راهاندازی کمپین های مختلف سیاسی یا حقوق بشری و جلب توجه افکار عمومی جهان به مسئله ایران ادامه دادند... بدین ترتیب آذر ماه فرا رسید تا زخم و اندوه قتلهای زنجیره‌ای را تازه کند و در عین حال با برگزاری مراسم روز دانشجو، امید به فردای آزاد را، در دلها تداوم بخشد...

* میر حسین موسوی در نهم آبان ماه ۸۸ و در چهاردهمین بیانیه خود به مناسبت ۱۳ آبان، خاطرنشان کرده بود "این روز از سبزترین روزهای سال و میعاد است که یادآور می‌شود مردم رهبرانند."

بخش هفتم

آذر ماه

شبهه جنبش راه سبز(جرس): ششمین ماه جنبش مقاومت مدنی مردم ایران، با سوگ سالگرد قربانیان قتل های زنجیره‌ای آغاز شد و با سوگی عظیم - یعنی درگذشت آیت الله العظمی منتظری- به پایان رسید .

دانشگاه و جنبش دانشجویی که طی سالیان سال، آذر را یکی از نمادهای مقاومت در برابر استبداد قرار داده بود، در آذر ۸۸ علیرغم هزینه هایی که طی ماههای اخیر متحمل گردید و هشدارهایی که داده شده بود، همچنان سنگر آزادی و حق طلبی جامعه باقی ماند.

در آذرماه پرحادثه ۱۳۸۸، جنبش سبز به مسیر پر تلاطم اعتراض به نتایج انتخابات ریاست جمهوری و ایستادگی در برابر موج سرکوب حکومت کودتا ادامه داد و همزمان با دادن هزینه های زیاد، شجاعت های بسیاری به خرج داد و تجارب موثری نیز اندوخت. مهندس میرحسین موسوی در همین زمینه ضمن بیان این نکته که "راهی آغاز شده است که پایانی نخواهد داشت"، خاطرنشان نموده بود "یک ملت بزرگ نمی نشیند تا در روز روشن رایش را ببرند و هیچ نگویند." وی همچنین خطاب به حاکمان گفته بود "در خیابان با سایه‌ها می جنگید، درحالیکه در میدان وجدان های مردم، خاکریزهایتان پی در پی در حال سقوط است. ۱۶ آذر را تحمل نمی کنید. با ۱۷ و ۱۸ آذر چه می کنید؟ اصلا دانشجویان را ساکت کردید؛ با واقعیت جامعه چه خواهید کرد؟"

آیت الله العظمی منتظری نیز خاطرنشان کرده بود "مطالبات مردم در آغاز ابطال نتیجه انتخابات بود؛ اما به دنبال برخورد خشن و سرکوبگرانه، سطح مطالبات مردم بالاتر رفته است."

در همین ماه، دولت کودتا و ارگانهای شبه نظامی و رسانه‌ای حامی آن، پروژه های جدیدی با قصد تحقیر و به تمسخر گرفتن شهدا، بازداشت شدگان و اعضای جنبش کلید زدند که با انجام نمایشهای خیابانی جهت "ساختگی" نشان دادن شهادت ندا آقاسلطان آغاز شد و با انتشار عکس یکی از رهبران جنبش دانشجویی "با حجاب زنانه" ادامه یافت که واکنشهای جنبش سبز به این موارد، در تاریخ ثبت خواهد شد.

ادامه دستگیری ها، احضار، محاکمه، صدور احکام غیرعادلانه، ربایش و تداوم بازداشت فعالان سیاسی، مدنی، دانشجویی و روزنامه نگاران، در آذرماه گسترش چشمگیر و تاسف باری داشت.

در این ماه، رهبر جمهوری اسلامی همزمان با اینکه به سبزه‌ها هشدار داد "انتخابات تمام شده... کنار بکشید"، توسط نهادهای آکادمیک بین المللی، بدلیل آنکه در سالی که گذشت، "بیشترین خصومت را علیه مردم کشورش به کار بست"، بعنوان "دیکتاتور سال" معرفی شد و همزمان آیت الله منتظری، پدر معنوی جنبش سبز، در روز جهانی حقوق بشر، تندیس آنرا دریافت کرد.

در آذرماه ۸۸، برخی مقامات کشور نیز ضمن اینکه اوضاع را "بحرانی" ارزیابی کردند، بر مطالبات مردم صحه گذاشته و حتی خاطرنشان نمودند "اگر مردم ما را نخواهند، می رویم."

آذرماه پر حادثه امسال، تهدید جانی و ارباب رهبران جنبش نیز آغاز شد...

آذر ماه ۱۳۸۸... ماهی که مانند شش ماه قبل تر در تاریخ خواهد ماند

سالگرد جانباختگان قتل های زنجیره ای

اول آذرماه ۸۸، با وجود محدودیت‌های اعمال شده از سوی نیروهای امنیتی و انتظامی برای جلوگیری از برگزاری مراسم یازدهمین سالگرد شهادت پروانه و داریوش فروهر (از قربانیان قتل‌های زنجیره‌ای)، این مراسم در منزل آنها با محدودیت ویژه برگزار شد.

خانواده‌های زندانیان سیاسی با انتشار بیانیه‌ای اعلام کردند در برابر ساختمان دادستانی کل کشور تجمع خواهند کرد و خواستار آزادی عزیزان خود خواهند شد.

محمدعلی ابطحی با تودیع وثیقه ۷۰۰ میلیون تومانی آزاد شد.

علی کردان وزیر کشور اسبق دولت محمود احمدی نژاد درگذشت.

روز دوم آذرماه صدها تن از شهروندان برزیلی در آستانه سفر محمود احمدی نژاد به آن کشور، دست به راهپیمایی اعتراض آمیز زده و انجام سفر وی را محکوم کردند .

ادامه دستگیری و صدور حکم برای فعالان سیاسی، مدنی و دانشجویی

بیش از ۵۰ دانشجوی دانشگاه آزاد واحد نجف آباد، به دلیل حضور در تجمع ۱۳ آبان، به کمیته انضباطی احضار شدند. (همان هفته تعداد زیادی از دانشجویان کشور، احضار یا بازداشت شدند).

دوم آذر ماه محمد خاتمی و مهدی کروبی، پس از آزادی محمدعلی ابطحی، با وی دیدار کردند.

روزنامه همشهری با دستور هیات نظارت بر مطبوعات، به مدت یک هفته توقیف شد.

(پس از یک روز رفع توقیف شد).

روزنامه «خبر» بدون ذکر دلیلی خاص - انتشار خود را متوقف کرد. رسانه‌های خبری از "اعمال فشار برخی محافل سیاسی و فراطیون حامی دولت برای تعطیل آن روزنامه" گزارش داده بودند.

رحیم صفوی، فرمانده سابق سپاه و مشاور ارشد آیت الله علی خامنه‌ای در امور دفاعی، تاکید کرد بسیج یک نیروی "تحت فرمان آیت الله علی خامنه‌ای است".

سوم آذر ماه سازمان گزارشگران بدون مرز خاطر نشان کرد "در حالیکه کمیته حقوق بشر سازمان ملل، ایران را به نقض فاحش حقوق بشر محکوم کرده است، با اینحال وخامت و سیاهی همچنان بر وضعیت روزنامه‌نگاران حاکم می‌باشد."

ساسان آقائی، روزنامه‌نگار و وبلاگ نویس منتقد دولت و مهرنوش اعتمادی، فعال حقوق زنان، دستگیر شدند و همزمان، احمد زیدآبادی روزنامه نگار و دبیرکل ادوار تحکیم وحدت، به شش سال زندان، تبعید و محرومیت مادام العمر از فعالیت‌های اجتماعی و مدنی محکوم گردید.

جبهه مشارکت طی بیانیه‌ای نحوه برخورد با فعالان سیاسی زندانی و احکام صادره را محکوم کرد و هشدار داد "ملت ایران قطعاً تسلیم شیوه‌های استبدادی و سرکوبگرانه نخواهد شد."

محمدعظریانفر با پرداخت ۵۰۰ میلیون تومان وثیقه، موقتاً از زندان آزاد شد. (سوم آذر ماه)

علی تاجرنیا، از اعضای جبهه مشارکت، به ۶ سال حبس و ۷۴ ضربه شلاق محکوم شد.

شورای ملی صلح خواستار برچیدن سلول‌های انفرادی در ایران شد.

بیانیه شماره ۱۵ میرحسین موسوی به مناسبت سالگرد تشکیل بسیج

چهارم آذرماه ۸۸، مهندس میرحسین موسوی بیانیه شماره ۱۵ خود را بمناسبت هفته بسیج صادر کرد و از بسیجیان خواست "در مقابل مردم قرار نگیرد." موسوی خاطرنشان کرد آیت الله خمینی بسیجیانی را که در مقابل ملت قرار گیرند نمی خواست، بلکه بسیجی را می خواست که در کنار مردم و پشت سر آنها باشد و فراتر از جناحها عمل کند، و همه اقشار را در بر بگیرد."

دادگاه انقلاب عاطفه نبوی، فعال دانشجویی بازداشت شده در جریان اعتراضات پس از انتخابات ریاست جمهوری را به چهار سال و میلاد عمرانی، یکی از فعالان دانشجویی طیف چپ راه، به دو سال حبس محکوم کرد.

محمد خاتمی با انتقاد از عملی شدن "خشونت تئوریزه شده" و وضعیت اقتصادی کنونی، نسبت به پیامد اضافه شدن نا رضایتی های اجتماعی به نا رضایتی سیاسی هشدار داد.

چهارم آذرماه، بهزاد نبوی، نایب رئیس مجلس ششم و عضو سازمان مجاهدین انقلاب، که با تودیع وثیقه ای ۸۰۰ میلیون تومانی به مرخصی ده روزه اعزام شده بود، از زندان به بیمارستان منتقل و در بخش سی سی یو بیمارستان خاتم الانبیا بستری شد.

پنجم آذر ماه، کمپین بین المللی حقوق بشر در ایران، بازداشت دانشجویان در ایران راه، "تلاش حکومت برای ممانعت از اعتراضات بیشتر در روز ۱۶ آذرماه" اعلام کرد.

محسن مخملباف جایزه خود را به پدر معنوی جنبش سبز اهدا کرد...

در پنجم آذرماه، محسن مخملباف در مراسم دریافت جایزه آزادی آفرینش در لندن، این جایزه را به آیت الله حسینعلی منتظری و جنبش اعتراضی کشور تقدیم کرد.

سه سازمان عفو بین الملل، پزشکان برای حقوق بشر و کمپین بین المللی حقوق بشر، با انتشار نامه ای خواهان تحقیق و تفحص کامل در مورد مرگ مشکوک رامین پوراندراجانی، پزشک ۲۶ ساله بازداشتگاه کهریزک شدند.

پنجم آذرماه وزارت خارجه نروژ نسبت به "ضبط مدال طلای نوبل، دیپلم افتخار و دارایی های شخصی شیرین عبادی از صندوق امانات بانک" انتقاد کرد و خاطرنشان ساخت "این نخستین بار است که جایزه صلح نوبل، توسط مقام های دولتی یک کشور، صادره می شود." یک روز بعد، سخنگوی وزارت خارجه جمهوری اسلامی، موارد فوق را شدیداً تکذیب کرد.

آیت الله جوادی آملی در خطبه های نماز جمعه قم اعلام کرد که از امامت جمعه کناره گیری می کند. او بدون آنکه علت کناره گیری خود را بیان کند، خاطرنشان کرد از این به بعد از حضور و اقامه نماز "معذور" است و اگر نتوانسته به وظیفه خود به خوبی عمل کند، از نمازگزاران عذرخواهی می کند. (ششم آذرماه)

در سی امین سالروز تاسیس بسیج، نقدی (فرمانده بسیج)، خواستار حضور بسیج در صحنه های جنگ نرم با دشمنان شد و فرمانده سپاه پاسداران نیز خاطرنشان کرد "هم اکنون هر اقدامی که برای حفظ نظام نیاز است، در حوزه غیرنظامی به بسیج مربوط می شود."

روز هفتم آذرماه ماموران گارد ضدشورش و لباس شخصی ها، تجمع هفتگی مادران شهدا و مفقودین حوادث بعد از انتخابات در پارک لاله تهران را با پرتاب گاز اشک آور به خشونت کشیده و آنها را مورد "برخورهای توهین آمیز" قرار دادند.

جنبش دانشجویی و فشارهای وارده بر دانشگاه در آستانه روز دانشجو

در آستانه روز دانشجو، بالغ بر ۲۲۰ تن از فعالان دانشجویی تهران، مازندران، گیلان، شیراز، قزوین و ایلام، احضار، دستگیر یا مشمول احکام سنگین انضباطی شدند. (۵ تا ۷ آذرماه)

کامران دانشجو، وزیر علوم دولت دهم، طی سخنرانی در اردوگاه بسیج دانشجویی، خواستار "**کنترل و نظارت**" بر استادان دانشگاههای کشور شد.

خانواده **کیانوش آسا** - دانشجویی که در اعتراض های پس از انتخابات در ایران شهید شد - در نامه سرگشاده‌ای خواستار پاسخ مسئولان جمهوری اسلامی در مورد شناسایی و مجازات عاملان قتل فرزندشان شدند. (ششم آذرماه) سرپرست معاونت امنیتی - انتظامی استانداری تهران **هشدار داد** "با تجمعات فاقد مجوز در روز ۱۶ آذر برخورد خواهیم کرد." وی همزمان تصریح کرد اگر گروهی درخواست تجمع خارج از دانشگاه داشته باشد، "**مجوز داده نخواهد شد.**"

آیت الله منتظری: قرار بود بسیج در خدمت خدا باشد نه شیطان

آیت الله العظمی منتظری در سخنرانی روز عید قربان، برخوردهای تند و خشن صورت گرفته با مردم را "خلاف شرع و قانون" نامید و خطاب به کسانی که مردم را مورد ضرب و جرح قرار داده‌اند، گفت "فلسفه تشکیل بسیج، بسیج در راه خدا بود، نه بسیج در راه شیطان." ایشان ضمن درخواست آزادی زندانیان سیاسی در کشور، تاکید کرد "به تمامی کسانی که به دست مأموران کتک خورده‌اند، حتی اگر خراشی به بدن آنها وارد شده باشد،" باید دیه پرداخت شود.

مجلس شورای اسلامی طرح موسوم به "مقابله با توطئه‌های آمریکا و انگلیس و افشای نقض حقوق بشر توسط آن دو کشور" را تصویب کرد و ۲۰ میلیون دلار از محل حساب ذخیره ارزی به این مسئله اختصاص داد. **هنگامه شهیدی**، به شش سال و نود و یک روز حبس تعزیری محکوم گردید.

در صحنه بین المللی...

نشریه «**فارین پالیسی**»، (سیاست خارجی) نام صد متفکر برتر دنیا در سال ۲۰۰۹ را اعلام کرد که خانم **زهرا رهنورد** در جایگاه سوم این رده بندی بین المللی قرار داشت.

اکبر گنجی، تشدید تحریم های اقتصادی بین المللی علیه ایران را "به ضرر جنبش دموکراسی خواهی" مردم ایران و بی تاثیر بر حکومت جمهوری اسلامی دانست. (نهم آذرماه)

دادستان تهران اعلام کرد علت مرگ **رامین پوراندرجانی**، پزشک وظیفه بازداشتگاه کهریزک "مسمومیت دارویی" بوده است. (یازدهم آذرماه)

هاشمی رفسنجانی و احمدی نژاد در اجلاس «**شکرانه اتحاد**» مجلس حاضر نشدند.

رهنمودهای پدر معنوی جنبش سبز ...

مرحوم **آیت الله العظمی منتظری**، در پاسخ به پرسش هایی درباره جنبش سبز، نتایج و چالش های پیش روی جنبش را بر شمرده و تاکید کرد "مردم به کمتر از رسیدن به مطالبات بر حق خود قانع نمی شوند." ایشان

دستاوردهای جنبش سبز را چنین ارزیابی نمود "در داخل کشور توانسته است فرهنگ مسالمت آمیز مطالبه حقوق تضييع شده اقسار وسيعی از مردم در انتخابات و حوادث پس از آن را تا حد زيادی نهادينه کند و از طرفی ماهيت خشن تندروها و سرکوبگران را به خوبی افشا نماید که البته هزینه های سنگینی را تحمل نموده است." ایشان خاطر نشان ساخت جنبش در عرصه بين المللی توانسته است نظر کشورهای جهان و به خصوص جوامع مترقی و سازمان های مدافع حقوق بشر را نسبت به مظلوميت و خواسته های به حق خود معطوف داشته و در ارزیابی سیاسی، قدرت واقعی ملت را به جهانیان نشان دهد. "آیت الله منتظری" **"انتظار پیروزی زودرس"** را از موانع پیش روی جنبش سبز توصیف کرد.

شیرین عبادی مقام های جمهوری اسلامی را متهم کرد که اعضای خانواده اش را به منظور وادار ساختن وی به پایان بخشیدن به فعالیت های حقوق بشری وی تحت فشار قرار داده اند.

دادگاه انقلاب تهران، **سعید لیلاز**، روزنامه نگار و اقتصاددان را به ۹ سال حبس، محکوم کرد و همزمان شاپور کاظمی برادر زهرا رهنورد نیز به یکسال حبس محکوم شد. (دهم آذرماه)

کانون نویسندگان ایران بمناسبت یازدهمین سالگرد قتل محمد مختاری و محمد جعفر پوینده، دو تن از اعضای این کانون، بیانیه ای صادر کرد. (یازدهم آذرماه)

یازدهم آذرماه، **نیروی انتظامی** طی اطلاعیه ای هشدار داد "با هرگونه تجمع یا مراسم خارج از محیط های دانشگاهی در **روز شانزدهم آذر**"، برخورد می کند.

"امروز جای مخفی کردن نیست؛ مشکل اختلاف، واقعا جدی است"

هاشمی رفسنجانی طی سخنانی در مشهد، در خصوص عمق اختلاف ها در کشور هشدار داد و گفت "امروز جای مخفی کردن نیست؛ مشکل **اختلاف واقعا جدی است...**" (۱۳ آذرماه)

گزارشگران بدون مرز از دادخواهی استفان هاشمی پسر زهرا کاظمی، علیه جمهوری اسلامی در کانادا حمایت کرد. (۱۳ آذرماه)

ماموران امنیتی - انتظامی مانع از برگزاری مراسم سالگرد قتل محمد مختاری و محمد جعفر پوینده، از قربانیان قتل های زنجیره ای شدند.

بیش از سه هزار دانشجوی دانشگاه تهران از **میرحسین موسوی** و مهدی **کروبی** دعوت کردند برای بزرگداشت روز دانشجو، در برابر دانشکده فنی دانشگاه تهران حضور یابند. (۱۳ آذرماه)

پوستین وارونه و اتخاذ سیاست تمسخر ...

بعد از تجمعی که ماه گذشته عده ای از دختران بسیجی مقابل سفارت انگلستان در تهران جهت بازگردانده شدن آرش حجازی، شاهد شهادت ندا **آقاسلطان** داشتند، روز ۱۳ آذرماه نیز گروهی از **لباس شخصی ها**، با تجمع مقابل سفارت انگلستان، خواستار تحویل حجازی به ایران شدند. آنها همچنین با اجرای **یک نمایش خیابانی**، به یک صحنه سازی دروغ و تمسخر لحظات شهادت ندا آقاسلطان پرداختند و آرش حجازی و سازمان جاسوسی انگلیس را عامل قتل معرفی کردند.

چهاردهم آذرماه، **مادر ندا آفاسلطان**، ادعای رسانه های حامی دولت درباره دریافت پول از کشورهای دیگر برای اجازه ساختن فیلمی درباره زندگی ندا را تکذیب کرد و برگزاری نمایش بسیجی ها در برابر سفارت بریتانیا درباره نحوه شهادت دخترش را شدیداً مورد نکوهش قرارداد.

احمد جنتی، در خطبه های نماز جمعه خواستار "کینه و دشمنی مردم ایران نسبت به آمریکا" شد و خاطرنشان کرد "اگر کسانی خیال کنند کینه و دشمنی با آمریکا را می توانند از دل های مردم پاک کنند، اشتباه می کنند." وی آمریکا را مصداق "بنی امیه و دشمنان امام حسین" خواند.

سرکوب همه جانبه...

وزارت اطلاعات دولت کودتا، فعالیت سایتهای مرتبط با «**نهضت آزادی**» را ممنوع کرد. (۱۴ آذرماه)

فرمانده سپاه استان تهران از "اتخاذ تدابیر لازم" برای مقابله با تجمعات روز دانشجوی خبر داد.

لباس شخصی ها به جمع **مادران سوگوار** حوادث اخیر، در پارک لاله یورش برده و بیش از ۱۵ نفر از آنها را بازداشت کردند.

مهدیه گلو، وحید لعلی پور، میلاد فدائی، فواد شمس و محمد یوسف رشیدی، پنج فعال دانشجویی دانشگاههای علامه، پلی تکنیک، آزاد و تهران دستگیر و روانه بازداشتگاه شدند.

ایجاد اختلال در سرویس های ارسال و دریافت **Email** و **Messenger** و همچنین کاهش شدید سرعت اینترنت و سپس قطع آن. (چهاردهم آذرماه)

مقامات دولت کودتا در آستانه روز دانشجوی، به کلیه خبرنگاران و عکاسان خارجی اطلاع داد که "مجوز کار آنان از هفتم تا نهم دسامبر (۱۶ تا ۱۸ آذرماه) فاقد اعتبار خواهد بود."

روزنامه **کیهان** تهران، ضمن "تحت فرماندهی سرویس های اطلاعاتی غرب" خواندن جنبش سبز مدنی ایران، از **احتمال کشته شدن تعدادی از معترضین** توسط مخالفین نظام جهت "ایجاد هیجان و احساسات علیه نظام" و "پروژه کشته سازی" خبر داد.

بیانیه ۱۶ موسوی در آستانه ۱۶ آذر: "کسی که آرمان ندارد، هیچ نمی ارزد"

مهندس **میرحسین موسوی** در آستانه ۱۶ آذر، با انتشار **بیانیه شماره ۱۶** خود، حرکت های اعتراضی مردم را مورد حمایت مجدد قرار داد و خاطرنشان کرد "یک ملت بزرگ نمی نشیند تا در روز روشن رایش را ببرند و هیچ نگوید و این ملت، انتخابات درجه دو انتصابی را تحمل نمی کند." موسوی همچنین خطاب به سرکوب کنندگان خاطرنشان کرد "در خیابان با سایه ها می جنگید، درحالیکه در میدان وجدان های مردم، خاکریزهایتان پی در پی در حال سقوط است. ۱۶ آذر را تحمل نمی کنید. ۱۷ آذر چه می کنید؟ ۱۸ آذر چه می کنید؟ اصلاً همه دانشجویان را ساکت کردید؛ با واقعیت جامعه چه خواهید کرد؟" (پانزده آذرماه)

در حالیکه دهها نفر از دانشجویان شرکت کننده در اعتراضات پس از انتخابات، همچنان در بازداشت به سر می بردند، عضو کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی در ۱۵ آذر اعلام کرد "بر اساس پیگیریهای ما، در حال حاضر **هیچ دانشجوی بازداشتی** که به دلیل حوادث پس از انتخابات دستگیر شده باشد وجود ندارد."

معاونت مطبوعاتی وزارت ارشاد به روزنامه های اسرار، آفتاب یزد، حیات نو و اعتماد تذکر کتبی داد.

هاشمی: "اگر مردم ما را نخواهند، می‌رویم"

هاشمی رفسنجانی، در جمع برخی از دانشجویان در مشهد، با انتقاد از سرکوب مردم در جریان وقایع پس از انتخابات، گفت "درست نبود که سپاه و بسیج در مقابل مردم قرار گیرند." وی همچنین تصریح کرد "اگر ما را می‌خواهند حکومت می‌کنیم و اگر نمی‌خواهند می‌رویم."

محمد خاتمی: "حتی امام علی بدون خواست مردم حکومت نمی‌کرد." (۱۵ آذر)

شش سازمان جبهه ملی ایران، حزب ملت ایران، نهضت آزادی ایران، شورای فعالان ملی مذهبی، حزب ایران و حزب مردم، در بیانیه‌ای به مناسبت روز دانشجو، روز ۱۶ آذر، خواستار آزادی فوری دانشجویان بازداشت شده پس از اعلام نتایج انتخابات ریاست جمهوری شدند.

دانشجویان سبز دانشگاه‌های ایران، با صدور بیانیه‌ای از مردم خواستند روز دانشجو در شش دانشگاه به آنها بپیوندند.

همزمان با ۱۶ آذر، **بهاره هدایت**، عضو شورای مرکزی دفتر تحکیم وحدت با ارسال پیامی ویدئویی خطاب به دانشجویان اتحادیه اروپا، وضعیت دانشجویان ایران را برای آنان تشریح کرد و تلاش مردم ایران در طول یک قرن گذشته برای رسیدن به آزادی را ستود. شامگاه یکشنبه، پیش‌آپیش روز دانشجو، بانگ "الله اکبر" و شعار "مرگ بر دیکتاتور" از پشت بام‌ها در فضای شهرهای ایران طنین افکن شد.

آیت الله مکارم شیرازی خواستار **مذاکره** با معترضان به نتایج انتخابات ریاست جمهوری شد.

شانزدهم آذر ۸۸؛ روز دانشجو از جنس سبز

نیروهای امنیتی، پلیس ضد شورش و لباس شخصیها که خود را برای مقابله با تجمعات شانزدهم آذر - روز دانشجو - آماده کرده بودند، **دانشگاه تهران** را محاصره کرده و جو امنیتی ایجاد کردند. ۱۶ آذر امسال با سالهای گذشته از این جهت متفاوت بود که در ادامه اعتراضات چندماهه اخیر به کودتای انتخاباتی خردادماه، قرار گرفته بود.

تجمع گسترده دانشجویان مقابل **دانشکده فنی** دانشگاه تهران مورد حمله لباس شخصی‌هایی قرار گرفت که از بامداد آن روز به دانشگاه تهران آورده شده بودند.

تجمعی از لباس شخصی‌ها که "دانشجو" معرفی شده بودند، در دانشگاه تهران برگزار شد.

در **میدان ولی عصر** تهران، لباس شخصی‌ها و نیروهای یگان ویژه پاسداران، بطرز شدیدی تجمع حامیان جنبش سبز در میدان و چهارراه ولیعصر را به خشونت کشانده و گروهی را زخمی و بازداشت نمودند. (۱۶ آذر) برگزاری تجمع و تظاهرات گسترده از سوی هزاران دانشجو در دانشگاه‌های تهران، هنر، امیر کبیر، شریف، علامه، شیراز، همدان، مشهد، ارومیه، کرمان، اهواز، تبریز و ...

نیروهای انتظامی و لباس شخصی‌ها با باتوم و گاز اشک آور، به هزاران تظاهرکننده حامی دانشجویان و مخالف دولت، در خارج از دانشگاه تهران حمله کرده و گروه زیادی را بازداشت کردند.

مجید توکلی، عضو انجمن اسلامی دانشگاه پلی تکنیک، پس از سخنرانی برای دانشجویان آن دانشگاه، بازداشت شد. این بار سومی بود که توکلی طی این سالها دستگیر می‌شود.

بالغ بر ۴۰۰ دانشجو و مردم حامی دانشجویان، در شهرهای مختلف کشور بازداشت شدند. زهرا رهنورد با گاز فلفل مورد حمله قرار گرفت و فائزه هاشمی توسط حراست دانشگاه بازداشت و بعد از مدتی آزاد شد.

مهدی کروبی در گفتگو با روزنامه فرانسوی «لوموند»، نظام جمهوری اسلامی را منحرف شده از دو اصل جمهوریت و اسلامیت دانست و به رهبران نظام هشدار داد "سرکوب راه حل نیست."

ادامه سرکوب و بازداشت ها

در حالیکه شامگاه ۱۶ آذر دادستانی تهران از بازداشت تعدادی از شرکت کنندگان در تجمعات اعتراضی آن روز خبر داده بود، یک روز بعد فرمانده انتظامی تهران بزرگ از دستگیری ۲۵۵ نفر در تجمعات روز گذشته تهران - فقط توسط نیروی انتظامی - سخن گفت. وی از ادامه جو امنیتی در روزهای آتی جهت "جلوگیری از سرایت اعتراضات به خارج از دانشگاه" خبر داد.

روز ۱۷ آذر، هیئت رئیسه انتصابی دانشگاه تهران با صدور اطلاعیه‌ای هشدار داد "هر گونه تجمع و راهپیمایی از این به بعد غیرقانونی بوده و با آن برخورد می‌شود." روزنامه حیات نو به صاحب امتیازی هادی خامنه ای توقیف شد.

موتورسواران لباس شخصی، زمانی که مهندس موسوی قصد داشت از محل کارش در فرهنگستان هنر خارج شود، با دادن شعارهایی علیه او، راهش را سد کردند. موسوی با رفتن بسوی آنها گفت "ماموریت خود را که کشتن، زدن یا تهدید کردن اوست" انجام دهند، که پس از آن موتورسواران پراکنده شدند. آمریکا اعلام کرد اقدام جمهوری اسلامی در تداوم سرکوب تظاهرات مسالمت جویانه مردم، نشان دهنده بی توجهی آن حکومت به حقوقی است که در قانون اساسی اش وجود دارد.

افشای نحوه ورود لباس شخصی ها به دانشگاه تهران

نحوه ورود لباس شخصی های تحت عنوان "دانشجو" به دانشگاه تهران افشا شد. درحالیکه سیمای ملی و خبرگزاری های فارس و ایرنا، از حضور "خودجوش" دانشجویان حامی دولت در دانشگاه تهران خبر داده بودند، شاهدان عینی و خبرگزاری ها از صدور کارتهای آبی رنگ برای اعضای بسیج و نیروهای لباس شخصی جهت ورود از درب شمالی دانشگاه (خیابان پورسینا) گزارش دادند. دانشجویان، "ترکیب های سنی خاص، دسته های هماهنگ، پرچمهای نفیس و پوسترهای چاپی بسیجیان" را، نشانه غیردانشجویی بودن حضور و تجمع آنان اعلام کرده بودند. دستگیری فعالان دانشجویی دانشگاههای گیلان، تهران، قزوین، شریف در روز ۱۷ آذر.

رسانه های خبری از انتشار بیانیه مهم و هشدار آمیز گروهی از فرماندهان و پرسنل نیروی هوایی و زمینی ارتش پیرامون حوادث بعد از انتخابات ریاست جمهوری و اخطار آنان نسبت به "بخشی از سپاه که قدرت سلاح خود را در مقابل ملت به کار گرفته‌اند"، خبر دادند.

پروژه رسانه های امنیتی در تحقیر دانشجویان و جنبش مردان باحجاب

یک روز پس از روز دانشجو، میان دانشجویان معترض و افرادی که خبرگزاری فارس آنها را دانشجویان بسیجی خوانده بود، در دانشکده فنی دانشگاه تهران درگیری هایی شدید روی داد.

روز ۱۷ آذر ماه، خبرگزاری فارس و دیگر رسانه های حامی دولت کودتا، عکس هایی با چهره **مجید توکلی** - که روز دانشجو بعد از سخنرانی بازداشت شده بود - را منتشر کردند که بر سر او **روسری و چادر** پوشانده شده بود و اعلام نمودند که وی با این حالت قصد فرار داشته است. (از آنجا که هدف کودتایان تضعیف روحیه دانشجویان و خرد کردن شخصیت آنها بود، واکنش حامیان جنبش به این مسئله در تاریخ ماندگار شد.)

به فاصله چند ساعت، تعداد زیادی از بلاگرها، فعالان مدنی - دانشجویی و حامیان جنبش سبز در داخل و خارج از کشور، با پوشیدن چادر و روسری و نمایش آن تصاویر در شبکه ها و سایتها، خود را **مجید توکلی** نامیدند تا بدین ترتیب "جنبش مردان باحجاب" در دفاع از توکلی شکل بگیرد.

انجمن اسلامی دانشجویان دانشگاه امیر کبیر، انتشار عکس های **مجید توکلی** در خبرگزاری های دولتی فارس و ایرنا را محکوم کرد و خاطرنشان ساخت "اعتراض های گسترده دانشجویان در سراسر کشور، آنچنان مستبدین را گیج کرده است که جز لباس مبدل بر تن **مجید توکلی** کردن و عکس انداختن از او در تریبون های دولتی راهی ندیده اند".

مهدی کروبی در نامه ای به رئیس سازمان **صدا و سیما** به پخش فیلم هایی در ارتباط با اعتراض های روز دانشجو که حاکی از پاره شدن تصاویر آیت الله خمینی بود، اعتراض کرد.

محسنی اژه ای، دادستان کل کشور، با تهدید معترضان گفت "از این پس اگر کسی دستگیر شد، خانواده ها حق گله ندارند، چرا که بیش از این تحمیلی نمانده و دستگاه قضایی مهلت نخواهد داد".

اعلام دیکتاتور سال... در آستانه روز جهانی حقوق بشر

کانون نویسندگان ایران روز ۱۷ آذرماه، به دنبال حوادث روز دانشجو طی بیانیه ای "تشدید ستم و سرکوب" رامحکوم کرده و متذکر شد "جمهوری اسلامی به راهی قدم گذاشته که بازگشت ندارد".

دانشگاه اسلو، آیت الله **علی خامنه ای**، را به عنوان "دیکتاتور سال" برگزید. برگزارکنندگان آن مراسم در نروژ اعلام کردند "جایزه دیکتاتور سال به شخصی تعلق می گیرد که در سال گذشته، بیشترین خصومت را علیه مردم کشورش و دیگر ملت ها به کار بسته است." (۱۸ آذر)

دهم دسامبر، **نوزدهم آذر و روز جهانی حقوق بشر** (سالروز تصویب اعلامیه جهانی حقوق بشر)؛ سازمان **عفو بین الملل** اعلام کرد "وضعیت فعلی حقوق بشر در ایران از نظر وخامت، در بیست سال گذشته بی سابقه بوده است".

وزیر اطلاعات دولت کودتا: مواضع اخیر **رفسنجانی** "در راستای بیانیه های سران فتنه" است.

قائم مقام موسسه تنظیم و نشر آثار آیت الله خمینی در نامه‌ای به رئیس سازمان صدا و سیما، به پخش فیلم سوزاندن عکس بنیانگذار جمهوری اسلامی در تلویزیون اعتراض کرد. همزمان مهندس موسوی، پاره کردن عکس آیت الله خمینی را "مشکوک" و پخش چنین تصاویری از سیمای جمهوری اسلامی را "نادرست و غیرقابل قبول" خواند.

پدر معنوی جنبش سبز و تندیس حقوق بشر

کانون مدافعان حقوق بشر، همزمان با روز جهانی حقوق بشر (نوزدهم آذر) با حضور در خانه آیت الله العظمی منتظری، وی را بعنوان تلاشگر حقوق بشر در سال ۱۳۸۸ و برنده جایزه سالانه آن کانون که تندیس از استوانه کورش کبیر بود معرفی کرد. آیت الله منتظری، ضمن انتقاد شدید از حاکمان کشور پیرامون برخوردهای خشن و شکنجه معترضین و زندانیان، خاطرنشان کرد "هیچیک از برخوردهایی که با مردم شد شرعی و قانونی نیست و آمرین و عاملین، ضامن و بدهکار مردم هستند. آنها حتی زن ها و دخترها را بیشتر کتک زده‌اند." خبرگزاری رسمی جمهوری اسلامی، در دستورالعملی تازه از گروه های خبری خود خواست در انتشار اخبار مربوط به آیت الله اکبر هاشمی رفسنجانی، به جای عنوان "آیت الله" از عنوان "حجت الاسلام" استفاده کنند. (۲۲ آذرماه)

در همین روز دادگاه رسیدگی به اتهامات **مصطفی تاج زاده** برگزار شد و ایشان پس از قرائت کیفرخواست، "بنا به دلایلی" از خود دفاع نکرد.

احسان بداغی از اولین امضا کنندگان نامه مردم سیرجان برای درخواست آزادی احمد زید آبادی و حسن اسدی زیدآبادی دستگیر شد.

با گذشت چند روز، **تجمعات اعتراض آمیز** در دانشگاه تهران همچنان ادامه دارد؛ تجمع روز ۲۲ آذرماه دانشگاه تهران در اعتراض به "حضور افراد غیر دانشجو در دانشگاه" شکل گرفته و دانشجویان معترض خواستار پاسخگویی و استعفای فرهاد رهبر، رییس دانشگاه تهران شدند.

"انتخابات تمام شده...کنار بکشید"

در ۲۲ آذرماه آیت الله خامنه‌ای پاره کردن عکس آیت الله خمینی را نتیجه "**خطای**" نامزدان معترض به نتایج انتخابات دانست و با بهانه قرار دادن آن، به جنبش سبز حمله نموده و ضمن اشاره به ادامه اعتراض‌ها و مخالفت‌ها، اظهار داشت که "انتخابات تمام شده" و "کنار بکشید."

احمدی نژاد در دیدار با خالد مشعل، بر حمایت از **حماس** تاکید ورزید و تعهد کرد از آنها پشتیبانی نماید. (۲۲ آذرماه)

هاشمی رفسنجانی، در بیانیه ای "هتک حرمت به ساحت امام و مقام رهبری" را محکوم کرد.

دانشجویان دانشگاه تهران در دانشکده فنی، یک گردهمایی اعتراضی برگزار کردند و علت آنرا "اعتراض به حمله و آنچه هتک حرمت دانشگاه در تاریخ‌های ۱۸ تیر ۷۸، ۲۵ خرداد و ۱۶ و ۱۷ آذر ۸۸" و همچنین "ورود نیروهای غیردانشجو به دانشگاه تهران و ضرب و شتم دانشجویان و بی‌اعتنایی به درخواستهای دانشجویان برای استعفای رئیس دانشگاه" اعلام کردند.

میرحسین موسوی، با انتقاد شدید از حمله نیروهای غیر دانشگاهی با چوب و چماق به دانشجویان در روز دانشجو اعلام کرد "ملت انتظار دارد فضای امنیتی برچیده شود." مهدی کروبی اعلام کرد که همراه با موسوی خواستار دریافت مجوز راهپیمایی می‌شوند.

اهانت وکیل الدوله ها به وجیه المله ها

روح‌الله حسینیان، نماینده اصولگرای مجلس و از حامیان تندروی محمود احمدی نژاد، روز ۲۲ آذرماه طی یک سخنرانی در مرقد آیت الله خمینی، هاشمی رفسنجانی را "خائن" و محمد خاتمی را "پست و حقیر" نامید و هواداران جنبش سبز را نیز "پست تر از صدام حسین" خواند.

روز ۲۳ آذر ماه نیز، جانشین نماینده ولی فقیه در سپاه، موسسه نشر آثار آیت الله خمینی را "پایگاه منافقین" خواند.

آیت الله العظمی منتظری اعلام نمود "مطالبات مردم در آغاز ابطال نتیجه انتخابات بود؛ اما به دنبال برخورد خشن و سرکوبگرانه، سطح مطالبات مردم بالاتر رفته است."

مهندس موسوی در پیامی خطاب به جنبش دانشجویی کشور، ضمن تاکید بر این نکته که "کشور شرایط دشواری را پشت سر می‌گذارد"، خاطر نشان کرد "راهی آغاز شده است که پایانی نخواهد داشت." (۲۳ آذر ماه) دفتر هاشمی رفسنجانی وزیر اطلاعات را "مروّج دروغ" خواند.

دادسرای عمومی و انقلاب تهران، علیه مدیران مسئول دو وبسایت خبری «جهان نیوز» و «الف» به اتهام توهین به احمدی نژاد اعلام جرم کرد.

وزیر اطلاعات دولت کودتا: "۸۰ درصد مردم وضعیت کشور را عادی می‌دانند." رئیس قوه قضاییه گفت دستگاه قضایی بر علیه "سران فتنه"، "به‌اندازه کافی" مدرک دارد.

در حاشیه امنیت...

اداره سیاسی نمایندگی ولی فقیه در سپاه در گزارشی ویژه اعلام کرد شرایط فعلی نظام در منطقه از جمله لبنان، غزه، عراق و افغانستان "نامناسب" است.

احمدی نژاد، سعید مرتضوی را به عنوان رئیس ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز منصوب کرد.

شبکه چهار تلویزیون بریتانیا در ۲۵ آذرماه مصاحبه‌ای را با شخصی که خود را از اعضای بسیج معرفی می‌کرد، پخش کرد که وی می‌گفت اعتقاد داشته که آیت الله خامنه‌ای نایب امام زمان است و اجرای دستوراتش واجب است."

نارضایتی... بحران... هشدار... اتهام زنی...

هاشمی رفسنجانی، با انتقاد از رفتارهای حذفی حکومت گفت "نمی‌توان مسائل موجود را از طریق ارباب و فضا سازی حل کرد."

آیت الله عبدالکریم موسوی اردبیلی: "اوضاع جاری کشور مطلوب و به سامان نیست."

وزیر اطلاعات رهبران جنبش را به "برگزاری نشست در بریتانیا" متهم کرد. (۲۵ آذرماه)

عده‌ای از دانشجویانی که روز دانشجو و بعد از آن بازداشت شدند، زیر فشار قرار گرفته تا به پاره کردن عکس آیت الله خمینی "اعتراف" کنند.

بازداشت و حکم زندان برای ۶ دانشجو و احضار ۵۰ فعال دانشجویی.

احمد زیدآبادی، روزنامه نگار زندانی، برنده جایزه "قلم زرین آزادی" اعلام شد.

میرحسین موسوی در پاسخ به حامیان جنبش سبز در مورد اینکه در **راهپیمایی** اعلام شده از سوی سازمان تبلیغات اسلامی شرکت کنند یا نه، گفت او و مهدی کروبی "منتظر جواب رسمی به درخواست مجوز راهپیمایی" مستقل هستند.

انتخابات ریاست جمهوری ایران عمده ترین موضوع شبکه اجتماعی «توییتر» معرفی گردید.

دفتر تحکیم وحدت، نمایش فیلم عکس پاره شده آیت الله خمینی را از تلویزیون ایران، "خلق ماجرای پرابهام برای سرکوب مطالبات مدنی مردم" خواند.

در آخرین روز کنفرانس تغییرات آب و هوا در کنه‌هاگ **دانمارک**، شماری از ایرانیان خارج از کشور در اعتراض به حضور محمود احمدی نژاد در آن شهر تظاهرات کردند.

امامی کاشانی در نماز جمعه تهران: اگر **ولایت فقیه** نباشد همه چیز به هم می‌ریزد. (۲۷ آذر)

و حکایت کهریزک همچنان ...

بعد از تکذیب های مکرر پیرامون شهادت تعدادی از بازداشت شدگان حوادث بعد از انتخابات بر اثر شکنجه در بازداشتگاه کهریزک و همچنین تاخیرهای پیش آمده در انتشار گزارش هیئت ویژه مجلس پیرامون آن قضیه، سازمان قضائی نیروهای مسلح "کشته شدن سه نفر بر اثر ضرب و جرح" و "مجرم شناخته شدن تعدادی از ماموران" را تایید کرد. (۲۸ آذر)

دفتر تحکیم وحدت (طیف علامه)، با صدور بیانیه‌ای بر "تداوم مبارزات ضد استبدادی و پیوند عمیق جنبش دانشجویی و جنبش سبز" تاکید کرد.

یکشنبه ۲۹ آذر، **محمد نوری زاد** فیلمساز ایرانی به اتهام "تبلیغ علیه نظام" **بازداشت** شد.

ضایعه‌ای فراموش نشدنی... و میراثی که او برای جنبش گذاشت

در اولین ساعات روز یکشنبه ۲۹ آذر ماه، آیت الله العظمی حسینعلی منتظری، پدر معنوی جنبش سبز، جنبش را تنها گذاشت و از این جهان درگذشت.

با اعلام خبر رحلت آیت الله منتظری، شمار زیادی از حامیان جنبش و هواداران ایشان، به سوی منزل او در شهر قم روانه شدند که تعدادی از آنان (از جمله احمد قابل) در راه مشهد- قم و تهران - قم دستگیر شدند. همزمان دانشجویان چندین دانشگاه کشور مراسم سوگواری برگزار کردند.

موسوی، کروبی، خاتمی و شخصیت‌های سیاسی- مذهبی حامی جنبش، درگذشت مرجع تقلید مردمی را تسلیت گفته و عزای عمومی اعلام کردند و **علی خامنه‌ای** نیز طی پیامی نیش دار، پیام تسلیت فرستاد.

حامیان جنبش در بیرون از کشور نیز مراسم متعدد و با شکوهی برای پدر معنوی جنبش برگزار کرده و یاد و نام وی را گرامی داشتند و همزمان شخصیت‌هایی که نزد معظم له تلمذ کرده و نکته آموخته بودند، پیام آن مرحوم را

انتشار دادند. **محسن کدیور**، در ۲۹ آذر با بیان اینکه "ملت ایران پدر مهربان خود را از دست داد و جنبش سبز در عزای رهبر معنوی خود عزادار است"، نوشت: "پیام منتظری تأسی به رحمت نبوی، عدالت علوی و ظلم ستیزی حسینی است. این راه بی بازگشت ملت ایران است."

دوشنبه ۳۰ آذر، پیکر آیت‌الله العظمی **منتظری** پس از تشییع و انجام مراسم نماز به امامت آیت‌الله شبیری زنجانی، به خاک سپرده شد. در مراسم تشییع جنازه معظم له در قم، صدها هزار از حامیان جنبش شرکت کرده و شعارهایی در رثای وی و حمایت از جنبش سر دادند.

به گفته خانواده آیت‌الله منتظری، مراسم بزرگداشت آن مرجع تقلید مردمی، به دلیل اشغال مسجد توسط **لباس شخصی‌ها**، برگزار نمی‌شود.

لباس شخصی‌ها در قم و پس از مراسم تشییع پیکر مرحوم منتظری، به خودروی حامل **میرحسین موسوی** حمله کردند.

سازمان **گزارشگران بدون مرز** با انتشار اطلاعیه‌ای ضمن تجلیل از مقام آیت‌الله منتظری به عنوان یکی از مدافعان حقوق بشر و آزادی بیان و از حامیان خانواده‌های زندانیان سیاسی و روزنامه‌نگاران زندانی در ایران، درگذشت آن مرجع تقلید را تسلیت گفت.

بدستور مقامات دولتی، مراسم **سوم و هفتم** درگذشت آیت‌الله منتظری، برگزار نخواهد شد.

طبق تصمیم هیأت نظارت بر مطبوعات ایران در جلسه روز ۳۰ آذر، روزنامه «اندیشه‌نو» توقیف شد و همزمان معاونت مطبوعاتی وزارت ارشاد، به خبرگزاری ایلنا تذکر جدی داد.

بدین ترتیب آذرماه با سوگ به پایان رسید و این درحالی بود که اعتراضات مدنی و فریادهای "الله اکبر" و "مرگ بر دیکتاتور" کماکان سکوت شبانه شهرهای کشور را می‌شکست.

اعتراضات ایرانیان خارج از کشور که در اوایل آذر ماه با تناوب روبرو شده بود، با تقارن روز دانشجو و درگذشت آیت‌الله منتظری، مجدداً تداوم و گسترش یافت.

جنبش سبز ایران وارد یکی از ماههای پر حادثه شد...دی ماه ۱۳۸۸ و میراثی که برای جنبش گذاشت...

بخش هشتم

دی ماه

شبکه جنبش راه سبز(جرس): دی ماه ۱۳۸۸ و هفتمین ماه از آغاز جنبش مقاومت مدنی سبز مردم ایران، از خونین، تاسف بار، حماسی و پر حادثه ترین ماههای ثبت شده در تقویم جنبش آزادیخواهانه مردم ایران بود .

دی ماه ۸۸ با ضایعه و سوگ درگذشت مرحوم آیت الله منتظری، پدر معنوی جنبش سبز و ممنوعیت و سرکوب مراسم بزرگداشت معظم له آغاز و تداوم یافت و هفته اول همین ماه بود که سرکوب گسترده و خونین مردم سوگوار شهرهای مختلف کشور، حوادثی کم نظیر و تاریخی رقم زد و عوامل حکومت کودتا، تحت حمایت رهبر و نهادهای فراقانونی، هرچه خواستند کردند و "عاشورای خونین" سال را در تاریخ ثبت کردند. (مهدی کروبوی خاطرنشان کرده بود "رژیم شاه هم حرمت عاشورا را نگه می‌داشت و شما اگر دین ندارید لااقل آزاده باشید.")

توسل مجدد به خشونت عریان در مواجهه با جنبش مردم و ترور حامیان و رهبران جنبش، دعوت به قتل و محارب سازی در تریبون های مذهبی- رسمی، تلاش و کیل الدوله های مجلس برای گسترش و تسریع احکام اعدام معترضین و همچنین عوام فریبی حکومت با راه اندازی تظاهرات دستوری- بخشنامه ای، از شاخصه های دیگر دی ماه ۱۳۸۸ و هفتمین ماه جنبش سبز بود.

هفته دوم این ماه، یکی از گسترده ترین امواج دستگیری، ربایش و بازداشت مردم، دانشجویان و فعالان جامعه آغاز شد و برگزاری دادگاههای فرمایشی و صدور کیفرخواستهای خشن و احکام سنگین و ناعادلانه نیز، گوشه‌ای دیگر از وقایع هفتمین ماه جنبش بود.

گزارش هیئت تحقیق مجلس در مورد کهریزک و اتهامات وارده به سعید مرتضوی نیز، نتوانست ذره‌ای از مصونیت وی بکاهد و وی هم در دستگاه قضائی و هم در دولت کودتا، باقی ماند...

بیانیه های شماره ۱۷ میرحسین موسوی، بیانیه جمعی از روشنفکران دینی جنبش سبز و واکنش های له و علیه آنها و اظهارات رهبر جمهوری اسلامی، از جنجال برانگیز ترین رویدادهای دی ماه بود...

دی ماه خونین ۱۳۸۸

آخرین سمت رسمی میرحسین موسوی و ...

در اولین روز دی ماه، میرحسین موسوی از ریاست فرهنگستان هنر و آخرین سمت رسمی اش برکنار شد. محمود احمدی نژاد که همان روز به شیراز رفته بود، شبانه و جهت شرکت در جلسه شورای عالی انقلاب فرهنگی و برکناری موسوی به تهران آمد و مجدداً به شیراز بازگشت.

احمدرضا رادان جانشین فرمانده نیروی انتظامی، با اعلام "اتخاذ تدابیر امنیتی خاص" برای روزهای عاشورا و تاسوعا، خاطرنشان کرد "هماهنگی اطلاعاتی انجام شده تا اتفاق خاصی رخ ندهد."

هر گونه مراسم سوگواری؛ تهدیدی جدی برای حاکمان

برگزاری مراسم بزرگداشت آیت الله حسینعلی منتظری، در سراسر کشور ممنوع اعلام شد.

دوم دی ماه درگیریهایی شدیدی میان یگان ویژه پاسداران و لباس شخصی ها با مردم سوگوار آیت الله منتظری در اصفهان صورت گرفت که شماری از مردم زخمی و بازداشت شدند. (مسعود ادیب عضو مجمع محققین ومدرسین حوزه علمیه قم وسخنران آن مراسم دستگیر شد)

بیش از یکصد شاعر و نویسنده ایرانی به مناسبت درگذشت آیت الله العظمی منتظری، پیام تسلیت منتشر کرده و خاطر نشان ساختند "خبر درگذشت پدر حقوق بشر ایران غیرمنتظره بود و جامعه هنرمندان را نیز به سوگ نشاند."

لباس شخصی ها به بیت و دفاتر آیات اعظام منتظری و صانعی در قم و مشهد حمله کردند.

احمد رضا دستغیب عضو فراکسیون «خط امام» مجلس گفت "حملاتی که به موسسه «نشر آثار تنظیم امام» صورت گرفته، در واقع حمله به اندیشه های آیت الله خمینی است. وی بخشی از جلد ۱۱ صحیفه نور آیت الله خمینی را مورد استناد قرار داد که نوشته بود "چنانچه کسی عکس مرا پاره کند و ناسزا بگوید، کسی حق تعرض به او را ندارد و تعرض و اهانت به آن فرد حرام است."

به دنبال انتشار اخباری مبنی بر محتوای نامه محمد خاتمی به (آیت الله) علی خامنه‌ای برای حل بحران سیاسی، خاتمی این اخبار را "دروغ و جعل" خواند. (دوم دی ماه)

سازمان عفو بین الملل از دولت ایران خواست حق آزادی برگزاری تجمعات روز عاشورا برای شهروندانش را تامین کند.

دادگاه کلوتید رییس شهروند فرانسوی در شعبه ۱۵ دادگاه انقلاب برگزار شد.

وزارت ارشاد به روزنامه آرمان و هفته نامه موج اندیشه تذکر کتبی داد. آرمان بدلیل انتشار مطلبی تحت عنوان "دولت منهای روحانیت، اصولگرا نیست"، به "اتهام زنی به دولت" و موج اندیشه به خاطر انتشار گزارش هایی درباره صدا و سیما متهم شدند.

ایالات متحده آمریکا حکومت جمهوری اسلامی را به یک "حکومت پلیسی" تشبیه کرد.

کارمندان سفارت جمهوری اسلامی در پاریس، چند تن از ایرانیان معترض را در مراسم عزاداری ماه محرم در حسینیه سفارت کتک زدند.

کودتا...خشونت...فشار... و دیگر هیچ

در پی برکناری میرحسین موسوی از ریاست فرهنگستان هنر بدستور محمود احمدی نژاد، رضا مرادی غیاث آبادی، پژوهشگر و باستانشناس سرشناس کشور، از همکاری با آن فرهنگستان انصراف داد و همزمان محمدمهدی حیدریان نیز از سمت معاونت هنری این نهاد استعفا داد.

آیت الله بیات زنجانی از مردم زنجان دعوت کرد تا در مراسم بزرگداشت آیت الله منتظری شرکت کنند. / ماموران امنیتی - انتظامی با ضرب و شتم و خشونت، از برگزاری این مراسم در مسجد جامع زنجان جلوگیری کردند / گروههایی از عزاداران در خیابان های اطراف مسجد با دادن شعار به اعتراض پرداختند. (سوم دی) مراسم بزرگداشت آیت الله العظمی منتظری در نجف آباد به خشونت کشیده شد.

همان روز مراسم یادبودی که قرار بود در میدان توپخانه تهران برای آیت الله منتظری برگزار شود، با تجمع مردم و حضور لباس شخصی ها و ماموران امنیتی به اعتراض و درگیری انجامید. در جریان این تظاهرات، نیروهای موتورسوار با چماق و گاز اشک آور به تجمع کنندگان حمله کردند.

محسن کدیور در نقد تسلیت نیشدار آقای خامنه‌ای به مناسبت درگذشت آیت الله العظمی منتظری نوشت: "استاد برجسته و فقیه بزرگوار و متبحری" (به قول خودتان) حکم به عدم صلاحیت شما برای تصدی منصب افتا و

مرجعیت کرده است. حد و اندازه شما ترجمه کتاب سید قطب و راضی آل یاسین و نگارش مقاله "چهار کتاب اصلی علم رجال" است. شما را همان به که با غور در کتاب الاغانی ادبیات عرب جاهلی را مرور کنید. به نصیحت آن فقید سعید گوش فرا دهید و بیش از این خود را "مبتذل" نکنید. (سوم دی) چهارم دی ماه منوچهر متکی **حضور دختر بن لادن در تهران** را تایید کرد.

ادامه هشدارهای دولتی...امنیتی...قضائی...و بازداشت ها

در واکنش به شعارنویسی بر روی اسکناس‌ها در ایران، **بانک مرکزی** با صدور بیانیه‌ای اعلام کرد مردم تا ۱۷ دی‌ماه فرصت دارند اسکناس‌های شعارنویسی شده خود را تعویض کنند. (سوم دی) **رشید اسماعیلی** عضو شورای سیاستگذاری ادوار تحکیم وحدت، در اصفهان بازداشت شد. سه فعال دانشجویی دانشگاه فردوسی مشهد دستگیر و یکصد تن از دانشجویان دانشگاه بهشتی، به کمیته انضباطی احضار شدند. **احمد رضا رادان** مجدداً به هواداران جنبش سبز در مورد حرکت‌های اعتراضی در روزهای **تاسوعا و عاشورا**، هشدار داد.

سایت کلمه هشدار داد "نیروهای زخم خورده از مراسم عظیم تشییع آیت الله منتظری"، قصد دارند با حرمت شکنی در مراسم عزاداری محرم، این اقدامات را به جنبش سبز نسبت دهند. مراسم سالانه حسینیه اعظم زنجان، با حضور جمعیت کثیری از عزاداران آن شهر برگزار شد. همان روز جمعی از **مادران عزادار**، بر مزار شهدای اعتراضات ماههای اخیر در بهشت زهرا حضور یافتند و با نثار گل بر مزار آنها، ادای احترام کردند. (چهارم دی) روزنامه بریتانیایی تایمز لندن «**ندا آقا سلطان**» را به عنوان "شخص سال" برگزید.

چهارم دی ماه **خانواده** مرحوم آیت الله منتظری با صدور اطلاعیه‌ای، از مردمی که در مراسم خاکسپاری آن مرجع تقلید در قم شرکت کردند، قدردانی نمودند.

احمد خاتمی خطیب نماز جمعه تهران، خواستار "محکومیت اوپاما و دشمنان نظام جمهوری اسلامی توسط مدعیان خط امام" شد و گفت: "اگر آمریکا، فرانسه، انگلیس، منافقین، سلطنت طلبان، رقااصان و مطربان فراری، از جریانی حمایت کردند، باید این جریان به خود آمده و بدانند که در کار خود عیب دارد." خاتمی با اشاره به قرآن خاطر نشان کرد: "دیکتاتورها بدانند که خداوند نابودشان خواهد کرد و دیکتاتورهای تاریخ ببینند و بنگرند که چگونه زمانش فرا رسد."

تاسوعای پر حادثه

در حالیکه از روزها قبل، فرماندهان نیروی انتظامی، سپاه و بسیج، نسبت به هرگونه حرکت اعتراضی در دو روز عاشورا و تاسوعا هشدار داده بودند، با اینحال طی فراخوان شبکه‌های مجازی جنبش سبز، سوگواران آیت الله منتظری در مناطق مرکزی شهرهای بزرگ تجمع کرده و به عزاداری برای معظم له پرداختند. نیروهای امنیتی و نظامی نیز، با برقراری آرایش نظامی در مراکز شهری (از ساعات اولیه بامداد ۵ دی)، با شلیک گاز اشک آور، تیراندازی هوایی، اسپری فلفل و چوب، به مردم حمله کردند. (تعداد زیادی از مردم بازداشت و زخمی یا ناپدید شدند.)

برگزاری مراسم تاسوعا که هر ساله در مسجد اعظم اصفهان برگزار می‌شد، به دلیل ممانعت نیروهای امنیتی لغو شد.

شامگاه همان روز (پنجم دی ماه) نیز، سخنرانی **محمد خاتمی** توسط لباس شخصی های مورد حمایت گارد ویژه، در حسینیه **جماران** (بیت آیت الله خمینی) با آشوب مواج شد و ناتمام ماند.

(بسیجیان پس از شکستن شیشه های آن محل و ضرب و شتم مردم سوگوار حاضر در حسینیه جماران با زنجیر و باتوم و اسپری فلفل، به حصار شرکت کننده در آن مراسم حمله کردند).

آیت‌الله اسدالله **بیات** زنجانی با صدور بیانیه‌ای، اهانت به آیت‌الله منتظری و حمله به جلسه سخنرانی در حسینیه جماران را محکوم کرد.

محسن **کدیور** در مراسم شب هفت استادش آیت الله العظمی **منتظری** اعلام کرد: او صاحب یک مکتب است: "اسلام سیاسی رحمانی". اندیشه منتظری گریبان استبداد دینی را در ایران رها نخواهد کرد. راه منتظری پاکسازی جمهوری اسلامی از ولایت جائر است.

عاشورای خونین ایران؛ ایران غرق در خون و آتش و سرکوب

ششم دی ماه (عاشورا)، تهران، بابل، شیراز، اصفهان، مشهد، کاشان، اردبیل، مهاباد، تبریز، نجف آباد و اراک، صحنه حملات نیروهای یگان ویژه پاسداران و لباس شخصی ها به مردم متحصن و سوگواران هفتمین روز درگذشت آیت الله منتظری بود.

ماموران انتظامی و بسیج، با حمله به متحصنین و حاملان نمادهای سبز در خیابان، اقدام به شلیک مستقیم به سوی مردم کردند که طبق گزارش ها چندین نفر جان باخته و دهها نفر زخمی شدند. جسد گروهی از جانب‌اختگان که توسط ماشین های انتظامی زیر گرفته شده یا توسط ماموران مورد شلیک قرار گرفته بودند، روی زمین مانده بود...مردم با شعارهای "مرگ بر دیکتاتور"، "ایران شده کربلا"، "این ماه ماهِ خونه یزید سرنگونه"، "تجاوز جنایت مرگ بر این ولایت" و "زندانی سیاسی آزاد باید گردد"، از خود دفاع کرده و دود ناشی از آتش گرفتن موتورها و کیوسک های انتظامی، صدای تیراندازی پی در پی، پرواز هلی کوپترها بر فضای شهر و صدای آژیر مدام آمبولانس ها، تهران را به صحنه جنگ خیابانی تبدیل کرده بود. **سیدعلی حبیبی موسوی**، خواهرزاده مهندس موسوی هدف گلوله لباس شخصی ها قرار گرفت و شهید شد.

هزاران تن در جریان وقایع خونین عاشورای تهران و شهرستانها، بازداشت، زخمی، شهید و ناپدید شدند.

مهدی کروی شامگاه ۶ دی ماه و پس از سرکوب و کشتار مردم معترض و سوگواران عاشورا، طی پیام تسلیتی خطاب به ملت ایران، حاکمیت جمهوری اسلامی را مورد حمله قرار داده و گفت "رژیم شاه هم حرمت عاشورا را نگه می‌داشت و شما اگر دین ندارید لااقل آزاده باشید."

تناقض گویی مقامات انتظامی

در حالیکه غروب عاشورا احمدرضا **رادان** جانشین فرمانده کل نیروی انتظامی، در رسانه ملی از جان باختن چهار نفر و دستگیری ۳۰۰ نفر خبر داده بود، پاسدار **رجب زاده**، فرمانده نیروی انتظامی تهران بزرگ همان شب اعلام

کرد "در حوادث عاشورای تهران کسی کشته نشده است." (بلافاصله ستاد فرماندهی نیروی انتظامی تهران بزرگ طی بیانیه‌ای تایید کرد که "پنج نفر در نا آرامی های روز عاشورا جانباخته‌اند). در جریان درگیریهای روز عاشورای تبریز و چند شهر دیگر، دست کم چهار نفر شهید شدند. دولت فرانسه و آمریکا، سرکوب خشونت بار مردم ایران را محکوم کرده و فرانسه خواستار راه حل سیاسی برای حل بحران داخلی ایران شد. معترضان تا نیمه شب به اعتراضهای خود ادامه دادند و بر بامها فریاد "الله اکبر"، "مرگ بر دیکتاتور" سر دادند.

آغاز موج عظیم دستگیری و ربایش مردم و فعالان سیاسی - مدنی

از شامگاه عاشورا و طی عملیاتی شبانه، ناگهانی و خانه به خانه، تعداد زیادی از مردم و فعالان سیاسی، مطبوعاتی، دانشجویی و حقوق بشری دستگیر شدند.

در آخرین لحظات روز ششم دی (عاشورا) و اولین ساعات روز بعد، عمادالدین باقی، ابراهیم یزدی، علیرضا بهشتی، مهدی عربشاهی؛ فروزنده، باقریان و بهزادپان نژاد، سه تن از همکاران موسوی؛ مرتضی حاجی وزیر آموزش و پرورش دولت خاتمی؛ محمدصادق ربانی، استاد سرشناس دانشگاه تهران؛ مصطفی ایزدی نویسنده و روزنامه‌نگار؛ حشمت‌الله طبرزدی، مهین فهیمی و زهره تنکابنی از مادران صلح، پروین فهیمی، مادر سهراب اعرابی و محمد طاهری، پسر آیت الله طاهری. پسر ارشد مهدی کروی نیز، از "نیمه حبس بودن" پدرش خبر داد.

نوشین عبادی، خواهر خانم شیرین عبادی هفتم دی به وزارت اطلاعات احضار و دستگیر شد و مرتضی کاظمیان روزنامه نگار و از نویسندگان سایت جرس و منصوره شجاعی فعال جنبش زنان، نیمه شب هفتم دی، در منازل خود بازداشت شدند.

روسیه ضمن ابرازنگرانی از روند ناآرامی ها در ایران خواستار خویشتنداری و مصالحه طرفین شد. اوپاما در نخستین اظهارنظر صریح خود نسبت به رویدادهای خونین روز عاشورا، واکنش خشونت بار جمهوری اسلامی در قبال تظاهرات مسالمت آمیز مردم را شدیداً تقبیح و محکوم کرد.

ماشالله شمس الواعظین، شاپور کاظمی (برادر زهرا رهنورد) که به تازگی از زندان آزاد شده بود، بدراسادات مفیدی دبیر انجمن صنفی روزنامه‌نگاران؛ نسرين وزیري خبرنگار پارلمانی خبرگزاری ایلنا و خبرنگاران؛ کیوان مهرگان دبیر سیاسی ضمیمه روزنامه اعتماد و همچنین محمدجواد صابری خبرنگار سایت هم‌مهین نیز، در هفتم دیماه دستگیر شدند.

دکتر حسین موسویان رئیس هیئت اجرائیه جبهه ملی ایران، مهندس حمید رضا خادم از اعضای آن تشکل، علی مهرداد، عضو جوان نهضت آزادی و فرزند فریده غیرت (از اعضای کانون وکلا) و نیز رضا تاجیک روزنامه نگار و فعال ملی مذهبی در مقابل روزنامه اعتماد بازداشت شد.

آیت الله علی محمد دستغیب با انتشار پیامی ضمن تسلیت شهادت خواهرزاده میرحسین موسوی و دیگر قربانیان روز عاشورا، خواستار شناسایی قاتلین و محاکمه آنها شد.

جنازه خواهرزاده مهندس موسوی، در آستانه تشییع و خاکسپاری، در بیمارستان مفقود شد.

ایرنا از نگهداری جسد جانباختگان روز عاشورا "برای تکمیل تحقیقات" خبر داد. نیروی انتظامی اسامی اولیه هشت تن از شهدای عاشورا را بدین شرح اعلام کرد: مهدی فرهادی راد، محمد علی راسخی نیا، امیر ارشدی، شهرام فرجی،

سیدعلی موسوی حبیبی، جهانبخت پازوکی و هویت دو نفر از جمله یک زن ۴۳ ساله و یک مرد ۳۱ ساله مشخص نشد.

نیمه شب هشتم دیماه، شاهین زینعلی سخنگوی ائتلاف دانشجویان آزادخواه ملی، مهدی قلی زاده از اعضای **نهضت آزادی**، مازیار شکوری و آتیه یوسفی از **فعالان ملی** - **مذهبی** استان گیلان، بیژن جانفشان نویسنده و شاعر، اردشیر امیرارجمند استاد دانشگاه و مشاور حقوقی موسوی و حسن دکتر عابدی عضو ستاد انتخاباتی و وزیر بازرگانی دولت موسوی دستگیر شدند.

دفتر آیت الله **صانعی** در شهرهای تهران، مشهد، کرمان، ساری، گرگان و شیراز مورد هجوم لباس شخصی ها قرار گرفت.

واکنش ها...

سازمان **عفو بین الملل**، شهادت ۸ تا ۱۵ نفر در جریان ناآرامی های روز عاشورا را محکوم کرد. **مهدی کروبی** که به همراه خانواده خود در مراسم عزاداری در مسجد آیت الله غفاری، در خیابان تهران نو حضور یافته بود، هنگام خروج از مسجد مورد حمله چند نفر قرار گرفت.

مجمع روحانیون مبارز رفتارهای ضداسلامی و ضدقانونی با معترضان روز عاشورا را محکوم کرد و به خانواده های قربانیان حوادث آن روز تسلیت گفت.

دادستان تهران شمار جان باختگان روز عاشورا در تهران را هفت نفر اعلام کرد.

اعتراض دولت به واکنش ها...

در پی محکومیت سرکوب مردم ایران از سوی رهبران غرب، جمهوری اسلامی به سخنان آنها بشدت واکنش نشان داد. (منوچهر متکی: "اگر انگلیس به یاوه گویی هایی هایش پایان ندهد، **تودهنی** خواهد خورد"...سفربریتانیا در تهران به وزارت خارجه جمهوری اسلامی احضار شد. علی لاریجانی با نام بردن از بریتانیا، آمریکا و اسرائیل سخنان رهبران آنها را "چندش آور" خواند.)

محمود احمدی نژاد خشونت های روز عاشورا را نمایشنامه ای توصیف کرد که "**صهیونیست ها و آمریکایی ها**" سفارش داده بودند.

سفیر **بریتانیا** در تهران، در پی احضار به وزارت خارجه جمهوری اسلامی، با دادن پاسخی قاطع به مسئولین ایران، مواضع لندن را تکرار کرد.

رئیس جمهوری فرانسه سرکوب خونین تظاهرکنندگان در ایران را محکوم کرد و خواستار آزادی بازداشت شدگان شد.

هشتم دی ماه ۲۲۲ نفر از **نمایندگان مجلس** شورای اسلامی در بیانیه ای خواستار مجازات کسانی شدند که به زعم آنان "هتاکان روز عاشورا و حرمت شکنان" بوده اند.

سازمان **مجاهدین انقلاب**، عاشورای امسال را "امتحان بزرگی برای همه" توصیف کرد و شهادت خواهرزاده موسوی و عده ای دیگر از شهروندان را به موسوی و بستگان آنها تسلیت گفت.

چند راهپیمایی پراکنده از سوی نهادهای دولتی در تهران و چندشهر دیگر در اعتراض به آنچه "هتک حرمت از مقدسات" در روز عاشورا خوانده شده و در حمایت از ولایت مطلقه فقیه برگزار شد. **۸ دی** نیروی انتظامی تهران: "قتل علی حبیبی موسوی در روز عاشورا ترور بوده است." فرمانده کل نیروی انتظامی "هیچ تصویری در خصوص زیرگرفتن مردم توسط خودرو پلیس وجود ندارد." **ادامه دستگیری ها و سرکوب...**

هشتم دی ماه راهپیمایی دانشجویان **دانشگاه علم و صنعت**، توسط بسیج و لباس شخصی به خشونت کشیده شد و گروهی از دانشجویان زخمی شدند.

لباس شخصی ها به مسجد قباى شیراز و حوزه علمیه و خانه آیت الله دستغیب حمله کردند. دهها دانشجوی دانشگاههای امیرکبیر، علم و صنعت، دانشگاه صنعتی بابل، رازی کرمانشاه و مشهد بازداشت شدند.

یک نمایش خیابانی در جهت بازسازی روحیه حامیان ولایت مطلقه

نهم دی ماه، حامیان دولت کودتا در تظاهراتی که به دعوت حکومت انجام شد، ضمن "محارب با خدا" خواندن حامیان جنبش سبز، خواستار دستگیری و مجازات رهبران جنبش، اعدام دستگیرشدگان روز عاشورا و قطع رابطه با انگلیس و فرانسه شدند. آیت الله **علم الهدی** (سخنران آن تجمع) نیز، جمهوری اسلامی را "مقتدرترین نظام روی کره زمین" خواند و خاطرنشان کرد "یک مشت بزغاله و گوساله به ولایت فقیه توهین می کنند." نهم دی ماه فرمانده نیروی انتظامی مدعی شد "خودرویی که در روز عاشورا مردم را زیر گرفت، دزدیده شده بود." وی خاطرنشان کرد "دوره مدارا به پایان رسیده و از این به بعد با معترضین برخورد شدیدی خواهد شد." وی در زمینه حوادث عاشورا خطاب به یک خبرنگار خاطرنشان کرد "دروغ نگویند و حق ندارید دیگر سئوال های دروغ بپرسید."

نهم دی خواهرزاده مهندس موسوی، بطور ناگهانی و تحت تدابیر شدید امنیتی بخاک سپرده شد. محمدرضا تاجیک، معاون مرکز بررسی های استراتژیک ریاست جمهوری دولت محمد خاتمی و استاد دانشگاه شهید بهشتی بازداشت شد.

وزیر خارجه **ایتالیا** از کشورهای اروپایی خواست تا سفرای جمهوری اسلامی را احضار کنند. **کمیسر عالی** سازمان ملل در امور حقوق بشر، شدت خشونت بکار رفته در سرکوب معترضین در ایران، افزایش شمار جانبختگان، مجروحان و بازداشت شدگان را "تکان دهنده" خواند. خبرگزاری ایرنا در بولتن ویژه ای **شمار جانبختگان** روز عاشورا در ایران را ۳۷ نفر اعلام کرد. **کانون نویسندگان ایران** سرکوب خونین معترضین را "کشتار وحشیانه" خواند.

شایعه سازی... اتهام زنی... آغاز پروژه محارب سازی

خبرگزاری دولت (ایرنا) با یک شایعه سازی اعلام کرد **رهبران جنبش** از تهران "گریخته و در شمال ایران بسر می برند."

تجمع دانشجویان دانشگاه آزاد **مشهد** از سوی نیروهای انصار حزب الله به خشونت کشیده شد و در جریان درگیریها ۱۰ دانشجو زخمی و ۹۲ دانشجو در تهران و مشهد بازداشت شدند.

وزیر اطلاعات: "معترضان روز عاشورا مجموعه‌ای از مارکسیست‌ها، منافقان و دیگر گروه‌ها بودند."

رضا پهلوی در نامه‌ای به دبیر کل سازمان ملل، از او خواست تا دستور دهد درباره سرکوب خونین معترضین در ایران تحقیقاتی انجام شود.

دادستان کل کشور اعلام کرد برای سه تن از بازداشت‌شدگان روز عاشورا که **محارب** شناخته شده‌اند، بزودی حکم اعدام اجرا خواهد شد.

نیروهای وزارت اطلاعات **بهاره هدایت** مسئول روابط عمومی دفتر تحکیم وحدت را بازداشت کردند.

دهم دی ماه **محمد صادق جوادی** حصار عضو شورای مرکزی حزب اعتماد ملی بازداشت شد.

فریادهای الله اکبر و مرگ بر دیکتاتور، مجددا فضای شهر تهران را دربرگرفت.

اسدالله بادامچیان، یکی از نمایندگان اصولگرای مجلس، با اشاره به حوادث روز عاشورا گفت "تذکر به هاشمی رفسنجانی قطعی و ضروری است."

وزارت اطلاعات به معترضان هشدار داد در صورت تداوم اعتراضات، با آنان برخورد صورت خواهد گرفت.

احمد جنتی در خطبه‌های نماز جمعه یازدهم دی ماه خواستار ورود قضات دادگاه‌های اوایل انقلاب به پرونده وقایع عاشورا و همچنین صدور و اجرای سریع "**اشد مجازات**" برای تمامی بازداشت‌شدگان شد.

یکی از خوانندگان رپ داخل کشور، در جریان حوادث عاشورا بازداشت شد و همزمان خبر رسید که احسان خرسندی، بازیکن سابق تیم فوتبال پرسپولیس تهران نیز دستگیر شده است.

دکتر علی **گلزاده غفوری** نویسنده نخستین کتاب در زمینه سازگاری اسلام و حقوق بشر و از معدود نمایندگان که در مجلس خبرگان قانون اساسی به اصل ولایت فقیه رأی منفی داده بود بعد از عمری خدمت به فرهنگ دینی ایران در کنج عزلت به رحمت حق پیوست. (۱۱ دی) او که نماینده دوره اول مجلس شورای اسلامی از تهران بود، از برگزاری مراسم ختمش جلوگیری شد.

بیانیه شماره ۱۷ مهندس موسوی و آغاز رویکردی جدید

میرحسین موسوی در نخستین بیانیه خود پس از عاشورا (بیانیه شماره ۱۷) تصریح کرد "مردم در آنروز بطور خودجوش به خیابان آمدند و تا مطالبات آنها برآورده نشود، بحران موجود برطرف نخواهد شد." موسوی در بیانیه خود افزود: "کشور دچار بحران جدی است" و حاکمیت حتی اگر بوسیله سرکوب موفق شود معترضین را وادار به سکوت کند، با مشکلاتی نظیر از میان رفتن مشروعیت نظام، مشکلات اقتصادی و مسائل سیاست خارجی و قعطنامه های سازمان ملل چه خواهد کرد. ایشان "گوساله و بزغاله" و "خس و خاشاک" خواندن معترضین، تحریک مردم به جنگ با یکدیگر از تریبون های دولتی، و نقش صداوسیما در دامن زدن به خشونت‌ها را "**فاجعه**" خواند.

موسوی تاکید کرد "فرمان اعدام و قتل و زندان کروی و موسوی و امثال ما مشکلی را حل نکرده و بنده ابایی ندارم یکی از شهدای جریانات بعد از انتخابات باشم؛ چرا که خون من رنگین تر از آنها نیست." وی شعارهای مردم در روز عاشورا را، "ناشی از به زیر انداختن افراد بیگناه از روی پل و بلندی ها، تیراندازی و آدم زیر کردن ها و ترورها" دانست.

موسوی در بیانیه شماره ۱۷ خود، راه حل های توبه یا معامله و بده بستن برای حل بحران موجود را، "**بیراهه**" توصیف کرد و در مقابل، "پاسخگویی دولت در مقابل مردم و مجلس و قوه قضائیه؛ تدوین قانون شفاف برای

انتخابات، آزادی زندانیان سیاسی، آزادی مطبوعات و رسانه ها، و به رسمیت شناختن حق مردم برای اجتماعات قانونی و تشکیل احزاب" را برای برون رفت از بحران پیشنهاد کرد.

واکنش های اولیه به بیانیه موسوی و ادامه تحرکات اعتراضی

محسن رضایی در نامه‌ای فوری خطاب به آیت الله خامنه‌ای، بیانیه موسوی را "عقب نشینی موسوی از انکار دولت محمود احمدی نژاد" توصیف و خاطر نشان کرد هر چند اعلام این موضع، "دیر هنگام بود ولی می‌تواند سر آغاز یک حرکت وحدت بخش باشد".

احمد خاتمی بیانیه موسوی را "تکرار اظهارات گذشته" خواند و او را متهم کرد بسترسازی لازم را برای شعارهای "ساختار شکنی" چون "مرگ براصل ولایت فقیه" را فراهم کرده است.

در یک موضع گیری مشابه، **حمید رسائی** نماینده اصولگرای حامی دولت، با بیان اینکه "چهره واقعی موسوی و تقابل او با دین و نظام و همچنین همسویی او با دشمنان قسم خورده نظام برای مردم روشن است"، موسوی را با مسعود رجوی و ابوالحسن بنی صدر مقایسه کرد.

اسماعیل کوثری عضو کمیسیون امنیت ملی مجلس نیز خواستار این شد که ابتدائاً "موسوی و سران فتنه باید محاکمه شوند و بعد از آن مسائل دیگر را بررسی کنیم." وی خاطر نشان کرد "اگر امروز بگوییم او عقب نشینی کرده، کارهایش را قانونی جلوه داده و باید یک سری از پیشنهادهایش را قبول کنیم." وی به محسن رضائی حمله کرده و او را همسو با موسوی ذکر کرد.

روح الله حسینیان رئیس فراکسیون انقلاب اسلامی مجلس نیز با حمله به محورهای مشترک نامه رضائی و بیانیه موسوی، آنرا "برنامه ریزی شده از یک مرکز مشترک" خواند و هرگونه توافق و آشتی با اصلاح طلبان را رد کرد.

سعد الله زارعی از کارشناسان صدا و سیما و رسانه های حامی دولت، طی مصاحبه‌ای با ایرنا خاطر نشان کرد "فشارهای بین المللی بدنال تضمینی در داخل است که بیانیه موسوی تضمین کننده همان فشارهاست و این بیانیه در راستای قطعنامه های بین المللی علیه نظام است."

روزنامه **کیهان** از اینکه موسوی "هتاکان به ساحت امام حسین را مردم خداجو خوانده"، اعلام خشم کرد و دلیل صدور آن بیانیه را "مشاهده" تظاهرات نهم دی ماه ذکر کرد. کیهان نامه سرگشاده رضائی به رهبری را "ناشی از درک سیاسی اندک" و "روی دیگر سکه بیانیه موسوی" که "هر دو از یک مرکز صادر شده‌اند"، ذکر کرد.

در میان اصولگرایان، فقط عماد افروغ نماینده سابق مجلس بیانیه موسوی را "به فال نیک" گرفت.

جمعی از دانشجویان دانشگاه **امیرکبیر**، با انتشار بیانیه ای اعلام کردند تا آزادی کامل هم دانشگاهی های دربندشان، سر کلاس ها و امتحانات حاضر نخواهند شد.

با احضار و بازداشت دو تن دیگر از فعالان عضو کمیته گزارشگران حقوق بشر در شامگاه ۱۱ دیماه، تعداد بازداشت شدگان آن تشکل به ۷ تن رسید و همزمان شیوا نظر آهاری، یکی از اعضای آن تشکل که از هنگام بازداشتش در یکشنبه ۲۹ آذر به اعتصاب غذای خشک دست زده بود، به علت ضعف بدنی بیهوش شد و به بهداری زندان اوین انتقال یافت.

یزدی، جنتی، مکارم و ...

جامعه مدرسین حوزه علمیه قم (به ریاست **محمد یزدی**)، آیت الله العظمی یوسف **صانعی**، مرجع تقلید مردمی را، پس از ۱۶ سال از درجه مرجعیت تقلید شیعیان خلع کرد.

احمد جنتی در خطبه‌های نماز جمعه تهران، از مسئولان اجرایی و نیروی انتظامی خواست که به آنچه وی "اغتشاش‌گران" خوانده است، امان ندهند. (۱۱ دی ماه)

بر اساس اعلام دادسرای عمومی و انقلاب تهران، هفت نفر در هفته آینده به اتهام "هتاک‌ها به آرمان‌های انقلاب"، محاکمه می‌شوند. (۱۲ دیماه)

آیت الله مکارم شیرازی: "راهپیمایی ۹ دی ماه نشان داد که انقلاب مخملی شکست خورده است." (۱۲ دیماه)
علی لاریجانی، ناآرامیهای اخیر در ایران را با راه رفتن بر میدان مین مقایسه کرد.
تارنمای جنبش راه سبز (جرس) در واکنش به دروغ سازی رسانه های کودتا اعلام کرد "مهندس موسوی نه در نیاوران و نه در شمال کشور، بلکه همچنان در خانه اش در تهران به سر می برد."
ایرانیان معترض در بسیاری از شهرهای جهان، به یاد شهدای روز عاشورا و برای تسلی خانواده های آنها و مجروحان، شمع روشن کرده و تجمع سکوت و اعتراض آمیز برگزار کردند.
یکی از مقامات بلندپایه وزارت علوم، ضمن "بعید" دانستن هرگونه اعتصاب در دانشگاههای کشور، نسبت به هرگونه تحریم کلاسها و امتحانات توسط دانشجویان، شدیداً هشدار داد.

تایید صدور احکام قضائی...هشدار مجدد فرماندهان سرکوب

حکم **احمد زیدآبادی** دبیرکل سازمان ادوار تحکیم وحدت (شش سال زندان، پنج سال تبعید به گناباد و محرومیت مادام‌العمر از هر گونه فعالیت سیاسی، شرکت در احزاب و هواداری، مصاحبه، سخنرانی و تحلیل حوادث بصورت کتبی یا شفاهی)، تایید شد.

سعید، پسر مرحوم آیت الله العظمی منتظری گفت رهبران جمهوری اسلامی برای جلوگیری از وخامت آشفتگی سیاسی باید با شخصیت‌های مخالف دولت مصالحه کنند. (۱۲ دیماه)

وزیر خارجه ایتالیا گفت "اتحادیه اروپا می بایست ایران را برای رعایت حقوق بشر تحت فشار بگذارد...وقتی که یک رژیم به مردم خود شلیک می کند، به پایین ترین سطح، نزول کرده است"

سردار پاسدار احمدرضا **رادان**، جانشین فرماندهی کل نیروی انتظامی، از "اتمام حجت با معترضان" سخن گفت و هشدار داد "به اندازه کافی به معترضین فرصت داده شده و از این به بعد برخوردمان قهرآمیز و بدون اغماض بود."

مهدی کروبی و میرحسین موسوی با یکدیگر دیدار کردند.

عیسی خان حاتمی عضو شورای مرکزی جبهه ملی و مهندس ساسان بهمن آبادی، فعال سیاسی عضو حزب پان ایرانیست دستگیر شدند. (۱۳ دیماه)

هدایت آقایی در دادگاه تجدیدنظر، به ۳۰ ماه حبس تعزیری و ۳۰ ماه حبس تعلیقی محکوم شد.

نه شهروند بهایی ساکن تهران، به اتهام "مشارکت در ناآرامی های عاشورا" بازداشت شدند.

ادامه واکنش های جامعه و جبهه اصلاحات

جبهه مشارکت حمایت خود را از آخرین بیانیه میرحسین موسوی اعلام کرد. (۱۴ دیماه)

حدود ۹۰ تن از اساتید دانشکده های فنی **دانشگاه تهران** با انتشار نامه‌ای سرگشاده به علی خامنه ای، از او خواستار صدور دستور خروج نیروهای غیردانشگاهی از دانشگاهها شدند.

مجمع مدرسین و محققین حوزه علمیه قم از انکار مرجعیت آیت الله صانعی، توسط جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، انتقاد کرد. (۱۴ دیماه)

مجمع روحانیون مبارز با صدور بیانیه‌ای مقام مرجعیت آیت‌الله صانعی را تصدیق کرد. سازمان **مجاهدین انقلاب** با صدور بیانیه‌ای اقدام اقتدارگرایان در کشتار و اعمال خشونت عریان و بی‌سابقه علیه مردم در روز عاشورا را محکوم کرد.

خواسته های بهینه جنبش سبز در قالب بیانیه پنج نفره

عبدالعلی بازرگان، عبدالکریم سروش، محسن کدیور، اکبر گنجی و عطاء الله مهاجرانی، جمعی از نواندیشان دینی و فعالان سیاسی مقیم خارج از کشور، با انتشار بیانیه‌ای روایت خود از خواسته‌های جنبش سبز را تشریح کردند که در آن "استعفای محمود احمدی نژاد، برگزاری مجدد انتخابات ریاست جمهوری تحت نظارت نهادهای بی طرف و لغو نظارت استصوابی" به عنوان نخستین خواسته‌های ده گانه جنبش سبز مطرح شده بود. (۱۴ دیماه) این بیانیه با واکنش های زیادی روبرو شد.

مهدی معتمدی مهر، عضو **نهضت آزادی** ایران از سوی وزارت اطلاعات احضار و بازداشت شد.

وزیر اطلاعات خبر داد؛ در روز عاشورا **چند تبعه خارجی** هم بازداشت شده‌اند.

بهمن احمدی امویی، روزنامه نگار و تحلیلگر اقتصادی به ۷ سال و ۴ ماه حبس تعزیری و ۳۴ ضربه شلاق محکوم شد. (۱۴ دیماه)

مرتضی **سیمپاری**، علیرضا **فیروزی** و سورنا **هاشمی**، سه فعال دانشجویی بازداشت شدند.

در ۱۴ دی وزارت ارشاد به ۶ روزنامه «جمهوری اسلامی»، «فرهنگ آشتی»، «آرمان روابط عمومی»، «کارون»، «آفتاب یزد» و «اعتماد»، بدلیل "انتشار اخبار و تحلیل های مربوط به بیانیه اخیر میرحسین موسوی، بحث مرجعیت آیت الله صانعی و تظاهرات روز عاشورا" **تذکر داد**.

هاشمی رفسنجانی: "...در تاریخ تشیع، هیچگاه مرجعی توسط جایی نصب یا عزل نشده است."

رئیس هیئت پارلمانی اروپایی که قرار بود به ایران سفر کند، از تعویق سفر آن هیئت خبر داد.

محمد خاتمی در منزل خواهرزاده میرحسین موسوی (که روز عاشورا شهید شد) حضور یافت و با میرحسین به گفتگو و رایزنی پرداخت.

این ها محارب هستند...

محسنی اژه‌ای، دادستان کل کشور: معترضان که در تظاهرات ضددولتی شرکت می‌کنند، طبق قانون و شرع حکمشان **محارب** است و هیچ‌گونه اغمازی در مورد آنها صورت نخواهد گرفت.

پانزدهم دیماه، ۳۶ تن از نمایندگان طرفدار دولت در مجلس، با ارائه طرحی خواستار اجرای حکم اعدام در عرض پنج روز در مورد کسانی شدند که "محارب" شناخته می‌شوند. روح الله حسینیان، از پیشنهاددهندگان اصلی این طرح دو فوریتی بود.

هفت فعال سیاسی، مدنی، روزنامه نگار و منتقد هنری بنامهای علیرضا نبوی همسر زندانی سیاسی عاطفه نبوی؛ پرویز ورزمرزبان (۵۴ ساله) و مجید رضائی دو تن از زندانیان سیاسی سابق؛ امیر خسرو دلیرثانی از فعالان ملی-مذهبی؛ بهرنگ تنکابنی (سردبیر) و کیوان فرزین مدیر مسئول نشریه «فرهنگ و آهنگ» و حجت الاسلام احمد احمدپور، عضو شورای مرکزی جبهه مشارکت در استان قم بازداشت شدند.

وزارت اطلاعات با اعلام نام ۶۰ بنیاد و موسسه خارجی پژوهشی، که شامل چند دانشگاه و نهاد حقوق بشری نیز می‌شود، آنها را به "جنگ نرم" با نظام متهم کرده و هرگونه همکاری با آنها را ممنوع اعلام کرد. "جرس" تنها تارنمای ایرانی ممنوع شده در میان موارد اعلام شده بود.

کنسول مردمی... مستعفی... پناهنده

تلویزیون نروژ در گزارشی اعلام کرد محمدرضا حیدری کنسول سفارت ایران در اسلو، در اعتراض به وقایع اخیر ایران از سمت خود کناره گیری کرده و قصد اعلام پناهندگی دارد. (۱۵ دی)

سخنگوی وزارت خارجه جمهوری اسلامی، استعفاء و پناهنده شدن محمد رضا حیدری، کنسول ایران در اسلو را تکذیب کرد. (۱۶ دی)

مجلس و حوادث اخیر...

در حالیکه پنج ماه از آغاز به کار هیات ویژه تحقیق و تفحص مجلس پیرامون بازداشتگاه کهریزک می‌گذشت و تنظیم و انتشار نتیجه آن بارها به تعویق افتاده بود، روز ۱۶ دی گزارش نهائی آن آماده و به رئیس مجلس ارائه شد و همزمان افشا گردید که در این گزارش سعید مرتضوی دادستان پیشین تهران مقصر اصلی وقایع شناخته شده است. در جریان بازی تیم های ملی فوتبال ایران و سنگاپور که در آن کشور برگزار شد، صدها تن از حامیان جنبش سبز با شعارهای "مرگ بر دیکتاتور"، "یا حسین میر حسین" و در دست داشتن عکسهای زندانیان سیاسی، جو ورزشگاه و همچنین روند پخش تلویزیونی مسابقه را تحت تاثیر قرار دادند. سیمای جمهوری اسلامی از دقیقه ۱۴ صدای ورزشگاه را کاملاً قطع کرد و فقط تلویزیونهای کشورهای دیگر به نمایش صحنه های فوق پرداختند. (۱۶ دی)

مقامات رسمی و ورزشی جمهوری اسلامی، نسبت به حضور حامیان جنبش سبز در جریان بازی تیم های ملی فوتبال ایران - سنگاپور و شعارهای آنان واکنش تند نشان دادند.

دو شهروند بهائی دیگر توسط ماموران امنیتی دستگیر و به بازداشتگاه منتقل شدند.

ادامه نقض حقوق بشر و خطر اعدام...

گزارشگران بدون مرز نسبت به خطر اعدام بازداشت‌شدگان حوادث اخیر ایران هشدار داد و از نهادهای بین‌المللی خواست تا با اقدامی فوری از فاجعه اعدام زندانیان سیاسی پیشگیری کنند.

در پی تجمعات اعتراضی دانشجویان دانشگاههای کرمان و آزاد کرج، ۲۰۰ تن از دانشجویان آن دو دانشگاه احضار و همزمان ۶۵ فعال دانشجویی آن دو دانشگاه مشمول حکم محرومیت از تحصیل شدند. یکی از فعالان دانشجویی دانشگاه کرمانشاه نیز بازداشت شد. (۱۶ دی)

عبدالصمد خرم آبادی، مشاور قضائی دادستان کل کشور، از برخورد شدید دستگاه قضائی با سایتهایی که تصاویر درگیری و اعتراضات اخیر را نمایش داده و یا فیلترشکن در اختیار مردم می‌گذارند خبر داد. وی تصاویر منتشره پیرامون درگیری های خونین عاشورا را، "مونتاز مانورهای نظامی کشور" ذکر کرد. (۱۶ دی)

روابط عمومی دادسرای عمومی و انقلاب تهران اعلام کرد کیفرخواست پنج نفر از معترضان که روز عاشورا دستگیر شده‌اند، با اتهام "محاربه" به دادگاه انقلاب ارسال شده است. (۱۷ دی)

کمپین بین المللی حقوق بشر در ایران تشدید سرکوب نهادهای حقوق بشری را محکوم کرد.

ناصر فریدی، دبیر سابق انجمن اسلامی دانشگاه تربیت معلم به ۷ سال زندان و ۷۴ ضربه شلاق، سلمان سیما عضو شورای سیاستگذاری سازمان ادوار تحکیم به ۶ سال، محمدتابع محمدی از دانشگاه شیراز به ۴ سال و سیدحامد کاووسی، دانشجوی ۱۹ ساله دانشگاه شیراز به ۳ سال حبس تعزیری محکوم شدند.

مناظره هایی با هدف...رو به فردا یا...؟

شبکه سه سیما، برنامه‌هایی با عنوان «رو به فردا» روی آنتن برد تا میدان مناظره‌ای بین طیف های سیاسی ترتیب دهد؛ که در اولین آن که در ۱۷ دی ماه برگزار شد، علی مطهری نماینده مردم تهران در مجلس و وحید جلیلی روزنامه نگار و فعال فرهنگی، درباره مسایلی که کشور در چند ماه اخیر با آن مواجه بوده، به مناظره پرداختند. جلیلی: "با آبروی نظام بازی کردن یک لغزش ساده نبود" /مطهری: "موسوی در بیانیه‌اش به قانونی بودن دولت اعتراف کرده."

این گروه خشن... و...

روح الله حسینیان، نماینده حامی دولت در مجلس، طی نامه‌ای به هیئت رئیسه مجلس، از نمایندگی استعفا کرد. وی نوشت ۱۲ سال است در حال مبارزه با اصلاح طلبان بوده، اما امروز بیش از هرزمانی احساس سرخوردگی می‌کند، چون هر اقدامی را برای سرکوب اصلاح طلبان آغاز کرده، "پارلمان تاریست های حرفه ای" نقش برآب کرده‌اند. (۱۷ دی)

علی اکبر جوانفکر، مشاور مطبوعاتی احمدی نژاد، ندا آقاسلطان را یک "بازیگر ماهر" خواند و ماجرای شهادت وی را نمونه‌ای از "جنگ نرم" علیه جمهوری اسلامی دانست و گفت ندا "با توطئه دشمنان کوشید با پاشیدن خون بر روی صورتش، چهره نظام را در جهان مخدوش نماید".

لباس شخصی های حامی...؟

در جریان سفر مهدی کروی به قزوین جهت شرکت در یک مراسم مذهبی، گروهی از بسیجیان و لباس شخصی ها در حالیکه شعارهایی به حمایت از رهبری و علیه کروی و رهبران اصلاحات سر می‌دادند، محل حضور کروی در قزوین را مورد حمله با سنگ و آجر قرار دادند و هنگام خروج کروی نیز، اتومبیلش هدف دو گلوله پیاپی قرار گرفت. لباس شخصی ها با تخم مرغ، گوجه فرنگی و سنگ و شعارهایی اهانت بار، باعث خروج کروی از قزوین شدند. با اینکه حملات فوق تلفات جانی در پی نداشت؛ اما به خودرو کروی و اماکن مسکونی آن محله، آسیب جدی وارد آمد.

از آنجا که تیم محافظان کروی -بنا به گفته وی- "در هنگام وقوع چنین حوادثی اختیارات لازم در دفاع و حفاظت را ندارند و عملاً کارایی موثری نخواهند داشت"، وی بلافاصله آنها را مرخص کرد و همراه با فرزندان خود به تردد پرداخت.

کروی بر "ایستادگی خود تا آخرین قطره خون در راه حقوق مردم" خبر داد.

محمدرضا حیدری، کنسول ایران در نروژ، در گفت و گو با خبرنگاری ها، ادعای مقامات وزارت خارجه جمهوری اسلامی مبنی بر پایان دوره خدمتش را تکذیب کرد و گفت صرفاً به خاطر "مردم و موسوی" استعفا داده است. (۱۸ دی)

بازداشت های بی وقفه ای که...

یدالله اسلامی دبیرکل مجمع نمایندگان ادوار مجلس، **رضا رزاقی** عضو کمیته حقوقی ستاد مرکزی انتخاباتی موسوی و همچنین **زویا حسنی** عضو جبهه مشارکت، بازداشت شدند.

علالدین بروجردی رئیس کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس: سه آمریکایی بازداشت شده در ایران، در آینده نزدیک آزاد نمی شوند.

حدود هفتاد تن از نویسندگان، شاعران، مترجمان و روزنامه‌نگاران ایرانی، در نامه‌ای به رئیس قوه قضائیه، خواستار آزادی **اردوان تراکمه** شدند.

محمد نوری زاد، نویسنده سابق کیهان و از منتقدین حکومت، در زندان دست به اعتصاب غذا زد.

دادستان تهران: "شماری از بهائیان به دلیل سازماندهی تظاهرات روز عاشورا و ارسال تصاویر تظاهرات به خارج از کشور بازداشت شده‌اند."

با بازداشت مصطفی دهقان، تعداد **روزنامه‌نگاران** زندانی در ایران (۱۸دی) به بیش از ۵۰ نفر رسید.

رهبر و نمایندگان او

آیت الله **علی خامنه‌ای**، ۱۹ دی ماه طی یک سخنرانی در تهران، تظاهرات ۹ دی را "دهها میلیونی" خواند و با بیان اینکه "صف بندیها هیچ تغییری نکرده"، خواستار "برخورد قاطع" مسئولان کشور با معترضین شد. وی گفت "جبهه مخالف حضرت علی هم در ظاهر ادعای اسلام می‌کرد."

محسن کدیور در نقد مواضع رهبری اعلام کرد: ما سبزه‌ها محارب نیستیم زیرا نه مسلحیم، نه سلب امنیت کرده ایم، نه قصد ترساندن مردم داشته ایم.. ما سبزه‌ها باغی هم نیستیم زیرا فاقد تشکیلات منسجم نظامی هستیم و علیه امام عادل خروج نکرده ایم. ما به امام جائر انتقاد داریم. ما به ظلم و استبداد معترضیم. آیا در جمهوری اسلامی حق ابتدائی اعتراض به ظلم و استبداد به رسمیت شناخته می‌شود؟

آیت الله **حائری شیرازی** نماینده رهبر در فارس، عضو هیئت رئیسه فدراسیون تیراندازی شد.

همان روز گزارش کمیته ویژه مجلس در باره‌ی بازداشتگاه کهریزک در جلسه‌ی علنی قرائت شد و مشخص شد انتقال ۱۴۷ تن از بازداشت‌شدگان ۱۸ تیر به کهریزک، با دستور و اصرار سعید مرتضوی، دادستان وقت تهران، صورت گرفته بود.

روز ۱۹ دی ماه، «کمپین بین المللی حقوق بشر در ایران» با صدور بیانیه‌ای اعلام کرد "شخصیت‌های مخالف دولت در خطر حذف فیزیکی توسط سپاه و شبه نظامیان بسیجی هستند."

فرمانده نیروی انتظامی قزوین، تیراندازی به خودروی کروبی را "**شایعه** و خوراک تبلیغاتی" خواند.

باز هم حمله و دستگیری مادران داغدار

ماموران یگان ویژه پاسداران و لباس شخصی‌ها به تجمع مادران عزادار و حامیان آنها در پارک لاله تهران حمله برده و ضمن ضرب و شتم آنان، سی نفر را بازداشت کردند. در جریان این برخوردها یکی از مادران که ۷۵ سال سن داشت به بیمارستان منتقل شد. (۱۹ دی)

دادگاه انقلاب برای یاشار قاجار دبیر سابق انجمن دانشجویان دانشگاه پلی تکنیک حکم زندان، جریمه و شلاق صادر کرد و همزمان ۲ فعال دانشجویی دانشگاه سیستان و بلوچستان، مشمول حکم محرومیت از تحصیل و تبعید شدند. (۲۰ دی)

دادستان تهران خبر داد؛ کاردار سفارت سوئد که در جریان حوادث عاشورای تهران بازداشت شده بود، پس از احراز هویت آزاد شده است. (۲۰ دی)

سخنگوی فراکسیون اقلیت مجلس گزارش کمیته ویژه راه، "گامی مثبت" اما "ناقص" ارزیابی کرد.

نقض مستمر حقوق بشر

سخنگوی کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس، تظاهرکنندگان عاشورا راه، "معاندان، دشمنان انقلاب، منافقان و مارکسیست‌ها" نامید.

بیستم دی ماه، ۵۶ تن از استادان دانشگاه علم و صنعت، در نامه‌ای سرگشاده خطاب به ریاست آن دانشگاه، به برخوردهای صورت گرفته با دانشجویان اعتراض کردند.

خانواده‌های تعدادی از فعالان سیاسی که پس از روز عاشورا بازداشت شده‌اند، از محل نگهداری بستگان خود هیچگونه اطلاعی ندارند.

کروبی: خروج از بحران در گروی اجرای قانون اساسی و استقلال قوه قضائیه است. (۲۱ دی)

پنج نفر از فعالان زندانی بنامهای **امیر اصلانی** به اتهام "اخلال در نظم و آسایش عمومی و تبلیغ علیه نظام" به ۵ سال، **محمد رضا نوربخش** به دلیل راه‌اندازی «سایت جمهوری» به ۳ سال، **علی بهزادیان** و **امید لواسانی** به اتهام "تبلیغ علیه نظام" و "شرکت در اجتماعات غیرقانونی" به ۶ سال و **حسام ترمسی** به یکسال حبس محکوم شدند. (۲۱ دی)

دادستان کل کشور از دادستان تهران خواست با "عوامل فتنه گر" برخورد قاطعانه به عمل آید.

محمد خاتمی نسبت به عواقب عدم پذیرش بحران در جامعه هشدار داد. (۲۱ دی)

رفسنجانی، خواستار حل اختلافات موجود میان نیروهای سیاسی - با درک اهمیت زمان - شد.

سید ضیاء نبوی دانشجوی ستاره‌دار و سخنگوی شورای دفاع از حق تحصیل دانشجویان، به ۱۵ سال حبس و ۷۴ ضربه شلاق محکوم شد. پیش از این عاطفه (دختر عموی این دانشجوی ستاره دار) نیز که به همراه او بازداشت شده بود، به ۴ سال حبس تعزیری محکوم گردید.

محمدتقی خلجی، از روحانیون نزدیک به آیات عظام منتظری و صانعی، در منزلش در قم دستگیر شد.

مهرانه آتشی، عکاس هنری، سه شنبه ۲۲ دی ماه، به همراه همسرش بازداشت شد.

در ادامه مناظره‌های تلویزیونی، حسین شریعتمداری مدیر مسئول کیهان و مصطفی کواکبیان مدیرمسئول روزنامه مردم سالاری (از حامیان میرحسین موسوی) با هم به مناظره پرداختند. کواکبیان در برابر حملات شریعتمداری به اصلاحات دفاع زیادی نکرد و بالبخند به وی گوش می‌داد.

انفجاری مشکوک و مواضعی مشکوک تر...

صبح روز ۲۲ دی ماه، بر اثر انفجار بمبی که در یک دستگاه موتور سیکلت، در منطقه قیطریه تهران کار گذاشته بود، دکتر **مسعود علی محمدی** استاد فیزیک دانشگاه تهران جان باخت.

رسانه‌های دولتی ایران بلافاصله اعلام کردند "عوامل ضد انقلاب" ایشان را ترور کرده‌اند.

رسانه‌های خبری، تصویر **نامه حمایتی ۴۲۰ نفر** از اساتید دانشگاه تهران از نامزدی میرحسین موسوی را منتشر کردند که نام علی محمدی در میان امضاءکننده دیده می‌شد.

اطلاعی‌های در سایت «تکاوران تندر»، منتشر شد و اعلام کرد "انجمن پادشاهی ایران مسئولیت ترور علی محمدی را برعهده گرفته است". بلافاصله خبرگزاری‌های دولتی این اطلاعیه را منتشر کردند که ناگهان گروه اصلی انجمن پادشاهی ایران با تکذیب نقش در آن ترور، خاطرنشان کرد "سایت اینترنتی تندر را وزارت اطلاعات جمهوری اسلامی شبیه سازی کرده است."

وزارت خارجه جمهوری اسلامی، ترور علی محمدی را به "عوامل اسرائیل و آمریکا" نسبت داد. وزارت خارجه آمریکا اتهام مسئولان جمهوری اسلامی که گفتند "آمریکا در ترور مسعود علی محمدی دست داشته" را، ادعایی "مضحک" خواند.

علی لاریجانی ترور مسعود علی محمدی را کار "اسرائیل و با همکاری سازمان سیا" دانست و گفت "از چند روز قبل اطلاعاتی داشتیم که اسرائیل با همکاری سیا می‌خواهد در تهران دست به عملیات تروریستی بزند." محمد خاتمی هدف از ترور علی محمدی را "ایجاد و بسط بحران" در کشور دانست. (۲۳ دی ماه) میرحسین موسوی، دکتر علی محمدی را "استاد سبز دانشگاه تهران" خواند و شهادت وی را تسلیت گفت. مجمع روحانیون خواستار جلوگیری از میدان داری تندروها در فضای سیاسی کشور و برخورد با تندروی‌ها شد. (۲۳ دی ماه)

یک دستگاه قضائی...

دادستان تهران رسیدگی به پرونده قضات متخلف کهریزک را مشروط به تعلیق آنان دانست. دادسرای عمومی و انقلاب تهران ۲۳ دی ماه دستور توقیف نشریه همت را صادر کرد. وزیر خارجه جمهوری اسلامی از احتمال کاهش روابط با کشورهایی خبر داد که درباره انتخابات ریاست جمهوری ایران موضعگیری کرده‌اند.

عفو بین‌الملل با انتشار بیانیه‌ای، تهدید به محاکمه معترضان با عنوان "محارب" را طرحی برای بازداشتن افراد از شرکت در اعتراضات آتی علیه دولت اعلام کرد.

برای هفت تن دیگر از روزنامه‌نگاران و فعالان سیاسی بازداشتی بنامهای عیسی سحرخیز، محمدرضا رجبی، داوود سلیمانی، آذر منصوری، مهدی محمودیان هادی عرب‌قبادی و امیرعلی آقایاری، کیفرخواست صادر و پرونده آنها به دادگاه انقلاب ارجاع شد.

مناظره‌ای متفاوت ... و پایان بساط

شامگاه ۲۴ دی، مناظره زنده‌ای روی آنتن رفت که علیرضا زاکانی نماینده اصولگرای مجلس و جواد اطاعت عضو شورای مرکزی اعتمادملی به تحلیل جریانات پس از کودتای انتخاباتی پرداختند. در این مناظره، اطاعت به مسائل مهمی اشاره کرد و گفت "روزنامه‌ها را که تعطیل می‌کنید. تلوزیون خصوصی را ممنوع کردید. نماینده‌های مجلس را رد صلاحیت می‌کنید. دو هزار نفر را رد صلاحیت کردید که دیگر این طوری حاکمیت ملت اتفاق نمی‌افتد. تظاهرات آزاد است اما شما اجازه تجمع برای اعتراض نمی‌دهید پس شما به من بگو ما باید چکار کنیم..." زاکانی: "چون اصلاح طلبان به نتیجه انتخابات اعتراض کردند، نرخ بیکاری از ده درصد به ۱۳ درصد افزایش یافته..." ...این آخرین مناظره از این دست بود...

داریوش قنبری، سخنگوی فراکسیون خط امام در مجلس، خواستار دعوت از نامزدهای معترض به انتخابات یا نمایندگان آنها برای حضور در مناظره‌ها شد.

"سعید مرتضوی را از برکنار کنید"

دیده‌بان حقوق بشر: "سعید مرتضوی را از معاونت دادستان کل کشور خلع کنید." روح‌الله حسینیان، نماینده اصولگرای تهران پس از دیدار با آیت الله خامنه‌ای، استعفای خود را از نمایندگی مجلس پس گرفت. علی خامنه‌ای: "دشمنان با ترور استاد دانشگاه می‌خواهند به جهاد علمی کشور ضربه بزنند." فرمانده نیروی انتظامی: از این پس SMS و ایمیل‌ها کنترل می‌شود و با افرادی که "اقدام به فرستادن پیامک و ایمیل‌های فراهخوان برای اغتشاش می‌کنند، برخورد خواهد شد." (۲۵ دی)

برخی رسانه‌ها خبر دادند؛ یکی از بازداشت‌شدگان روز عاشورا (حسین محمودی) که به اعدام محکوم شده است، خواهرزاده محمد جعفر منتظری رییس دیوان عدالت اداری است. (۲۶ دی) کنسول مستعفی سفارت ایران در نروژ، از احتمال استعفای شمار بیشتری از همکارانش خبر داد.

جلسه پایانی محاکمه **کلوتیلد رییس** شهروند فرانسوی، برگزار شد. (۲۶ دی)

همان روز فرید طاهری عضو شورای مرکزی، سولماز علیمرادی از اعضای شاخه جوانان، محمود نعیم پور و خسرو قشقایی، چهار عضو نهضت آزادی دستگیر شدند. شش نفر از بازداشت‌شدگان حوادث بعد از انتخابات، به اتهام "اجتماع و تبانی علیه امنیت ملی"، "اهانت به مسئولین نظام" و "اخلال در نظم عمومی" به حبس و جزای نقدی محکوم شدند.

محمدی ری شهری، نماینده آیت الله خامنه‌ای در حج و زیارت و وزیر اسبق اطلاعات، کناره‌گیری کرد و خواستار رسیدگی به اعتراض‌های جامعه شد. هویت دو تن دیگر از **شهادی عاشورا** اعلام شد؛ ۱- جوانی ۲۷ ساله بنام مصطفی کریم بیگی که در حوالی خیابان نوفل لوشاتوی تهران مورد اصابت گلوله قرار گرفت. ۲- شاهرخ رحمانی که در چهار راه ولی عصر توسط خودرویی نیروی انتظامی زیر گرفته شد. (۲۶ دی)

مجید دری، فعال دانشجویی، از سوی دادگاه انقلاب به ۱۱ سال حبس تعزیری محکوم شد. **سعید مرتضوی**، دادستان سابق عمومی و انقلاب تهران، با ارسال نامه‌ای به رئیس مجلس، هرگونه ارتباط خود با حوادث و قتل‌های رخ داده در بازداشتگاه کهریزک را رد و مسئولیت آن را متوجه افراد دیگر کرد. (۲۷ دی) سعید مرتضوی: "هنگام اعزام بازداشت‌شدگان به زندان کهریزک، من در مرخصی بوده‌ام." محسن صفایی فراهانی، از اعضای ارشد جبهه مشارکت، به ۶ سال حبس تعزیری محکوم شد. پیمان چالاکی فعال سیاسی - دانشجویی و همسرش سمیه عالمی پسند عضو سابق جبهه مشارکت، به همراه دختر خردسالشان مانا، در شهر ساوه بازداشت شدند.

در ۲۸ دی، اولین جلسه از **دادگاه ۵** تن از بازداشت‌شدگان اعتراضات عاشورای امسال، با قرائت کیفرخواست "محاربه" و دفاعیات دو تن از متهمان برگزار شد. نماینده دادستان، مجاهدین خلق، سلطنت‌طلب‌ها و چند گروه مخالف و بهاییان را متهم کرد که به صورت سازمان یافته در اغتشاشات روز عاشورا به نظام و مقدسات اسلامی اهانت کرده‌اند. محسن **کدیور** در مقاله "جنبش سبز در چهار راه جمهوری" نوشت: با توجه به مقدمات مرحله نخست جنبش اکتفا به تصحیح جمهوری اسلامی از قرائت‌های استبدادی از قانون اساسی را رویکردی خردمندانه، واقع‌گرایانه و قابل تحقق محاسبه می‌کنم. معتقدم در این مسیر میرحسین موسوی علیرغم همه فشارها تا کنون سنجیده عمل کرده و رهبر سیاسی شایسته‌ای برای جنبش سبز ملت ایران است. (۲۸ دی)

"تصور می‌شد نوعی عقلانیت بر کشور حاکم شود..."

محمد **خاتمی** در سخنانی در جمع ۵۰ تن از زندانیان سیاسی و بازداشت شدگان پس از انتخابات گفت "تصور می‌شد که پس از حوادث ماههای اخیر، نوعی عقلانیت بر کشور حاکم شود اما بجای آن شاهد موج جدید فشارها و دستگیری‌ها هستیم." وی بیانیه اخیر میرحسین موسوی را بازتاب خواسته‌های منطقی معترضان مدنی دانست. (۲۹ دی)

نیروی انتظامی برای **شناسایی** گروهی از تظاهرات کنندگان روز عاشورا، ویژه نامه منتشر کرد.

وزارت ارشاد، امتیاز سه نشریه «موج اندیشه»، «همت» و «فرهنگ آشتی» را **لغو** کرد.

جلسه محاکمه **محسن میردامادی**، دبیرکل جبهه مشارکت برگزار نشد و زمانی هم برای برگزاری اولین جلسه دادگاه اعلام نگردید.

پایگاه اطلاع رسانی نیروی انتظامی ادعا کرد: "بیش از ۴۰ نفر دیگر از تجمع کنندگان روز عاشورا شناسایی و دستگیر شده‌اند.

آیت الله **خامنه‌ای**: "خواص باید مواضع خود را پیش از ۲۲ بهمن شفاف کنند."

محمدرضا رحیمی **معاون اول** احمدی نژاد، خواستار جلوگیری از ورود اساتید غیرمتعهد به هیئت علمی دانشگاهها شد. (۲۹ دی ماه)

حدود ۳۵ تن از فعالان حقوق زنان در بیانیه‌ای خواستار تغییرات زیربنایی و ساختاری در ایران شدند.

هاشمی رفسنجانی: "رضایت و اعتماد مردم شرط حل مسائل کشور است."

یک مقام مسئول قضایی از صدور احکام **دادگاه تجدیدنظر** برای ۲۳ تن از بازداشت شدگان حوادث پس از انتخابات خبر داد. (۳۰ بهمن)

جمعی از استادان اقتصاد دانشکده های سراسر ایران در نامه‌ای به قوه قضاییه خواستار آزادی **علی عرب مازار**، استاد اقتصاد دانشکده اقتصاد علامه و مشاور اقتصادی موسوی شدند.

روندی بی پایان...

روز ۳۰ دی ماه، وزارت ارشاد به ۱۵ روزنامه اطلاعات، اعتماد، تهران امروز، بهار، جمهوری اسلامی، توسعه، فرهیختگان و آفرینش، روزان، جهان اقتصاد، اسرار، جهان صنعت، مردم سالاری، آرمان روابط عمومی و پول، به اتهام "چاپ پاسخ علی مطهری به اسفندیار رحیم مشایی و همچنین انتشار انتقادهای محمد خاتمی و حسن روحانی"، تذکر جدی داد.

مجید توکلی، عضو انجمن اسلامی دانشگاه صنعتی امیرکبیر به هشت سال و شش ماه حبس، ۵ سال محرومیت از فعالیت سیاسی و ۵ سال ممنوعیت از خروج از کشور محکوم شد.

علی پرویز دانشجوی دانشگاه صنعتی خواجه نصیر به سه سال حبس محکوم شد.

علیرضا بهشتی، مشاور ارشد میرحسین موسوی، در زندان اوین دچار حمله قلبی شد. (۳۰ دی)

لیلی فرهادپور، نویسنده و روزنامه نگار پس از مراجعه به دادگاه انقلاب در تهران بازداشت شد.

بعد از انتقادات چندی پیش علی خامنه‌ای از وضعیت علوم انسانی در دانشگاههای کشور و اظهارات وزیر علوم دولت احمدی نژاد مبنی بر اینکه شرط تدریس برای استادانی که در دانشگاه ها تدریس می‌کنند باید "اعتقاد و التزام عملی به ولایت فقیه" باشد، روز ۳۰ دی ماه دکتر حمیدرضا برادران شرکا معاونت محمد خاتمی در دولت هفتم، دکتر علی صادق تهرانی، دکتر بهروز هادی‌زنوز، دکتر محمود ختایی، دکتر صادق بختیاری، دکتر رضا عاصی، دکتر

مهدی جهرمی، دکتر محمدمهدی به کیش دبیرکل سابق اتاق بازرگانی بین‌الملل، خانم دکتر ترکیان، محمد ستاری‌فر از مخالفان جدی دولت و رئیس سابق سازمان منحل‌شده مدیریت و برنامه‌ریزی، دکتر مهدی جهرمی و دکتر کیان‌مهر، اساتید برجسته دانشگاه علامه، از تدریس در دانشگاه منع شدند. در ماهی که گذشت، اعتراضات شبانه جایگاه ویژه و منحصر به فرد خود را نشان داد و شعارها و نداهای شبانه، خواب از چشمان دیکتاتورها می‌ربود. در دی ماه ۱۳۸۸ و همزمان با اعتراضات داخل کشور، ایرانیان حامی جنبش سبز در لندن، پاریس، برلین و چند شهر دیگر جهان، به اعتراضات خود ادامه داده و افکار عمومی، رسانه‌ها و نمایندگان کشورهای محل اقامت خود را متوجه وقایع ایران نمودند. دی ماه خونین به پایان رسید...

بخش نهم

بهمن ماه

شبکه جنبش راه سبز(جرس): جنبش سبز و مقاومت مدنی مردم ایران که در جهت بازپس‌گیری مطالبات پاسخ داده نشده و فراموش شده ملت ایران پا به صحنه گذاشته بود، طی هشت ماهی که گذشت، تجاری‌آموخت، هزینه‌هایی داد و مراحمی را پیمود که بدون تردید در تاریخ مقاومت‌های مدنی و انقلاب‌های اصلاحی جهان ثبت خواهد شد.

بهمن ماه پر فراز و نشیب و عبرت آموز ۸۸، با حملات دولت کودتا به مطبوعات، تشویق مقامات امنیتی به خبرچینی و راپرت جهت شناسائی حامیان جنبش، تقلب‌های رسانه‌ای و سوء استفاده صدا و سیما از هرآنکه و هرآنچه لازم بود، آغاز گردید و با ادامه بازداشت و دستگیری گروهی دیگر از فعالان سیاسی، مدنی، دانشجویی تداوم یافت و همزمان دادگاه‌های انقلاب نیز بیکار نبوده و به محاکمات و صدور کیفرخواست‌ها و احکام ناعادلانه ادامه دادند. در ماهی که گذشت، صدور احکام ناعادلانه محاربه، اجرای دو حکم اعدام، پافشاری مقامات فراقانونی بر اعدام‌های بیشتر و وعده مسئولین بر اجرای چند اعدام دیگر، در حالی صورت پذیرفت که سازمان ملل نقض مستمر و سازماندهی شده حقوق بشر در ایران را در ژنو مورد بررسی قرار داد و نمایندگان جمهوری اسلامی نیز، از "دموکراسی باز" در ایران سخن گفتند.

حضور سبزه‌ها در راهپیمائی ۲۲ بهمن، با تمام فشارها، تهدیدات، برقراری فضای پلیسی-امنیتی، سرکوب و تمام افت و خیزهایی که داشت، کمترین فایده اش این بود که جنبشی اجتماعی و مدنی را، تجربه مند تر از گذشته از منزلی به منزل دیگر رهنمون ساخت تا دریابد برای رسیدن به «سیمرغ» دموکراسی، باید «سی مرغ» و تجربه مند و صبور بود.

از نکات بارز در مطالعه جنبش سبز در بهمن ۸۸، فرآیند تغییر شعارهای مردم بود؛ شعارهایی که در خرداد و تیر حول محور "محو دروغ"، "رای من کجاست؟" و "اعتراض به تقلب انتخاباتی" می‌پرچید، به دلیل سرکوب خونین جنبش و نادیده گرفته شدن رای و مطالبات مردم، ابتدائاً در **امرداد و شهریور** اعتراضی به "رئیس دولت کودتا" و "حامیان داخلی-خارجی" وی شد و متعاقب سرکوب‌های بیشتر، این شعارها در **ماه‌های بعدتر** "نهادها و مقامات فراقانونی کشور" را نیز مورد خطاب و انتقاد و اعتراض قرار داد. اما شعار "**فراندم رفرا اندم**" از سوی سبزه‌ها در بهمن ۸۸، از نکات قابل ذکر بود.

در بهمن ماه، رهبران جنبش در مقاطع مختلف، پایداری و اصرار خود بر پیگیری مطالبات مردم را نشان داده و در همین ماه زهرا رهنورد قاطعانه اعلام کرد که "نه دولت احمدی نژاد را به رسمیت می‌شناسیم و نه سازش می‌کنیم بلکه صادقانه پیگیر حقوق و مطالبات مردم هستیم".

بهمن ماه پر ماجرا... ماهی که جنبش ۲۵۰ روز را پشت سر گذاشت...

حمله به مطبوعات

معاونت امور مطبوعاتی وزارت ارشاد، روزنامه‌های اطلاعات، اعتماد، اسرار، جمهوری اسلامی، توسعه، جهان صنعت، روزان، مردم سالاری، بهار، تهران امروز، آرمان روابط عمومی، فرهیختگان، جهان اقتصاد، پول و آفرینش را به دلیل چاپ مطالبی از علی مطهری، محمد خاتمی و حسن روحانی مورد تذکر جدی و هشدار قرار داد.

علی **لاریجانی** ولایت فقیه را "عامل ایجاد دموکراسی" و "ضد دیکتاتوری" اعلام کرد. (اول بهمن)
انجمن اسلامی دانشجویان دانشگاه تهران در نامه‌ای سرگشاده خطاب به نایب رئیس مجلس، خواستار انتشار حقایق در مورد واقعه کوی دانشگاه تهران شد.

روح الله حسینیان و علاء الدین بروجردی، دو چهرهٔ اصولگرا در برنامهٔ رو به فردا با هم گفتگو کردند.
کمپین بین المللی حقوق بشر در ایران، خواستار آزادی فوری حجت الاسلام محمدتقی **خلجی** شد. (اول بهمن ماه)

جواد اطاعت در نامه‌ای به رئیس صداوسیما خاطر نشان کرد "جلوی دروغپردازی در سیما را بگیرد."
دیدبان حقوق بشر در گزارشی دولت جمهوری اسلامی را به گسترده‌ترین سرکوب طی دهه گذشته، مرگ دستکم سی تن، حبس هزاران تن و شکنجه زندانیان متهم کرد.

سازمان **مجاهدین** انقلاب در اعتراض به صدور احکام سنگین و غیرقانونی برای فعالان سیاسی، مطبوعاتی و دانشجویی، محکومیت به حبس‌های طولانی به اتهام شرکت در راهپیمایی را، نشانهٔ "سردرگمی سیاسی و وحشت حاکمان" دانست و پرسید "آیا ۳۱ سال پیش ملت ایران برای رسیدن به چنین نقطه‌ای انقلاب کرد."
اول بهمن ماه، سایت «**ندای سبز آزادی**» راه‌اندازی شد که دست اندرکاران آن سایت، خود را "جمعی از ایرانیان تحول‌خواه و اصلاح‌طلب با دغدغه‌ای مشترک" خواندند که برای تحقق آزادی و عدالت تلاش می‌کنند.

۳۱ تن از روشنفکران و فعالان سیاسی ضمن پشتیبانی از بیانیه هفدهم میرحسین موسوی، نسبت به اصلاحات در چارچوب نظام ولایت فقیه هشدار دادند.

کمیته انضباطی دانشگاه آزاد **مشهد** احکام قطعی ۱۵ نفر از دانشجویان آن دانشگاه را صادر کرد.
دوم بهمن ماه وزارت خارجه فنلاند در اعتراض به نقض حقوق بشر در ایران، حسین علی زاده، **کاردار جمهوری اسلامی** در هلسینکی را احضار کرد.

پرونده ۳۴ نفر از بازداشت شدگان روز **عاشورا** به دادگاه انقلاب ارسال شد. (دوم بهمن)

ادامه بازداشت فعالان دانشجویی

فعالان دانشجویی و اجتماعی در ایران در نامه سرگشاده‌ای به سازمان ملل و سازمانهای مدافع حقوق بشر خواهان روشن شدن وضعیت دو تن از کوشندگان جنبش دانشجویی ایران بنامهای **علیرضا فیروزی** و **سورنا هاشمی** شدند. (دوم بهمن)

همان روز دادستان تهران همکاری با کمیته گزارشگران حقوق بشر را جرم اعلام کرد.
مقامات قضایی و مسئولین زندان، از ارائه هر گونه اطلاعاتی در باره اتهامات **سمیه رشیدی** فعال حقوق زنان که ۲۸ آذر ماه بازداشت شده است، خودداری کردند. (سوم بهمن)

چهار عضو زندانی شورای مرکزی **دفتر تحکیم وحدت** (میلاد اسدی، مهدی عربشاهی، مرتضی سمیاری و بهاره هدایت)، جهت اعلام انحلال این تشکل دانشجویی، تحت فشار قرار دارند.

انجمن دانشجویان دانشگاه صنعتی امیرکبیر با انتشار بیانیه‌ای تحت عنوان "**شما نیز بزودی صدای ملت ایران را خواهید شنید**"، خواستار آزادی مجید توکلی و دانشجویان زندانی شد.

همان روز خبر رسید که صادق حسینی دانشجوی دانشکده فنی دانشگاه تهران، از هفته گذشته در بازداشت به سر می‌برد و مصطفی دهقان روزنامه نگار و محمدرضا احمدی فعال دانشجویی نیز توسط لباس شخصی بازداشت شده و تا کنون از آنها خبری در دست نمی‌باشد.

اصرار کمیسیون سیاست خارجی مجلس بر کاهش روابط با انگلیس. (سوم بهمن ماه)

تولد شهید ندا آقاسلطان

سوم بهمن ماه، خانواده ندا آقا سلطان، روز تولد دخترشان را بر سر مزار او در بهشت زهرا جشن گرفتند. ندا امروز ۲۷ ساله می‌شد.

گروهی از حامیان جنبش سبز در لندن، بنا به درخواست کاسپین ماکان (نامزد ندا) مقابل دفتر پرس تی وی تجمع کرده و با اعتراض به "وارونه گوئی های آن شبکه"، مراسم بیست و هفتمین سالروز تولد ندا را گرامی داشتند. پدر محسن روح الامینی یکی از بازداشت شدگان پس از انتخابات که در کهریزک شکنجه و بقتل رسید، از رامین آقازاده قهرمانی، بعنوان چهارمین قربانی کهریزک نام برده و گفت که او پس از آزادی از این بازداشتگاه، از شدت جراحات در گذشته، اما مسئولان از او نام نمی‌برند. (۳ بهمن)

هاشمی رفسنجانی، در دیدار با جمعی از اعضای حزب اعتدال و توسعه گفت "در شرایط امروز برای برون رفت از وضعیت فعلی، فقط آیت‌الله خامنه‌ای قادر است بحران کنونی را حل کند.

لاریجانی ها

علی لاریجانی رئیس مجلس شورای اسلامی، در واکنش به خبر منتشره در رسانه ها پیرامون "تصویب بودجه ۴۵ میلیون دلاری آمریکا برای امور ایران" اظهارداشت "خانم عجول وزیر خارجه آمریکا بداند که با ۴۵ میلیارد دلار هم نمی‌تواند تغییری در ایران ایجاد کند."

محمد جواد لاریجانی: هاشمی شخصیتی بزرگ با اشتباهات بزرگ است. (سوم بهمن)

جمعی از فعالان اجتماعی ایران در بیانیه ای درباره وضعیت سلامت دکتر ابراهیم یزدی دبیر کل نهضت آزادی ایران ابراز نگرانی کردند . (چهارم بهمن)

از آنجاکه احمد قابل دادگاه ویژه روحانیت را غیرقانونی دانست، پرونده وی به دادگاه انقلاب رفت.

دکتر عباس کاظمی، استاد دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران، بعلت شرکت در مراسم تشییع جنازه آیت الله العظمی منتظری از دانشگاه اخراج شد.

حزب کمونیست چین و جنبش سبز

ارگان حزب کمونیست چین، ضمن حمله به جنبش سبز مردم ایران، آمریکا را متهم کرد که با بهره‌گیری از "ارتش سایبری" و "تیپ هکرها" در ناآرامی‌های ایران دست دارد. (پنجم بهمن)

به گفتهٔ سخنگوی اداره مهاجرت و پناهندگان آلمان "نارضایتی روزافزون شهروندان ایرانی تحت سرکوب و فشارهای دولت"، باعث افزایش مهاجرت از ایران شده و پس از انتخابات ریاست جمهوری، بر شمار ایرانیانی که از آلمان تقاضای پناهندگی می‌کنند، افزوده شده است.

دو زندانی بنامهای کوهیار گودرزی، دانشجوی اخراجی دانشگاه شریف و عضو کمیته گزارشگران حقوق بشر و همچنین مهرداد رحیمی عضو دیگر آن کمیته، به محاربه متهم شدند. (پنجم بهمن)

نامه جمعی از روزنامه‌نگاران به سید حسن نصرالله؛ اگر دست شیعیان لبنان به خون شیعیان ایرانی آلوده نشده اعلام کنید و از این اتهام برائت جوید.

به گزارش سامانه های خبری، محمد بیات فرزند جواد بیات (یکی از شهدای سرشناس جنگ ایران و عراق)، در ارتباط با اعتراضات عاشورای امسال در اصفهان بازداشت شد.

مهدی کروبی در دیدار با خانواده علیرضا بهشتی (مشاور ارشد موسوی)، از ادامه حبس او ابراز تأسف کرد و گفت "در شرایط کنونی راه رایزنی برای حل مشکل زندانیان بسته شده است."

یکی از عوامل سرعت سقوط جوامع بشری، همین تکنولوژی است

آیت الله محمدتقی مصباح یزدی عضو مجلس خبرگان، در دیدار استادان بسیجی دانشگاههای سراسر کشور در قم، ضمن بیان اینکه "در بُعد فرهنگی پیشرفت لازم را نکرده ایم و دنیا در سقوط فرهنگی چهارنعل می‌تازد"، خاطرنشان کرد "تکنولوژی‌ها، ماهواره و اینترنت در اختیار دشمنان است و یکی از عوامل سرعت سقوط جوامع بشری، همین تکنولوژی است."

جشنواره فیلم و تئاتر فجر امسال، بدون حضور برخی هنرمندان ایرانی و خارجی روبرو شد. (کن لوچ، تئو آنجلوپولوس کارگردان یونانی، ایلیا سلیمان فیلمساز فلسطینی و فیلیپ لوره، کارگردان برجسته فرانسوی و پیتر بروک از جمله شخصیت‌های برجسته غربی هستند که اعلام کردند در اعتراض به سرکوب خونین معترضان ایرانی، از شرکت در جشنواره فجر خودداری خواهند کرد).

چهارم بهمن ماه ۱۱۰ نفر از استادان دانشگاههای جهان، در نامه سرگشاده‌ای ضمن محکوم کردن ترور مسعود علیمحمدی، استاد فیزیک دانشگاه تهران، خواهان رسیدگی به این حادثه شدند. روابط عمومی حزب اعتمادملی خواهان برگزاری انتخابات آزاد و اجازه برپایی تظاهرات شد.

بحران انسانی در ایران

دیدبان حقوق بشر در پنجم بهمن ماه، موقعیت ایران را یک بحران انسانی دانست و اعلام کرد "قوه قضائیه جمهوری اسلامی نشان داد که دادگاههای نمایشی صدها تن از تظاهرکنندگان و مخالفان، در زمره بی معنا ترین و مضحک ترین تجاوزهای حقوقی بوده است."

حسن احمدیان، رئیس کمیته مردمی ستاد انتخاباتی میرحسین موسوی، دوشنبه شب با قرار وثیقه ۵۰۰ میلیون تومانی پس از چهار ماه، از زندان آزاد شد. (پنجم بهمن ماه)

وزارت خارجه جمهوری اسلامی سفیر سوئیس در تهران را به عنوان حافظ منافع آمریکا، احضار کرد و خواستار استرداد اعضای گروه تندر به اتهام شرکت در ترور استاد فیزیک دانشگاه تهران شد.

مهدی کروبی اعلام کرد "به خاطر تنفیذ دولت توسط رهبری"، احمدی نژاد را رئیس جمهوری می‌شناسد و تاکید کرد هنوز بر این عقیده است که در انتخابات تقلب کاملاً حاکم بوده است. (۵ بهمن)

آیت الله بیات اعلام کرد: "تنها راه حل اصلاح وضع کنونی کشور نهی از منکر صاحبان قدرت است."

محمد یزدی، نایب رئیس مجلس خبرگان، هاشمی رفسنجانی را به توهین به رهبری متهم کرد.

دبیر شورای نگهبان گفت: جمهوری اسلامی یکی از سالم‌ترین انتخابات را برگزار کرده و جای هیچ حرف و حدیثی وجود ندارد.

ششم بهمن **مهدی کروبی** خاطرنشان کرد "کسانی که در درون حاکمیت برای حذف مردم نقشه می‌کشند، راهی جز پذیرش حاکمیت واقعی رای و خواست مردم را نخواهند داشت."

نه دولت احمدی نژاد را به رسمیت می‌شناسیم و نه ...

دکتر **زهرا رهنورد** اعلام کرد که نه دولت احمدی نژاد را به رسمیت می‌شناسیم و نه سازش می‌کنیم بلکه صادقانه پیگیر حقوق و مطالبات مردم هستیم.

صدها تن از دانشگاهیان ایرانی در نامه‌ای سرگشاده خطاب به رئیس قوه قضائیه از او خواستند تا **مجید توکلی** دانشجوی دربند دانشگاه پلی تکنیک را آزاد کنند.

ابولفضل اسلامی، رایزن پیشین سفارت ایران در ژاپن با انتشار نامه‌ای اعلام کرد که "از خشونت‌های صورت گرفته علیه مردم بیزار شده" و به همین دلیل استعفا می‌دهد.

آیت الله خامنه‌ای: آمریکا ۴۵ میلیون دلار برای شکست جمهوری اسلامی از طریق اینترنت اختصاص داده است و این مسئله "نشان‌دهنده اوج درماندگی دشمن است." خامنه‌ای افزود: "به هیچ کس باج نخواهیم داد و ملت‌های منطقه شاهد نابودی اسرائیل خواهند بود."

هاشمی رفسنجانی در واکنش به انتقادهای آیت الله محمد یزدی گفت با توجه به اطلاعاتی که دریافت کرده "این بار بوی توطئه به مشام می‌رسد."

هرگز بر سر حقوق ملت معامله نخواهم کرد

مهدی کروبی اعلام کرد که هرگز بر سر حقوق ملت معامله نخواهد کرد. (ششم بهمن)

کروبی در دیدار با جمعی از چهره‌های برجسته و نخبگان سیاسی کشور، با اشاره به توقیف روزنامه‌ها، بازداشت‌ها و اعمال فشارها علیه او و میر حسین موسوی گفت "تا پایان راه در کنار ملت خواهم بود و برای برگزاری انتخابات آزاد و رفع موانع موجود خواهم کوشید."

محمود احمدی نژاد دستگاه قضایی را به داشتن "روحیه دیکتاتوری" متهم و از برخورد دادستان تهران با رسانه‌ها و چهره‌های نزدیک به دولت انتقاد کرد.

کوهیار گودرزی و مهرداد رحیمی دو عضو کمیته گزارشگران به "محاربه" متهم شدند.

وزارت خارجه آمریکا: ایران اجازه ملاقات با سه کوهنورد آمریکایی را نمی‌دهد.

هفتم بهمن، طرح **کاهش رابطه با بریتانیا**، به هیات رئیسه مجلس شورای اسلامی داده شد. همزمان روزنامه رسالت تهدید کرد اگر دولت احمدی نژاد، سطح روابط خود را با بریتانیا کاهش ندهد، ممکن است مانند ۱۳ آبان ۵۸ که سفارت آمریکا تصرف شد، سفارت بریتانیا نیز اشغال شود.

بزرگترین لابی مسلمانان آمریکا (شورای امور عمومی مسلمانان) در نامه‌ای خطاب به رهبران جمهوری اسلامی خواستار آزادی فوری و بدون قید و شرط دکتر **ابراهیم یزدی** دبیرکل نهضت آزادی ایران شد.

یکی از معاونان وزارت اطلاعات، دو دیپلمات آلمان در تهران را به هدایت و سازماندهی راهپیمایی معترضین در روز عاشورا متهم کرد. وزارت خارجه آلمان، ارتباط دو دیپلمات این کشور در تهران با راهپیمایی معترضین در روز عاشورا یا بازداشت دو دیپلمات آلمانی در آن روز را تکذیب کرد. چند تن از نمایندگان سنای آمریکا، در نامه‌ای به رئیس جمهور آن کشور، خواستار اعمال تحریم‌های جدید و یک جانبه از طرف واشنگتن علیه تهران شدند. (هفتم بهمن)

و آنها اعدام شدند...

هشتم بهمن ماه، محمدرضا علی‌زمانی و آرش رحمانی‌پور به اتهام محاربه در تهران اعدام شدند.

این دو نفر از جمله ۱۱ نفری بودند که به اتهام محاربه و تلاش برای براندازی نظام، به اعدام محکوم شدند. همان روز دادسرای تهران در اطلاعیه‌ای گفت "در پی اغتشاشات و اقدامات ضد انقلابی و ساختارشکنانه ماههای اخیر بخصوص در عاشورا، دادگاه انقلاب تهران، به اتهام تعدادی از متهمان رسیدگی و ۱۱ نفر را به اعدام محکوم کرد که ۲ تن از آنها پنج شبه اعدام شدند." حال مهدیه گلرو، دانشجوی اخراجی و فعال حقوق بشر، در زندان رو به وخامت گذاشت.

فرمانده کل نیروی انتظامی خاطرنشان کرد "دیگر بحثی از ۱۳ میلیون و ۲۴ میلیون نفر نیست و آنچه مطرح است حفظ نظام است که هیچ جای مدارا ندارد." تلاش احمد خاتمی برای انصراف هاشمی از نوشتن نامه افشاگرانه علیه محمد یزدی

باراک اوباما هشتم بهمن در نطق سالانه خود در کنگره آن کشور گفت که دولت آمریکا از حقوق بشر زنان معترض در خیابان های ایران حمایت می‌کند. عکس میرحسین موسوی حذف شد تا کتاب ۱۰ جلدی (۲۵ سال در ایران چه گذشت) مجوز بگیرد. مهدی کروبی اعلام کرد مشروعیت دولت محمود احمدی نژاد را برسمیت نشناخته و "اشکال او و مردم معترض در مشروعیت دولت احمدی نژاد همچنان بقوت خود باقی است". (هشتم بهمن)

سازمان مجاهدین انقلاب با محکوم کردن ترور خواهرزاده موسوی و مسعود علی محمدی یکی از استادان دانشگاه تهران، اظهارات برخی از حامیان دولت در مورد "احتمال ترور رهبران جنبش سبز" را، تلاش برای "آماده سازی افکار عمومی برای ادامه ترورها" خواند.

تعدادی از خانواده های دستگیرشدگان حوادث عاشورا، طی روزهای اخیر بطور دائم مقابل دادستانی تهران، دادگاه انقلاب و اوین تجمع کرده و خواهان پیگیری وضعیت بستگان خود شدند. گزارشگران بدون مرز: وب نگاران در ایران با خطر اعدام مواجهند.

لطفا بیشتر اعدام کنید...

احمد جنتی، دبیر شورای نگهبان در نماز جمعه نهم بهمن، از صادق لاریجانی، رئیس قوه قضائیه خواست تا دستور اعدام عده‌ای دیگر از زندانیان را صادر کند. محسن مخملباف در رابطه با اعدام آرش رحمانی‌پور و محمدرضا علی‌زمانی نامه سرگشاده‌ای به آیت الله وحید خراسانی پدر همسر آیت الله صادق لاریجانی نوشت و نسبت به این مساله معترض شد.

پدر آرش رحمانی پور می‌گوید از اعدام فرزندش خبر نداشت. کمیته گزارشگران حقوق بشر ایران، اتهام های وزارت اطلاعات جمهوری اسلامی به این نهاد غیر دولتی را زمینه سازی برای حذف فیزیکی آن خواند. تعطیلی مدرسه و اخراج مدیردلیل برگزاری سوگواری آیت الله منتظری در اصفهان

چهلیم پدر معنوی جنبش سبز

مراسم چهلیمین روز درگذشت آیت الله العظمی منتظری، در قم برگزار شد. بدلیل محدودیت هایی که در برگزاری این مراسم ایجاد شده بود، مراسم تنها در منزل آن مرحوم و خیابانهای منتهی به آن برگزار شد. در جریان این مراسم

دهها نفر بازداشت و ربوده شدند. (نهم بهمن ماه) **علی اشرف فتحی**، نویسنده وبلاگ تورجان مقابل بیت آیت‌الله العظمی منتظری دستگیر شد.

مولوی عبدالحمید، امام جمعه اهل سنت زاهدان، در خطبه های نماز جمعه، از نحوه برخورد حکومت با اعتراض‌ها، افزایش اعدام‌ها، و اعتراف گرفتن با اعمال فشار و شکنجه، انتقاد کرد. دادستان تهران اعلام کرد شمار دیگری از بازداشت شدگان عاشورا، ۱۰ بهمن محاکمه می‌شوند.

واکنش های داخلی و خارجی به اعدام ها

آمریکا و مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا اعدام محمدرضا علی‌زمانی و آرش رحمانی‌پور را بعنوان محارب و اغتشاشگر در تهران شدیداً محکوم کردند. ابراز **تاسف کروبوی و موسوی** از اعدام علی‌زمانی و رحمانی‌پور و دعوت از مردم برای شرکت در راهپیمایی ۲۲ بهمن

جبهه مشارکت در نامه سرگشاده‌ای به صادق لاریجانی، رئیس قوه قضائیه، به عملکرد دستگاه قضائی در مورد اعدام آرش رحمانی‌پور و محمدرضا علی‌زمانی اعتراض کرد. برخی از فعالان و تحلیلگران سیاسی خارج از کشور، اعدام آرش رحمانی‌پور و علی‌زمانی را جنایتی سیاسی توصیف کردند که نشان می‌دهد "گروهی در حکومت هوس تکرار فاجعه اعدام های جمعی زندانیان سیاسی سال ۶۷ را در سر دارند". **هاشمی رفسنجانی**، از مردم خواست تا در راهپیمایی ۲۲ بهمن شرکت کنند. سایت رادیو زمانه توسط گروهی که خود را ارتش سایبری ایران معرفی کرد، از دسترس کاربران خارج شد.

دادگاههای در قامت قرون وسطی

دادستانی تهران در اطلاعیه‌ای اعلام کرد که تحقیقات در مورد ۳۷ نفر از بازداشت‌شدگان روز عاشورا به پایان رسیده و پرونده آنها با صدور کیفرخواست به دادگاه انقلاب ارسال شده که در پرونده ۵ نفر از متهمان، محاربه و افساد فی الارض به عنوان موارد اتهامی اعلام شده است. همان روز (دهم بهمن)، محاکمه ۱۶ نفر از بازداشت‌شدگان عاشورا در شعبه ۱۵ دادگاه انقلاب به ریاست قاضی صلواتی برگزار شد که غیر از ۵ نفری که محارب معرفی شدند، سایرین به اجتماع و تبانی علیه امنیت کشور، تبلیغ علیه نظام و قصد بر هم زدن امنیت کشور از طریق تحریک افراد به شورش و آشوب، و عضویت در آنچه که "گروهک های سکولار، منافقین، سلطنت طلب، بهائیت و سایت فیس بوک خواننده شد"، متهم شدند. در پی فراخوان مهدی کروبوی و میرحسین موسوی برای شرکت مردم در راهپیمایی ۲۲ بهمن، سرتیپ پاسدار حسین همدانی **فرمانده سپاه محمد رسول الله تهران بزرگ** هشدار داد که با هواداران جنبش سبز در این راهپیمایی به شدت برخورد خواهد شد. فرمانده سپاه تهران بزرگ با اعلام اینکه "روز ۲۲ بهمن روز اعتراض نیست"، هشدار داد "به هیچ عنوان اجازه نمی‌دهیم چیزی به عنوان موج سبز خودی نشان بدهد." (یازدهم بهمن ماه)

فدراسیون جهانی دمکراتیک زنان با صدور اطلاعیه ای، همبستگی خود را با زنان و مردم ایران در راه دستیابی به آزادی و عدالت اجتماعی در ایران اعلام کرد. احمد توکلی، نماینده مجلس با ارسال نامه سرگشاده‌ای به رئیس دولت، وی را مسئول محدودیت‌های غیرقانونی برای مطبوعات منتقد معرفی کرد.

هشت نفر از کسانی که روز جمعه، در مراسم چهلمین روز در گذشت آیت‌الله منتظری در قم شرکت داشتند، همچنان در بازداشت به سر می‌برند. سازمان فدائیان خلق ایران (اکثریت)، با انتشار اطلاعیه‌ای اظهارات معاون وزیر

اطلاعات درباره "ارتباط گروه مادران صلح و جمعیت مادران عزادار با آن سازمان" را رد کرد. در پی انتشار عکس تعداد زیادی از معترضان روز عاشورا در سایت پلیس و مجله «امین جامعه» و فراخوان برای شناسایی معترضین، فرمانده نیروی انتظامی در ۱۱ بهمن خاطرنشان کرد با همکاری مردم و تلاش دستگاه‌های اطلاعاتی و امنیتی، ۷۰ درصد معترضان روز عاشورا که تصاویرشان منتشر شده بود، شناسایی شده‌اند.

رئیس قوه قضائیه از اعدام دو متهم به محاربه دفاع کرد. (۱۱ بهمن) منوچهر متکی، هیلاری کلینتون را متهم کرد که می‌خواهد سیاست‌های آمریکا را به دوران بوش بازگرداند. با فرارسیدن سی و یکمین سالروز ورود آیت الله خمینی به تهران پس از سالیان تبعید در خارج از ایران، مراسم دهه سالگرد انقلاب بهمن ۱۳۵۷ در تهران آغاز شد. در این مراسم، غلامعلی حدادعادل، رئیس کمیسیون فرهنگی مجلس، با اشاره به مخالفان دولت گفت "هرکسی بخواهد رنگ و شعار دیگری را در این مراسم مطرح کند، در میان ملت منزوی خواهد شد." جبهه مشارکت "دور جدید برخورد با استادان دانشگاهها" را محکوم کرد.

دوازدهم بهمن خبر رسید مهرداد رحیمی، سعید حائری و شیوا نظرآهاری؛ اعضای کمیته گزارشگران حقوق بشر که در زندان به سر می‌برند، برای دادن اعتراف تلویزیونی تحت فشار قرار دارند. سهیل محمدی فعال دانشجویی دانشگاه خواجه نصیر و از اعتراض کنندگان به حضور وزیر ارشاد قبلی دولت احمدی نژاد در آن دانشگاه، پس از گذشت ۳ ماه بازداشت، به ۴ سال حبس محکوم شد و همزمان راضیه دیلم‌صالحی دانشجوی دانشگاه بابل را به محرومیت از تحصیل محکوم شد.

بذل و بخشش از کیسه ...

رسانه‌ها از میزان کمک دولت احمدی نژاد به اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی در بودجه سال آینده - که بیش از ۱۴۰ درصد افزایش داشته - پرده برداشتند. بر اساس گزارش‌های رسیده، سهم موسسه آینده روشن (متعلق به اسفندیار رحیم مشایی) یک میلیارد و ۲۰۰ میلیون تومان، بنیاد فرهنگی مولانا (وابسته به حمید مولانا، مشاور احمدی نژاد)، ۳۳۷ میلیون تومان، مرکز اسناد انقلاب اسلامی (به ریاست روح الله حسینیان)، ۵۰۰ میلیون تومان و موسسه آموزشی امام خمینی قم با ریاست آیت الله مصباح یزدی، ۱۰ میلیارد تومان تعیین شده است. شیرین عبادی با ابراز تاسف از اینکه صدای صلح طلبان و مسالمت جوین در هیاهوی خشونت طلبان شنیده نمی‌شود، تداوم سیاست جاری در ایران را "برادر کشی ایرانیان" توصیف کرد. بیش از ۸۰ تن از دموکراسی خواهان و فعالان ایرانی، با انتشار بیانیه‌ای، اعدام‌های اخیر، صدور حکم اعدام برای زندانیان سیاسی-عقیدتی و برگزاری دادگاه‌های غیرعلنی را محکوم کردند.

همان روز محمد خاتمی با اشاره به حوادث پس از انتخابات گفت "پاسخ اعتراض مدنی و انتقاد، فشار و سرکوب، زندان و احياناً اعدام نیست." (دوازدهم بهمن) تعدادی از مدیران میانی بخش صنعت ایران پس از تظاهرات عاشورا بازداشت شدند. "به آنها اتهام جاسوسی وارد آمده است." "نسرین ستوده، وکیل یکی از دو نفری که چند روز پیش به اتهام محاربه اعدام شدند، ادعای دادرسی تهران درباره حضورش در دادگاه را رد کرد. رئیس دانشگاه علامه طباطبایی ضمن تهدید به اینکه پرونده محمد ستاری فر، استاد این دانشگاه را در اختیار رسانه‌ها می‌گذارد، برخی استادان آن دانشگاه را متهم کرد که در ناآرامی‌های روز عاشورا "نقش کلیدی" ایفا کرده‌اند.

وحید عابدینی (عضو اسبق انجمن دموکراسی خواهان دانشگاه تهران)، نوید عابدینی (دبیر سابق انجمن اسلامی دانشکده ادبیات آن دانشگاه) و اسماعیل ایزدی خواه، از فعالان سابق دانشجویی، بازداشت شدند.

محمد تقی خلجی، از علاقه مندان آیت الله منتظری و روحانی منتقدی که ۲۲ دی در منزلش در قم بازداشت شده بود، ۱۲ بهمن آزاد شد. به گفته نزدیکان علیرضا بهشتی، وضع سلامت او در زندان اوین، دچار مخاطره جدی شده است.

آغاز اعتراض مردم لار به طرح جدید تقسیمات کشوری در مقابل فرمانداری این شهرستان و سرکوب خونین معترضین -

علیرضا ثقفی فعال کارگری و عضو کانون نویسندگان ایران بازداشت شد. (۱۳ بهمن) محمد علی رفیعی فعال دانشجویی دانشگاه تهران و شاهین فضلی فعال دانشجویی تبریز، بازداشت شدند.

نه نفر دیگر هم اعدام خواهند شد...

حجت الاسلام ابراهیم ریسی معاون اول قوه قضاییه اعلام کرد، **۹ نفر دیگر** که در تظاهرات اعتراضی اخیر شرکت کرده بودند، به زودی **اعدام** خواهند شد. وی درباره پرونده فرزندان هاشمی رفسنجانی نیز خبر داد که این پرونده به دادسرای تهران ارجاع شده و "در موعد مقرر در جریان قرار خواهد گرفت." کمپین بین المللی حقوق بشر در ایران با انتشار بیانیه‌ای درباره مهرانه آتشی، عکاس و همسرش مجید غفاری ابراز نگرانی کرد. (۱۳ بهمن)

میرحسین موسوی در آستانه سی و یکمین سالگرد وقوع انقلاب بهمن ۱۳۵۷ در مصاحبه‌ای با سایت «کلمه» تصریح کرد که **"انقلاب هنوز به اهداف خود نرسیده است."** وی تاکید کرد از مبارزه مسالمت آمیز برای احقاق حقوق مردم دست برنمی دارد. **کیوان صمیمی** بهبهانی، مدیر مسئول ماهنامه توقیف شده «نامه» و عضو شورای مرکزی «انجمن دفاع از آزادی مطبوعات»، به تحمل شش سال زندان و محرومیت مادام العمر از فعالیت های سیاسی محکوم شد.

نیلوفر لاری پور، شاعر، ترانه سرا و روزنامه نگار آزاد و فعال در نشریه «چلچراغ»، **علی محمد اسلامپور**، روزنامه نگار و سردبیر نشریه «نوای وقت» کرمانشاه، نازنین حسن نیا و سحر قاسمی نژاد، دو دانشجوی دانشگاه تهران بازداشت شدند. جو بایدن، معاون رییس جمهوری آمریکا گفت رهبران ایران با سرکوبی معترضان "بذر نابودی خود را می کارند". (۱۳ بهمن) **محمود احمدی نژاد** از مذاکره برای آزادی سه کوهنورد آمریکایی خبر داد و گفت آنها احتمالاً با زندانیان ایرانی در زندان های آمریکا مبادله خواهند شد.

وزیر خارجه آمریکا بلافاصله پیشنهاد احمدی نژاد مبنی بر مبادله سه کوهنورد آمریکایی دربند در ایران با چند ایرانی که در آمریکا زندانی هستند را رد کرد. کانون نویسندگان ایران از ربوده شدن رضا خندان (مهبادی) یکی از دبیران آن کانون خبر داد. احمد خاتمی عضو هیئت رئیسه مجلس خبرگان، خاطرنشان کرد "زاویه سران فتنه روز به روز با نظام و انقلاب بیشتر می شود و این امر امید بازگشت آنها به آغوش نظام را کمرنگ کرده است."

چهاردهم بهمن ماه، مهدی کروی با انتشار بیانیه‌ای به مناسبت سی و یکمین سالگرد انقلاب اسلامی، خاطرنشان کرد "دو رکن جمهوریت و اسلامیت انقلاب به شدت زیر سوال رفته است." نامه‌ای سرگشاده فاقد امضائی با عنوان مدرسین و طلاب قم و نجف انتشار یافت که در آن خطاب به ریاست و نمایندگان مجلس خبرگان، گفته شد "صلاحیت رهبر مخدوش شده و یا زیر سوال رفته است."

شورای هماهنگی **جبهه اصلاحات** با صدور بیانیه‌ای اعلام کرد که با نماد های سبز در راهپیمایی **۲۲ بهمن** شرکت خواهند کرد. چهاردهم بهمن ماه، جواد ماهزاده نویسنده و روزنامه نگار ادبی به تحمل چهار سال حبس تعزیری

محکوم شد. عده‌ای از نیروهای بسیجی، به حاضران در **مسجد قباي شیراز** با سنگ حمله کردند که بر اثر آن شماری زخمی شدند.

یکی دیگر از محاکمات مربوط به بازداشت‌شدگان روز عاشورا با حضور ۱۴ متهم برگزار شد و یکی از دانشجویان بازداشت‌شده با اتهام **محاربه** مواجه شد. در جریان این دادگاه به اتهامات پنج تن از متهمان رسیدگی شد. یکی از متهمان پرونده حوادث روز عاشورا، در جلسه دادگاه، به ارتباط خود با دیپلمات‌های سفارت آلمان در تهران اعتراف کرد. پزشکی قانونی دلیل مرگ **رامین پوراندرجانی**، پزشک و وظیفه بازداشتگاه کهریزک، را "مسمومیت دارویی" اعلام کرد. دادستان تهران: "اجرای حکم اعدام برای ۹ نفر دیگر به اتهام محاربه هنوز قطعی نیست و باید به تایید دادگاه تجدید نظر برسد."

چهاردهم بهمن ماه، ۱۱۱ پژوهشگر و استاد ایرانی خارج از کشور، در نامه ای خطاب به سفیران چین در سازمان ملل و آمریکا، به انتشار مطلبی در روزنامه «خلق» ارگان حزب کمونیست چین درباره حوادث پس از انتخابات اعتراض کردند. پانزدهم بهمن، ۹۰ تن از نخبگان و روشنفکران لبنانی با صدور بیانیه‌ای از جنبش دمکراسی خواهی در ایران حمایت کردند. محسن **کدیور** در مخالفت با اعدام برخی زندانیان به عنوان محارب گفت: "چه کسی محارب است؟ ماموران جنایتکار یا مخالفان بی دفاع؟ بر مخالفان نام محارب می‌گذارید، اگر سواد فقهی داشتید می‌دانستید که محارب شما هستید و نه آنها". (۱۵ بهمن)

ادامه دستگیری‌ها و بازداشت فعالان سیاسی - مدنی

جمیله دارالشفایی، فیلمنامه‌نویس و بنفشه دارالشفایی، مدرس موسیقی، به دفتر پیگیری وزارت اطلاعات احضار و کمی بعد به زندان اوین منتقل شدند. یاشار دارالشفای فعال دانشجویی طیف چپ و بهار تراکمه (خواهر اردوان تراکمه، فعال دانشجویی) بازداشت شدند. اردوان و بهار تراکمه فرزندان یونس تراکمه داستان‌نویس و منتقد ادبی‌اند که ششم دی در منزل مهین فهیمی از مادران صلح، همراه با عده‌ای دیگر از میهمانان بازداشت شد. شانزدهم بهمن، خانواده‌های اعضای بازداشت شده نهضت آزادی در نامه‌ای خطاب به آیت‌اله علی خامنه‌ای، خواستار آزادی زندانیان سیاسی شدند. مهدی کروی در دیدار با خانواده زندانیان: شرایط بحرانی کنونی قطعاً ادامه نخواهد داشت. (شانزدهم بهمن) خبرنگار امیرکبیر، توسط ارتش سایبری جمهوری اسلامی، از دسترس کاربران اینترنتی خارج شد.

ساکنان شهرستان لارستان در استان فارس، برای روز دوم (شانزدهم بهمن) هم به اعتراض خود به طرح جدید تقسیمات کشوری ادامه دادند. امامی کاشانی، خطیب نماز جمعه تهران مردم را به آرامش در راهپیمایی ۲۲ بهمن دعوت کرد. **زهره رهنورد** در آستانه سالروز ۲۲ بهمن خواستار آزادی بی‌قید و شرط زندانیان سیاسی شد. اتحادیه اروپا از ایران خواست تا اجرای احکام اعدام را متوقف کند.

مصطفی پورمحمدی، رئیس سازمان بازرسی کل کشور در یک سخنرانی به مناسبت سالگرد انقلاب ۵۷ گفت؛ بعضی افراد نباید "سوپر انقلابی" عمل کنند. در پی بازداشت گسترده دانشجویان در آستانه ۲۲ بهمن، انجمن اسلامی دانشجویان دانشگاه تهران، این بازداشتها را محکوم کرد. رئیس سازمان زندانها "اوین فقط یک بازداشتگاه است و تمام زندانیان استان تهران در زندانهای رجایی‌شهر، قزل حصار، ندامتگاه مرکزی کرج و پردیس نگهداری می‌شوند."

جنازه آرش رحمانی پور، هفدهم بهمن ماه به خانواده اش تحویل داده شد و مسئولان امنیتی، خانواده آرش رحمانی پور را از برگزاری هر نوع مجلس ختمی بر ای فرزندشان منع کردند. **علی مطهری**، از نمایندگان اصولگرای

مجلس و از منتقدان محمود احمدی نژاد در نامه‌ای سرگشاده به میرحسین موسوی گفت او "دردها را خوب بیان کرده اما راه درمانش اشتباه است". محسن کدیور در مجلس یادبود احمد بورقانی گفت مقامات ایران بعد از ۱۰۳ سال که از تصویب قوانین اساسی می‌گذرد، هنوز مفهوم اولیه "قانون" را درک نکرده‌اند.

آغاز دعوت‌ها برای شرکت در راهپیمایی ۲۲ بهمن

سازمان **مجاهدین انقلاب** با صدور بیانیه‌ای اعلام کرد که ۲۲ بهمن فرصتی مغتنم و یگانه برای جنبش سبز ملی ایران است تا فارغ از انحصار و محاصره رسانه‌ای، بر آرمان‌های خود تأکید ورزد. حزب **اعتماد ملی** از همگان برای شرکت در راهپیمایی ۲۲ بهمن دعوت کرد و آزادی زندانیان سیاسی، انتخابات آزاد، نفی خودکامگی و انحصار طلبی را بخشی از مهم‌ترین مطالبات ملت ایران در سی و یکمین سالگرد انقلاب، برشمرد.

شیرین عبادی از همگان خواست که در راهپیمایی ۲۲ بهمن شرکت کنند. وی در مصاحبه با روزنامه ساندی تلگراف، چاپ انگلستان گفت "من فکر می‌کنم که مردم باید در تظاهرات شرکت کنند و حقوق خود را به طور مسالمت‌آمیز، مطالبه کنند. در ادامه موج بازداشت‌ها، **اکبر منتجبی** (روزنامه نگار)، شبانه در منزلش در تهران بازداشت و همزمان احمد جلالی فراهانی، دبیر سرویس اجتماعی خبرگزاری مهر، یک روز پس از اخراجش از آن خبرگزاری بازداشت شد. سه روزنامه نگار فعال جنبش زنان بنامهای زینب کاظم خواه، مهسا جزینی و سمیه مومنی، روزنامه نگار و فعال کمپین یک میلیون امضا بازداشت شدند. (۱۷ بهمن)

انتقاد آیت الله **صافی گلپایگانی** از دولت: با بیت المال مسلمین معاصی را ترویج می‌کنند. نامه سرگشاده خانواده آیت الله ربانی املشی به رئیس قوه قضائیه؛ آثار وضعی اینگونه ظلمها نظام جمهوری اسلامی را تا نابودی پیش خواهد برد. بازداشت **علی کلایی**، کمیته گزارشگران از بازداشت هشتمین عضو خود در ایران خبر داد. دکتر «طائی» مدیر گروه توسعه دانشگاه علامه طباطبایی، به کمیته انضباطی احضار شد. در ۱۸ بهمن ماه، یکی از فرماندهان سپاه از طرح ترور محمد خاتمی پرده برداشت.

ادامه جدال نوه رهبر فقید انقلاب با سیمای ملی

سید حسن خمینی در نامه‌ای به رئیس صدا و سیما، از نحوه شبیه‌سازی تاریخی آیت‌الله خمینی در آستانه ۲۲ بهمن انتقاد کرد. حسن خمینی به برنامه‌ای تحت عنوان «شاخص» اشاره و تأکید کرد که در این برنامه قضایای گذشته در آستانه انقلاب تحریف شده است. (۱۸ بهمن) **محمد خاتمی** از پخش گزینشی سخنان رهبر فقید انقلاب در صدا و سیما شدیداً انتقاد کرد. **محسن امین زاده**، رئیس ستاد ائتلاف اصلاح‌طلبان، به تحمل ۶ سال حبس تعزیری محکوم شد.

دومین جلسه رسیدگی به اتهامات **مصطفی تاج زاده** در حالی برگزار شد که وی بار دیگر از خود دفاع نکرد و به وکلایش هم اجازه دفاع نداد. (۱۹ بهمن) بیش از ۵۰ نماینده مجلس، در نامه‌ای خطاب به رؤسای دو قوه مجریه و قضائیه، خواستار برخورد جدی با عاملین و مسببین فاجعه کهریزک به ویژه **سعید مرتضوی** دادستان وقت تهران شدند.

در ادامه موج بازداشتها، احسان مهرابی، خبرنگار پارلمانی روزنامه فرهیختگان، حسن ظهوری، روزنامه نگار حوزه میراث فرهنگی، امیر صادقی عکاس خبری، مریم قنبری، وکیل دادگستری و فعال حقوق زنان و فرید منصوریان، فعال محیط زیست و مترجم رسانه‌های خارجی بازداشت شدند. **صالح نقره‌کار**، خواهرزاده زهرا رهنورد و دبیر کمیته

حقوقی ستاد موسوی، ۱۹ بهمن به دادسرای زندان اوین احضار شد. وی پیشتر از این مسوول روابط عمومی دادستانی کل کشور بود که به خاطر نسبت فامیلی با زهرا رهنورد و میرحسین موسوی از کار برکنار شد. رهبر جمهوری اسلامی در آستانه روز ۲۲ بهمن گفت "کسانی که در مقابل ملت ایران در انتخابات ایستادند، از ملت نیستند و ارتباطی با توده مردم ندارند." (۱۹ بهمن)

حرکت جنبش سبز از اول مسالمت‌آمیز بوده ...

میرحسین موسوی در دیدار با شماری از دانشجویان و جوانان خاطرنشان کرد "حرکت جنبش سبز از اول مسالمت‌آمیز بوده و باز هم قویاً باید این مسئله ادامه یابد." (۱۹ بهمن) همزمان ۶۰ شخصیت برجسته جهانی با انتشار نامه‌ای سرگشاده خطاب به رهبر جمهوری اسلامی، خواستار پایان دادن به اعدام‌ها در ایران شدند. محمد خاتمی با دعوت مردم برای شرکت در راهپیمایی ۲۲ بهمن گفت اختلافات این روزها در ایران، داخلی است و ارتباطی به بیگانگان ندارد. مهدی کروبی در گفت‌وگویی با مجله آلمانی اشپیگل اعلام کرد، مثل بقیه سالها در راهپیمایی ۲۲ بهمن شرکت می‌کند و از مردم می‌خواهد در تظاهرات شرکت کنند.

صدا و سیما یک رسانه ملی نیست

رییس صداوسیما انتقاد حسن خمینی درباره "تحریف شخصیت و سخنان آیت الله خمینی" در برنامه شاخص را رد و اعلام کرد "مفسر حرف‌های امام رهبری است." (۱۹ بهمن) مجید انصاری خاطرنشان کرد "صدا و سیما یک رسانه ملی نیست." آیت الله موسوی اردبیلی از مراجع تقلید منتقد و رئیس سابق قوه قضائیه، در دیدار با رهبر جمهوری اسلامی ضمن اشاره به وجود بحران در کشور، خواستار آزادی بی قید و شرط زندانیان و قایع اخیر و طرد افراطیان شد. همسر و فرزندان محمد نوری زاد روزنامه نگار و فیلمساز زندانی، به دادسرای انقلاب مستقر در زندان اوین احضار شدند. فعالان حقوق بشر، احضار این خانواده را با نامه سرگشاده آنها خطاب به مردم ایران مرتبط دانستند. دیدار مهم هاشمی رفسنجانی با رهبر جمهوری اسلامی در بیستم بهمن ماه انجام شد. هاشمی رفسنجانی در دیدار با مردم: "فضایی بر جامعه حاکم نشود که هر انتقادی مورد حمله قرار بگیرد."

بیستم بهمن، دو روزنامه نگار دیگر به نام های علی ملیحی و وحید پوراستاد نیز بازداشت شدند. وزیر خارجه ایتالیا، از تلاش دهها بسیجی برای یورش به سفارت این کشور در تهران خبر داد. مادران ۱۸ تن از فعالان سیاسی و مدنی که پس از انتخابات ریاست جمهوری ۲۲ خرداد بازداشت شده‌اند، در نامه‌ای خطاب به ملت ایران، به بازداشت فرزندان خود و اتهامات وارد شده به آنان اعتراض کردند. بیستم بهمن ماه، جبهه مشارکت اعلام کرد: وضعیت موجود در ایران قابل دفاع و دوام نیست. انتقاد آیت الله دستغیب به نیروهای لباس شخصی: تقوا در حمله به مسجد و اصحاب آن نیست.

علی اکبر ولایتی: "اکنون حتی معترضین هم قبول دارند که ۸۵ درصد مردم در انتخابات شرکت کرده‌اند و این نشان می‌دهد که بعد از ۳۰ سال از گذشت انقلاب، مردم همچنان این نظام و قانون اساسی را قبول دارند." دادسرای تهران از قطعی شدن احکام ۳۵ نفر که آنها را "عوامل اغتشاشات" توصیف کرد، خبر داد و اعلام کرد برای ۹ معترض دیگر تظاهرات روز عاشورا، یک حکم اعدام و هشت مورد حبس تعزیری صادر شده است. سفیر بریتانیا در تهران، ادعای مقام های جمهوری اسلامی در مورد دخالت لندن در امور داخلی ایران، از جمله دامن زدن به اعتراض‌های پس از انتخابات ریاست جمهوری را تکذیب کرد و آن را «بی‌پایه و اساس» دانست // بریتانیا خواستار حفظ روابط

دیپلماتیک با ایران شد. ماموران حراست فرودگاه امام خمینی تهران، بیستم بهمن ماه هنگام بازگشت حسین کربوبی از سفر دبی، اقدام به ضبط گذرنامه او کردند.

صدور احکام ناعادلانه و فله ای

شبنم مددزاده، دبیر سیاسی انجمن اسلامی دانشگاه تربیت معلم، و برادر او فرزاد مددزاده، به پنج سال حبس و تبعید به زندان رجایی شهر محکوم شدند. (۲۰ بهمن) بیش از ۹۰ استاد و پژوهشگر دانشگاه با ارسال نامه‌ای به رئیس قوه قضاییه، خواستار آزادی محمد صادق ربانی املشی، استاد بازنشسته دانشگاه تهران، شدند.

سازمان ادوار تحکیم وحدت با صدور بیانیه‌ای به مناسبت سالروز انقلاب بهمن ۵۷، به موج جدید بازداشت فعالان مدنی و سیاسی در ایران اعتراض کرد. اولین جلسه محاکمه محسن میردامادی دبیر کل جبهه مشارکت، برگزار شد. (۲۱ بهمن) علی لاریجانی با اشاره به وقایع پس از انتخابات ریاست جمهوری، آنرا امتحان الهی توصیف کرد. سازمان عفو بین الملل از مسئولان جمهوری اسلامی خواست به معترضین اجازه دهند فردا با احساس امنیت بطور مسالمت آمیز راهپیمایی کنند. دادگاه تجدیدنظر، سید حسن احمدیان از مسئولین ستاد انتخاباتی میرحسین موسوی را به شش سال، بهزاد نبوی فعال اصلاح طلب و نایب رئیس مجلس ششم و کیان تاجبخش محقق و نویسنده را هر کدام به پنج سال حبس محکوم کرد. بیست و یکم بهمن ماه، ۱۱۶ استاد دانشگاه تربیت مدرس تهران در نامه‌ای به آیت الله خامنه‌ای، به "رفتارهای نامتناسب" با دانشگاهیان توصیف کرده، اعتراض کردند. وزیر اطلاعات جمهوری اسلامی می‌گوید تعدادی بدلیل ارتباط با رادیو فردا دستگیر شده‌اند که یکی از آنها خبرنگار بوده و با این رادیو ارتباط داشته است. مدیر رادیو فردا اعلام کرد که این رادیو هیچکسی را در استخدام رسمی یا غیر رسمی در ایران ندارد. شیرین عبادی خطاب به شورای حقوق بشر سازمان ملل متحد گفت؛ سرکوب معترضان در روز بیست و دوم بهمن در ایران، می‌تواند فاجعه‌ای را رقم بزند.

آمریکا تحریم‌هایی را علیه قرارگاه خاتم الانبیاء و ۴ شرکت دیگر متعلق به سپاه اعمال کرد. انستیتوی بین المللی مطبوعات، در گزارش سالانه خود، از جمهوری اسلامی به عنوان سردمدار زندانی کردن روزنامه‌نگاران در جهان یاد کرد. شرکت «گوگل» اعلام کرد کاربران اینترنت در ایران به طور آشکارا با مشکلاتی در وصل شدن به سرویس «جی میل» و ارتباط با شبکه جهانی اینترنت مواجه شده‌اند.

سی و یکمین سالگرد انقلاب و بازداشت و سرکوب معترضین

از بامداد ۲۲ بهمن ماموران یگان ویژه پاسداران و لباس شخصی‌ها، با پرتاب گاز اشک آور و حمله با باتوم، مانع پیوستن معترضین به یکدیگر و راه یافتن آنها به خیابان آزادی شدند. ماموران همچنین با حمله به خودروهای مهدی کربوبی و محمد خاتمی و پرتاب گاز اشک آور، مانع پیوستن آنها و میرحسین موسوی به راهپیمایان شدند. شماری از معترضین شعار برگزاری رفراندوم و یا حسین میرحسین سر دادند... گروه زیادی بازداشت و زخمی شدند... علی کربوبی (پسر کربوبی)، جزو بازداشت شدگان بود... درگیری‌های پراکنده و خشونت باری در تهران، شیراز، اصفهان، مشهد و سمنان گزارش شد.

شعار "رفراندم رفراندم" نیز، به مجموعه شعارهای مردم معترض افزوده شد. رهبر جمهوری اسلامی در پیامی بلافاصله بعد از راهپیمایی ۲۲ بهمن اعلام کرد؛ دوستان و دشمنان باید بدانند که آنها تصمیم خود را گرفته‌اند و هر مانعی را از سر راه نخواهند داشت. هزاران تن از حامیان جنبش سبز در انگلستان، در مقابل سفارت دست به تجمع

زده و خواستار اخراج سفیر دولت احمدی نژاد شدند. حامیان جنبش سبز در دهها شهر جهان، از جنبش داخل کشور حمایت کردند. (۲۲ بهمن)

همان روز حضور اعتراض آمیز حامیان جنبش سبز و مخالف سرکوب در ایران، مراسم تحت امر سفارت ایران در دانشگاه UCL لندن را ناتمام و بی سرانجام گذاشت. **امین نظری**، عضو شورای مرکزی دفتر تحکیم وحدت، در شامگاه ۲۲ بهمن بازداشت شد. رئیس سیاست خارجی اتحادیه اروپا، ۲۲ بهمن با انتشار بیانیه‌ای اعلام کرد مردم ایران شایسته شرایط بهتری هستند. کاخ سفید، به مقام‌های جمهوری اسلامی هشدار داد که قوانین حقوق بشر در مورد معترضان را رعایت کند و به حقوق انسانی آنها احترام بگذارد. سفیران بریتانیا، فرانسه، آلمان، ایتالیا و هلند مراسم سالگرد انقلاب در میدان آزادی تهران و سخنرانی محمود احمدی نژاد را تحریم کردند.

چهارصد و پنجاه تن از فعالان اجتماعی و سیاسی ایران با صدور بیانیه‌ای خواستار آزادی کاهه کرمانشاهی (عضو ادوار تحکیم) شدند. دستگیری تمام کارکنان سایت خبری آینده در شامگاه ۲۲ بهمن توسط نیروهای امنیتی. اصغر خندان، یکی از فعالان ستاد موسوی، ۲۳ بهمن توسط وزارت اطلاعات احضار و بازداشت شد. **سنای آمریکا** اعلام کرد با تدوین لایحه ای قصد دارد **ناقصان حقوق بشر در ایران** را مورد تحریم قرار دهد. دولت آن کشور انسداد جریان آزاد اطلاعات در ایران را محکوم کرد.

تصویر زن جوانی در پشت بام که فریاد اعتراضی الله اکبر سر می‌دهد

بیست و سوم بهمن، یک روزنامه نگار عکاس ایتالیایی، بخاطر عکسی که از معترضین در ایران گرفته بود، برنده جایزه جهانی بهترین عکس یا world Press Photo شد. عکس پی‌یترو ماستورتزو، از پشت بامی در تهران گرفته شده بود که زن جوانی را در حال شعار دادن بود. شبکه های ماهواره‌ای صدای آمریکا، بی بی سی و دویچه وله، ارسال پارازیت بر روی شبکه های تلویزیونی و رادیویی خود از سوی جمهوری اسلامی را، ناقض مقررات اتحادیه ارتباطات بین المللی خوانده و به این اتحادیه شکایت کردند.

در پی سرکوب و بازداشت گسترده دست اندرکاران نشریات در ایران، ۶ نهاد «کمیته حمایت از روزنامه‌نگاران»، «قلم»، «گزارشگران بدون مرز»، «شاخص سانسور»، «روزنامه‌نگاران کانادایی حامی آزادی بیان» و «انجمن بین‌المللی ناشران» کمپینی برای آزادی روزنامه‌نگاران دربند ایرانی به راه‌انداختند. **شیرین عبادی** در نشستی که از سوی چند نهاد بین‌المللی حقوق بشر، از جمله عفو بین‌الملل و دیده بان حقوق بشر در ژنو برگزار شد، خواستار کمک جهانی به مردم ایران شد.

گروهی تحت عنوان «**ارتش سایبری ایران**» که مدتی بود سایت های اینترنتی مخالف و منتقد حکومت را هک می‌کرد، ۲۳ بهمن سایت های جنبش راه سبز (**جرس**) و **کلمه** را هک کرد. جرس لحظاتی پس از هک شدن، با آدرسهای جدیدی قابل دسترس شد. **کلمه** و **جرس** بعد از ساعاتی به حالت عادی برگشتند. دو فعال اجتماعی و روزنامه‌نگار قزوينی بنامهای **حمید مافی** و **محمد غزنویان** دستگیر شدند.

سه شهروند بهایی بنامهای نغمه و ترانه قانونی (فرزندان تورج قانونی نویسنده و مدرس فلسفه) و همچنین ریاض فیروزمندی دستگیر شدند. علت بازداشت آنها "شرکت در اغتشاشات" عنوان شد. **سازمان عفو بین‌الملل** ۲۳ بهمن ماه، با صدور بیانیه‌ای تحلیلی، گزارش دولت جمهوری اسلامی از وضعیت حقوق بشر در ایران را کاملاً تحریف آمیز خواند. **جبهه مشارکت** در بیانیه‌ای اعلام کرد؛ گرچه حضور گسترده نیروهای امنیتی و انتظامی موجب محدودیت

استفاده از نماد سبز توسط حامیان و هواداران جنبش سبز شد، اما تفاوت چشمگیر جمعیت حاضران در راهپیمایی امسال با جمعیت سنتی راهپیمایان، ناشی از حضور گسترده اعضاء و حامیان جنبش سبز بود.

ضرب و شتم علی کربوی و باز هم نیروهای خودسر!!

روز ۲۴ بهمن، فاطمه کربوی (همسر مهدی کربوی) در نامه‌ای به آیت الله خامنه‌ای خاطرنشان کرد خشونت طلبان و اوباش، پس از دستگیری پسرش علی در راهپیمایی ۲۲ بهمن، او را به مسجدی برده و در آنجا پس از پی بردن به هویتش، بشدت کتک زده و تهدید به تجاوز کردند.

دادستان تهران: "هیچ دستوری مبنی بر بازداشت علی کربوی، فرزند مهدی کربوی صادر نشده بود و اگر او ادعا دارد که بازداشت شده است، باید دلایل و محل نگهداری خود را اعلام کند." سندیکای خبرنگاران آلمان از وزارت خارجه آن کشور خواست به محدودیتهای خبررسانی آزاد در ایران اعتراض کند.

سازمان ادوار تحکیم وحدت با انتشار بیانیه‌ای خطاب به شورای حقوق بشر سازمان ملل، گزارش دولت جمهوری اسلامی در مورد وضعیت حقوق بشر در ایران را فریبکارانه خواند.

سبزه‌های خارج از ایران

کارناوال سبزه‌ها در استهکلم سوئد به راه افتاد. سبزه‌های مقیم ژاپن، در ۲۵ بهمن دست به راهپیمایی حمایتی از جنبش سبز در خیابانهای توکیو زدند. میهمانی شام سفارت ایران در اسلو با حضور اعتراضی گسترده گروه‌های مختلف ایرانیان مقیم نروژ برگزار نشد. گردهمایی در مقابل سازمان ملل در حمایت از حقوق بشر در ایران برگزار شد. کربوی: فضای وحشت و نظارت پلیسی باید از بین برود. گزارشگران بدون مرز در آستانه برگزاری جلسه شورای حقوق بشر سازمان ملل برای بررسی وضعیت حقوق بشر در ایران، خواستار محکومیت جمهوری اسلامی توسط آن سازمان شد. شورای حقوق بشر سازمان ملل متحد ۲۶ بهمن ماه، عملکرد جمهوری اسلامی ایران در زمینه ی حقوق بشر را بررسی کرد. در این نشست گروه اعزامی ایران عملکرد دولت آن کشور را توضیح داد و از آن دفاع کرد. هویت یکی دیگر از شهدای عاشورای خونین تهران مشخص شد. (مهدی فرهادی راد) محمدجواد لاریجانی، دبیر ستاد حقوق بشر ایران (وابسته به قوه قضاییه) که ریاست هیات ایرانی در ژنو را بر عهده داشت، در پاسخ به اعتراض‌ها، نقض حقوق بشر در ایران را رد کرد و گفت "ایران کشوری دارای دموکراسی باز است که در آن عدالت و حق آزادی بیان تضمین شده است." حسین نورانی نژاد رئیس کمیته اطلاع رسانی جبهه مشارکت و عضو دفتر تبلیغات ستاد ۸۸ به سه سال زندان محکوم شد.

یک حکم اعدام دیگر

امیر رضا عارفی ۲۱ساله، با حکم دادگاه انقلاب محارب شناخته و به اعدام محکوم شد. در نشست شورای حقوق بشر سازمان ملل در ژنو، آمریکا، بریتانیا و فرانسه خواستار انجام یک تحقیق بین‌المللی در مورد خشونت‌های پس از انتخابات ریاست جمهوری در ایران شدند. ایران با ۹۰ روزنامه نگار دربند، بزرگترین سرکوبگر مطبوعات جهان معرفی شد.

هیلاری کلینتون وزیر خارجه آمریکا گفت؛ دولت باراک اوباما بر این باور است که ایران در حال حرکت به سوی به سوی "دیکتاتوری نظامی" است. آیت الله طاهری اصفهانی: "کسانیکه از امام خمینی ضربه خوردند، بپاخاسته‌اند تا امام زدائی نمایند." **جعفر پناهی** کارگردان سرشناس ایرانی، ۲۷ بهمن در حالیکه قصد خروج از ایران برای شرکت در جشنواره فیلم برلین را داشت، به دلیل **ممنوع الخروج** بودن، از سفر به اروپا بازماند. **صحنه جان**

سپردن ندا آقا سلطان برنده بهترین فیلم خبری سال شد. عفو بین الملل ۲۸ بهمن ماه به احکام صادره برای سه روزنامه نگار ایرانی بهمن احمدی امویی، سعید لیلان و کیوان صمیمی اعتراض کرد و خواستار آزادی این روزنامه نگاران شد. رهبر جمهوری اسلامی: "اگر کسانی با انقلاب سست عهدی یا بدعهدی کنند، به ضرر خود آنها تمام خواهد شد." دادستان تهران: **پنج تبعه خارجی** در جریان مراسم سالگرد انقلاب ۵۷ بازداشت شده‌اند. سازمان عفو بین الملل: "جمهوری اسلامی با رد توصیه‌های مطرح شده برای رعایت حقوق بشر، موضعی اهانت‌آمیز داشته است." نامه مادر سه شهید به رهبری؛ با مضمون "به داد این مردم برسید."

کور رنگی یا ...؟

در نشست خبری احمدی نژاد، برای بار سوم رنگ سبز پرچم ایران «آبی» شد. نخستین بار این تغییر رنگ سبز به آبی در مراسم تودیع و معارفه مدیرعامل ایرنا و بار دوم در مراسم دیدار اعضای ستاد دهه فجر با محمود احمدی نژاد رخ داده بود. نروژبادرخواست پناهندگی محمدرضا حیدری، دیپلمات مستعفی سفارت ایران در اسلو، موافقت کرد. مهدی **کروبی** و میرحسین **موسوی** ۲۸ بهمن به مدت ۲ ساعت با یکدیگر دیدار کردند و در مورد تحولات ۲۲ بهمن و رویدادهای اخیر کشور به گفتگو پرداختند. **فعالان ملی - مذهبی** در بیانیه‌ای که ۲۹ بهمن منتشر شد، ضمن اعتراض به بازداشت‌های غیر قانونی، خواهان آزادی هر چه سریعتر زندانیان سیاسی شدند. سایت‌های خبری - تحلیلی نواندیش و سحام نیوز فیلتر شدند. **مولانا عبدالحمید**، امام جمعه اهل سنت زاهدان، از سفر به خارج از ایران منع شد. محمدرضا تابش، دبیرکل فراکسیون اقلیت مجلس، در دیدار با وزیر ارشاد از محدود شدن بی سابقه رسانه‌ها و خبرنگاران در ماههای اخیر انتقاد کرد.

هشدار برای اسفندماه

احمدرضا رادان، جانشین فرمانده نیروی انتظامی، درارتباط با مراسم چهارشنبه سوری هشدار داد. مرتضی سمیاری، عضو شورای مرکزی دفتر تحکیم وحدت، به ۶ سال حبس تعزیری محکوم شد. کمپین استقلال کانون وکلادر اعتراض به بازداشت و بازجویی های مکرر از وکلای دادگستری بیانیه‌ای صادر کرد. خبرگزاری اینترنتی «مردم خبر» که مردم منبع اخبار آن هستند پس از یک دوره آزمایشی در تاریخ سی بهمن به صورت رسمی شروع به کار کرد. طی روزهای آخر ماه بهمن، تجمع های شبانه بستگان زندانیان در مقابل اوین کماکان ادامه داشت و تجمع مادران داغدار نیز، شبانه ها عصر در پارک لاله تهران برگزار شد. طی بهمن پر فراز و نشیب ۸۸، اعتراضات شبانه (با فریادهای برخاسته از بامها)، دیوار و اسکناس نویسی، اعتراضات ایرانیان برون مرز و کمپین های حقوق بشری و مدنی کماکان تداوم داشت. جنبشی که با کوله بار تجربه وارد آخرین ماه سال و پیچی دیگر در تاریخ مقاومت مدنی شد...

ضمیمه‌ها

ضمیمه اول

بیانیه‌های میرحسین موسوی بعد از اعلام نتایج انتخابات

به نام خدا

بیانیه شماره ۱

ملت شریف ایران

نتایجی که برای دهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری اعلام شد بهت آور است مردمی که در صفهای طولانی اخذ رای شاهد ترکیب آرا بودند و خود می دانند که به چه کسی رای داده اند با حیرت تمام به شعبده بازی دست اندرکاران انتخابات و صدا و سیما نگاه می کنند. آنان اینک بیش از همیشه به دنبال آن هستند که بدانند چگونه و توسط چه کسانی و مقاماتی طرح این بازی بزرگ ریخته شده است. اینجانب ضمن اعتراض شدید به روند موجود و تخلفات آشکار و فراوان روز انتخابات هشدار می دهم که تسلیم این صحنه آرایی خطرناک نخواهم شد. نتیجه آنچه که از عملکرد متصدیان بی امانت دیده ایم و می بینیم جز تزلزل ارکان نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران و حاکمیت دروغ و استبداد نیست. اینجانب طبق وظیفه شرعی و ملی خویش به افشای رازهای پشت سر این روند پرمخاطره خواهم پرداخت و آثار نابود کننده آن را بر سرنوشت کشور توضیح خواهم داد و ترس آن دارم که ادامه وضع موجود همه نیروهای موثر در نظام را به توجیه گرانی دروغگو در مقابل مردم تبدیل کند و دنیا و آخرت آنان را در معرض لطمه های جبران ناپذیر قرار دهد. به مسوولان توصیه می کنم بیش از آن که دیر شود این روند را فوراً متوقف کنند و همگی به خط قانون و امانتداری از آرای ملت بازگردند و بدانند که خروج از عدالت مشروعیت زداست. آنان بیش از هر کس دیگر از این حقیقت باخبرند که در این کشور انقلابی بزرگ و اسلامی صورت گرفته است. کمترین پیام انقلاب ما این است که مردم آگاهند و در برابر کسانی که با تقلب روی کار بیایند تمکین نخواهند کرد. اینجانب از همین فرصت استفاده میکنم و ضمن تشکر از عواطف ملت بزرگوار ایران به آنان تذکر می دهم که ایران این موجود آسمانی متعلق به آنان است و نه متقلبان، این آنان هستند که باید با هوشیاری خود از آن حفاظت کنند. خائنین به آراء مردم ابایی از آن ندارند که این خانه پارسایان به آتش کشیده شود. ما موج عقلانیت سبز خود را که برگرفته از تعالیم دینی و علایق ملت ما به اهل بیت پیامبر(ص) است با تمامی شور ادامه می دهیم و با شورش دروغ که در کشور طغیان کرده و چهره آن را آلوده است مبارزه میکنیم، اما اجازه نخواهیم داد که حرکات ما شکل کور به خود بگیرد. جا دارد از یکایک شهروندانی که برای رساندن این پیام سبز هر کدام ستادی بودند و تمامی ستادهای مردمی و رسمی که در انتخابات فعالیت میکردند سپاسگذاری کنم و تاکید نمایم که تا رسیدن به نتیجه ای که کشور ما لایق آن است همچنان به حضور و تلاش آنان نیاز است.

و ما لنا الا نتوکل علی الله و قد هدانا سبیلنا و لنصبرن علی ما اذیتموننا و علی الله فلیتوکل المتوکلون

۲۳ خرداد ۸۸

بیانیه شماره ۲

هموطنان عزیز

از سراسر کشور اخبار بسیاری در مورد وقوع اعتراض نسبت به نتایج اعلام شده برای انتخابات اخیر به اینجانب می‌رسد. اطمینان دارم که این واکنش‌ها نه به خاطر شخص من، بلکه از سر نگرانی نسبت به روش جدیدی از زندگی سیاسی است که دارد بر کشور ما تحمیل می‌شود. اقداماتی که در طی این چند روز شاهد آن بوده‌ایم تاکنون در جمهوری اسلامی سابقه نداشته است. اگر مردم با اضطراب تحولات فعلی را دنبال می‌کنند به خاطر نگرانی شدیدی است که نسبت به در خطر قرار گرفتن دستاوردهای عظیم انقلاب خود دارند.

کسانی که با تخلفات بسیار نتایج غیر قابل باوری را برای انتخابات ریاست جمهوری اعلام کردند، اینک درصدد تثبیت آن نتایج و شروع دوره‌ای جدید از تاریخ کشور ما هستند. اینجانب در طول انتخابات به کرات از خطرات قانون گریزی سخن گفتم و تاکید کردم که چنین شیوه‌ای ممکن است به استبداد و دیکتاتوری بینجامد و امروز ملت ما در نقطه‌ای قرار گرفته است که این دورنما را لمس می‌کند. ما به عنوان کسانی که به نظام جمهوری اسلامی و قانون اساسی آن پایبندیم اصل ولایت فقیه را یکی از ارکان این نظام می‌دانیم و حرکت سیاسی را در چارچوب‌های قانونی دنبال می‌کنیم.

امیدوارم روند آتی حوادث نادرست بودن این برداشت را نشان دهد. در عین حال هشدار می‌دهیم که در این کشور هیچ یک از کسانی که به انقلاب اسلامی علاقه دارند چنین روندی را نخواهند پذیرفت این چیزی است که خون صدها هزار شهید ما را به مسوولیت پذیری در قبال آن فرا می‌خواند.

مردم عزیز

اینجانب امروز طی نامه‌ای تقاضای خود را مبنی بر ابطال نتایج انتخابات اخیر به شورای نگهبان ارایه کردم و این کار را تنها راه حل برای بازگشت اعتماد عمومی و حمایت مردم از دولت می‌دانم. توصیه موکد و مجدد این خدمتگزار شما آن است که به صورت مسالمت آمیز و با رعایت اصل عدم برخورد مخالفت‌های مدنی و قانونی خود را در سراسر کشور ادامه دهید. ما از مسوولان درخواست کرده‌ایم که مجوز برگزاری یک راهپیمایی بزرگ در تمامی شهرهای کشور به ما داده شود تا در طی آن مردم فرصتی برای نمایش مخالفت خود با شیوه برگزاری انتخابات و نتایج آن پیدا کنند. موافقت مسولان با این امر می‌تواند بهترین راه حل برای مهار هیجانات فعلی باشد. از رنگ سبز که نماد معنویت و آزادی و عقلانیت دینی و مداراست و شعار الله اکبر که حاکی از ریشه‌های انقلابی ماست دست بر نداریم. این رنگ و شعاری است که همچنان وحدت بخش صفوف ملت ما و بهترین وسیله ارتباط دل‌ها و خواسته‌های ما با هم خواهد بود. متأسفانه تلاش گسترده‌ای برای قطع تمامی امکاناتی ارتباطی ما با هم صورت می‌گیرد و به این نکته توجه نمی‌شود که قطع این مجاری تنها منجر به آن خواهد شد که واکنش‌های موجود از شکلی هدفمند و مهار شده تغییر ماهیت پیدا کند و خدای ناکرده به حرکات کور تبدیل شود. اطمینان دارم که خلاقیت شما راه حل‌های ارتباطی جدید و موثری را پایه ریزی خواهد کرد تا بتوانیم از اقدامات خود نتایجی مفید به حال کشور و نظام و انقلاب بگیریم. به عنوان یک علاقمند به نیروی انتظامی توصیه می‌کنم از برخورد خشن با حرکت‌های خودجوش مردم خودداری کند و اجازه ندهد که اعتماد مردم نسبت به این نهاد ارزشمند خدشه دار شود. این مردم برای احقاق حقوق خود و حقوق شما در صحنه حاضر شده‌اند و برادران و خواهران شما هستند. قدرت نیروهای نظامی و انتظامی کشور ما همواره در وحدت آنها با مردم بوده است و در آینده نیز چنین خواهد بود.

میر حسین موسوی

۲۴ خرداد ۸۸

بیانیه شماره ۳

بسم الله الرحمن الرحيم

لا يحب الله الجهر بالسوء من القول الا من ظلم و كان الله سميعا عليما

مردم شریف ایران

تجمع عظیم و بی سابقه شما در روز ۲۵ خرداد که در دفاع از حق و صیانت از رأی تان و دفاع از جمهوریت و اسلامیت نظام انجام گرفت، اصحاب دروغ را آن چنان به خشم آورد که تحمل نیاوردند و کوشیدند شیرینی این همایش پرشکوه را با برخورد سبانه به کام دوستداران ایران تلخ کنند. اینجانب ضمن محکوم نمودن اقدامات وحشیانه و کشتار مردمی که صرفاً خواستار احقاق حق خود هستند، لازم می دانم نکاتی را درباره این رخداد و تحولات مربوط به آن به آگاهی ملت برسانم:

۱- همانگونه که مردم فهیم تهران در تجمع روز دوشنبه به روشنی نشان دادند ما در پی اعتراض آرام به روند ناسالم برگزاری انتخابات و تحقق هدف ابطال انتخابات و تجدید آن بر اساس راهکارهایی هستیم که عدم تکرار تقلب های فضاحت بار انتخاب پیشین را تضمین کند. لذا حساب ما از کسانی که با آشوب و تخریب اموال خصوصی و عمومی فضای جامعه را متشنج کنند و آن را به سوی هرج و مرج ببرند جداست. بلکه اطلاعاتی که به دست ما رسیده است نشان می دهد این اصحاب تقلب و دروغ هستند که برای تکمیل طرح خود به بانک ها و ادارات و اموال مردم حمله می کنند و آنها را تخریب می نمایند. بنابراین عموم مردم را به هوشیاری در برابر این نقشه فریبکارانه و تداوم اعتراض با حفظ آرامش دعوت می کنم. مردم می دانند چه کسانی خوابگاه دانشجویان را ویران کردند و دانشجویان پسر و دختر را کتک زدند یا در شمال میدان آزادی مردم را به شهادت رساندند. راهی که ملت برای رسیدن به پیروزی و احقاق حقوق نقض شده اش انتخاب کرده است، استفاده از روش های صلح آمیز و دوری از خشونت است.

۲- دولت با همکاری سازمان صداوسیما کوشش می کند این موج سبز مردمی را وابسته به بیگانگان جلوه دهد. غافل از آن که اقبال به رسانه های خارجی نه ناشی از توفیق این رسانه ها در جلب مخاطب و یا وابستگی این جریان مردمی به خارج بلکه حاصل بی تدبیری و فضای بسته رسانه ای موجود است. دولتی که رسیدن صدای مخالفانش را از طریق چند روزنامه و پایگاه خبری طاقت نمی آورد لاجرم به دست خود، نگاه جامعه را به رسانه های بیرون از مرزها معطوف می کند؛ موج سبز اعتراض های ما تنها منعکس کننده یک خواست مستقل و به حق داخلی است که به مداخله دیگران، خوش آمد نمی گوید.

۳- دستگیری های گسترده ای که طی روزهای گذشته از فرزندان انقلاب انجام گرفته است، نشان دهنده این واقعیت است که عاملان تقلب و سپس بلوا کمترین شناختی نسبت به حقیقت اعتراضات مردم ندارند و با توهم اینکه سازماندهی تشکیلاتی عظیمی در ورای حرکت های مردم قرار دارد، خود را تسلی می دهند تا باور نکنند که طبیعت خودجوش واکنش های مردم خیر از ادامه دار بودن آن تا رسیدن به نتیجه می دهد. اینجانب دستگیری های وسیع اخیر را محکوم می کنم و هشدار می دهم که گسترش این رویه ها تنها بر زشتی چهره مخالفان ملت و انگیزه مردم را برای توسعه اعتراضات می افزاید.

۴- اینجانب با ابراز همدردی عمیق با خانواده های شهیدان و مصدومان از ابتکار دلسوزانی که صمیمانه با خانواده های این عزیزان همدردی و همراهی کرده اند سپاسگزاری می کنم و این سنت حسنه را برآمده از عواطف پاک دینی و انسانی آنان می دانم.

میرحسین موسوی

۲۷ خرداد ۸۸

بیانیه شماره ۴

همه جا عزاداری کنید

بسمه تعالی

ملت شریف ایران

همانگونه که می دانید طی روزهای گذشته و در نتیجه برخوردهای غیرقانونی و خشونت بار با منتقدان و معترضان نسبت به نتایج انتخابات ریاست جمهوری شماری از هموطنانمان مصدوم و تعدادی نیز به شهادت رسیده اند. اینجانب ضمن عرض تسلیت به خانواده های شهدا و همدردی با مصدومان و مجروحان از همگان درخواست می کنم بعد از ظهر روز پنج شنبه بیست و هشتم خردادماه به هرصورت ممکن، اعم از اجتماع در مساجد و تکایا با استفاده از نمادهای سوگواری همدردی خود را با بازماندگان اعلام کنند و بدیهی است که خود نیز در این مراسم شرکت خواهیم کرد.

میرحسین موسوی

۲۷ خرداد ۸۸

بیانیه شماره ۵

بسم الله الرحمن الرحيم

ان الله يامرکم ان تؤدوا الامانات الی اهلها و اذا حکمتکم بین الناس ان تحکموا بالعدل

مردم شریف و هوشمند ایران

این روزها و شبها نقطه عطفی در تاریخ ملت ما در حال شکل گرفتن است. مردم از یکدیگر و درمیان جمعشان از اینجانب سوال می‌کنند که چه باید کرد و به چه سو باید رفت. بر عهده خویشان می‌بینم که آنچه را باور دارم با شما در میان بگذارم، با شما بگویم و از شما بیاموزم، باشد که رسالت تاریخی‌مان را از یاد نبریم و شانه از بار مسئولیتی که سرنوشت نسل‌ها و عصرها بر دوش ما گذاشته است خالی نکنیم.

سی سال پیش از این در کشور ما انقلابی به نام اسلام به پیروزی رسید؛ انقلابی برای آزادی، انقلابی برای احیای کرامت انسان‌ها، انقلابی برای راستی و درستی. در این مدت و به خصوص در زمان حیات امام روشن ضمیر ما سرمایه‌های عظیمی از جان و مال و آبرو در پای تحکیم این بنای مبارک گذارده شد و دست‌آوردهای ارزشمندی حاصل آمد. نورانی‌تی که تا پیش از آن تجربه نکرده بودیم جامعه ما را فراگرفت و مردم ما به حیاتی نو رسیدند که به‌رغم سخت‌ترین شداید برایشان شیرین بود. آنچه مردم به دست آورده بودند کرامت و آزادی و طلیعه‌هایی از حیات طیبه بود. اطمینان دارم کسانی که آن روزها را دیده‌اند به چیزی کمتر از آن راضی نمی‌شوند.

آیا ما مردم شایستگی‌هایی را از دست داده بودیم که دیگر آن فضای روح انگیز را تجربه نمی‌کردیم؟ من آمده بودم بگویم چنین نیست؛ هنوز دیر نیست و هنوز راهمان تا آن فضای نورانی دور نیست. آمده بودم تا نشان دهم می‌توان معنوی زندگی کرد و در عین حال در امروز زیست. آمده بودم تا هشدارهای امامان را درباره تحجر بازگو کنم. آمده بودم تا بگویم گریز از قانون به استبداد می‌انجامد؛ تا به یاد آورم که اعتنا به کرامت انسان‌ها پایه‌های نظام را تضعیف نمی‌کند، بلکه استحکام می‌بخشد. آمده بودم تا بگویم مردم از خدمتگزارانشان راستی و درستی می‌خواهند و بسیاری از رفتاری‌های ما از دروغ برخاسته است. آمده بودم تا بگویم عقب‌ماندگی، فقر، فساد و بی‌عدالتی سرنوشت ما نیست. آمده بودم تا بار دیگر به انقلاب اسلامی آن گونه که بود و جمهوری اسلامی آن گونه که باید باشد، دعوت کنم.

من در این دعوت بلیغ نبودم، ولی پیام اصیل انقلاب حتی از بیان نارسای من آنچنان دلنشین بود که نسل جوان را، نسلی که آن روزگاران را ندیده بود و میان خود و این میراث بزرگ احساس فاصله می‌کرد، به هیجان آورد و صحنه‌هایی را که تنها در ایام نهضت و دفاع مقدس دیده بودیم بازسازی کرد. حرکت خودجوش مردم رنگ سبز را به عنوان نماد خویش برگزید. اینجانب اعتراف می‌کنم که در این امر پیرو آنان بودم. و نسلی که به دوری از مبانی دینی متهم می‌شد در شعارهای خود به تکبیر رسید و به «نصر من الله و فتح قریب» و «یا حسین» و نام خمینی تکیه کرد تا ثابت کند این شجره طیبه هرگاه که به بار می‌نشیند میوه‌هایش شبیه به هم است. این شعارها را کسی جز آموزگار فطرت به آنان نیاموخته بود. چقدر بی‌انصافند کسانی که منافع کوچکشان آنها را وا می‌دارد تا این معجزه انقلاب اسلامی را ساخته و پرداخته بیگانگان و «انقلاب مخملین» بنامند.

اما آن چنان که می‌دانید همگی ما در راه این تجدید حیات ملی و تحقق آرمان‌هایی که در دل و جان پیر و جوان ما ریشه دارند با دروغ و تقلب روبرو شدیم و آن چیزی که از عواقب قانون‌گریزی پیش‌بینی کرده بودیم به صریح‌ترین شکل ممکن و در نزدیک‌ترین زمان تحقق یافت. استقبال عظیم از انتخابات اخیر در درجه نخست مرهون تلاش‌هایی بود که برای ایجاد امید و اعتماد در مردم صورت گرفت تا برای بحران‌های مدیریتی موجود و نارضایتی‌های گسترده اجتماعی، که انباشت‌شان می‌تواند کیان انقلاب و نظام را نشانه برود، پاسخی شایسته فراهم شود. اگر این حسن‌ظن و اعتماد مردم از طریق صیانت از آرای آنها پاسخ داده نشود و یا آنها نتوانند برای دفاع از حقوقشان به نحوی مدنی و آرام واکنش نشان دهند مسیرهای خطرناکی در پیش خواهد بود که مسئولیت قرار گرفتن در آنها بر عهده کسانی است که رفتارهای مسالمت‌آمیز را تحمل نمی‌کنند.

اگر حجم عظیم تقلب و جابه‌جایی آرا، که آتش به خرمن اعتماد مردم زده است، خود دلیل و شاهد فقدان تقلب معرفی شود، جمهوریت نظام به مسلخ کشیده خواهد شد و عملاً ایده ناسازگاری اسلام و جمهوریت به اثبات می‌رسد. این سرنوشت دو گروه را خوشحال خواهد کرد؛ یک دسته آنان که از ابتدای انقلاب در مقابل امام صف‌آرایی کردند و حکومت اسلامی را همان استبداد صالحان دانستند و به گمان باطل خود می‌خواهند مردم را به زور به بهشت ببرند و دسته دیگر که با ادعای دفاع از حقوق مردم اساساً دینت و اسلام را مانع تحقق جمهوریت می‌دانند. هنر شگرف امام باطل کردن سحر این دوگانه‌انگاری‌ها بود. من آمده بودم تا با تکیه بر راه امام تلاش ساحرانی را که دوباره جان گرفته‌اند خنثی کنم. اکنون مقامات کشور با صحنه گذاشتن بر آنچه در انتخابات گذشت مسئولیت آن را پذیرفته‌اند و برای نتایج هرگونه تحقیق و رسیدگی بعدی حد تعیین کرده‌اند، به صورتی که این رسیدگی‌ها موجب ابطال انتخابات نشود و نتایج آن را تغییر ندهد، حتی اگر در بیش از ۱۷۰ حوزه انتخاباتی تعداد آرای به صندوق ریخته شده بیشتر از تعداد واجدین شرایط باشد.

از ما خواسته می‌شود که در این شرایط شکایت خود را از طریق شورای نگهبان پیگیری کنیم، حال آن که این شورا در عملکرد خود چه قبل، چه حین و چه بعد از انتخابات عدم بی‌طرفی خود را به اثبات رسانده است و نخستین اصل در هر داوری رعایت بی‌طرفی است. اینجانب همچنان قویاً اعتقاد دارم درخواست ابطال انتخابات و تجدید آن حقی مسلم است که باید به صورتی بی‌طرفانه از طریق یک هیئت مورد اعتماد ملی مورد بررسی قرار گیرد، نه آن که پیشاپیش امکان ثمربخش بودن آن منتفی اعلام شود، یا با طرح احتمال خونریزی، مردم از هرگونه راهپیمایی و تظاهرات بازداشته شوند، یا شورای امنیت کشور به جای پاسخگویی به سوالات مشروع در خصوص نقش لباس‌شخصی‌ها در حمله به افراد و اموال عمومی و ایجاد التهاب در حرکت‌های مردمی به فرافکنی بپردازد و مسئولیت فجایع به وجود آمده را بر عهده دیگران بگذارد.

اینجانب چون به صحنه می‌نگرم آن را پرداخته شده برای اهدافی فراتر از تحمیل یک دولت ناخواسته به ملت، که تحمیل نوع جدیدی از زندگی سیاسی بر کشور می‌بینم. من به عنوان یک همراه که زیبایی‌های موج سبز حضور شما را دیده است هرگز به خود اجازه نخواهم داد بر اثر عمل من جان کسی در معرض خطر قرار گیرد. در عین حال بر اعتقاد راسخ خویش مبنی بر باطل بودن انتخاباتی که گذشت و استیفای حقوق مردم پای می‌فشارم و علیرغم توانایی‌های اندکی که در اختیار دارم بر این باورم که انگیزه و خلاقیت شما مردم همچنان می‌تواند حقوق مشروع تان را در چهره‌های مدنی جدید مورد پیگیری قرار دهد و محقق کند. مطمئن باشید که اینجانب همواره در کنار شما خواهم ماند. آنچه این برادر شما در دریافتن این راه‌حل‌های جدید، خصوصاً به جوانان عزیز توصیه می‌کند این است که نگذارید دروغ‌گویان و متقلبان پرچم دفاع از نظام اسلامی را از شما بربایند و نا اهلان و نامحرمان، میراث گرانقدر انقلاب اسلامی را که اندوخته از خون پدران راستگویان است از شما مصادره کنند. با توکل به خداوند و امید به آینده و تکیه بر توانمندی‌هایتان حرکات اجتماعی خود را پس از این نیز براساس آزادی‌های مصرح در قانون اساسی و اصل امتناع از خشونت پیگیری کنید. ما در این راه با بسیجی روبرو نیستیم؛ بسیجی برادر ماست. ما در این راه با سپاهی روبرو نیستیم؛ سپاهی حافظ انقلاب و نظام ماست. ما با ارتش روبرو نیستیم؛ ارتش حافظ مرزهای ماست. ما با نظام مقدس خود و ساختارهای قانونی آن روبرو نیستیم. این ساختار حافظ استقلال، آزادی و جمهوری اسلامی ماست. ما با کجروی‌ها و دروغ‌گویی‌ها روبرو هستیم و در پی اصلاح آنیم؛ اصلاحی با برگشت به اصول ناب انقلاب اسلامی. ما به دست اندرکاران توصیه می‌کنیم برای برقراری آرامش در خیابان‌ها مطابق اصل ۲۷ قانون اساسی امکان تجمع‌های مسالمت‌آمیز را نه تنها فراهم کنند، بلکه چنین گردهم‌آیی‌هایی را تشویق کنند و صدا و سیما را از قید بدگویی‌ها و یک طرفه عمل کردن‌ها رها سازند. بگذارند صداها قبل از آن که به فریاد تبدیل شود به صورت استدلال و مجادله احسن در این رسانه جاری، تصحیح و تعدیل گردد. بگذارند جراید نقد کنند، خبرها را آنچنان که هست بنویسند و در یک کلام فضایی آزاد برای مردم جهت ابراز موافقت‌ها و مخالفت‌های خود آماده سازند. بگذاریم آنهایی که علاقه دارند تکبیر بگویند و آن را مخالفت با خود تلقی نکنیم. کاملاً مشخص است که در

این صورت احتیاجی به حضور نیروهای نظامی و انتظامی در خیابان ها نخواهد بود و با صحنه هایی که دیدن آنها و شنیدن خبر آنها دل هر علاقمند به انقلاب و کشور را به درد می آورد، روبرو خواهیم بود.

برادر و همراه شما- میرحسین موسوی

۳۰ خرداد ۸۸

بیانیه شماره ۶

بسم الله الرحمن الرحيم

انا لله و انا اليه راجعون

خبر دلخراش شهادت گروهی دیگر از معترضان به وقوع تقلب گسترده در انتخابات اخیر، جامعه ما را در بهت و سوگ فروبرده است. تیراندازی به مردم، پادگانی شدن فضای شهر، ارباب، تحریک و قدرت نمایی همگی فرزندان نامشروع قانون گریزی شدیدی است که در معرض آن قرار داریم و عجا که بانیان چنین شرایطی دیگران را به این خطا متهم می کنند. به کسانی که مردم را به خاطر اظهار نظر قانون شکن نامیده اند خبر می دهیم که بی قانونی بزرگ عدم اعتنا و نقض صریح اصل ۲۷ قانون اساسی از سوی دولت در عدم صدور مجوز برای اجتماعات مسالمت آمیز است. آیا مردمی انقلابی که با مشابه همین اجتماعات ما و شما را از فراموشخانه های تاریخ ستم شاهی بیرون آوردند باید مورد ضرب و جرح قرار گیرند و تهدید به زورآزمایی شوند؟ اینجانب به عنوان یک هم سوگ همچنان مردم عزیز را به خویشتنداری دعوت می کنم. کشور متعلق به شماست. انقلاب و نظام میراث شماست. اعتراض به دروغ و تقلب حق شماست. به احقاق حقوق خود امیدوار باشید و اجازه ندهید کسانی که برای ناامیدی و ارباب شما می کوشند خشمتان را برانگیزند. در اعتراضات خود همچنان به پرهیز از خشونت پایبند بمانید و چون پدران و مادرانی دل شکسته با رفتارهای نامتعارف فرزندان در قوای امنیتی برخورد کنید. در عین حال از نیروهای نظامی و انتظامی انتظار دارم نگذارند خاطرات این ایام لطمه های جبران ناپذیر به روابط آنها و مردم بزند. این که نام و نشان شهیدان، مجروحان و بازداشت شدگان به خانواده آنها اطلاع داده نشود و آنان در سرگردانی قرار گیرند هیچ سودی در برقراری آرامش ندارد و تنها احساسات را جریحه دار می کند. همچنین است دستگیری های فله ای که تنها موجب هتک پرهیزها و برداشته شدن رعایت ها میان فرزندان نظامی و انتظامی ملت و بدنه جامعه می شود. از خداوند متعال برای این شهیدان عزیز رحمت و علو درجات مسئلت می کنم و برای خانواده های داغدیده شان صبر و اجر آرزو دارم.

میرحسین موسوی

۳۱ خرداد ۱۳۸۸

بیانیه شماره ۷

بسمه تعالی

هموطنان عزیز

در پی مانع تراشی ها و تهدیدهای مکرر که در عمل انتشار روزنامه کلمه سبز را پس از برگزاری انتخابات ریاست جمهوری متوقف کرده بود، به این حد نیز اکتفا نشد و شبانگاه دوشنبه ۸۸/۴/۱ دفتر روزنامه مورد هجوم مأموران امنیتی قرار گرفت و کارکنان شریف آن دستگیر و روانه بازداشتگاه شدند. در حالی که مقامات کشور و رسانه های دولتی مرتباً بر قانون و اجرای آن تأکید می کنند و معترضان به تقلب وسیع صورت گرفته در انتخابات به قانون شکنی متهم می شوند، چنین برخوردی با روزنامه ای که با اخذ مجوز قانونی شروع به انتشار نموده و مسئولان، دبیران، خبرنگاران و کادر فنی و اداری آن، غیرقابل درک است، مگر با قبول آنکه برای عده ای حاکمیت قانون تا جایی پذیرفته است که برای محدود کردن اعتراض مخالفان باشد و نه چیزی دیگر.

این قانون شکنی در حالی صورت می گیرد که دیگر رسانه هایی که از طریق آنان ارتباط اینجانب با جامعه برقرار می شد و نیز مطبوعات و رسانه های غیردولتی مورد محدودیت جدی قرار گرفته اند و تنها مجرای باز برای اطلاع رسانی به مردم جریان خبرسازی یک سویه رسانه ملی و رسانه های دولتی است و متأسفانه جامعه را به سمت دریافت اطلاعات از طریق رسانه های خارجی سوق می دهد. این برخوردهای غیرقانونی، مبتنی بر تحلیل نادرست دولت از شرایط اجتماعی حاکم است که راه را برای نفوذ بیگانگان در تحولات کشور باز می کند و حرکت در مسیر اصلاح امور جامعه را در چارچوب مبانی نظام جمهوری اسلامی دشوار می سازد. ضمن اعتراض شدید به تداوم این رویه های غیرقانونی، بر حق ملت ایران در استفاده از ظرفیتهای قانون اساسی برای ابراز مخالفت با آنچه در انتخابات اخیر و پس از آن روی داده تأکید می نمایم و آن را جزء لاینفک حقوق آنها بر اساس این سند میثاق ملی می دانم و بر پیگیری آن اصرار می ورزم.

برادر و خدمتگزار شما- میرحسین موسوی

چهارم تیر ۱۳۸۸

بیانیه شماره ۸

بسمه تعالی

مردم هوشیار و شریف ایران

طی روزهای اخیر صدا و سیما، خبرگزاریهای دولتی، برخی روزنامه‌های دولتی و سایتهای اینترنتی وابسته به دولت و روزنامه کیهان، بخش عمده‌ای از فضای خود را به وارونه جلوه دادن آنچه قبل، حین و پس از برگزاری دهمین انتخابات ریاست جمهوری ایران رخ داد، اختصاص داده‌اند. آنها با استفاده از امکاناتی که متعلق به شماس، نه تنها به پنهان ساختن تخلفات و حوادث دلخراشی که در ایام اخیر اتفاق افتاد می‌پردازند بلکه مسئولان مستقیم و غیرمستقیم آن را کسی معرفی می‌کنند که تنها شما را در مسیر احقاق حقی که داشته‌اید همراهی کرده‌است. واقعیتی که آنان بیهوده تلاش می‌کنند نادیده انگارند آن است که در این انتخابات تقلبی بزرگ اتفاق افتاده و پس از آن، معترضان به این وضعیت به گونه‌ای غیرانسانی مورد هجوم قرار گرفته و کشته، زخمی و یا بازداشت شده‌اند. اگر با مسببین جنایت کوی دانشگاه در ۱۸ تیر ۱۳۷۸ به گونه‌ای مناسب و قانونی برخورد می‌شد امروز شاهد تکرار آن فجایع در ابعادی وسیع‌تر و وارونه جلوه دادن واقعیتها به گونه‌ای جسورانه‌تر نبودیم. همان‌ها هستند که هنوز با اتکاء به امکاناتی که متعلق به عموم مردم است در راستای منافع گروهی خود بی‌پروا به دروغ‌گویی و پرونده‌سازی برای دیگران ادامه می‌دهند و افعالی را که خود عامل آن هستند را به بنده نسبت می‌دهند. آنان غافلند که موسوی با این ترفندهایی که ماهیت آن برای همه مردم روشن شده است از صحنه بیرون نمی‌رود. آنچه در این روزها رخ داد اصل نظام جمهوری اسلامی را که میراث امام بزرگوار و شهدای گرانقدرمان است هدف قرار داده و این چیزی نیست که بتوان به سادگی از کنار آن گذاشت و با طرح اتهاماتی اینگونه و تهدید به محاکمه از آن صرف‌نظر نمود. من نه تنها از پاسخ‌گویی در برابر این اتهامات واهمه‌ای ندارم بلکه آمادگی دارم تا نشان دهم چگونه مجرمان انتخاباتی در کنار مسببان اصلی اغتشاشات اخیر قرار گرفتند و خون مردم را بر زمین ریختند و اکنون کوشش می‌کنند صحنه‌هایی را که صدها شاهد و دهها تصویر آن را گواهی می‌دهند به گونه‌ای دیگر جلوه دهند؛ آماده‌ام تا نشان دهم چگونه کسانی که عملشان در راستای ایجاد هرج و مرج در کشور؛ تضعیف نظام و منافع بیگانگان است تلاش نمودند به بهانه تخریب‌گریهای عناصری نامعلوم، جنبش سبز شما را اغتشاشگری و وابسته به بیگانه معرفی کنند؛ ولی حاضر نیستم به خاطر مصالح شخصی و هراس از اینگونه تهدیدها از ایستادگی در سایه شجره سبز استیفای حقوق ملت ایران که امروز به خون به ناحق ریخته شده جوانان این کشور آبیاری شده است لحظه‌ای صرف‌نظر نمایم. از مجموع آرای ریخته شده در صندوقها تنها یک رأی متعلق به من است و شما به خوبی می‌دانید که مشکل آنها با میلیونها رأیی است که جوابی برای سرنوشت آنها ندارند. باز هم از عموم ملت شریف ایران متواضعانه درخواست می‌کنم با حفظ آرامش و پرهیز از ایجاد تنش، در دام بدخواهان که کوشش می‌کنند این حرکت گسترده اجتماعی را شورش و اغتشاش و وابسته به بیگانه قلمداد کنند، نیافتند و با زیرکی و هوشیاری که ویژگی ممتاز شماس است این توطئه‌ها را مهار نمایند. تداوم اعتراض در چارچوب قانون و با رعایت اصول و مبانی نشأت گرفته از انقلاب اسلامی راهبرد اصلی است که ضامن تداوم و دسترسی به اهداف شماس است. دشمن خارجی با همراهی یاران جاهل و طماع خود در داخل بر آنست که مطالبات این حرکت عظیم خودجوش را به خوارج بیرون از نظام نسبت دهد و حتی الله اکبرهای از دل برآمده شما را چون قرآنها سر نیزه معرفی کند. بر ماست که با رفتار و گفتار خود این توطئه شوم را خنثی نماییم.

برادر و خدمتگزار شما - میرحسین موسوی

چهارم تیر ۱۳۸۸

بیانیه شماره ۹

بعد از تایید انتخابات

بسم الله الرحمن الرحيم

هموطنان عزیز

همان گونه که انتظار می‌رفت شورای نگهبان، پس از نمایش‌هایی که توجه هیچ‌کس را جلب نکرد، و با چشم بستن بر روی انبوه تقلب‌ها و تخلف‌های صورت گرفته، سرانجام نتایج دهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری را تایید کرد. جشنواره‌ای که تجدید حیات ملت ما را مژده می‌داد با تقلب و تخلف از عهدهای اسلام و انقلاب با ناگوارترین صحنه‌ها به پایان رسید؛ با حمله به خوابگاه دانشجویان، با خون‌های ریخته شده، جوانان کتک خورده و مورد اهانت قرار گرفته، صدا و سیمای از انظار جامعه افتاده، قلم‌های شکسته، روزنامه‌های بسته، با فضای امنیتی کودتاگونه و بی‌اعتمادی تلخ و گسترده مردم نسبت به نتایج اعلام شده برای انتخابات و دولت ناشی از آن. به زودی گرمای حادثه فرو می‌نشیند و دست‌اندرکاران این ماجرا با صورت‌حساب بلندبالای اشتباهات خود روبرو می‌شوند. آیا آنان از تحمیل آنچه روی داد سود بردند؟

از این پس ما دولتی خواهیم داشت که از نظر ارتباط با ملت در ناگوارترین شرایط به سر می‌برد و اکثریتی از جامعه، که اینجانب نیز یکی از آنان هستم، مشروعیت سیاسی آن را نمی‌پذیرد. دولتی با پشتوانه‌های ضعیف مردمی و اخلاقی که از او انتظاری جز بی‌تدبیری، قانون‌گریزی، عدم شفافیت، تخریب ساختارهای تصمیم‌گیری و تدوام سیاست‌های ویرانگر اقتصادی نداریم، و بیم آن می‌رود که بر اثر ضعف‌های بی‌شمار ذاتی و عارضی‌اش در ورطه امتیاز دادن به بیگانگان بیفتد. این چیزی نیست که ما از آن خرسند باشیم، بلکه از آن به شدت واهمه داریم.

خطر در پیش است. نظامی که به مدت سی سال به اعتماد مردم متکی بود نمی‌تواند یک شبه قوای امنیتی را جایگزین این نقطه اتکا کند. این اعتماد لطمات جدی دیده است؛ اگر انکار این واقعیت سودی می‌رساند، ما نیز با منکران آن هم‌صدا می‌شدیم، از بس که خطر عظیم است. اگر آنچه انکارش می‌کنیم واقعا صحت ندارد، چرا به دیگران اجازه اجتماع نمی‌دهیم تا معلوم شود که چقدر اندکند. باید باز گردیم، هنوز دیر نشده است. هنوز می‌توان اطمینان آسیب دیده مردم را بازسازی کرد؛ امنیت نظام ما در گرو چنین کاری است. فرزندان انقلاب را از زندان‌ها آزاد کنید. حبس آنان جز تغذیه غریزه فرافکنی در وجود خود شما فایده‌ای ندارد. مردم چگونه می‌توانند به حکومتی اعتماد کنند که دوستان و همکاران و فرزندان را به صرف توهم در بند می‌کند؟ چیره کردن فضای امنیتی بر جامعه جز صدمه زدن به عواطف ملت نسبت به نظام اثری نمی‌گذارد. مطبوعات آزاد مجاری تنفسی یک جامعه سالمند؛ برای ترمیم اعتماد مردم این مجاری را مسدود نکنید.

باید به اسلام باز گردیم، اسلام ناب محمدی که تبحر را بر نمی‌تابد و تا قیام قیامت برای معضلات جدید بشریت پاسخ‌های بکر و نو دارد. به اسلامی باز گردیم که ما را به امانت و راستی فرا خوانده است. به صداقت باز گردیم. چگونه از مردم می‌خواهیم ایمان‌های مذهبی‌شان را سرمایه اعتماد به ما قرار دهند در حالی که صراحتاً به آنان دروغ گفته می‌شود؟

به خرد باز گردیم. کشوری به عظمت ایران را، با آرمان‌هایی به بزرگی اهداف انقلاب اسلامی و با دشمنانی به آن سرسختی و کینه‌توزی که می‌شناسیم با دور ریختن سی سال تجربه مدیریتی و انکار ضرورت برنامه‌ریزی و تصمیمات خلق‌الساعه فردی اداره نمی‌توان کرد. به قانون باز گردیم؛ به قانون اساسی، این بزرگترین میثاق ملت. به قوانینی که خود وضع کرده‌ایم پایبند بمانیم و آنها را اجرا کنیم. بدون این کار سنگ روی سنگ بند نخواهد ماند.

مردم به حکومتی اعتماد می‌کنند که آنان را محرم بداند. چرا باید مهم‌ترین مسائل مملکت از مردم پنهان باشد؟ محرم دانستن ملت و شفافیت اطلاعات اولین قدم در راه مبارزه با فساد است، حال آن که مردم ما حتی به اندازه خواندن خبرهای چند روزنامه محرم دانسته نمی‌شوند. به مردم باز گردیم. چرا هر گره سه‌لی را با دندان‌های امنیتی باز می‌کنیم؟ چرا به کوچکترین بهانه، هرکسی را از دایره خودی‌های مان دور می‌کنیم؟ این یکی بیش از اندازه جوان است، آن یکی بیش از اندازه هنرمند است، آن یکی روشنفکر است، این یکی با ما اختلاف سلیقه دارد، آن یکی

دانشجوست، این یکی از کار ما ایراد می‌گیرد، آن یکی به گروه ما تعلق ندارد، این یکی قدش بلند است، آن یکی خیلی شیک‌پوش است. آن قدر از دور خود می‌رانیم تا این که تنها می‌مانیم. این شیوه انقلاب اسلامی نیست، و شیوه اسلامی نیست که آغوشش را به روی همه باز می‌کند و به صرف شهادت زبانی، انسان‌ها را در دایره خود می‌آورد. چرا باید پس از یک انتخابات سرنوشت‌ساز در معرض چنین خطراتی باشیم، حال آن که انقلاب و نظام ما در آستانهٔ تحصیل بزرگترین دستاوردها بود؟
مردم!

ما راهی دور و در نگاه نخست غیرقابل عبور را در چند ماه کوتاه پشت سر گذاشته بودیم. ما با هم این فاصله را آمدم؛ از فضایی که به گرد دروغ و تردید و به غبار رمیدن‌های گروهی، طبقاتی، خانوادگی و بین‌نسلی آلوده شده بود، از دورانی که نطفه ناامیدی شروع به رشد کرده بود، زمانی که فاصله مردم از نظامشان روز به روز بیشتر می‌شد، تا با هم مقدمات انتخابات را به جریانی طولانی از یک تجدید حیات ملی تبدیل کنیم؛ فضایی پر از آشتی، شادی، آگاهی و نشاط، عرصه‌ای که در آن دوستداران نامزدها در حالی که خنده از لبانشان رخت بر نمی‌بست می‌توانستند با یکدیگر به بحث درباره آینده بنشینند و آن آزادی فرزانه که انقلاب ما وعده‌اش را داده بود تجربه کنند. فضایی که در آن کسی خود را شهروند درجه دوم و غیر خودی با انقلاب و نظام اسلامی نبیند، و کرد و لر و عرب و بلوچ و ترک و هر قوم دیگر و پیر و جوان و میانسال و هر قشر دیگر و هر صنف دیگر و هر سلیقه دیگر که تا چند ماه پیش خود را بیگانه با سرنوشت کشور می‌دید همچون عهد نخست جمهوری اسلامی، خویشان را از نو در دایره صاحبان انقلاب بیابد.

ما با هم آمدم تا با تجسس در احوال شخصی مردم مخالفت کنیم و از نفرت‌پراکنی و پرونده‌سازی بی‌زاری بجوئیم. ما با هم آمدم تا حاکمیت عقل و عشق را توامان داشته باشیم. همه ما به چهرهٔ رحمانی اسلام رو کردیم و در این رویکرد میراث تمدنی ایران عزیز و بزرگ را تجدید شده دیدیم، تا آنجا که در مساجد شعار ایران، ایران! را با طینتی که هنوز در تکبیرهای شبانه شما شنیده می‌شود سر دادیم و کسی احساس نکرد که ایران جدای از انقلاب و یا جدای از اسلام است، بلکه اسلام و ایران و انقلاب از تحجر و کهنگی و تعصب و خارجی‌گری جداست. اسلامی که در ورای تمایزات عقیدتی و طبقاتی و قومی و جنسیتی کرامت انسان‌ها را ارج می‌نهد و اصل می‌داند. اسلامی که شوینده هر نوع نابرابری در مقابل قانون و پرچمدار تکریم حقوق شهروندی است.
مردم!

علیرغم آنچه روی داد، ما در این چند ماه آرزوهای بلند و کوشش‌های خالصانه خود را نباختیم. ما در این میانه مستوره‌ای از تحقق آرمان‌هایمان را یافتیم و دیدیم که آنچه به دنبال آنیم چقدر خواستنی است و چه نسبت نزدیکی با حقیقت اسلام و انقلاب و هویت ملی ما دارد. این دستاوردی است که هیچ‌کس نمی‌تواند آن را از ما بستاند. ما با هم سرمایه‌ای اندوخته‌ایم که پشتوانه و بستر حرکت‌های آتی ما و فرزندانمان خواهد بود و این خط سبز جوشیده از فطرت‌های مردم و واقعیت‌های تاریخی کشور و انقلاب همچنان در طول سال‌ها ادامه خواهد یافت تا به مقصد نهایی خود برسد. ما برای حفظ این دستاورد بزرگ همچنان ایستادگی خواهیم کرد.

تمامی تلاش‌هایی که این روزها در مخالفت با شما صورت می‌گیرد برای آن است که از ثمربخش بودن اعتراضات قانونی خود ناامید شوید، زیرا تا ما ناامید نشویم این دولت از اعتبار واقعی برخوردار نخواهد شد. امید به آینده رساترین اعتراض ماست. به سابقه دیرینه این سرزمین نگاه کنید. در زندگانی ما مردم که از کهن‌ترین تمدن‌ها زاده شده‌ایم، فراز کنونی جزئی از یک تاریخ طولانی است. ما در جاده‌ای به درازای تاریخ همه بشریت قدم می‌زنیم. در این جاده چه بسیار ملت‌ها که منقرض شدند و جز داستانی از آنان باقی نماند. آن چیزی که ملت ما را به خلاف آنان و علیرغم سخت‌ترین رویدادها زنده نگه داشت امید بود، زیرا آفت این راهپیمایی هزاران ساله ناامیدی است. مردم ما می‌توانستند با بدبینی و ناامیدی حوادثی شبیه به آنچه را که در جریان انتخابات گذشته با آن روبرو شدیم پیش‌بینی کنند و به صحنه نیایند. آیا آنان اشتباه کردند که به این پیش‌بینی‌ها اعتنا نکردند؟ نه! آنان به مقتضای روح امید که هسته درونی هویت ملی ما را شکل داده و ما را در طول هزاره‌ها زنده نگه داشته است چنین کردند. به‌ویژه با

جوانان می‌گویم که اگر می‌خواهید ایرانی باقی بمانید از شعله امید در سینه‌های خود محافظت کنید، زیرا امید بذر هویت ماست؛ بذری که با نخستین باران شروع به رویدن می‌کند و جان هرکسی را که هنوز ایرانی باقیمانده است، در هر کجای جهان که بیتوته کرده باشد به اهتزاز در می‌آورد، تا از نو خود را در سرنوشت این خاک شریک بداند.

امیدی که هویت ما را شکل داده است معطوف به چه چیز است؟ قطعاً معطوف به امور غیر واقعی و خرافه‌های واهی نیست، و الا نمی‌توانست ملتی را برای هزاران سال زنده نگه دارد. بلکه این امید معطوف به لطف و فضل الهی است. اگر علاقه به این هویت تاریخی کمترین فاصله‌ای با اسلام ندارد، به این خاطر است. ما آمده بودیم این علاقه را احیا کنیم. از این هویت خود فاصله نگیریم. شما وظیفه خویش را به درستی انجام داده‌اید و غیر ممکن است که لطف خداوند مردمی را که با نیت‌های پاک ادای وظیفه می‌کنند تنها بگذارد. امید به صرف گفتن و شنیدن شکل نمی‌گیرد و تنها زمانی در ما تحکیم می‌شود که دستانمان در جهت آرزوهایی که داشتیم در کار باشد. دستانمان را به سوی یکدیگر دراز کنیم و خانه‌هایمان را قبله قرار دهیم. واجعلوا بیوتکم قبله. به خودتان و دوستان همفکران برگردید و این بار هر شهروند محوری باشد برای یک فعالیت مفید سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و منتظر تشویق و کمک دولتی که وجاهت خود را از دست داده است نباشد.

مسئولیت تاریخی ماست که به اعتراض خود ادامه دهیم و از تلاش برای استیفای حقوق مردم دست بر نداریم. مسئولیت دینی ماست که نگذاریم انقلاب و نظام به آنچه اسلام نمی‌پسندد استحاله بیابد. مسئولیت انقلابی ماست که اجازه ندهیم حاصل خون صدها هزار شهید به یک دولت امنیتی تنزل پیدا کند و مستهلک شود. لیکن برای آن که این اعتراض به نتیجه‌ای دلخواه برسد باید چند اصل مهم را رعایت کنیم:

- نظام و انقلاب اسلامی میراث و میوه مبارزات تاریخی دویست ساله شما با استبداد و عقب‌ماندگی است. جمهوری اسلامی نظامی است که اگر بر اساس عهد نخستین و نسخه اصلیش به اجرا درآید تمامی خواسته‌های ما را در بر می‌گیرد. مبدا کسی فریب شعارهای ساختارشکنانه را بخورد. اینجانب قویا با چنین وسوسه‌های مخالفم و اعتقاد دارم قانون اساسی ما همچنان دارای ظرفیت‌های ارزشمند تحقق نیافته‌ای است که باید با فعالیت همه نخبگان روحانی و دانشگاهی و اندیشمندان کشور اجرای آنها به صورت مطالبه‌ای ملی درآید.

به یاد آوریم که ملت ما در انقلاب اسلامی به دلیل عدم انعطاف در قبال خواسته‌های به حقش، که از زبان امام راحل بیان می‌شد، مجبور به ساختارشکنی گردید. به همه نهادهای تصمیم‌گیر در نظام توصیه می‌کنم که چون شورای نگهبان عمل نکنند و مجاری را برای اصلاح اشتباهات باز بگذارند، زیرا که بسته شدن این راه، تهدید ساختارشکنی را به عنوان تنها بدیل مطرح خواهد کرد، و این بدیلی است که همه ما هزینه سنگین آن را می‌دانیم و قاطعانه با آن مخالفیم. همچنین تاکید می‌کنم که تعلق در محقق ساختن آرمان‌هایی چون قانون‌گرایی، عدالت، آزادی و حاکمیت مردم بر سرنوشت خود، و به ویژه اصول معطل مانده قانون اساسی مشروعیت‌سوز است.

- اسلام آن پوستین وارونه‌ای نیست که برخی مخالفان شما پوشیده‌اند. شیوه آنها این است که هر چیز مقدس و مبارکی را به نفع سلیقه خود مصادره کنند، تا جایی که حتی اگر بتوانند شال سبز شما را هم می‌ستانند. اسلام راستین نسبتی با ظاهرسازی‌ها و کج‌اندیشی‌های آنان ندارد، بلکه مکتبی رهائی‌بخش است که اگر به حقیقت و نورانیت آن برسیم دوی تمامی دردهای شخصی و اجتماعی ماست.

- ماجرای ما، هر چقدر تلخ، یک اختلاف خانوادگی است که اگر خامی کنیم و بیگانگان را در آن دخالت دهیم به زودی پشیمان خواهیم شد.

- در اعتراض و حرکت اصلاحی و اصولی ما هیچ‌کس نباید صدمه ببیند. ما زمانی در تلاش خود موفق خواهیم بود که ابتکارهای ما برای احقاق حقوقمان تا آن حد اندیشیده شده، کارآمد و در چارچوب قانون باشد که حتی کودکان خردسال و زنان باردار بتوانند در آن شرکت کنند.

- ما در برهه‌ای و گریوه‌ای از تاریخ کشور خود قرار داریم که راه‌حل بسیاری از مشکلات ما قانون است. درست است! قانون همیشه بی‌عیب نیست. درست است! قانون عرفی قراردادی اجتماعی است و به مانند هر عهد و پیمانی که انسان‌ها با هم می‌بندند رعایت آن تنها تا زمانی الزامی است که طرف مقابل نیز به آن پایبند باشد. درست است!

مخالف شما قانون اساسی را زیر پا می‌گذارد، به خلاف نص این میثاق ملی شما را از حق برگزاری اجتماعات محروم می‌کند، بلکه حتی اگر به نشانه اعتراض پارچه‌ای سبز به دستتان ببندید به رغم اصول متعدد قانون اساسی و قوانین بی‌شمار عادی، خود آن کسی که مسئول حفظ امنیت است شما را مورد ضرب و شتم قرار می‌دهد. درست است! متقلبان و دروغگویان تنها به نیت تحمیل منویاتشان در پشت نام قانون سنگر گرفته‌اند. لیکن تلاشی که ما وارد آن شده‌ایم یک مشاجره و تلافی‌جویی نیست. ما را عصبانیت یا جاه‌طلبی یا خودپسندی برنیا نگیخته است، بلکه حرکت ما اقدامی برای اصلاح و تامین بهروزی کشور است. برای رسیدن به چنین هدفی جا دارد که ما حتی به جسد قانون احترام بگذاریم، زیرا می‌دانیم که در فردای نزدیک، زمانی که کوشش‌مان به ثمر می‌رسد، نخستین اصلی که باید آن را نهادینه کنیم پایبندی به قانون است. این شالوده‌ای است که امروز صبورانه می‌ریزیم تا بر رویش بنای رفیع فردایمان را استوار کنیم.

- سرانجام وحدت. همه شما را به برادری دعوت می‌کنم. پیروزی ما در گرو معاضدت و پیوند با یکدیگر است، و در این یکدیگر تمایزی میان ما و مردمی که به دیگران رای داده‌اند نیست. حتی آنانی که اینک رو در روی ما به خشونت متوسل می‌شوند در اخوت ما شریکند، زیرا ما به دنبال آینده‌ای هستیم که در آن همان کسی که خواهر و برادرمان را در خیابان‌ها کتک زده است، سعادت‌مندتر، معنوی‌تر، سالم‌تر و زیباتر از امروز زندگی کند. رنگ سبزی که ما به عنوان نماد خود انتخاب کرده‌ایم یک معنایش هم این است؛ رنگ سبزی که ما را به اهل‌بیت نور، اهل بیت راستی، اهل‌بیت خرد، اهل بیت کرامت و فضیلت پیوند می‌دهد.

شاید بگویید که با این همه قید و بند دیگر فرجه‌ای برای بیان اعتراض باقی نمانده است. این گمان خامی است که مخالفان سطحی‌اندیش و افراطی شما در سر دارند. الذین جاهدوا فینا لنهیدینهم سبلنا. کسانی که در راه خدا می‌کوشند خداوند آنان را به راه‌های خود هدایت می‌کند. به عنوان نمونه‌هایی از این هدایت به یاد آورید که خداوند چگونه آرامش را بر اجتماعات بی‌کرانه‌تان مستولی می‌کرد و یا در خلال آنها ظرفیت‌های ذهنی مردم به چه شعارهای نغزی رهنمون می‌شد. همان خلاقیت همچنان قادر است که با توجه به تمامی این اصول راه‌کارهایی بکر و موثر پیش‌پای ما قرار دهد، میدان‌های گسترده‌ای برای عمل در مقابل ما بگشاید و تجربیات جدیدی برای آزادیخواهان جهان اندوخته کند.

در ابتدا هدف همه ما از شرکت در انتخابات آن بود که عقلانیت دینی به فضای مدیریت کشور بازگردد، لیکن در میانه مسیر به اهدافی بسیار بلندتر هدایت شدیم. ما در این بین می‌خواستیم ارکان ذریب نظام به یاد آورند که در ورای تمامی آنان و ما فوقشان میزانی به نام رای و عزم مردم وجود دارد که آنها نه حق دارند و نه می‌توانند آن را نادیده بگیرند. امروز خواست عمومی برای سازوکاری کارآمد جهت انتخابات که در آن اطمینان ملی حاصل شود و دروغ، تقلب و تزویر جایی نداشته باشد، به یک مطالبه انکار ناپذیر مردمی تبدیل شده است. در هر قدمی در آینده تجربه تلخ و مشروعیت‌زدای جریانات اخیر باید پیش‌روی ملت باشد و نباید هیچ فرصتی برای روشن‌تر شدن ابعاد این دروغ و تقلب بزرگ و پی‌آمدهای تلخ آن از دست برود.

در ایامی که گذشت شخصیت‌ها و گروه‌هایی به سراغ اینجانب آمدند و خواستار گذشت من از آنچه گذشت شدند. شاید توجه نمی‌شد که اینجانب از همان ابتدا از حق شخصی خود گذشته بودم، اما مسئله انتخابات مسئله شخصی من نبود و نیست. من نمی‌توانم بر سر حقوق و آرای پایمال شده مردم معامله یا مصالحه کنم. مسئله جمهوریت و حتی اسلامیت نظام ماست. اگر در این نقطه ایستادگی نکنیم، دیگر تضمینی نداریم که در آینده با حوادث تلخی نظیر آنچه در انتخابات کنونی گذشت روبرو نباشیم.

گروهی از نخبگان بر سر آنند که گرد هم آیند و با تشکیل جمعیتی قانونی صیانت از حقوق و آرای پایمال شده مردم در انتخابات گذشته را از طریق انتشار مدارک و اسناد تقلب‌ها و تخلف‌های انجام گرفته و نیز رجوع به محاکم قضایی پیگیری کنند و نتایج آن را مستمرا به اطلاع عموم مردم برسانند. اینجانب نیز به این جمع می‌پیوندم. این گروه اجرای اصول معطل مانده قانون اساسی را در دستور کار خود خواهد داشت و علاوه بر آن در این مرحله مطالبات زیر را دنبال خواهد کرد:

- توقف برخوردهای امنیتی، فوق امنیتی و نظامی با مسائل انتخاباتی و بازگشت کشور به فضای طبیعی سیاسی
- اصلاح قانون انتخابات به نحوی که امکان تکرار تقلبات گسترده را از بین ببرد و بی‌طرفی نهادهای مجری و ناظر را تضمین کند

- رعایت اصل ۲۷ قانون اساسی در مورد آزادی تجمعات

- آزادی مطبوعات و رفع توقیف از آنها

- فعالیت مجدد سایت‌های خبری مستقل

- ممنوعیت مداخلات غیرقانونی دولت در فضای ارتباطی، نظیر اینترنت، پیام‌های کوتاه، و جلوگیری از قطع ارتباطات تلفنی و شنود مکالمات مردم و هر گونه تجسس دیگر

- توقف برخوردهای یک‌جانبه، افتراء، دروغ‌پردازی و اهانت در رسانه رسمی کشور

- برخورداری از کانال‌های مستقل تلویزیونی در خارج و داخل کشور

- صدور مجوز برای تشکیل جمعیت‌های سیاسی، فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی

- آزادی همه دستگیرشدگان سیاسی، ابطال پرونده‌سازی‌های جعلی امنیتی و دخالت ندادن پرونده‌های جاری در برخورداری آنها از حقوق اجتماعی

در انتها به همه مردم شریف کشورمان، چه آنها که به اینجانب رای دادند و چه آنهايي که به اینجانب رای ندادند، به ویژه کسانی که در حوادث ناگوار هفته‌های اخیر صدمه دیدند درود می‌فرستم. همچنین مقام شهیدانی را که به جرم حق‌خواهی و آزادی‌طلبی در خون خود غلطیدند ارج می‌نهم و از خداوند بزرگ برای خانواده‌های عزیز آنان طلب صبر و اجر دارم.

میر حسین موسوی

۱۰ تیر ۱۳۸۸

بیانیه شماره ۱۰

درباره دادگاه

بسم الله الرحمن الرحيم

می‌گویید فرزندان انقلاب در دادگاهی که دیروز تشکیل شده بود به ارتباط با بیگانه و برنامه‌ریزی برای ساقط کردن نظام جمهوری اسلامی اعتراف کرده‌اند. اینجانب در سخنان آنان دقیق شدم و در حقیقت آن چنین چیزی نیافتم، بلکه شنیدم که با ناله‌ای عمیق از سرگذشت دردناک خود در این پنجاه روز می‌گفتند؛ انسان‌هایی له شده که ممکن بود به هر چیز دیگری هم که به آن الزام شود اقرار کنند به راستی چه چیز دیگری جز داستان رنج‌هایی که کشیده‌اند ممکن است بگویند. می‌گفتند محسن روح‌الامینی حق داشت که شهید شد. می‌گفتند که اگر ۵۰ روز ایستادگی نکرده بودیم این نمایش هفته‌ها پیش برگزار می‌شد. می‌گفتند هرچه را که به آنان می‌گفتند تا گفته باشند که اینها حرف‌های ما نیست. دندان شکنجه‌گران و اعتراف‌گیران دیگر به استخوان مردم رسیده است تا جایی که اینک از میان کسانی قربانی می‌گیرند که خدمات بزرگ به کشور و نظام در کارنامه دارند و به تهدید دیگری سرگردمند که در نشو و نما این نهضت و تاسیس نظام برخاسته از آن برجسته‌ترین نقش‌ها را بر عهده داشته‌اند. آیا کسانی را که آرزوی شهادت در راه نورانی انقلاب اسلامی داشته‌اند به چیزی کمتر از آن تهدید می‌کنید؟ یا پس از به مسلخ بردن جمهوریت نظام، اسلامیت و آبروی آن را هم با این بی‌آبرویی‌ها هدف گرفته‌اید؟ تنها داوری قطعی وجدان بشری از مشاهده دادگاه‌هایی اینچنین فرمایشی سقوط اخلاقی و بی‌اعتباری صحنه‌گردانان آن است. صحنه‌هایی که دیدیم و دیدید جز تدارکی ناشیانه برای شروع به کار دولت دهم نیست. از دادگاهی که همه چیزش تقلبی است انتظار دارند عدم وقوع تقلب در انتخابات را اثبات کند. اگر شما اهل تقلب نیستید آن را در رعایت ظواهر اولیه یک دادرسی قضایی به نمایش بگذارید. با دادخواستی سبکف با طرح مطالبی بی‌ربط، با استناد به کتاب‌هایی که به خروار خمیر می‌شوند، با تکیه بر گزارش خبرنگارانی که نامشان را هم کسی نشنیده است و با استناد به اعتراف‌هایی که رنگ شکنجه‌های قرون وسطایی از آن هویدا است انتظار دارند ملت را به چه چیز قانع کنند؟ آیا نخوانده‌اند که پیامبر اکرم (ص) فرمود برای کسی که بعد از شکنجه اقرار کند حدی نیست یا کسی که در زندان یا قید و بند باشد و او را تهدید کرده باشند اقراری برای او نیست (الغدیر جلد ششم).

مردم ما با فرزندان خود که دیشب پس از ۵۰ روز بی‌خبری چهره‌شان را دیدند احساس همدردی می‌کنند. برادران ما! غمگین نباشید. بدانید که مردم وضعیت شما را درک می‌کنند و می‌دانند که حفظ جان شما واجب‌تر از هر چیز دیگر است. زود خواهد بود که ملت محاکمه مرتکبین این فجایع را شاهد باشد و بازجویان و شکنجه‌گرانی که این‌گونه با جان و آبروی او بازی می‌کنند بشناسد.

وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِظُلْمِهِمْ مَا تَرَكَ عَلَيْهَا مِنْ دَابَّةٍ وَلَكِنْ يُؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى فَإِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ لَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ

و اگر خداوند مردم را به [سزای] ستمشان مؤاخذه می‌کرد جنبنده‌ای بر روی زمین باقی نمی‌گذاشت لیکن [کیفر] آنان را تا وقتی معین بازپس می‌اندازد و چون اجلشان فرا رسد ساعتی آن را پس و پیش نمی‌توانند افکنند

میرحسین موسوی

۱۱ مرداد ۸۸

بیانیه شماره ۱۱

اعلام راه سبز امید

بسم الله الرحمن الرحيم

مردم شریف، آزاده و آگاه ایران!

نزدیک به سه ماه پیش از این زمانی که شما در انتخابات دهمین دوره ریاست جمهوری شرکت کردید، با این باور به پای صندوق‌های رأی رفتید که با تأکیده‌های مکرر مسئولان و تلاش نهادهای مدنی، از آرای تان در برابر مقاصد قدرت‌طلبانه گروهی اندک پاسداری خواهد شد. اما تخلف‌ها و تقلب‌های سازمان‌یافته و حوادث تلخی که متعاقب آن صورت گرفت، از رویدادی که بنا بود سرمایه‌ای برای ملت ما فراهم آورد تاسفی بزرگ باقی گذاشت.

مشکلی که می‌توانست در فرآیندی منصفانه و بی‌طرفانه مهار شود با بی‌تدبیری مسئولان امر، با یورش تبلیغاتی رسانه‌های دولتی و حمله نیروهای امنیتی رسمی و غیررسمی به تجمعات آرام و مسالمت‌آمیز مردم، به بروز انشقاق، ابهام و اختلاف عمیق و گسترده اجتماعی منجر شد، وضعیتی که پیامد بلافصل آن جز گسسته شدن رشته‌های اعتماد میان مردم و حکومت نیست.

جمع‌کنش از دلسوزان حوزه‌های اجتماعی، فرهنگی و سیاسی کشور و نیز مراجع عظام تقلید و نیروهای آگاه حوزه‌های علمیه نسبت به افسانه‌پردازی‌های رسانه‌های دولتی و حوادثی چون برگزاری دادگاه‌های نمایشی فاقد پشتوانه حقوقی و شرعی، برملا شدن فهرست بلند قربانیان، برخورد‌های غیرانسانی با بازداشت‌شدگان و افشای وجود بازداشتگاه‌های غیرقانونی واکنش نشان داده و خواستار رسیدگی به آنها هستند، بلکه همه دل‌بستگان به نظام جمهوری اسلامی، این دستاورد مبارزات یک صد ساله مردم و تبلور مطالبات اساسی آنان برای دستیابی به آزادی، استقلال، عدالت و پیشرفت در سایه دینداری، اینک نگرانند.

حفظ تمامیت ارضی و استقلال ملی و صیانت از کیان کشور در مقابل مطامع بیگانگان و دفاع از اصل نظام جمهوری اسلامی در روند شتاب‌زده حوادثی که پی‌در پی رخ می‌دهند چاره‌جویی برای خروج از شرایط موجود را بیش از پیش ضروری ساخته است، هرچند همه به خوبی آگاهیم که در درون دستگاه‌های حکومتی و شبه‌حکومتی افرادی وجود دارند که تنها راه ادامه حضور خود در قدرت را التهاب‌آفرینی و بحران‌زایی‌های پیاپی و طفره رفتن از حل مشکلات و نابسامانی‌هایی می‌دانند که خود مسبب آنها بوده‌اند.

آنها همچنان به دنبال پوشاندن و پنهان کردن بحران‌های موجود با بحران‌های بزرگ‌تر و توسعه رفتارهای نابخردانه خود به مرزهای خطرناک‌ترند، تا جایی که پس از ایجاد این همه پیچیدگی در فضای کشور اینک بی‌توجه به عواقب سنگین رفتارهای خود با بهانه جویی‌های واهی زمزمه‌هایی خطرناک از جمله زمزمه تسویه‌های وسیع از دانشگاهیان آزاده و متعهد را سر می‌دهند.

از این روست که اتخاذ رویکردی اجتماعی (و نه صرفاً حکومتی) برای حل مسئله به ضرورتی اجتناب‌ناپذیر تبدیل شده است، ضرورتی که لازمه آن، بهره‌گیری از ظرفیت‌های مردمی نظام جمهوری اسلامی است. اساس چنین رویکرد متفاوتی، پذیرش واقعیت تعدد و تنوع باورها و نگرش‌های موجود در خانواده بزرگ، باستانی و خداجوی ایران زمین است.

این راه و رسم پیامبران الهی و جانشینان آنان بوده و نشان از سنتی الهی دارد که مقام و کارکرد هدایت‌نشان دادن راه است و وظیفه داعیان دین به فراهم ساختن بستر مناسب برای رشد و شکوفایی توانمندی‌های انسان جهت تعالی و تکامل محدود می‌شود. تاریخ به روشنی نشان می‌دهد که هر گاه حکومت‌ها خواسته‌اند به سوی محو تعدد و تنوع موجود در جوامع بشری دست دراز کنند، چاره‌ای جز متوسل شدن به چهره‌های ظاهراً گوناگون اما در جوهر یکسان استبداد نداشته‌اند، راه حل‌هایی که نتیجه آن نه یکدست شدن افراد جامعه، بلکه بروز نفاق و دوچهرگی در زندگی مردم خواهد بود و بس. اتخاذ چنین رویه‌ای نه ممکن است و نه براساس آنچه آموزه‌های قرآنی به ما یاد می‌دهد مطلوب است.

پس از حوادثی که در این مدت کوتاه بر جامعه ما گذشت کیست که نداند وضعیتی که ایران امروز در آن قرار دارد حاصل استیلای چنین طرز تفکر اشتباهی بر تصمیم‌گیری‌های کلان کشور است. دستیابی به این وجدان عمومی دستاورد بزرگی است که گاهی قرن‌های متمادی از عمر ملت‌ها و تمدن‌ها صرف تحصیل آن می‌شود و چه هزینه‌های گزافی که در این راه نمی‌پردازند. اما مردم ما این موهبت بزرگ را با هزینه‌هایی بسیار اندک و ظرف مدتی کوتاه به دست آوردند.

مردم ما اینک با پوست و گوشت و استخوان خود دریافته‌اند که تنها راه همزیستی مسالمت‌آمیز سلیقه‌ها و گرایش‌ها، و اقشار، اقوام، مذاهب و ادیان گوناگونی که در این سرزمین پهناور زندگی می‌کنند اذعان به وجود تنوع و تعدد شیوه‌های زندگی و اجتماع بر کانون آن هویت دیرینه‌ای است که آنان را به یکدیگر پیوند می‌زند، اگرچه فهم‌های ضعیف و باژگونه از دین هضم نکنند که این اذعان نه بدان معناست که اسلام ناب دین حق و آئین خاتم و صراط مستقیم نیست، بلکه یعنی اجباری در دین وجود ندارد، به درستی که راه از بیراهه بیان شده است. لا اکره فی الدین قد تبین الرشد من الغی.

از اینروست که علیرغم تمامی حوادث تاسف‌بار و مرارت‌خیز این ایام، مردم ما اینک به نتایجی بسیار ارزشمندتر و ماندگارتر از انتخاب یک فرد دست یافته‌اند و این آن چیزی است که آنها را نسبت به اقدامشان برای شرکت در رویداد انتخابات و هزینه‌هایی که در قبل و بعد از آن متحمل شده‌اند دلگرم می‌کند.

در ماه‌هایی که گذشت نیرویی عظیم از ملت ما آزاد شد، نیرویی که باید به کارآمدترین شیوه برای سعادت بلندمدت او به خدمت گرفته شود. مردم ما از آنچه می‌خواهند آگاهند. آنان تصویر شکوهمند اراده خود را در آینه آنچه که سپری شد مشاهده کرده‌اند و می‌دانند که سرمایه و توان تحقق بخشیدن به خواست‌های خود را دارند و در این میدان انبوه نخبگان و زیدگان دوشادوش آنان ایستاده‌اند. لذاست که اینک همه ما از یکدیگر می‌پرسیم چه باید کرد؟ این سوالی از سر نامیدی و یا بلا تکلیفی نیست، بلکه می‌پرسیم با این سرمایه عظیم، با این امید تجدید حیات یافته و با این توانمندی‌های فراهم شده چه باید کرد؟

به راستی چه باید کرد؟ در پاسخ به این پرسش نخستین قدم آن است که بدانیم چه باید بخواهیم تا بهترین و بیشترین را خواسته باشیم. اگر در یافتن پاسخ این سوال خطا کنیم قطعاً همه یا بخشی از این سرمایه فراهم آمده را از دست داده ایم. بلکه حساسیت این انتخاب بسیار بیشتر از این است. نیروی عظیمی که ملت ما فراهم آورده توان آن را دارد که کشور را به سکویی بلند برای جهش به سوی پیشرفت‌های مادی و معنوی ارزشمند ارتقا دهد و یا در یک آنارشی درازمدت فرو برد. این که نتیجه حرکت ما چه خواهد بود تماماً به انتخاب درست ما در این مرحله بستگی دارد.

برخلاف آنچه دستگاه‌های تبلیغاتی دولتی سعی در القای آن دارند، این ما هستیم که بازگشت اعتماد و آرامش به فضای جامعه را خواهیم و این ما هستیم که از هر اقدام تندروانه و خشن امتناع می‌کنیم. ما خواسته‌هایی بسیار روشن و منطقی داریم. ما حفظ جمهوری اسلامی را می‌خواهیم، و تقویت وحدت ملی، و احیای هویت اخلاقی نظام و بازسازی اعتماد عمومی به عنوان اصلی‌ترین مولفه قدرت ساختار سیاسی کشور جز با پذیرش حق حاکمیت مردم و کسب رضایت نهایی آنان از نتایج اقدامات حکومت، و شفافیت در تمامی اقدامات از طریق اطلاع‌رسانی مستمر ممکن نیست. در نهضت سبزی که آغاز شده است ما امر غیرمتعارف و نابهنگامی نمی‌خواهیم. آنچه ما می‌خواهیم استیفای حقوق از دست رفته ملت است.

استیفای کدام حقوق؟ در درجه نخست حقوقی که قانون اساسی برای مردم در نظر گرفته است و مطالبه برای اجرای بی‌کم و کاست و بدون تنازل آن. آری! در قانون اساسی برای اداره برخی از شئون کشور راهکارهایی ارائه شده است که شاید زمانی پاسخگوی مقتضیات جامعه و جهان ما نباشد. اما در بخش‌هایی دیگر از همین قانون راه روشن اصلاح آنها پیش‌بینی شده است. در میثاق ملی ما مشروعیت همه ارکان حکومت متکی به رأی و اعتماد مردم است، تا جایی که اگر دقیق ملاحظه شود خواهیم دید حتی نهاد نظارت‌ناپذیری چون شورای نگهبان از هیمنه نگاه مردم به دور نیست.

آری! در قانون اساسی وظایفی سنگین، از جمله وظیفه نظارت بر انتخابات بر عهده شورای نگهبان قرار گرفته است؛ انسان‌های غیرمعصومی که ممکن است در دام خطا و گناه بیفتند و دچار وسوسه قدرت شوند. اما در همین قانون به صراحت اعلام می‌شود که برگزاری اجتماعات از سوی مردم آزاد است. اگر تنها همین اصل از میثاق ملی ما به درستی اجرا شود حتم داشته باشید که هیچ یک از ارکان حکومت هرگز امکان سوءاستفاده از موقعیت خود را پیدا نمی‌کند.

قانون اساسی ما پر از ظرفیت‌هایی است که هنوز به فعلیت نرسیده‌اند؛ مسئولان گاهی با این حقیقت به گونه‌ای برخورد می‌کنند که گویی به عنوان امری مستحب مخیرند همچنان استفاده‌های بیشتری از ذخائر قانون اساسی ببرند. نه! هرگز چنین نیست. آنها مکلفند که این ظرفیت‌ها، آن هم تمامی این ظرفیت‌ها را به فعلیت برسانند. قانون اساسی مجموعه‌ای یکپارچه است و نباید بر روی بخش‌هایی از آن که منافع اشخاص و یا گروه‌هایی خاص را تامین می‌کند به صورت اغراق‌آمیز تاکید شود و بخش‌هایی دیگر که حقوق مردم را دربر گرفته است معطل باقی بماند، یا ناقص به اجرا درآید.

پس از سی سال ما هنوز با اصولی از این میثاق ملی روبرو هستیم که سخن گفتن از اجرایشان دست‌اندرکاران را به خشم می‌آورد، به صورتی که گویی گوینده با جمهوری اسلامی مخالفت کرده است. تأمین آزادی‌های سیاسی و اجتماعی، رفع تبعیض، امنیت قضایی و برابری در مقابل قانون، تفکیک‌ناپذیری آزادی، استقلال و تمامیت ارضی کشور از یکدیگر، مصونیت حیثیت، جان و مال اشخاص، ممنوعیت تفتیش عقاید، آزادی مطبوعات، ممنوعیت بازرسی نامه‌ها، استراق سمع و هر گونه تجسس، آزادی احزاب و جمعیت‌ها، آزادی برگزاری اجتماعات، تمرکز دریافت‌های دولتی در خزانه‌داری کل، تعریف جرم سیاسی و رسیدگی به آن با حضور هیئت منصفه، آزادی بیان و نشر افکار در صدا و سیما و بی‌طرفی آن و ... هر یک اصولی روشن از قانون اساسی ما را به خود اختصاص داده‌اند؛ اصولی که به راحتی و صراحت نقض می‌شوند و یا به صورتی ناقص و براساس تفسیرهای مخالف با روح این میثاق ملی به اجرا درمی‌آیند، تا جایی که در اجرای اصل ساده و روشنی چون آزادی تدریس زبان‌های قومی و محلی به صرف سلیقه و پسند شخصی مانع ایجاد می‌شود.

مشابه همین برخورد گزینشی با آرمان‌های انقلاب اسلامی نیز صورت گرفته است. ما خواستار احیای آن بخش فراموش شده از اهدافی هستیم که این نهضت عظیم به امید تحقق آنها آغاز شد. چه شعارهای بزرگی از انقلاب که اینک دم زدن از آنها روی کسانی را ترش می‌کند، تا جایی که گویی اینها شعارهای ضدانقلاب بوده‌اند. نمونه‌ای از آنها آزادی است؛ آزادی عقیده، آزادی بیان، آزادی پس از بیان، آزادی انتخاب کردن و انتخاب شدن، آزادی به تمامی آن معنای جلیلی که مردم ما در بهمن ۵۷ تأمین آن را یکی از مهمترین اهداف خود می‌دانستند، به صورتی که پیروزی انقلاب را بهار آزادی نامیدند. این آزادی به مفهوم آزادی سیاسی و حق انتقاد بی‌هراس از حاکمان بوده است. و مظلوم‌تر از انقلاب اسلامی، جمهوری اسلامی و قانون اساسی، خود اسلام است؛ دینی که بسیار از آن نام می‌برند و اندک به آن عمل می‌شود. چه بسیار که دین را سرنده می‌کنند، هر چه از آن که منافعشان ایجاب نکند به فراموشی می‌سپارند و سلیقه‌ها و مصلحت‌های خود را متن اسلام می‌نامند، تا جایی که دروغ به مشخصه‌ای غیرقابل تفکیک از صدا و سیما تبدیل شود و زشت‌ترین بداخلاقی‌ها نشانه تعهد به دین پیامبری تلقی گردد که برای تکمیل بزرگواری‌های اخلاقی مبعوث شده است؛ شکنجه زندانیان و کشتن آنان، و اعمالی که قلم از ذکرشان شرم می‌کند.

اگر برای حکمرانی مبتنی بر دین تنها یک رسالت وجود داشته باشد آن این است که زمینه را برای زندگی توأم با ایمان آماده‌تر کند. پس چرا فاصله جامعه ما با زندگی ایمانی روزبه‌روز بیشتر می‌شود؟ این فاصله میراث انقلاب نیست. در تابستان گرم ۵۸، چه بسیار بودند کسانی که برای نخستین بار رمضان را روزه گرفتند و از این تجربه خود لذت بردند؛ میراث انقلاب ما این بود. میراث انقلاب ما معنویتی بود که در دوران دفاع مقدس جامعه را فرا گرفت. میراث انقلاب ما پرورش روح‌های بزرگ و اخلاص‌های مثال‌زدنی بود. انقلاب ما نشان داد می‌تواند نورانیتی را که جامعه تشنه آن است تأمین کند. آخر یک بار هم که شده میراثی را که از امام خود تحویل گرفتیم با ایران امروز مقایسه کنیم؛ جامعه‌ای سودازده که در آن تحجر دولت‌سازی می‌کند؛ جامعه‌ای تقلب‌زده، دروغ‌زده.

برخورد گزینشی با پیام دین و آن را مناسب سلیقه و منافع خود درآوردن، خرافه و تاجر را به دامن آن بستن، پول و زور را جایگزین حکمت و موعظه حسنه کردن و بخش‌هایی از روحانیت، این شجره هزار ساله را دولتی ساختن بیش از این هم نباید نتیجه بدهد. زمانی که امام ما از اسلام ناب محمدی (ص) نام می‌برد و آن را در مقابل اسلام تاجرگرا و اسلام آمریکایی قرار می‌داد چنین روزهایی را می‌دید. این پوستین وارونه اسمش اسلام هست، اما رسمش اسلام نیست. ما خواستار بازگشت به اسلام ناب محمدی (ص)، این دین غریب هستیم. و خداونده وعده داده است که ما را به راه‌های رسیدن به این تحفه آسمانی هدایت کند. والذین جاهدوا فینا لنهیدینهم سبلنا. و کسانی که در راه ما کوشش کنند به تحقیق آنان را به راه هایمان هدایت می‌کنیم.

آیا در این چند ماهه ندیدید که او چگونه به این وعده عمل کرد؟ پروردگار ما ایمان‌هایمان را ضایع نکرد و نخواهد کرد، زیرا او به خلاف مدعیان، نسبت به مردم دلسوز و مهربان است. و ما کان الله لیضیع ایمانکم ان الله بالناس لرؤوف رحیم. کام ملت از آنچه که گذشت تلخ است، اما کیست که دستاوردهای حاصل شده در عین این تلخکامی‌ها را ناچیز بشمارد؟ ما با پوست و خون خود عظمت آنچه در این ایام کوتاه حاصل شده است را درک می‌کنیم. ما چه کردیم که به این دستاوردها رسیدیم.

حقیقت آن است که جز ایمان به وعده الهی عملی متناسب با این همه پیشرفت نداشته‌ایم. به حوادث این ایام بنگرید و در هر کدامشان راه‌های خدا را که یکی پس از دیگری پیش پای ما گشوده شدند ملاحظه کنید. آنها را هم که ببندند دادار از وفا به وعده‌ای که داده است عاجز نمی‌شود و راه‌هایی دیگر پیش پای کسانی که برای او می‌کوشند می‌گشاید؛ راه‌هایی امن، راه‌هایی هموار، راه‌هایی مستقیم که بدون تردید ما را به مقصد می‌رسانند. چرا به خداوند توکل نکنیم حال آن که راه‌هایمان را به ما نشان داده است؟ و ما لنا الا نتوکل علی الله و قد هدانا سبلنا. با دسترسی به چنین راه‌هایی ما نیاز به تخطی از قانون، پشیمانی از مسالمت، توسل به تخریب یا وارد شدن به کوره راه دیگری نداریم.

و در آن سو نگاه کنیم که مخالفان مردم با قدم گذاشتن در بی‌راهه‌ها چگونه رو به نشیب می‌روند. فرزندان انقلاب را به زندان انداختند تا اوهام خویش را ارضا کنند. آنها چه نتیجه‌ای برای این کار خود توقع داشتند؟ بدن رنجور قربانی ترور را به بند کشیدند و ضارب او را آزاد و متمتع قرار دادند. آنها انتظار داشتند از این کار جز ریختن آبروی خود چه سودی ببرند؟ در سراسیمی کوره‌راهی که درون آن افتاده بودند خردشان جا ماند و عنان‌شان در دست افراط‌گرانی قرار گرفت که نیمه‌های شب به خوابگاه دانشجویان غریب و مظلوم حمله می‌کنند و رایج‌ترین کلمات در فرهنگ لغاتشان دشنام‌های رکیک است.

رهروان راه‌های خدا به امیدی که از وعده او داشتند رسیدند؛ آیا مسافران بیراهه نیز به آن چیزی که باید انتظارش را می‌کشیدند نرسیده‌اند؟ ملاحظه تقیه و تملق این و آن و شنیدن بوی حرص و بخل و آز از دهان تمجیدگران، برخورداری از حمایت خطیبی که از منبر مقدس نمازجمعه به خشونت تشویق و به اعتراف‌گیری مباحثات می‌کند؛ ترس، ترس از تنهایی، ترس از آینده، ترس از عاقبت، ترسی که با ترساندن دیگران پنهانش می‌کنند. مردم فداکار ایران! پیمانی است بر ذمه فرزندان انقلاب اسلامی که در بازگرداندن آن به اصل نخستین‌اش از بذل هیچ کوششی کوتاهی نکنند، و عهدی است بر عهده همراهان و یاران شما که در راه مبارزه با متقلبان و دروغگویان به سرمایه اجتماعی و اعتمادی که ایجاد شده است، خیانت ننمایند. در عین حال تکلیفی است بر همه ما که اگر مصلحت کشور و مردم را در امری دیدیم از ملامت نترسیم و از شجاعت دریغ نوزیم.

بنا بر چنین تعهداتی اینجانب برای رسیدن به آرمان‌هایی که پیش روی خویش داریم به جز ادامه راه سبزی که در این چند ماهه دنبال کرده‌اید پیشنهاد نمی‌کنم؛ راه سبز امید. راهی که از پیش از انتخابات آغاز کردید و همچنان با عزم‌های استوار در آن گام می‌زنید. راهی که با دعا و ندا و تکبیر، با گردهمایی‌های بزرگ و کوچک، با کوشش‌ها و جوشش‌ها و گفتگوها و پرس و جوهای خود همچنان در آن قرار دارید.

ما برای اشاره به جنبشی که آغاز کرده ایم از عنوان «راه» استفاده می‌کنیم تا توفیق‌هایی که در هر مرحله به دست می‌آوریم پایان کار ندانیم و همواره نگاه به کمالی برتر بدوزیم. علاوه بر آن ما در این مسیر چشم به جاده‌هایی داریم

که هدایت الهی پیش‌پایمان قرار می‌دهد. ما می‌اندیشیم و تدبیر می‌کنیم، اما ایمان داریم که در عمل، تنها راه‌هایی که او برایمان می‌گشاید از خود کارسازی نشان می‌دهند. ما در راهی که خداوند پیش رویمان قرار داده است از نماد «سبز» استفاده کرده‌ایم تا پرچم دل‌بستگی نسبت به اسلامی باشد که اهل بیت پیامبر(ع) آموزگاران آن بوده‌اند؛ اهل بیت خرد، اهل بیت محبت، اهل بیت نورانیت و ما «امید» را سرمایه خود قرار داده‌ایم تا حاکی از هویت ایرانی‌مان باشد؛ امیدی که این ملت را از گردنه‌های سخت تاریخ عبور داده و حیات او را در تلخ‌ترین روزهای این سرزمین تداوم بخشیده است؛ راه سبز امید.

چندی پیش، زمانی که از این نام برای بیان ویژگی‌های حرکت شما استفاده کردم تصور برخی بر آن قرار گرفت که حزب یا جبهه‌ای جدید در حال تشکیل است، حال آن که این راه به هیچ وجه مشابهی و یا جایگزینی برای سامان‌های سیاسی رسمی نیست و نیاز به آنها را منتفی نمی‌کند، بلکه حرکتی اجتماعی و دامنه دار برای ترمیم و ایجاد برخی از بنیادین‌ترین زیرساخت‌های سیاسی است که همه شئون کشور را تحت تاثیر قرار خواهد داد و از جمله تشکل‌ها و احزاب برای فعالیت ثمربخش بدانها احتیاج مبرم دارند.

قطعا جامعه ما برای محقق کردن فضای باثبات سیاسی به احزاب صالح و قدرتمند نیازمند است و چه بسا زمانی که زمینه برای فعالیت موثر و مفید سامان‌های سیاسی فراهم شود اینجانب و برخی از همفکران شما نیز کوشش‌های خود را در چارچوب تشکلی متعارف از این نوع قرار دهیم. اما راه سبز امید تشکلی از این نوع نیست. تحزب اساسا به معنای آن است که گروهی از همفکران در سازمانی مشخص و دارای سلسله‌مراتب شناخته شده گردهم بیایند. همچنین در یک حزب تأکید بر بیشترین همفکری و وحدت حداکثری در عقاید است، حال آن که راه ما به عنوان مسیری که تجدید و تقویت هویت ملی را هدف گرفته، بر وحدت حول حداقل نکات مشترک تکیه می‌کند؛ مجموعه‌ای پیام‌محور و متشکل از تمامی سازوکارهای مدنی کوچک و بزرگ که در مسیر خود هدفی مشترک را انتخاب کرده‌اند.

صورت‌ظاهری اقداماتی که برای تداوم و تقویت حرکت کنونی مردم انتخاب می‌شود در حکم لباسی است که بر قامت آن می‌دوزیم، و فاخرترین لباس‌ها تنها در صورتی برآزنده خواهد بود که به فراخور واقعیت برده شود. واقعیت موجود در کشور ما نسبت به آنچه که در گذشته بود تغییرات شگرفی کرده است. آنچه اینک در جامعه ما نقش‌آفرینی می‌کند شبکه اجتماعی خودجوش و توانمندی است که در میان بخش وسیعی از مردم شکل گرفته و نسبت به پایمال شدن حقوق خود معترض است. این شبکه دارای ویژگی‌های منحصر به فردی است که به هنگام تصمیم‌گیری در مورد راه‌حل‌ها و اقدامات آتی، باید به آنها توجه کرد. آنچه اینجانب در پاسخ به سوال چه باید کرد پیشنهاد می‌کنم تقویت و تحکیم این شبکه اجتماعی است.

تجربه چندین دهه از تاریخ ایران که ما از نزدیک شاهد آن بوده‌ایم نشان می‌دهد حرکات جمعی مردم ما تنها در دوران باروری، حیات و سرزندگی این هسته‌ها به نتیجه می‌رسند. آن چیزی که از آن به عنوان جامعه‌ای زنده و فعال نام می‌بریم، جامعه‌ای که به صورت موثر، آگاهانه و خلاق نسبت به حوادث واکنش نشان می‌دهد و امکان استبداد و تخطی ساختارهای قدرت از خواست خود را از میان می‌برد ترکیبی تشکیل یافته از چنین شبکه قدرتمندی است. وظیفه‌ای که امروز بر عهده همه ما قرار دارد و به صورتی فطری از جمع‌های کوچک و بزرگ و حتی احزاب و تشکل‌های سیاسی ما سر می‌زند آن است که به صورت هسته‌های معین برای چنین شبکه‌ای عمل کنیم.

از مهمترین نقاط قوت این شبکه، شکل طبیعی اجزای آن است. این واحدها عبارت از گروه‌هایی کوچک اما بسیار متکثر از همفکرانی است که در قالب روابط سابقه‌دار دوستی یا خویشاوندی یا همکاری نسبت به هم آشنایی و اعتماد پیدا کرده‌اند، به صورتی که انحلال آنها امکان‌پذیر نیست، زیرا به معنای انحلال جامعه است. این واحدها همواره وجود دارند، اما به صرف وجود، شبکه اجتماعی موثری را شکل نمی‌دهند.

با این همه اولین قدم در راه‌حل پیشنهادی اینجانب آن است که ما ایرانیان، در هر کجای جهان که هستیم، باید این هسته‌های اجتماعی را در میان خود تقویت کنیم. باید خانه‌هایمان را رو در روی یکدیگر بسازیم؛ به تعبیر قرآن خانه‌های خود را قبله قرار دهیم، یعنی به این هسته‌های اجتماعی که واحدهای بنیادین جامعه ما هستند بپردازیم،

اهمیت آنها را بشناسیم و بیش از پیش به آنها رو کنیم تا قدرت‌های نهفته‌ای که دارند برای ما ظاهر شود. خانه‌های خود را قبله قرار دهیم؛ یعنی اگر تا پیش از این هر دو ماه یک بار همدیگر را ملاقات می‌کردیم اینک هفته‌ای دوبار گرد هم جمع شویم. قدرت شبکه‌های اجتماعی ما در این امر است.

گرد هم جمع شویم تا چه کنیم؟ این نخستین سوالی است که معمولاً در چنین شرایطی از یکدیگر می‌پرسیم. ما معمولاً تصور می‌کنیم آنچه در این گروه‌های آبی‌ها اهمیت دارد کاری است که در قالب آنها با کمک یکدیگر به انجام می‌رسانیم. البته این تصور درستی نیست، اما تصویری طبیعی است. از این روست که واحدهای اجتماعی اگر محوری برای فعالیت‌های ثمربخش قرار نگیرند به‌مانند درختانی که میوه‌هایشان چیده نشود بازدهی خود را از دست می‌دهند، لذا باید آنها را موضوع تلاش‌های اثرگذار اعتقادی، اجتماعی، سیاسی، علمی، فرهنگی، هنری، ورزشی، عام‌المنفعه و دیگر فعالیت‌های مدنی مشابه قرار داد تا در درازمدت و پس از عبور امواج حادثه و عاطفه همچنان به ایفای نقش تاریخ‌سازی که از آنها انتظار داریم بپردازند.

جمع‌های خویشاندودی، همسایگی، دوستی، جلسات قرآن، هیئات مذهبی، کانون‌های فرهنگی و ادبی، انجمن‌ها، احزاب، جمعیت‌ها، تشکل‌های صنفی، نهادهای حرفه‌ای، گروه‌هایی که با هم ورزش می‌کنند یا در رویدادهای هنری حاضر می‌شوند، حلقه همکلاسی‌ها، گروه فارغ‌التحصیلانی که هنوز دور هم جمع می‌شوند، همکارانی که با یکدیگر صمیمیت یافته‌اند، و . . . هر کدام از ما در چندین نمونه از این زیرمجموعه‌های کوچک عضویت داریم و این دست‌مایه اصلی گفتگو و ارتباط میان هسته‌های جامعه ماست. بلکه تجربیات اخیر نشان داد خرده‌رسانه‌هایی که از این روابط زاده می‌شوند می‌توانند سریعتر و موثرتر از هر رسانه عمومی دیگر عمل کنند، مشروط بر آن که ظرفیت‌های این شبکه از طریق توافق بر روی یک آرمان بزرگ به فعلیت برسد.

ما زمانی موفق به برقراری ارتباط موثر با یکدیگر خواهیم شد که در شعاری مشترک همصدا شویم؛ شعاری دقیق و عمیق که قادر به تأمین خواسته‌های ما باشد. بخش مهمی از توانمندی‌هایی که اینک در شبکه‌های اجتماعی ما ایجاد شده است مرهون آن است که شعار و آرمانی مشترک پیدا کرده ایم. تعادل طلائی ویژگی مهم این شعار و آرمان است، به صورتی که اگر بر آن بیفزاییم چه بسا کسانی که نتوانند یا نخواهند با آن همصدا شوند، و اگر از آن بکاهیم چه بسا قشرهایی که امیدهای خود را در آن نیابند. این بزرگترین سرمایه ماست که باید در پالایش و پاسداری از آن بیشترین دقت و همت را به کار بگیریم.

ما اگر صرفاً در یک انتخابات شرکت کرده بودیم برخورداری از حمایت اکثریت مردم برایمان کافی بود. اما در یک حرکت عظیم اجتماعی، اکثریت تنها زمانی به پیروزی می‌رسد که به اجماع نزدیک شود و آن گاه از مشروعیت غیرقابل‌مقاومت برخوردار خواهد شد که توجه خود را نسبت به دغدغه‌ها و حقوق کسانی که امروز یا فردا ممکن است متفاوت با او ببیندند و در اقلیت قرار گیرند به اثبات برساند.

نمی‌توان از جامعه‌ای که بخش قابل توجهی از آن دچار جبر نان و از تأمین نیازها اولیه خود ناتوان است انتظار مشارکت گسترده در فرآیند توسعه سیاسی را داشت. البته عکس این رابطه نیز صادق است و جامعه‌ای که از آزادی‌ها و آگاهی‌های اساسی محروم شود در تأمین معیشتی که لیاقت آن را دارد نیز درمی‌ماند و حتی در عهد درآمدهای افسانه‌ای، به پیشرفتی بیشتر از صدقه‌پروری و واگذار کردن اختیار بازار و اقتصاد ملی خود به بیگانگان نائل نمی‌شود.

ما بر این باوریم که آزادی زمانی دوام دارد که با عدالت توأم باشد. به همان اندازه که محدودیت‌های جاری برای آزادی بیان و امکان برگزاری اجتماعات نگران‌کننده است، وجود فقر، فساد و تبعیض در سطحی گسترده چشم‌انداز دسترسی به جامعه‌ای آرمانی مبتنی بر قانون اساسی را تیره می‌کند، به ویژه آن که در سیاست سال‌های اخیر دورنمای روشنی برای خروج از این وضعیت ملاحظه نمی‌شود، به صورتی که وارد آمدن صدمات اساسی به تولید ملی، تداوم فعالیت سودآور اقتصادی را به یک آرزو و یافتن شغل مناسب را به دغدغه اصلی جوانان و خانواده‌های آنان مبدل ساخته است.

راه‌های خدا متکثر است و برای دفع ظلم و استبداد و تحقق ایرانی پیشرفته، ما نباید به قدم گذاشتن در یکی از آنها یا همراهی با یکی از همفکران خود اکتفا کنیم. ما در پیوندهای خود به نظمی نیاز داریم تا اگر دست تطاول و ظلم فردی یا افرادی از همراهانمان را ربود و واحد یا واحدهایی از این شبکه اجتماعی گسترده را ویران کرد، لطمه‌ای به حیات و پویایی آن وارد نشود و با تکیه بر خرد جمعی، در هر مرحله‌ای از این مسیر بتوانیم اهداف پیشاروی خویش را شناسایی و با بلندترین گام‌ها به سوی آن حرکت کنیم.

همچنین اگر در جناحی که قدرت خود را در مخالفت با مردم و خواسته‌های به حق آنان توهم کرده است خواستی برای برون رفت از بحران وجود داشته باشد حداقل آنچه که در این مرحله می‌تواند به این هدف کمک کند اقدامات زیر است:

۱. تشکیل گروه حقیقت‌یاب و حکمیت مورد قبول همه ذینفعان در مورد انتخابات دهم ریاست جمهوری و رسیدگی به تخلفات و تقلب‌های انجام گرفته و اعمال مجازات برای خاطیان
۲. اصلاح قانون انتخابات به صورتی که شرایط برای برگزاری عادلانه و منصفانه انتخابات و اطمینان مردم از این امر فراهم شود.
۳. شناسایی و مجازات عاملان و آمران فجایی که در حوادث پس از انتخابات بر علیه مردم صورت گرفته است در تمامی نهادهای نظامی، انتظامی و رسانه‌ای
۴. رسیدگی به آسیب‌دیدگان حوادث پس از انتخابات و خانواده‌های جان‌باختگان، آزادی همه دست‌اندرکاران، فعالان سیاسی و نیروهای مردمی دستگیر شده، مختومه کردن پرونده‌ها، اعاده حیثیت از آنان و خاتمه یافتن تهدیدها و آزارهایی که همچنان برای واداشتن آنان به عدم تظلم و پیگیری حقوق شان صورت می‌گیرد.
۵. اعمال اصل ۱۶۸ قانون اساسی در خصوص تعریف جرم سیاسی و رسیدگی به جرایم سیاسی با حضور هیئت منصفه
۶. تضمین آزادی مطبوعات، تغییر رفتار جانبدارانه صدا و سیما، رفع محدودیتهای اعمال شده برای برخورداری احزاب، گروههای سیاسی و نگرشهای مختلف از ارائه دیدگاههای خود در رسانه‌ها، به ویژه صدا و سیما و اصلاح قانون رسانه ملی به صورتی که رسانه ملی نسبت به اعمال خلاف قانون خود پاسخگو قرار گیرد.
۷. به فعلیت درآمدن ظرفیت‌های ایجاد شده در قالب تفسیر اصل ۴۴ قانون اساسی برای ایجاد رسانه‌های شنیداری و دیداری خصوصی
۸. تضمین حق اساسی مردم در تشکیل اجتماعات و راهپیمایی‌ها با اعمال اصل ۲۷ قانون اساسی
۹. تصویب منع مداخله نظامیان در امور سیاسی و جلوگیری از دخالت نیروهای مسلح در فعالیتهای اقتصادی ما در راهی پر از نورانیت وارد شده‌ایم که از هم اینک سالخوردگان را جوان و جوانان را پخته کرده است. برای خود و شما در این مسیر از خداوند یاری می‌طلبم و امیدوارم با همکاری و همراهی همه دلسوزان نظام و انقلاب اهداف ملت در هر مرحله از این مسیر روشن و محقق شود.

میرحسین موسوی

۱۴ شهریور ۸۸

بیانیه شماره ۱۲

درباره بازداشت بهشتی و الویری

بسم الله الرحمن الرحيم

خبر دستگیری برادران عزیز آقایان دکتر سیدعلیرضا بهشتی و مهندس مرتضی الویری مسئولان کمیته پیگیری امور آسیب دیدگان حوادث ایام اخیر و سردار مقدم مسئول کمیته ایثارگران ستاد انتخاباتی اینجانب موجی از شگفتی و ابهام در دلبستگان به نظام اسلامی ایجاد کرده است.

آنان به بند کشیده شده‌اند در حالی که جرمی جز پیروی از راه انقلاب و دفاع از اجرای عدالت در مورد خون‌های به‌ناحق ریخته شده و کمک به خانواده بی‌گناهی که پس از انتخابات به زندان افتاده‌اند ندارند. آنان اینک در زندان به سر می‌برند در حالی که عاملان فجایع اخیر آزادند و مسئولان ادعا میکنند حتماً به جنایاتی که رخ داده است رسیدگی خواهند کرد. آیا با از بین بردن اسناد جنایت و در بند کردن کسانی که حقوق قربانیان را پیگیری می‌کردند این کار را انجام می‌دهید؟

المراء یحفظ فی ولده. حرمت انسان‌ها در فرزندانشان پاسداری می‌شود. مردم اینک از مدعیان پرچمداری انقلاب اسلامی می‌پرسند حرمت شهید مظلوم انقلاب آیت الله دکتر بهشتی را در خاندان او چگونه رعایت کرده‌اید؟ مردم ایران!

کاملاً پیداست که تلاش‌های شما برای بازگرداندن آرامش به جامعه قرار نیست با پاسخی خردمندانه روبرو شود. روزهایی خطیری در پیش‌رو قرار گرفته است. دستگیری کسانی چون دکتر بهشتی یک نشانه است که از حوادثی سهمگین‌تر خبر می‌دهد. اما باطل رفتنی است و آن چیزی که به مردم سود می‌رساند باقی می‌ماند. و اما ما ینفع الناس فی مکث فی الارض. آرامش و هوشیاری خود را حفظ کنید. سلسله حوادث جدیدی که آغاز شده است به مانند دیگر تحرکات کور این ایام برای مخالفان شما جز خسارت باقی نخواهد گذاشت. مراقب باشید که آن‌ها شما را تحریک نکنند و به هنگام نابود کردن خود به کاشانه و کشورتان لطمه نزنند. اینجانب به ویژه هتک حرمتی که از بهشتی مظلوم شده است را به فرزندان آن شهید و شاگردان و پیروان و دوستداران او و تمامی دلبستگان به انقلاب و اسلام تسلیت می‌گویم و از خداوند آرزومندم ضایعه‌ای که با این عمل در قلب مردم ما ایجاد شده است با جاودانه کردن آبروی این خاندان جبران شود.

میرحسین موسوی

۱۹ شهریور ۸۸

بیانیه شماره ۱۳

بسم الله الرحمن الرحيم

راهپیمایی روز قدس امسال در روند حوادث چند ماه گذشته بدون تردید یک نقطه عطف محسوب می‌شود. نتایج بسیار مبارک از آنچه در این مناسبت اتفاق افتاد انتظار می‌رود که مختص به یک سلیقه و یک گرایش نیست، بلکه فضلی عام و دستاوردی برای تمام کسانی است که در این سرزمین ریشه دارند، حتی اگر برخی از آنها به خاطر پیشداوری‌های نادرست اینک و امروز نتوانند این نعمت و رحمت را لمس کنند.

این برکت، میوه دوراندیشی‌های امام بود. او بارها به ما می‌گفت بنیان‌های درست را چنان بگذارید که پس از شما اگر خواستند هم نتوانند آنها را خراب کنند. شاید ما نتوانسته باشیم حق این رهنمود را به درستی ادا کنیم، ولی او خود در سیره‌اش این‌گونه عمل می‌کرد؛ تمامی ستون‌های جمهوری اسلامی را بر پایه‌هایی از اعتماد مردم برافراشت و علاوه بر آن در هر سال چندین سنت و میعاد برای حضور عملی آنان در صحنه قرار داد، تا کسی قادر نباشد این شالوده را دیگرگون کند.

روز قدس از جمله این میعادهاست. با چنین سنتی نمی‌توان مردم را از صحنه دور کرد. با چنین دعوتی نمی‌توان بدون تامین و ترویج عدل در داخل به وقوع ستم در دور دست معترض بود. آن گاه او این مناسبت را نه فقط مختص به فلسطین، که روز مستضعفین و اسلام نامید تا کمترین شائبه‌ای باقی نگذارد. اینک ارزش اهتمام آن پدر دلسوز برای پر کردن مستمر صحنه از حضورهای میلیونی مردم معلوم می‌شود.

سی سال پیش از این امام ما از مسلمانان جهان خواست با حفظ تعدد و تفاوت‌هایشان بر روی درد مشترکی که تمامی آنان را می‌آزرد همصدا شوند. چقدر این پیام با سخن امروز ما نزدیک است؛ اسلام نگفته است برای آن که وحدت پیدا کنیم باید مثل هم بیندیشیم. آن وحدتی که ما بدان دعوت شده‌ایم در عین قبول تفاوت‌هاست و قدس روزی است که مسلمانان باید با تحمل تنوع در دیدگاه‌های خود درمان دردهای مشترک‌شان را دنبال کنند. از این روست که اگر این مناسبت به یک پسند سیاسی تعلق یابد سال به سال شکوه خود را از دست می‌دهد؛ آثاری که برایش آرزو شده است باقی نمی‌گذارد و دیگر نمی‌تواند روز اسلام و روز مستضعفان باشد.

آرمان این روز آن است که رنگ‌های گوناگون را آمیخته با یکدیگر به صحنه بیاورد. روز قدس امسال ما این گونه نبود، اما برای چنین چیزی بود. اتفاقاً اینجانب آخرین جمعه از رمضان امسال را در میان کسانی حاضر شدم که جمعی از آنان با مشت‌های گره کرده به پیشوازم آمده بودند و برایم آرزوی مرگ داشتند. در مسیر پرهیاهویی که با یکدیگر همراه شده بودیم سیمایشان را مرور می‌کردم و می‌دیدم که آن چهره‌ها را دوست دارم. و می‌دیدم پیروزی ما آن چیزی نیست که در آن کسی شکست بخورد. همه باید با هم کامیاب شویم، اگرچه برخی مژده این کامیابی را دیرتر درک کنند.

از قضا آنها که از رخداد‌های قدس امسال احساس شکست می‌کردند بیشترین بهره را از آن بردند. آنها به واضح‌ترین شکل دریافته‌اند که سه ماه خشونت بی‌سابقه کمترین اثری در حضور مردم به جای نگذاشته، بلکه آن را فراگیرتر کرده است. اگر فرصت روز قدس نبود چه بسا تا چند ماه دیگر که میقات بهمن فرا برسد، آنان بی‌نتیجه و پرخلا بودن سیاست‌های خود را ملاقات نمی‌کردند و زمانی با هزینه‌های سنگین عملکرد خود روبرو می‌شدند که برای چاره کردن بسیار دیر بود.

خشونت چاره ساز نیست. ادخلوا فی السلم کافه؛ همگی در مسالمت وارد شوید. خشم مرکبی است که سوار خود را به زمین می‌زند. درمقابل رفتارهای زشت امنیتی و تحریک‌های مداوم تبلیغاتی مردم حق دارند عصبانی شوند، اگرچه این حقانیت تغییری در تبعات خشم آنان ایجاد نمی‌کند. ما به اندازه‌ای که از خود صبر و خرد نشان بدهیم از کوشش‌هایمان نتیجه می‌گیریم و اگر به سوی تندروی‌های بی‌دلیل بلغزیم چه بسا که حاصل یک هفته و یک ماه تلاش را در یک روز و یک صحنه جا بگذاریم. مردم ما از آن رو خود را شایسته رفتارهایی مناسب‌تر از سوی حاکمان می‌بینند که هوشیار و خردمندند، و خردمند کسی است که نه فقط میان خوب و بد، بلکه میان خوب و خوبتر و بد و بدتر تمیز بدهد.

خوبتر از نتایجی که در روز قدس به دست آوردیم هنوز وجود دارد، کما این که بدتر از وضعیتی که از آن رنج می‌بریم و بدان اعتراض می‌کنیم نیز هست. در پیش‌رو و در شرایط تاریخی ما تصویر روشنی از نتایج رفتارهای ساختارشکنانه نیست. همان‌گونه که در نامه فرستاده شده برای تمامی مراجع تقلید به عرض رسید افغانستان و عراق دو عبرت بزرگ در دو سوی سرزمین ما هستند که هرگز نباید آنها را از نظر دور کنیم. البته این عبرت‌ها ما را از استیفای حقوقمان منصرف نمی‌کنند، زیرا ما آن صبوری و دانایی را داریم که بدون پرداختن چنین هزینه‌های سنگینی سرنوشت خود را بهبود ببخشیم.

آن چیزی که می‌تواند این هدف بزرگ را محقق کند پایبندی به شعارهای زرینی است که انتخاب کرده‌ایم. هیچ کلمه‌ای که دوستی و برادری میان مردم را تحت تاثیر قرار دهد به بازسازی هویت و وحدت ملی ما نمی‌انجامد. ما اسلام رحمانی را درمان دردهای خود می‌دانیم و آن چیزی را که اینک به نام دین از سوی بخشی از حاکمیت معرفی می‌شود پوستینی وارونه می‌بینیم.

ما خواستار اجرای بدون تنازل قانون اساسی و بازگشت جمهوری اسلامی به اصالت اخلاقی نخستینش هستیم. ما جمهوری اسلامی نه یک کلمه کم نه یک کلمه زیاد را می‌خواهیم، و آنانی را ساختارشکن و هرج و مرج طلب می‌شناسیم که با بهانه و بی‌بهانه از موازین اسلامی عدول می‌کنند و بنا بر امیال شخصی به تعطیل اصول قانون اساسی دست می‌زنند.

فضای سیاسی امروز کشور آن چیزی نیست که سی سال پیش از این ایرانیان آرزویش را داشتند. مردم اینک از خود می‌پرسند چه چیز ما را از رسیدن به آرمان‌هایمان بازداشت و به شرایط فعلی رساند. این سوالی اساسی است که جا دارد درباره کوشش‌های امروز و فردای ما نیز پرسیده شود. ما چه باید بکنیم تا سی سال بعد از نو با همین پرسش روبرو نشویم؟

ما تنها در صورتی به این اطمینان می‌رسیم که دستاوردهای سیاسی - اجتماعی خود را به زندگی‌های روزمره‌مان متکی کنیم. در طول یک قرن گذشته مردم ما از این قبیل دستاوردها کم نداشته‌اند، اما همه آنها متکی به مبارزه بوده است؛ تا فضای جهاد و تلاش وجود داشت این دستاوردها زنده بود و همین که مردم خسته می‌شدند یا تصور می‌کردند باید به خانه‌هایشان بازگردند محصول از میان می‌رفت. مبارزه امری مقدس است، اما دائمی نیست. آنچه دائمی است زندگی است.

این درسی است که ما از رزمندگان خود در هشت سال دفاع مقدس آموختیم. در آن سال‌ها دو گروه در جبهه‌های جنگ حاضر می‌شدند؛ گروه نخست ایام جنگ را مبارزه کردند و سپس به نظرشان رسید وقت زندگی کردن رسیده است؛ وقت آن که پول روی پول بگذارند و برج روی برج بسازند. و گروه دوم که برای معنویتی سرشارتر به جبهه می‌رفتند. آنها برای ایثار کردن عازم جبهه نمی‌شدند؛ می‌رفتند تا از فضای نورانی آنجا بهره‌مند شوند.

شاید برای کسانی که آن فضا را تجربه نکرده‌اند هضم این کلمات آسان نباشد، اما واقعیت دارد. نه آن که ایثار نمی‌کردند؛ نامدارترین قهرمانان ما آنان بودند. اما درمقابل آن گوهرهایی که به دست می‌آوردند باور نداشتند که دارند از خودگذشتگی می‌کنند. آنها سال‌های جنگ را زندگی کردند و پس از آن مبارزه‌شان شروع شد؛ مبارزه‌ای آرام برای پاسداری از حیاتی، یا لاقط خاطره حیاتی که چشیده بودند. اگر آنها نبودند ما نمی‌توانستیم هشت سال با دستان خالی بایستیم.

در زمان انتخابات وقتی گروهی از آنان مرا مفتخر کردند و کمیته ایثارگران را به عنوان یکی از فعال‌ترین بخش‌های ستاد اینجانب شکل دادند احساس سربلندی می‌کردم و چون می‌گفتند به امید تجدید نورانیت ایام امام گردهم جمع شده‌اند بار خود را به مراتب سنگین‌تر می‌دیدم. بعید می‌دانم کسی در میان ملت ما باشد که به آنان مباحثات نکند. آنها درست در نقطه مشترک سبزی قرار دارند که همه ما را به یکدیگر پیوند داده است.

به تاسی از آنان ما نیز باید راه سبز امید را زندگی کنیم؛ در این صورت همان معجزه‌ای که آنان آفریدند در انتظار ما نیز هست. اهمیت روز قدس امسال در این بود که نشان داد حیات جدیدی که مردم انتخاب کرده‌اند امری گذرا و

موقتی نیست. اگر همه در خانه‌هایمان نشستیم بودیم و در عین حال این پیام با همین صراحت ابلاغ شده بود دستاورد ما هیچ کمتر نبود.

راه سبز را زندگی کردن یعنی هر روز و همزمان که در خانه‌هایمان و سرکارمان و در کوچه و خیابان و بر سر معیشت‌های روزمره خود هستیم این پیام با غیرقابل انکارترین ندا تکرار شود، آن گونه که مسلمان بودن و ایرانی بودن و این زمانی بودن ما تکرار می‌شود. وقتی که سخن از تقویت شبکه‌های اجتماعی و یا زندگی کردن راه سبز می‌شود بلافاصله می‌پرسند چگونه؟ همان‌گونه که هستید. سخن از آن نیست شبکه‌های اجتماعی که وجود ندارند را شکل دهیم و قدرتمند کنیم؛ سخن از آن است که قدرت مردم در شبکه‌های اجتماعی است که به صورت طبیعی و به هدایتی فطری درمیانشان شکل گرفته است. باید اهمیت آنها را درک کنیم.

روز قدس امسال نشان داد این شبکه همچون نوزادی که به راه افتاده باشد با سرعتی باورنکردنی در حال رشد است؛ به زودی سخن گفتن را هم آغاز می‌کند و به زودی بالغ می‌شود و همگان را به تحسین و احترام نسبت به خود و می‌دارد. آن وظیفه‌ای که بر عهده ما قرار دارد آن است که با تکثیر اندیشه‌هایی که در حوالی آن شکل می‌گیرد و با تذکر دائمی اهمیت این پدیده مبارک از آن پرستاری کنیم.

به همین ترتیب اگر گفته می‌شود راه سبز را باید زندگی کرد سخنی پیچیده و تازه‌ای و دعوت به امری ناشناخته نیست. بلکه توجه دادن به همان چیزی است که دارید تجربه می‌کنید، و این که حرکت امروز مردم ما به خلاف عهده‌های پیشین، آغاز نوعی از زندگی است. در همصدایی‌ها و پیوندها و چشم‌پوشی‌ها و یکرنگی‌ها و هوشمندی‌ها و سرزندگی‌هایی که ادامه این مسیر مستلزم آن است حظی وجود دارد که زندگی را سرشارتر می‌کند.

علاوه بر آن در دانایی ملت ما قدرتی هست که او را از تحمل بسیاری رنج‌ها بی‌نیاز می‌کند. مردم ما برای استیفای حقوق خود از پرداختن هزینه مضایقه ندارند، زیرا بهشت را به بها دهند و نه به بهانه. اما در عین حال اگر برای نتایجی که از حرکات اجتماعی خود به دست می‌آوریم دوام می‌خواهیم باید شجاعت و فراست را به هم بیامیزیم. اینک بر اثر سیاست خارجی غلط و ماجراجویانه دولتی که مردم ما بدان دچار شده‌اند کشور در آستانه بحران‌هایی قرار گرفته است که بیشترین خسارت آن را قشرهای محروم خواهند پرداخت. اگر با منطق مبارزه پیش می‌رفتیم شاید ساده‌انگارانه تصور می‌کردیم که این یک امتیاز برای راه سبز ماست، اما زمانی که می‌خواهیم مسیر سبز را زندگی کنیم چنین نیست.

اینجا کشور ماست و این زندگانی ماست و این ما هستیم که باید نسبت به چنین مشکلاتی نگران باشیم و حساسیت نشان دهیم. اقتصاددانان با اتکا به آمارهای رسمی منتشر شده از سوی مراجع رسمی همین دولت ده‌ها میلیارد دلار از درآمدهای ارزی کشور را ظرف سال‌های گذشته مفقود اعلام می‌کنند و و مراجعی که باید درمقابل این امر واکنش دهند بی‌تفاوت نسبت به حجم این ارقام که می‌تواند چند ارتش را تجهیز کند در گیرودار یارکشی‌های سیاسی افتاده‌اند.

از کدامیک از آنان انتظار داریم به رنج‌هایی که بر اثر رفتارهایشان بر مردم تحمیل می‌شود اهمیت بدهند؟ اگر ما نسبت به آنچه زندگی در این خاک و بوم را مختل می‌کند حساسیت نشان ندهیم دیگری نشان نخواهد داد؛ کما این‌که اقتصاددانان ما بیمناک از آن که سرنوشتی شبیه به معترضین نسبت به وقوع اعمال خلاف اخلاق در زندان‌ها داشته باشند در اعتراض خود کاملاً تنها هستند. زمانی مفقود شدن بیست هزار دلار در خزانه کشور برای ساقط کردن یک دولت کافی بود. اما اینک فریادهای اخطار نسبت به گم شدن چنین ارقام گزافی کمترین واکنشی بر نمی‌انگیزد.

اخیراً گروهی از اساتید ایرانی مقیم خارج در نامه‌ای ضمن تشریح برداشت خود از راه سبز امید هر چیزی که منافع ملت ایران را تامین کند هدف این جنبش معرفی کرده بودند. بر این اساس آنان توصیه می‌کردند که با سپاسگزاری از حمایت ملت‌های دیگر ظرف این چندماه از آنها بخواهیم در هیچ تحریمی بر علیه ایران شرکت نکنند. اینجانب نظر آنان را پسندیدم و بر آن صحنه گذاشتم، زیرا این نه تحریم یک دولت، بلکه تحمیل رنج‌های بسیار بر مردمی

است که مصیبت دولتمردان مالیخولیا زده برایشان کافی است. راه سبز را زندگی کردن به این معناست و ما با اعمال هرگونه تحریمی بر علیه ملت خود مخالفیم.

این یک نمونه است. کسی به کسانی که این خواسته را با ما در میان می‌گذارند از ضرورت زندگی کردن راه سبز نگفته بود. ما بقی ما نیز از این ضرورت آگاه باشیم یا نباشیم به هدایتی فطری در همین مسیر هستیم، لذا ضرورت ندارد که این شیوه را به یکدیگر تلقین کنیم؛ تنها کافی است از آن آگاه باشیم و پرستاری کنیم.

زندگی ادامه دارد و افراد موقتی هستند. هر جمعی و جماعتی که سرنوشت خود را به بود و نبودکسان پیوند زدند سرانجام - حداقل با فقدان او - سرخورده شدند. هرگاه مردمی برای به تنی یا افرادی از همراهان عادی خود امتیازات بی‌دلیل قائل شدند سرانجام تشخیص عقلانی خود را در مقابل خواست آنان واگذار کردند و به جاه طلبان مجال دادند که در آنان طمع کنند.

مردمی که می‌خواهند سرپای خود بایستند و حیاتی کریمانه را تجربه کنند جا دارد که از نخستین قدم‌هایی که به ناکامی‌شان می‌انجامد بایستترین دقت‌ها پیشگیری کنند. تولد اینجانب نه هفتم مهر که روز آشنایی با شماست. حتی اگر روز هفتم مهر به دنیا آمده بودم نیز جا نداشت حرکت شما به کیش شخصیت آلوده شود. امیدوارم این کلمات مرا صمیمانه و از سر نگرانی و نه یک شکسته نفسی بی‌حقیقت و تعارف گونه تلقی کنید.

برادر شما - میر حسین موسوی

۶ مهر ۸۸

بیانیه ۱۴

بسم الله الرحمن الرحيم

در تاریخ معاصر ما سیزدهم آبان یادآور سه حادثه است. در نخستین از این رویدادها امام خمینی از ایران تبعید شد و نهضت در فترتی سیزده ساله فرورفت. رژیم شاه پس از به دست آوردن چنین نتیجه‌ای باید خود را شماتت کرده باشد که چرا این راه حل ساده را پیش از آن به کار نیست. یک قیام بود و یک امام که وقتی از صحنه دور شد دیگر چیزی از شور تحول‌خواهی باقی نماند. آیا به راستی امام خمینی در حرکتی که آغاز کرد تنها بود؟ هرگز چنین نبود، زیرا هرگز چنین نیست که یک فرد بتواند به تنهایی در صحنه جامعه تحولات نمایان ایجاد کند. پیروان او بسیار بودند، اما آنان شبیه به یارانی نبودند که سال‌ها بعد پیرامونش را گرفتند، آن زمانی که گفت «رهبر ما آن طفل سیزده ساله است ...»

دومین سیزدهم آبان روز رهبران سیزده ساله است؛ دانش‌آموزانی که برای تظاهرات در محوطه دانشگاه تهران گرد آمده بودند و مورد یکی از سبعانه‌ترین کشتارها قرار گرفتند. تجربه رژیم از حوادث دهه چهل بود که موجب چنین حرکات خونینی شد. تصور بر آن بود که اگر با همان قاطعیت گذشته عمل کنند از نو به همان نتایج خیره‌کننده دست می‌یابند، حال آن که زمینه اجتماعی کاملاً تغییر کرده بود؛ زمین تغییر کرده بود و زمان تغییر کرده بود و مهمتر از آن جان انسان‌ها تغییر کرده بود. دیگر حکومت شاهنشاهی با یک امام تنها روبرو نبود. این بار کسانی گرد او جمع شده بودند که شاید به اندازه پدرانشان او را نمی‌شناختند یا سخنانش را نشنیده بودند، اما به اندازه امام خود شور در سینه داشتند؛ آنها همچون پدرانشان برای به راه افتادن لازم نبود که پی‌درپی شماتت شوند.

درباره سومین سیزده آبان بسیار گفته شده است، تا جایی که بعید است کمترین اطلاعی از آن ماجرا ناگفته مانده باشد؛ از جمله آن که در این رویداد امام از دانشجویان مسلمان پیروی کرد. ظاهراً این دانشجویان بودند که خود را پیرو خط امام می‌خواندند، اما در واقع این امام بود که حرکت آنان را دنبال نمود. قطعاً هیچ‌یک از رهبران و فرماندهان انقلاب در شکل دادن به آنچه در این روز اتفاق افتاد نقشی نداشت.

حتی خود دانشجویان تصور می‌کردند بعد از چند روز حادثه تمام می‌شود و به خانه‌هایشان باز می‌گردند. ولی امام این رویداد را پیگیری کرد و آن را انقلابی بزرگ‌تر از انقلاب اول نامید. تنها امامی که درد یک سکوت سیزده ساله را چشیده باشد می‌داند که جامعه‌ای شکل‌یافته از چوب‌های فرمانبر و خشک از خود جوشی ندارد و حیات پاکیزه‌ای ندارد. او مردم را رهبر می‌پسندید، زیرا می‌دانست که گذر از یک گردنه تاریخ برای سعادت هیچ ملتی کافی نیست. آنان باید از چنان خودانگیزگی و بصیرتی برخوردار شوند که در هر عصری و نسلی بتوانند راه را از بیراهه بشناسند و ببیمایند. مردم ما امروز رهبرانند و این همان آرزوی بزرگی است که امام برای آنان داشت. او ما را دعوت کرد به سوی آن چیزی که ما را زنده می‌کرد.

آنک سیزدهم آبان، این سبزترین روز سال دوباره از راه می‌رسد. آیا امروز قابل‌تصور است که حرکت مردم بر اثر بازداشته شدن همراهی از همراهی خاموش شود؟ اگر اینگونه باشد دستاوردهای چهل و پنج سال تاریخ معاصر خود را از دست داده‌ایم، و اگر چنین نباشد این نشانه‌ای از ریشه‌های انقلابی ماست. ما به اتکای این ریشه‌هاست که سبز شده‌ایم، ریشه‌هایی که اگر از آنها دور شویم به همان چیزی تنزل خواهیم کرد که مخالفان مردم آرزو می‌کنند. به این خاطر است که جا دارد با هر تلاش افراطی در این جهت برخوردی احتیاط‌آمیز داشته باشیم.

حرکت ما از واگذار کردن اسلام به جبهه خرافه‌پرستان و سپردن انقلاب به دست ناهلان و نامحرمان، از ناچیز شمردن میراث و میوه مبارزات یک‌صدساله مردم ایران و جایگزین کردن آن با تصوراتی گنگ، و از جدایی و بیگانگی نسبت به ریشه‌های تاریخی‌اش نفع نمی‌برد، و اگر برخی دولت‌های بیگانه بر ترویج چنین تمایلاتی اصرار دارند شاید در این کار سودی ملاحظه می‌کنند. آنها اگر لازم باشد با وجدانی آرام بر سر جنبش امروز ایرانیان پشت میز معامله می‌نشینند و به همان مقدار آزادی و توسعه سیاسی که در کشورهای همسایه وجود دارد برای ملت ما قناعت می‌کنند و در این قناعت قابل سرزنش نیستند. این ما هستیم که اگر مصالح خود را به درستی تشخیص ندهیم باید ملامت شویم.

این روزها هر نگاهی که به نگاهی می‌افتد از پیروزی می‌پرسد. کی به آن می‌رسیم؟ چه چیز ما را به آن می‌رساند؟ کدام قدم و اقدام آن را به پیش می‌اندازد؟ و چه چیز آن را کمال می‌بخشد؟ تمامی وجود ما دعا و سوال است و وعده خداوند که فرمود هر آنچه مسئلت کنیم مقداری از آن را اجابت خواهد کرد. و آناکم من کل ما سالتموه. (و از هرآنچه از او خواستید به شما داد). همین که خواسته‌ای در جامعه متولد می‌شود دیگر هیچ کس قادر نیست از برآورده شدن آن ممانعت کند و دولت‌ها تنها می‌توانند بر مقادیری چون زمان و میزان و شکل تحقق آن تاثیر بگذارند.

آیا ما هم می‌توانیم بر این مقادیر اثر داشته باشیم؟ آری. المعروف بقدر المعرفه؛ انسان‌ها به قدری که بصیرت و آگاهی از خود به نمایش می‌گذارند در خور نیکویی‌ها قرار می‌گیرند. کما این که در این چند ماه مردم ما بیش از آن که از رنج‌های خود گنج به دست آورده باشند از برکات خردمندی خود بهره‌مند شده‌اند.

راه سبز ما یک مسیر عقلانی است و این یک بشارت است، زیرا نشان می‌دهد که ما تا انتها بر سر خواسته‌های خود مستحکم خواهیم ایستاد. اگر دچار تندروی و رفتارهای افراطی بودیم شک نکنید که با دستانی خالی از نیمه راه باز می‌گشتیم، زیرا افراط راه را برای تفریط باز می‌کند. اگر برای قبول این حقیقت به مثال نیاز دارید به سیاست خارجی دولتمردان بنگرید. همان وقتی که آنان مناسبات بین‌المللی کشور را به اغراض تبلیغاتی آلوده کردند و از خردورزی و متانت کناره گرفتند می‌شد حدس زد که به زودی مصالح بلندمدت مردم را به هیچ معامله خواهند کرد.

شانزده سال پیش از این تهیه سوخت برای تاسیسات هسته‌ای تهران امری بود که نه مسئولان و نه رسانه‌ها انجام آن را یک خبر مهم تلقی نمی‌کردند. امروز قسمت اعظم محصول فعالیت‌های هسته‌ای کشور، که این همه جاروجنجال به خود دیده و چندین تحریم برای ملت به همراه آورده است، گویا باید برای تامین همین نیاز ساده تحویل کشورهای دیگر شود، شاید بعدها لطف کنند و اندکی سوخت در اختیار ما بگذارند. آیا این یک پیروزی است؟ یا یک تقلب آشکار، که چنین تسلیمی فتح‌المبین نامیده شود؟

دولتمردان نه مشکلات جهان را حل کردند و نه بر حقوق تردیدناپذیر ملت خود تاکید نمودند، که با گشاده‌دستی از این حقوق عقب نشستند. آنها نشان دادند که حتی در تسلیم شدن و کرنش کردن افراط‌گرند. حتی اگر با تلاش دلسوزان از واگذاری دستاوردهای کشور در زمینه انرژی صلح‌آمیز هسته‌ای جلوگیری شود از عواقب افراط و تفریط‌های دولتمردان ایمن نشده‌ایم، زیرا رفتارهای آنان زمینه را برای اجماع بین‌المللی جهت اعمال تحریم‌ها و فشارهای بیشتر به ملت ما فراهم کرده است.

چیزی که ما می‌توانیم از این ماجرا بیاموزیم آن است که خود دچار افراط نشویم. دیر یا زود - بلکه به امید خدا بسیار زود - مخالفان مردم صحنه را ترک می‌کنند. آیا آن روز باید کشوری تخریب شده برای ملت باقی بماند؟ آن چیزی که امروز باید نگران آن باشیم مصالح کشور است، زیرا کشور جز صاحبان اصلی‌اش کسی را ندارد که در این باره ابراز نگرانی کند. ساختن فردا را باید از امروز آغاز کنیم. باید برای فردا چنان مهیا باشیم که اگر همین فردا از راه رسید یکه نخوریم. باید هریک از ما مردم نه فقط نقش پیشوایی که مسئولیت آن را نیز بر عهده خود احساس کنیم.

تاکید بر اجرای بدون تنازل قانون اساسی یک راهبرد کلیدی برای ساختن فرداست. با چنین راهبردی ما در تاریکی قدم نمی‌گذاریم و میراث‌های به جا مانده از مبارزات نسل‌های پیشین را به هیچ تقلیل نمی‌دهیم. و هر آنچه از آرمان‌ها و خواسته‌هایمان که جا بماند با زندگی‌های خود آن را به دست می‌آوریم، زیرا ساختار ظاهری هرگز تمام آن چیزی، بلکه قسمت اصلی آن چیزی نیست که در جامعه واقعیت دارد. بخش اصلی این واقعیت زندگی‌های ماست. دستگاه ظاهری می‌تواند فرزندان انقلاب را همچون تبهکاران دستگیر کند و لباس‌های تحقیرآمیز بر قامتشان بپوشاند و مردم می‌توانند با نگاهشان از آنان قهرمان بسازند و به آنان افتخار کنند. در این رودرویی کدامیک برنده‌اند؟

دستگاه ظاهری می‌تواند آنان را در دادگاه‌های نمایشی محکوم کند و نگاه مردم می‌تواند آنان را در پیشگاه وجدان خویش حاکم بداند. به راستی کدامیک از این دو در واقعیت جامعه حکومت می‌کنند؟ دستگاه ظاهری با برخوردهای

توهین آمیز خود خانواده‌های آنان را سرافکنده و خوارشده می‌خواهد و نگاه‌های مردم آنان را در عین تلخ‌کامی‌هایی که می‌چشند سربلند می‌بیند. کدامیک از این دو نگاه بر احساس این خانواده‌ها چیره است؟ دقت کنید که تنها در نگاه مردم این همه قدرت وجود دارد و تا اینجای کار هنوز حرفی از دیگر توانایی‌های آنان نگفته‌ایم. دستگاه ظاهری می‌تواند برای این خانواده‌ها تنهایی و عسرت تدارک ببیند و مردم می‌توانند آنان را در آغوش بگیرد؟ به راستی کدامیک از این دو بر کار خود غالبند؟

دستگاه ظاهری می‌تواند دانشجویان غریب را به جرم ابراز عقیده از خوابگاه محروم کند و معیشت آنان را در تنگنا قرار دهد و شبکه‌های اجتماعی می‌توانند با حمایت‌های خود از آنان پشتیبانی کنند. تاثیر اقدام کدامیک از آنها بیشتر است؟ به راستی کدامیک از آنها قدرتمندتر است؟ بلکه اساساً تقابلی میان این دو وجود ندارد؛ یکی هست و دیگری نیست، زیرا این زندگی‌های ماست که به هر امری در نظم ظاهری جامعه معنا می‌بخشد. ما در چند ماه گذشته نه با شکستن این نظم، که با تغییر معنا دادن به آن از راه زندگی‌هایمان صحنه جامعه را تغییر دادیم. ما چه نیازی به شکستن این نظم داریم در حالی که در هر شرایطی این ما هستیم که با زندگی‌های خود به آن جهت می‌دهیم.

بعد از این نیز راه ما این است. در شرایطی که اصول متعدد قانون اساسی بتوانند بی‌محابا معطل بمانند حقیقت آن است که فرقی میان قانون خوب و بد وجود ندارد. ساختار سیاسی کشور اگر بهترین نظم ممکن باشد به چه کار می‌آید اگر زندگی‌های ما به آن اعتبار نبخشد، یعنی معنی برایش تدارک نبیند، آن را تنفیذ نکند و اجرای بدون تنازل آن را مطالبه ننماید؟ به همین ترتیب اگر این ساختار واجد اشتباهات و عقب افتادگی‌های واضح بود ما تنها در صورتی می‌توانستیم آن را اصلاح کنیم که نخست معنای آن را اصلاح می‌کردیم و این کار را با زندگی‌های خود انجام می‌دادیم.

البته بسیاریند ملت‌هایی که این توانایی خود را به جا نمی‌آورند و ترجیح می‌دهند قدرت را به قدرتمندان واگذارند. آنها در جامعه خود پیشوا نیستند، ولی مردم ما هستند.

سیزدهم آبان میعاد است تا از نو به یاد آوریم که در میان ما مردم رهبرانند. این روز عزیز را به ملت ایران تبریک می‌گوییم و برای گروهی از آفرینندگان این مناسبت که اینک در بندند و دیگر اسیران نهضت سبز از خداوند آزادی، شکیبایی و پاداشی متناسب با نیت‌های بلندشان آرزو می‌کنم.

میرحسین موسوی

بیانیه شماره ۱۵ موسوی به مناسبت سالگرد تشکیل بسیج

بسم الله الرحمن الرحيم

پنجم آذرماه سالروز تاسیس بسیج مستضعفان از سوی امام خمینی و فرصتی است تا این نهاد موثر در تاریخ انقلاب اسلامی در معرض نگاهی دوباره قرار گیرد. بسیج چه بود و چه هست و چه باید باشد؟ بسیج را چه چیز ساخت و چه چیز نامدار کرد و قهرمان تمامی سلیقه‌ها و گرایش‌ها در دوره‌ای از تاریخ معاصر این سرزمین قرار داد؟ آن سابقه درخشان و دستاورد بزرگ که بسیج نامیده شد با بودجه‌های کلان و سلاح‌های گران به دست نیامد. سازماندهی برتر نبود که از بسیج اسطوره ساخت و قدرت نظامی نبود که توانایی‌های بسیج را شکل داد، بلکه نیت‌هایی پاک و عمیق این بنای بلند را برافراشت و اسوه‌هایی را پرورش داد که هنوز هرگاه از آنان نام برده می‌شود گویندگان و شنوندگان، یاران پیامبر (ص) را به یاد می‌آورند.

علاوه بر این، بسیج در تاریخ انقلاب نماد و نهاد شجاعت و ایستادگی ملت ماست. سی سال پیش از این امام بسیج مستضعفان را در مقابله با احتمال حمله نظامی ابرقدرت‌ها به وجود آورد و این موثرترین اقدام ممکن برای پیشگیری از آن خطر بود. در این سه دهه هیچ سلاحی وجود نداشت که قدرت‌های بزرگ و کوچک مخرب‌تر از آن را در اختیار نداشته باشند و تنها چیزی که آنان را از گزند رساندن به این خاک منصرف و یا پشیمان می‌کرد ملاحظه شجاعت مردمی بود که از قدرت قدرتمندان نمی‌ترسیدند و در دفاع از آرمان‌ها و حقوق خود کوتاهی نمی‌ورزیدند. بسیج قابی بود که این چهره از ملت ما را به نمایش می‌گذاشت.

و بسیج جلوه‌گاهی بود برای ظهور یکپارچگی اقشار و سلیقه‌های گوناگون مردم ما. زمانی که پدر دلسوز ما این نهال را غرس می‌کرد گفت: «کشوری که بیست میلیون جوان دارد، باید بیست میلیون بسیجی داشته باشد». چنین هدفی چگونه می‌توانست تحقق بیابد اگر بسیج به یک سلیقه یا نحله یا فرقه یا قشر تعلق پیدا می‌کرد؟ بلکه مقصود او از ارتش بیست میلیونی ایجاد آن ظرفی و رنگی بود که بتواند تمام، یا لاقلاً اکثریت عظیمی از رنگ‌های جامعه را در خود جمع کند؛ شبیه‌ترین چیز به پرچم‌های سالار شهیدان (ع) که هر ساله در کشور ما بلند می‌شود و همه اقشار مردم ما، حتی برخی از اقلیت‌های دینی را گرد خویش می‌آورد.

اگر بسیج به یکی از بزرگترین دستاوردهای تاریخی ملت ما تبدیل شد به خاطر توجه به چنین رمزهایی بود، والا از صرف یک نام چنین هنرهایی ساخته نیست؛ هنر تبدیل انسان‌هایی عادی به لشکر مخلص خدا، هنر پایدار ماندن و پیروز شدن با دستانی خالی و هنر محور و مایه وحدت و سربلندی یک ملت تاریخی و بزرگ قرار گرفتن. اینک نیز داستان همین است. نوعی از نام‌ها و نشانه‌ها، نوعی از کلمات و ظواهر، نوعی از لحن‌ها و لهجه‌ها، نوعی از جملات و طلسم‌ها... نیستند که مدرسه‌های عشق و انسان‌های بزرگ می‌سازند. تمامی بسیجیان نامدار و گمنامی که ایمان و ایران به آنان افتخار می‌کند به صرف ادای چند حرف در میادین سابقین قهرمان نشدند. آنان در بوته قرار گرفتند. و در این جهان کیست که در بوته‌های فتنه آزموده نشود؟

احسب الناس ان يتركوا ان يقولوا آمنة و هم لا يفتنون.

آیا مردم گمان کردند همین که بگویند ایمان آوردیم به حال خود رها می‌شوند و در فتنه‌ها آزموده نخواهند شد؟

و لقد فتننا الذين من قبلهم و ليعلمن الله الذين صدقوا و ليعلمن الكاذبين

به تحقیق کسانی را که پیش از آنان بودند آزمودیم و خداوند خواهد دانست کسانی را که راست گفتند و خواهد دانست آنانی را که دروغ‌گویانند.

اینک نوبت به وارثان باقری‌ها و باقری‌ها رسیده است. نسل جدیدی که بسیجی نامیده می‌شود امروز در بوته تاریک‌ترین شبهه‌ها و فتنه‌ها قرار دارد. آیا این نسل جدید نیز شبیه به کسانی هستند که جنگ جمل را در رکاب

امیرمومنان (ع) مبارزه کردند؟ یا این قیاس‌ها واهی است و کسانی که این‌گونه قیاس می‌کنند بسیج را ماشینی سرکوبگر می‌خواهند برای زدن و گرفتن و آزار و حتی قتل انسان‌هایی که تنها جرمشان دعوت به دادگری است؟ چه کسانی جواب این سوال را می‌دانند؟ هویت آن سازمانی که اینک بسیج مستضعفان نامیده می‌شود به راستی چیست؟ دستگاهی بی‌نیت که بفرموده چشمانش را می‌بندد و دست و پای خواهران و برادرانش را می‌شکند، یا نهادی مجهز به عمیق‌ترین بصیرت‌ها که می‌تواند در ظلمانی‌ترین شب‌های فتنه راه را از بیراهه تشخیص دهد؟ شب فتنه روز کسانی است که در پاسخ به این پرسش‌ها مردد مانده‌اند.

إذا التبست علیکم الفتن کقطع اللیل المظلم فعلیکم بالقرآن. پاسخ پیامبر (ص) را به تمامی این تردیدها بشنوید که وقتی فتنه همچون پاره‌های شب تاریک شما را فرا گرفت باید به قرآن رو کنید. قرآن شفیع است که اگر به سود کسی شفاعت کند از او پذیرفته خواهد شد و چون به رغم کسی شهادت دهد تصدیق می‌شود؛ کتابی که هر کس آن را پیشوا و پیشرو بگذارد به بهشت می‌رود و کسانی را که به آن پشت کنند به سوی دوزخ می‌راند؛ کتابی که به سوی بهترین راه هدایت می‌کند؛ کتابی که به روشنی و صراحت ما را فرمان می‌دهد تا با راستگویان باشیم.

یا ایها الذین آمنوا اتقوا الله و کونوا مع الصادقین

ای کسانی که ایمان آورده‌اید از خدا پروا کنید و با راستگویان باشید.

ولی اگر معلوم بود کدام گروه راستگو هستند که شب فتنه به پایان می‌رسید. در عین حال این قدر معلوم است که راستگویان دروغ نمی‌گویند. کسانی که در مبارزه سیاسی اصلی‌ترین شیوه‌شان دروغ گفتن است حتما راستگو نیستند؛ تقوا در همدستی با آنان و ایمان سازگار با پیروی‌شان نیست. آیا در این چند ماهه هیچ دروغی نشنیده‌اید؟ ای جماعت مومنان! تقوا کنید و با راستگویان باشید.

بسیج چه بود و چه خواهد بود و چه باید باشد؟

بسیجی که امام می‌خواست در مقابل ملت قرار نمی‌گرفت، بلکه در کنار مردم و پشت‌سر آنان بود؛ بسیجی که فراتر از جناح‌ها عمل کند و بازوان بلندش همه افشار را در بر بگیرد؛ بسیجی که از دوستی مردم لذت ببرد؛ بسیجی که به دنبال رفاقت و محبت و یگانگی مردم باشد؛ بسیجی که بدون توجه به اختلافات سلیقه‌ای خود با دیگران حافظ عرض و ناموس‌شان باشد، که آنان یا برادر او در دینند و یا نظیر او در آفرینش؛ بسیجی که حرمت حریم‌های خصوصی مردم را حفظ کند. امام بسیج را به عنوان ابزاری برای قدرت حاکمان نمی‌خواست، بلکه نهادی برای قدرت مردم می‌دید تا حاکمیت آنان بر سرنوشتشان تضمین نماید. قرار بود رفتار و اندیشه بسیجی در مردم اثر کند، نه آن که قدرت بسیج بر سر مردم فرود آید. قرار نبود بسیج جیره‌خوار دولت شود و به ازای دستگیر کردن مردم در اجتماعات پاداش سرانه بگیرد. افسوس بر بسیج اگر تا حد یک حزب سیاسی تنزل کند؛ این آن چیزی نیست که امام ما برای بسیجیان می‌خواست. قرار نبود بسیج به دستگاهی تبدیل شود که اختیار انتخاب و آزادی رای را از مردم بستاند.

برادران بسیجی من! کدام عیب و کاستی در آرزوهای امام برای بسیج وجود داشت که از آنها کناره گرفته شود؟ و چرا باید چهره‌ای که با زحمات گذشتگان شما پدید آمد به کدورت‌ها آلوده گردد؟ شما خود با مردمید و از مردمید. مفاهیمی که فطرت مردم آنها را می‌پسندد چرا باید در نزد برخی از دوستان بسیجی ما نفرت ایجاد کند؟ کدام زشتی در نام‌هایی چون آزادی وجود دارد که وقتی بر زبان می‌آید قلب بعضی از آنان را مضمز می‌کند، گویی که نام بزرگترین گناهان باشد؟ حال آن که هنوز بزرگترین میعادگاه‌ها در اکثر شهرهای ما به نام آزادی خوانده می‌شوند. مگر نمی‌گوییم عنوان‌هایی چون حقوق بشر، حقوق زنان، حقوق اقلیت‌ها، و امثالشان محمل‌هایی است تا قدرت‌ها ریاکارانه خویشتن را به آنها الصاق کنند و سیمایشان را زیبا جلوه دهند؟ چرا آنهایی که قاعدتا باید صاحبان اصلی و اصیل چنین آرمان‌هایی باشند از آنها فاصله می‌گیرند؟ مگر می‌خواهند مکتب‌شان کریمه جلوه کند؟ چرا این مفاهیم را لعن می‌کنیم و ملاک بی‌دینی قرار می‌دهیم؟ دینی که چونان یک بوته گل دلخواه برای بشر ارمغان آورده شد، از بس که آموزه‌هایش ملایم و موافق با فطرت بود. مبادا آن را تبدیل به یک بوته خار کنیم تا هر کس با هر گوشه از آن تماس می‌گیرد زخمی شود؛ زخم‌هایی از نوع آنچه جوانان ما در خیابان‌ها می‌بینند.

بسیج نیز سی سال پیش از این همچون یک بوته گل و یک پارچه نور متولد شد. آیا اگر کسی رجعت به آن عهد نورانی و نخستین را بخواهد به انقلاب پشت کرده است و دست به براندازی نظام زده است؟ آیا اگر کسی بازگشت به نسخه اصیل انقلاب اسلامی را طلب کند، آیا اگر کسی خواستار آن اسلام ناب محمدی که امام منادی و معرف آن بود باشد و از خرافه‌پرستی‌ها و قشری‌گری‌هایی که با نام دین به مردم فروخته می‌شود بیزاری بجوید، آیا اگر کسی اجرای بدون تنازل قانون اساسی را دنبال کند، آیا اگر کسی از وفاداری به عهده‌های ایمانی و انسانی بپرسد جز به دادگری فراخوانده است؟ آیا چنین کسانی باید در خیابان‌ها کتک بخورند، در زندان‌ها شکنجه ببینند و به حبس‌های طولانی مدت محکوم شوند؟ آیا اسلام و قرآن اجازه می‌دهد مردمی که با مسالمت حاکمانشان را به عدالت امر می‌کنند کشته شوند؟

و یقتلون الذین یامرون بالقسط من الناس فبشرهم بعذاب الیم

و مردمی را که به دادگری امر می‌کنند به قتل می‌رسانند، پس آنان را به عذابی دردناک بشارت ده.

بسیج چه بود و چه خواهد بود اگر به مسیری که پیش‌رویش گذاشته شده ادامه دهد؟ آن نیرویی که یک زمان نماینده شجاعت ملت ما بود آیا اینک به کار گرفته شود تا ایرانیان را بترساند؟ کاملاً پیداست که آخرین و تازه‌ترین راهبرد اقلیت اقتدارطلب ایجاد هراس در مردم است. آیا لباس‌های مخوف می‌پوشند و در خیابان‌های شهر آرایش‌های نظامی به خود می‌گیرند تا هم‌وطنانشان را مرعوب کنند؟ یا مردم را می‌ترسانند چون خود می‌ترسند؟ یا فرزندان انقلاب را به هفت سال و ده سال و پانزده سال زندان محکوم می‌کنند تا به خود تسلی داده باشند؟ و فکر نمی‌کنند که با این رفتارهای کوتاه‌بینانه چگونه امنیت ملی کشور را در معرض خطر قرار می‌دهند.

کافی است مردم بترسند تا پای قدرت‌ها به مرزهای این بوم باز شود. کافی است سمعه شجاعت این ملت خدشه‌دار گردد و بیگانه در دلاوری و استواری آنان تردید کند تا خواب‌های سی ساله تعبیر شود. به دو کشور همسایه ما که اینک در اشغال خارجی قرار دارد نگاه کنید. در هر دو آنها نخست مردم ترسانده شدند و ترسیدند. ظاهراً قدرت‌ها با شعار آزادی‌بخشی به این دو کشور قدم گذاشتند، در عین حال که وقتی ابوغریب‌ها را به راه می‌انداختند طمع خویش را در چهره‌های وحشت‌زده مردم پنهان نکردند. آنها با صراحتی که بیشتر از آن ممکن نبود به مردم این دو کشور می‌گفتند شما همان‌هایی هستید که از صدام و طالبان وحشت داشتید، پس اینک حق آن است که از سلاح‌های رعب‌انگیزتر ما بیشتر بترسید. حتی تروریست‌های افراطی هنوز به آن امید که بتوانند همچون خونخواران پیش از خود بر هراس مردم این کشورها حکومت کنند آنان را بیرحمانه می‌کشند. قربانیان ددمنشی‌های صدام و طالبان هنوز دارند تاوان ترس خود را می‌پردازند، کما این که ملت ما هنوز امنیت و آرامش خویش را مرهون شجاعت و استحکامی است که در طول سی سال گذشته به نمایش گذاشت.

حال کسانی در داخل کشور می‌خواهند این سرمایه را از ما بگیرند. در مقابل نمایش‌های آنان مردم یا نمی‌ترسند، که نمی‌ترسند، و این آخرین حربه هم از آنان سلب می‌شود، و یا خدای ناکرده می‌ترسند. در آن صورت آیا اسباب‌بازی‌های جنگی از تمامیت این کشور حفاظت خواهد کرد؟

بسیج در تاریخ معاصر ما نه فقط یک نام، بلکه یک عملکرد بود که هرگز از آن بی‌نیاز نمی‌شویم؛ تا جایی که اگر معدودی از متصدیان این عملکرد ماموریت‌های خود را فراموش کنند لازم است ما مردم خود آنها را بر عهده بگیریم. ضرورتی، حتی به مراتب مهم‌تر از آرمان‌های جنبش سبز ما را مجبور می‌کند که اجازه ندهیم کسی در ترسیدن ما طمع کند.

و بدانیم که بالاتر از سیاهی رنگی نیست. ترساندن آخرین تیر ترکش است. مخالفانان اشتباه کردند و در مقابل مسالمت و مقاومت شما آن را به کار بردند تا اگر کارگر نشود چاره دیگری نداشته باشند. چاره راستین آنها هم خود شماست، روزی که از مخالفان خود بپرسید آیا پرچم‌های رنگارنگ شما نیز به معنای اصرار بر اجرای بدون تنازل قانون اساسی است، و اگر آری گفتند آنها را بپذیرید. آن روز وقتی است که همه با هم سبز می‌شویم.

میر حسین موسوی

۱۳۸۸/۰۹/۰۴

بیانیه ۱۶ موسوی به مناسبت شانزده آذر

بسم الله الرحمن الرحيم

عید سعید غدیر را به ملت مسلمان ایران تبریک می‌گوییم و از خداوند متعال نزدیک شدن به آرمان‌های صاحب غدیر را برای آنان و تمامی مسلمانان جهان مسئلت می‌کنیم. در این عید شیعیان برای هم برکت و بهروزی آرزو می‌کنند و از یکدیگر تحفه‌هایی را می‌طلبند که به تحقق چنین آرزوهایی کمک کند و متضمن سرانجامی نیکو برای ملت و کشور خصوصا در شرایط بحران‌زده کنونی باشد. چنین انتظاری از ما نیز هست و حتی اگر این انتظار وجود نداشت برآورده کردن آن وظیفه‌ای بر عهده ما بود. برای این منظور کاری که از ما برمی‌آید صمیمیت در خیرخواهی است، حتی اگر آن را نپذیرند، و پایداری در دوراندیشی است، حتی اگر چنین نامی بر آن نگذارند. خطرهایی بزرگ‌تر از آن در پیش است که چه ما و چه دیگران از خویشتن یاد کنیم و واقعیت‌هایی سترگ‌تر از آن در برابر قرار دارند که با نادیدن ناپدید شوند. با استمداد از لطافتی که فضای عید ایجاد کرده است و با استفاده از فرصتی که روز شانزدهم آذر به وجود می‌آورد چه چیز بهتر از پرداختن به آنچه می‌تواند داروی درد امروز باشد؛ دارویی که الزاما تلخ نیست، اگر پیشداوری‌ها را کنار بگذاریم.

روز دانشجو در پیش است. در تاریخ معاصر ما جنبش دانشجویی همواره نوعی پرچم و گواه برای حرکت مردم بوده است. در روزهای تلخ بعد از کودتا و در تاریک‌ترین برهه از تاریخ ملت ما، زمانی که همه آرزوها بر باد رفته به نظر می‌رسید آنچه در شانزدهم آذر ۱۳۳۲ روی داد شاهدهی بود که معلوم می‌کرد روح مردم و خواسته‌های تاریخی‌شان هنوز زنده است. آن «سه قطره خون» و آن «سه آذر اهورایی» که روز دانشجو را پایه گذاشتند، اگر پس از نیم قرن هنوز از تازگی، درخشندگی و اهمیت برخوردارند، به خاطر آن است که نسبت به وجود و حیات واقعیتی عظیم‌تر در جان مردم شهادت دادند. این گواهی در سال‌ها و نسل‌های پس از آن نیز از سوی جنبش دانشجویی ادامه داشت و هنوز ادامه دارد. جامعه به دلایل بسیار گرایش‌های در حال تکوین در بطن خویش را پیش چشم کسانی که تنها به ظاهر آن می‌نگرند نمایان نمی‌کند. دگرگونی‌های بزرگ معمولا متهمند که یک‌باره روی می‌دهند و از بازیگران سیاسی فرصت هماهنگ شدن با خود را دریغ می‌کنند. البته در حقیقت هیچ تحولی دفعتا تحقق نیافته است؛ تنها بروز و ظهور تغییرهاست که شکلی دفعی دارد. در چنین شرایط گواهانی که از اعماق ناپیدای جامعه خبر می‌دهند به راستی ارزشمندند.

جنبش دانشجویی در تاریخ معاصر ما همواره حاوی گزارش‌هایی از شکل‌گیری جریان‌های عمیق سیاسی و اجتماعی در متن جامعه بوده است. این نقشی است که اگر حاکمان با درایت برخورد می‌کردند می‌توانست و می‌تواند برای عبور کم‌هزینه به سمت توسعه و پیشرفت بیشترین بهره‌ها را برساند، اما آنان خشمگینانه این نشانگر ذی‌قیمت را می‌شکنند؛ آنان دوست دارند به خود تسلی دهند که حرکت‌های دانشجویی جز غوغای چند جوان پرسروصدا نیستند که اگر خاموش شوند صورت مسئله از اساس پاک خواهد شد؛ داستانی تکراری از انکار واقعیت‌ها و تلاش برای تولید و تفسیر اطلاعات مطابق میل دولتمردان که تقریبا هیچ عهد تاریخی بدون شمه‌ای از آن پایان نیافته است. آن هولاء لشرذمه قلیلون، (گفتند که) اینها گروهی ناچیزند (به قول امروزی‌ها خس و خاشاکی بیش نیستند)، و انهم لنا لغائظون، و آنها ما را به خشم می‌آورند، و انا لجمیع حاذرون، و ما همگی در آماده‌باش به سر می‌بریم، فاخرجناهم من جنات و عیون، پس خداوند آنان را از باغ‌ها و چشمه‌سارها بیرون کرد، و کنوز و مقام کریم، و از گنج‌ها و از جایگاه دلپسند.

چه تلخ است اگر پس از این همه عبرت‌های دور و نزدیک مشابه این خطا هنوز در رفتار کسانی دیده شود؛ آنهایی که اصرار دارند بگویند مردم دیگر ساکت شده‌اند و فقط دانشجویان مانده‌اند؛ در دانشگاه‌ها هم فقط تهران ناآرام است، از تهران هم فقط دانشگاه‌های مادر هیاهو می‌کنند، آنجا هم کانون جنبش و جوشش، چند نفر جوان غریبند که اگر آنها را به اخراج از خوابگاه و محرومیت از تحصیل تهدید و محکوم کنیم داستان تمام می‌شود. خوب! تمام این کارها را کردید، پس چرا داستان تمام نشد؟ زیرا حرکت دانشجویی گواه بر واقعیت‌هایی بزرگ‌تر از خویش است. ای کاش قدر آن را می‌دانستند، از پیش‌آگهی‌هایی که درباره تحولات دور و نزدیک می‌دهد درس می‌گرفتند و خود

را با این تغییرات هماهنگ می‌کردند، خصوصا اینک که دانشجویان نه مستوره‌ای کوچک از مردم، که یکی از وسیع‌ترین و فعال‌ترین قشرها را تشکیل می‌دهند. در حال حاضر از هر بیست ایرانی یک نفر دانشجویست. متصدیان امور اگر پیش از این به نقش آنان به عنوان گواه فردا توجه کرده بودند اینک در چنین بحرانی قرار نداشتند.

البته این یک قاعده دوسویه است. حرکات دانشجویی هم به اندازه‌ای که از تمایلات واقعی جامعه خبر بدهند نیرومند و ریشه‌دارند، زیرا قدرت نهادهای اجتماعی در گرو پابندی به ضرورتی است که آنها را ایجاد و ایجاب می‌کند. نسل ما آن زمان که در حرکات دانشجویی شرکت داشتیم به روشنی می‌دید که پیوند با متن جامعه تا چه حد در توانایی‌هایش موثر است. در آن زمان گرایش‌های بسیاری میان دانشجویان به چشم می‌خورد. اگر انجمن‌های اسلامی از همه قوی‌تر بودند به خاطر آن بود که از واقعیت‌های اجتماعی بیشتر نمایندگی می‌کردند.

بسیاری از فعالان دانشجویی امروز، گردانندگان فردای جامعه خواهند بود و این دلیلی مضاعف است تا مظهریت از واقعیت‌های اجتماعی را از دست ندهند. قدرت و سرزندگی آنها در گرو این رمز است. راز موفقیت سیاستمداران نیز همین است. آنها تا اندازه‌ای که بتوانند خواست‌ها و تمایلات جامعه را بشناسند و با آنها منطبق شوند، بلکه تجلی و گواه آنها قرار بگیرند، قادرند به کشور خود خدمت کنند، یا لاقط قدرتمند باقی بمانند. و این تصور که کسی می‌تواند به رغم گرایش‌های مردم بر آنان حکومت کند بیشتر از یک توهم نیست. حتی زمانی که یک دولت موفق می‌شود با تکیه بر نیروی سرکوب موجودیتش را حفظ کند فی‌الواقع از انطباق خود با آمادگی جامعه برای تمکین در برابر زور ارتزاق کرده است، گرچه این تمکین هم تا ابد نمی‌پاید.

جامعه ما اینک شگرف‌ترین تحولات را تجربه می‌کند؛ بعد از حوادثی که چند ماه گذشته به خود دید کیست که بتواند این حقیقت را انکار کند؟ ماهیت دقیق این دگرگونی چیست؟ این بزرگترین سوال برای ما و برای مخالفان ماست. آنان نیز اگر بدانند که چه رویداد عظیم و مبارکی در راه است، کلاه‌خودها و چوب‌دستی‌هایشان را کنار می‌گذارند و به دنبال ابزارهایی برای پرستاری از این گیاه پاک که در خاک ما جوانه زده است می‌روند.

در میان زیبایی‌های بسیاری که روزهای پیش از انتخابات را نورانی می‌کرد زیباترین پدیده جمع شدن مردمی از سلیقه‌های گوناگون گرداگرد هم بود. آنها برای آن که به این کار موفق شوند تفاوت‌ها و تنوع‌هایشان را کنار نمی‌گذاشتند، بلکه به رسمیت می‌شناختند. کسی لازم نمی‌دید که برای شرکت در این یکرنگی هویت خویش را از دست بدهد و دیگری شود. در آن یگانه‌شدن‌ها حظی وجود داشت که فطرت‌هایمان می‌پسندید. آن زنجیره‌های سبز انسانی که شهرهای ما را فرا گرفت نمایشی تھی از حقیقت نبود. قرار نبود بعد از آن که از پل گذشتیم به سرنوشت یکدیگر اهمیت ندهیم و جان‌هایمان نمی‌خواست که پس از چشیدن طعم آن یگانگی از نو پراکنده شویم. چنین چیزی بدون تردید نشانه‌ای از طلوع بزرگی و رشد در حیات یک ملت است.

بزرگی یک ملت در ثروتمند بودن یا قدرتمند شدن نیست؛ اینها فقط بخش کوچکی از آثار آن است. بزرگی یک ملت در عظمت جان اوست. بزرگی به آن است که بتوانیم امور ظاهرا ناسازگار را با هم داشته باشیم. خانه کوچک مکانی است فقط برای «من»، اما در خانه بزرگ برای دیگران هم جا وجود دارد. کارفرمایی که جانش کوچک بود فکر می‌کرد جز با تجاوز به حقوق کارگران نمی‌تواند مالی ببندد، حال آن که کارآفرین بزرگ تنها راه سود بردن را سود رساندن می‌بیند. همین‌گونه است تفاوت کارگر کوچک و کارگر بزرگ. به هزار دلیل تنها راه بهره‌مند شدن این است که همه با هم بهره‌مند شوند، اما کسانی که کوچکند ظرفی ندارند که در آن دیگری هم بگنجد. همچنین است تفاوت دینداری که بزرگ است و دینداری که کوچک است. دیندار بزرگ امام صادق (ع) است که در خانه خدا می‌نشیند و با منکر خدا حکیمانه گفتگو می‌کند. حقیقت خانه همان قلب اوست که برای همگان جا دارد و برای همه حق قائل است؛ حق زیستن، حق شنیدن، حق برگزیدن، حق اشتباه کردن، حق بزرگ بودن. آری بزرگ بودن، و الا بزرگ به کوچک چه کار دارد؟ غیردیندار را در جایگاهی می‌بیند که می‌تواند به زیبایی‌های دین رو کند، اگر نتوانسته است حقیقتی را بیابد احتمال درک آن را از سوی دیگری نادیده نگیرد، یا می‌تواند کوچک باشد و هر چیزی را که نپسندیده است انکار کند؛ هر چیزی را که درک نمی‌کند ترک کند و بی‌آن که بنشیند و برای فهمیدن گوش بدهد، عقاید دیگران را بی‌اساس بخواند.

ملت ما اینک دارد نشانه‌های بزرگی خود را به نمایش می‌گذارد؛ آن تحول شگرفی که جامعه ما در تکاپوی تجربه آن است این است. البته چیزی که اهمیت دارد خود این بزرگی است و نه نشانه‌های آن. نشانه‌های ما را باز می‌گوییم تا خود آن را باور کنیم که چونان بهار از راه می‌رسد و حیات ما را دیگرگون می‌کند؛ تا به مبارکی آن ایمان بیاوریم و از تغییراتی که ایجاد می‌کند نترسیم. این همان رشدی است که انقلاب ما به امید آن بنا نهاده شد. چندی گذشت و از آن غافل شدیم، ولی پروردگاران غافل نشد. بذری را که سی سال پیش از این با هزار امید در خاک خود کاشته بودیم پرورش داد تا اینک که جوانه‌هایش را پیش‌رویمان قرار داده است.

نشانه‌های بزرگی یک ملت شبیه به صفاتی است که از یک انسان رشید انتظار می‌رود. کسی که آرمان ندارد هیچ نمی‌ارزد، اما کیست که بتواند در عین آرمان‌گرایی ارتباط خود را با واقعیت‌ها از دست ندهد؟ یک انسان رشید؛ و یک ملت بزرگ. اگر مردم علی‌رغم تمامی صحنه‌های تلخی که در این چند ماهه دیده‌اند همچنان اجرای بدون تنازل قانون اساسی را شعار محوری خود می‌دانند به آن خاطر نیست که اگر چیز دیگری بخواهند به آنها داده نمی‌شود. تنها و تنها حکمت و واقع‌بینی مردم بود که اجازه نداد رفتار زشت حاکمان به واکنش‌های عصبی و لجام‌گسیخته بیانجامد.

به عنوان مثالی دیگر صفت شجاعت را در نظر آورید. شهامتی که یک انسان رشید (مثلاً یک پدر در دفاع از دختر جوانش) نشان می‌دهد همراه با هیاهو نیست، مانع از دوراندیشی و مستلزم قبول هزینه‌های بی‌دلیل نیست، اما هول‌انگیزتر و اثرگذارتر از زور بازوی دیگران است. آیا مشابه این کیفیت را در شجاعتی که مردم ما به نمایش می‌گذارند مشاهده نمی‌کنید؟

به عنوان مثالی دیگر انعطاف یک انسان رشید به معنای وادادگی نیست، بلکه بدان معناست که او برای رسیدن به مقصود خود پر از راه‌حل‌های گره‌گشا است. در طول شش ماه گذشته هر روز روزنه‌هایی که مردم می‌گشودند بسته می‌شد و آنان هربار بدون آن که به رودررویی کشیده شوند یا آرمانشان را کنار بگذارند راه‌حل‌های جدید خلق می‌کردند.

به عنوان مثالی دیگر به صبر و متانتی که در حرکت مردم وجود دارد نگاه کنید؛ خواسته‌هایشان را چنان با حوصله‌ای زندگی می‌کنند که گویی می‌توانند صد سال آنها را زندگی کنند؛ حوصله‌ای که مخالفان را خسته کرده است، حوصله‌ای که از رشد حکایت می‌کند.

و به عنوان مثالی دیگر انسان رشید کسی است که اعتماد به نفس دارد؛ یعنی نسبت به ارزش‌های وجودی خود آگاه است. برای زمانی طولانی ما این‌گونه نبودیم. سرهای ما فروافتاده بود. دو قرن وابستگی خودباوری را از ملت ما گرفته بود، تا این که انقلاب ترمیم این باروی فروریخته را آغاز کرد. ولی آیا بلافاصله به این هدف رسیدیم و عمق روح خود را از آن لطمه‌های تاریخی پاک کردیم؟ پس چرا وقتی هنرمندانمان در جهان مورد تحسین قرار می‌گرفتند متعجب می‌شدیم؟ انگاری احتمال هم نمی‌دادیم که از ایرانی هنری سر بزنند، یا اگر بدبین بودیم بی‌باور به آن که ممکن است کمترین نکته قابل‌ستایشی در ما وجود داشته باشد به دنبال ردپای توطئه می‌گشتیم. آیا اگر یک انسان رشید هم مورد تحسین قرار گیرد این‌گونه واکنش نشان می‌دهد؟ یا او از فضائل خویش آگاه است، به قدری که تمجیدها نه جانش را ذوق‌زده می‌کند و نه مسیرش را تغییر می‌دهد. در چند ماه گذشته ملت‌ها ایرانیان را بسیار ستودند، اما واکنش مردم ما را در مقابل این تحسین‌ها با گذشته مقایسه کنید تا ایمان بیاورید که جان جامعه ما دارد نشانه‌های عظمت را تجربه می‌کند.

در سند چشم‌انداز بیست ساله آمده است که ایران باید در سال ۱۴۰۴ قدرت اول منطقه باشد. آیا قرار است در آن سال ما به منطقه و جهان راست بگوییم که قدرت بزرگی هستیم یا دروغ بگوییم؟ آیا قرار است در حالی که هنوز بزرگ نشده‌ایم لباس‌های بزرگ بپوشیم تا عظیم به نظر برسیم؟ آیا قرار است در سطح کشورهای منطقه طرح‌های عمرانی نیمه‌کاره افتتاح کنیم، یا سفرهای شکست‌خورده‌مان را با امدادهای رسانه‌ای پیروزی بنامیم، یا خود را کانون دائمی جنجال‌ها قرار دهیم، یا با تحقیر دیگران و توهین به آنان ادعای عظمت کنیم؟ یا قرار است واقعا قدرتمند باشیم؟ این سوال را از آنجا می‌پرسم که یک کشور تنها زمانی بزرگ است که ملتی بزرگ داشته باشد.

دعايمان مستجاب شد و ملت با تكيه بر زانوان خود به بلوغ و رشدی كه شايسته او بود رسيد، منتهی مشكل آن است كه يك ملت بزرگ نمی‌نشیند تا در روز روشن رایش را ببرند و هیچ نگویند. يك ملت بزرگ انتخابات درجه دو انتصابی را تحمل نمی‌كند. وقتی كه يك ملت بزرگ می‌شود ديگر خدمتگزارانش اجازه ندارند به او بگویند چه باید بخورد و كجا باید برود و چه کسی را برگزیند و به چه چیز و چه كس اعتماد كند. يك ملت بزرگ از شورای نگهبان انتظار دارد آنها را قانع كند كه تقلبی در انتخابات روی نداده است، نه آن كه تنها يك ادعا پیش رویشان بگذارد و ادعای خود را باطل كنده انبوهی از مشاهدات و مستندات بداند.

از ما می‌خواهند كه مسئله انتخابات را فراموش كنیم، گویی مسئله مردم انتخابات است. چگونه توضیح دهیم كه چنین نیست؟ مسئله مردم قطعاً این نیست كه فلانی باشد و فلانی نباشد؛ مسئله آنها این است كه به يك ملت بزرگ بزرگی فروخته می‌شود. آن چیزی كه مردم را عصبانی می‌كند و به واكنش وا می‌دارد آن است كه به صریح‌ترین لهجه بزرگی آنان انكار می‌شود.

مگر نمی‌خواهید كه ما نباشیم و شما باشید؟ راهش توجه به این واقعیت است؛ مردم با زید و عمرو عهد اخوت ندارند و آن کسی را بیشتر می‌پسندند كه حق بزرگی آنان را كامل‌تر ادا كند. این مسئله‌ای است كه توجه به آن نه فقط گره انتخابات، كه هزار گره ديگر را نیز می‌گشاید. و اگر بنا باشد حل نشود آرزو كنید كه دامنه‌های مشكل در يك انتخابات، محدود بماند.

برادران ما! اگر از هزینه‌های سنگین و عملیات عظیم خود نتیجه نمی‌گیرید شاید صحنه درگیری را اشتباه گرفته‌اید؛ در خیابان با سایه‌ها می‌جنگید حال آن كه در میدان وجدان‌های مردم خاكریزهایتان پی در پی در حال سقوط است. ۱۶ آذر دانشگاه را تحمل نمی‌كنید. ۱۷ آذر چه می‌كنید؟ ۱۸ آذر چه می‌كنید؟ چشمانی را كه در صحن دانشگاه به رزمایش‌های بی‌فایده افتاده و آنها را نشانه ترس یافته چگونه تسخیر می‌كنید؟ اصلاً همه دانشجویان را ساكت كردید؛ با واقعیت جامعه چه خواهید كرد؟

اینها سخنانی است كه ما از روی خیرخواهی می‌گوییم و شنیده نمی‌شود. اگر می‌شنیدند راه پیروزی خیلی نزدیک می‌شد؛ آن پیروزی را می‌گوییم كه عبارت از غلبه يك حزب نیست، بلكه فراگیر شدن بلوغ يك ملت است؛ آن پیروزی كه انسان‌ها را همچون جوانه‌های يك مزرعه یکی یکی و گروه گروه بزرگ می‌كند و بی آن كه لازم باشد هویت خود را از دست بدهند سبز می‌كند، تا جایی كه خود زندانبانان از كارهایی كه می‌كند خجالت بكشد.

اخیراً شنیدم بسیج دانشجویی یکی از دانشگاه‌ها در مراسم خود برای مخالفان هم فرصت سخن گفتن قرار داده است؛ این يك شروع خوب است. یا شنیدم كه در عيد غدیر مخالفان مردم به يكديگر شال سبز هدیه می‌دهند. از دیدگاهی كه این همراه شما می‌نگرد این را بزرگترین عیدی است. زیرا این ما نبودیم كه سبز را انتخاب كردیم، بلكه سبز بود كه ما را برگزید. آیا ممكن است كه این رنگ، برادران ما را نیز برگزیند؟ آری ممكن است، زیرا ذی‌جود کسی است كه به حيله حيله‌زننده نگاه نمی‌كند، و راه سبز شدن بر هیچ كس بسته نیست.

میر حسین موسوی

۱۵ آذر ۱۳۸۸

بیانیه شماره ۱۷ موسوی درباره وقایع عاشورا

بسم الرحمن الرحيم

السلام عليك يا ابا عبدالله. اني سلم لمن سالمكم و حرب لمن حاربكم و وال لمن والاکم و عاد لمن عاداکم. فياليتني كنت معكم فافوزا فافوزا عظيمًا

همواره به اینجانب و دوستان گفته می شد که اگر شما اطلاعیه ندهید مردم به خیابانها نخواهند آمد و آنان از اعتراضات و مطالبات خود دست برخواهند داشت و آرامش به کشور برخواهد گشت. بنده به عنوان یک همراه جنبش عظیم سبز مردمی با این نظر موافق نبودم و می اندیشیدم که تا اصلاحات لازم با تکیه بر اصول روشن که می توان آنها را از قانون اساسی استخراج کرد، صورت نگیرد، آب رفته به جوی باز نخواهد گشت.

برای مراسم عاشورای حسینی علیرغم درخواستهای فراوان، نه جناب حجت الاسلام و المسلمین کربوبی اطلاعیه دادند و نه حجت الاسلام و المسلمین خاتمی اطلاعیه صادر کردند و نه بنده و دوستانم. با این وصف یک بار دیگر مردمی خداجوی به صحنه آمدند و نشان دادند که شبکه های وسیع اجتماعی و مدنی که در طول انتخابات و بعد از آن به صورت خود جوش شکل گرفته است، منتظر اطلاعیه و بیانیه نمی مانند. در حالی که مردم نه روزنامه همراه و مشوقی در کنار خود داشتند و نه از صدا و سیما، به عنوان رسانه ای ملی و بی طرف و منصف و عاقل بهره می بردند. باز همه ملت ها و جهانیان شاهد بودند که در میان طوفانی از تهدیدها و تبلیغات و تکفیرها و اهانتها، عزاداران حسینی در این روز مقدس حسین حسین گویان به صورت مسالمت آمیز و بدون شعارهای تند روانه میدانها و مسیرهایی شدند که خود انتخاب کرده بودند و این بار نیز چون دفعات گذشته با اعمال تحریک آمیز مواجه شدند، خشونت های غیرقابل باور چون زیر کردن راهپیمایان، تیراندازی نیروهای لباس شخصی که امروز هویت آنها بر کسی پوشیده نیست و روز بروز پرده از چهره آنان و سرانشان کنار زده می شود، فاجعه ای را آفرید که اثرات آن به این زودی از صحنه سیاسی کشورمان رخت برنخواهد بست.

مشاهده فیلم های تکان دهنده عاشورا نشان می دهد که اگر شعارها و حرکات جاهایی به سمت افراط غیر قابل قبول کشانده می شود، ناشی از به زیر انداختن افراد بی گناه از روی پل ها و بلندی ها، تیراندازی ها و آدم زیر کردن ها و ترورهاست. جالب آنکه در بعضی از این فیلم ها دیده شده است که مردم در پشت چهره نیروهای انتظامی و بسیجی مهاجم برادران خود را می بینند و در شرایط بحرانی و پر از خشم و هیاهوی آنروز سعی می کنند بدانها آسیبی نرسد. اگر صدا و سیما یک جو انصاف و عقل داشت می توانست برای تلطیف فضا و نزدیک کردن مردم به همدیگر گوشه ای از این صحنه ها را نشان دهد. ولی هیئات! جریان روزهای بعد از عاشورا و گسترش دستگیریها و دیگر تمهیدات دولتی نشان می دهد که مسئولان اشتباهات گذشته را این بار در وسعت بیشتر تکرار می کنند و آنها می اندیشند سیاست ارباب تنها راه حل است.

گیرم که چند روز با دستگیریها، خشونت ها، تهدیدها و بستن دهان روزنامه ها و رسانه ها سکوت برقرار گردید، تغییر قضاوت مردم را نسبت به نظام چگونه حل می کنید؟ تخریب مشروعیت را چگونه جبران می نمائید؟ نگاه ملامت آمیز و متعجب همه جهانیان از این همه خشونت یک دولت به ملت خود را چگونه تغییر می دهید؟ با مشکلات بر زمین مانده اقتصادی و معیشتی کشور که به دلیل ضعف مفرط دولت روز بروز وخیم تر می شود چه می کنید؟ با چه پشتوانه ای از کارآمدی و انسجام ملی و سیاست خارجی موثر، سایه قطعنامه ها و امتیازخواهی های بیشتر را در سطح بین الملل از سر کشور و ملتمان دور می کنید؟

اینان می اندیشند با عقب راندن نخبگان و روشنفکران و دانشگاهیان و فعالان از صحنه سیاسی خواهند توانست بدون پرداختن ریشه ای به مسائل امروز کشور به دیروز قبل از انتخابات برگردند؟ اما کسانی که تاریخ را خوانده اند و کمی با ماهیت پیچیده جوامع آشنایی دارند می دانند که این تفکر ناشی از یک توهم واقع گریز و پناه بردن به رویکردهای کم عمق و گول زنده است.

بنده به صراحت و روشنی می گویم فرمان اعدام و قتل و زندانی کربوبی و موسوی و امثال ما مشکل را حل نخواهد کرد. سخنان روز چهارشنبه میدان انقلاب و قبل از آن نماز جمعه هفته پیش دانشگاه که توسط چهره های منتسب به نظام ایراد گردید، نتایج هر نوع اقدام تروریستی را مستقیماً به سمت کانون نشانه خواهد رفت و گره مشکل بحران کنونی را ناگشودنی خواهد ساخت. گوساله و بزغاله خواندن بخش عظیمی از جامعه و خش و خاشاک نامیدن آنان و مباح کردن خون عذاران حسینی فاجعه ای است که هم اکنون توسط افرادی مشخص و صدا و سیما در جامعه رخ داده است. این چه سخنرانی است که از تریبون دولتی مردم را به جنگ با یکدیگر دعوت می کند و یک عده را حزب الله می نامد و عده ای دیگر را حزب الشیطان؟ بارها در یک سخنرانی کوتاه اعلام می کند مردم توجه کنید جنگ است! آیا این سخنان دعوت به جنگ و شورش داخلی نیست؟ با توجه به استفاده از اصطلاحات مذهبی و اشاره به آیات و روایات، این مراجع عظام و روحانیون فاضل هستند که می توانند بگویند با این گونه اشخاص چه می توان کرد؟

آنچه به بنده به عنوان یک فرد کوچک این جامعه مربوط می شود استقبال از هر هجمه ای در راه اسلام و کشور عزیزمان است و سخنان چند روز اخیر بنده را به یاد کلام امام رحمه الله علیه می اندازد که "بکشید ما را، ما نیرومند تر می شویم". بنده ابایی ندارم که یکی از شهدایی باشم که مردم بعد از انتخابات در راه مطالبات به حق دینی و ملی خود تقدیم کردند و خون من رنگین تر از آن شهدا نیست.

بنده به صراحت می گویم تا وجود یک بحران جدی در کشور به رسمیت شناخته نشود، راهی برای خروج از مشکلات و مسائل پیدا نخواهد شد. عدم اذعان به بحران، توجیه گر ادامه راه حل های سرکوبگرانه خواهد شد. اذعان به وضعیت بحرانی می تواند راه حل را نه در سرکوب که بر سر آشتی ملی قرار دهد. تهمت بی دینی و همراهی با قدرتهای بیگانه مستکبر و افراد بدنام و جریانهای منحوسی چون منافقین به فرض آنکه به حذف فیزیکی تعدادی از خدمتگزاران اسلام و مردم منتهی شود ناشی از چشم بستن به ماهیت مشکلات ملی کشور است. من به عنوان یک دلسوز می گویم منافقین با خیانت ها و جنایت های خود مرده اند، شما برای کسب امتیازهای جناحی و کینه ورزی آنها را زنده نکنید.

من لازم می دانم قبل از آنکه راه حل خودم را برای خروج از بحران مطرح سازم، بیهویت اسلامی و ملی و مخالف سلطه بیگانگان و وفادار به قانون اساسی ما و جنبش سبز تاکید نمایم. ما پیروان اباعبدالله حسین علیه السلام هستیم. ما شیفتگان حریتی هستیم که منادیش آن امام مظلوم بود. ما پیرو کسی هستیم که در قلمرو وسیع اسلامی ربودن خلخال از پای یک زن را بر نمی تابید. ما معتقد به تفسیر رحمانی از اسلام هستیم که انسانها را یا هم کیش هم می دانند و یا همسانانی در خلقت. نگاهی که بر کرامت ذاتی انسان باور دارد و بر نمی تابد که ضارب او در زندان با غذایی جز شبیه غذای او نگهداری شود و یا مورد شکنجه و امثال آن قرار گیرد.

بنده و دوستان عزیزم که امروز بسیاری از آنها در زندانها محبوس هستند پای بندان سرسخت استقلال کشور هستیم و از اینکه بازار اسلامی ما تبدیل به یک بازار مکاره برای کالاهای بیگانه شده است رنج می بریم. ما به شدت با فساد موجود که ناشی از سیاستهای سوء و عدم تدبیر است مخالفیم. ما می گوئیم نهاد بزرگ و تاثیر گذاری چون سپاه اگر هر روز چرتکه بیاندازد که قیمت سهام چقدر بالا و پائین رفته نمی تواند از کشور و منافع ملی آن دفاع نماید؛ هم خود به فساد کشیده می شود و هم کشور را به فساد می کشاند. ما می گوئیم و حاضریم در مباحثات نشان دهیم که امروز منافع و حقوق مستضعفان و کارگران و کارمندان و سایر اقشار ملت در یک فساد بزرگ در حال غرق شدن است. جنبش سبز مخالف دروغ است و آنرا آفتی خانمان برانداز برای کشور می داند و از اینرو دروغ های سیاسی و امنیتی و اقتصادی و فرهنگی و امثال آنها خطری بزرگ برای کشور می دانیم.

ما یک دولت و نظام صادق و رئوف و با شفقت و مبتنی بر آراء مردم می خواهیم که به تنوع آراء و عقاید مردم نه به شکل تهدید که بلکه بصورت یک فرصت نگاه کند. ما سرک کشیدن به زندگی خصوصی مردم، تفتیش عقاید، تجسس، بستن روزنامه ها و محدود کردن رسانه ها را مخالف دین مرفقی و رهایی بخش خود و مخالف قانون اساسی برآمده از این دین می دانیم. ما ضایع کردن یک ریال از بیت المال را در جهت اهداف بانندی و جناحی حرام می

دانیم و می گوئیم که سند چشم انداز ملی بیست ساله که به تایید همه ارکان نظام رسیده است امروز به یک ورق پاره بی ارزش تبدیل شده است. ما هشدار می دهیم که رقیبان بزرگی در منطقه با رشدهای اقتصادی دو رقمی در حال ظهور هستند و روز به روز قوی تر می شوند. درحالیکه ما متاسفانه از دادن یک بودجه سالانه و نگهداشتن حسابهای ذخیره ارزی و امانت در سپرده های مردم و پاسخگویی در مقابل دیوان محاسبات عمومی و مجلس شورای اسلامی عاجز هستیم.

ما نه آمریکایی هستیم و نه انگلیسی. تا حال نه کارت تبریکی برای روسای کشورهای بزرگ فرستاده ایم و نه امید یاری آنها را داریم و می دانیم با اصالت قدرت در روابط بین الملل هر کشور به دنبال منافع ملی خود است و ما بیزار از کسانی هستیم که بر عرف و اعتقادات دینی و ملی ملت خود احترام نمی گذارند. و مضحک است که بما تهمت اهانت به قرآن، عاشورای امام حسین یا پاره کردن عکس حضرت امام قدس سره زده شود. مسلما حرمت شکنی اگر در روز عاشورا صورت گرفته باشد مورد تایید ما نیست، اما بدترین نوع حرمت شکنی را کشتن بندگان بیگناه و عزادار در روز عاشورا و در ماههای حرام می دانیم.

اما من برآنم که راه حل مشکلات پیش آمده و بحران موجود چنین است؛ وضعیت کشور امروز چون رودخانه خروشان و عظیمی است که سیلابهای تند و حوادث گوناگون باعث طغیان و گل آلود شدن آن شده است. راه آرام کردن این رودخانه بزرگ و روشن ساختن و زلال کردن آب آن در یک اقدام سریع و عاجل امکان پذیر نیست. اندیشیدن باین گونه راه حلها که عده ای توبه کنند و عده ای معامله کنند و بده و بستانی صورت گیرد تا این مشکل بزرگ حل شود عملا به بیراهه رفتن است.

بنده راه حل را در روانه ساختن نهرها و چشمه هایی از آب روشن و شیرین به بستر این رودخانه می دانم که بتدریج و طی یک فرآیند تدریجی کیفیت آب و وضع رودخانه را تغییر دهد. و نیز اعتقاد دارم که هنوز دیر نشده است و نظام ما آن قدرت را دارد که در صورت تدبیر و در صورت داشتن یک نگاه احترام آمیز و توأم با ملاحظت به همه ملت و اقشار آن این مهم را بانجام برساند. بنده تعدادی از این راه حلها را که چون نهرها و چشمه هایی از آب روشن می تواند فضای ملی را تحت تاثیر قرار دهد و اوضاع را به سمت بهبود ببرد، بیان می کنم:

۱- اعلام مسئولیت پذیری مستقیم دولت در مقابل ملت و مجلس و قوه قضائیه به نوعی که از دولت حمایت های غیرمعمول در مقابل کاستی ها و ضعف هایش نشود و دولت مستقیما پاسخگوی مشکلاتی باشد که برای کشور ایجاد کرده است. به یقین اگر دولت کارآمد و محق باشد خواهد توانست جواب مردم و مجلس را بدهد و اگر بی کفایت و ناکارآمد بود مجلس و قوه قضائیه در چهارچوب قانون اساسی با او برخورد خواهند کرد.

۲- تدوین قانون شفاف و اعتماد برانگیز برای انتخاباتها به نوعی که اعتماد ملت را به یک رقابت آزاد و منصفانه و بدون خدعه و دخالت قانع سازد. این قانون باید شرکت همه ملت را علیرغم تفاوت در آراء و اندیشه ها تضمین کند و جلوی دخالت های سلیقه ای و جناحی دست اندرکاران نظام را در همه سطوح منتفی سازد. مجالس اولیه انقلاب می تواند به عنوان الگویی مورد توجه قرار گیرند.

۳- آزادی زندانیان سیاسی و احیاء حیثیت و آبروی آنها. بنده یقین دارم که این اقدام نه به ضعف که به درایت نظام تعبیر خواهد گشت. و نیز آگاهییم که جریانهای سیاسی منحطی با این راه حل مخالف هستند.

۴- آزادی مطبوعات و رسانه ها و اجازه نشر مجدد روزنامه های توقیف شده جزء ضروریات روند بهبود است. ترس از آزادی مطبوعات باید از بین برود و تجربیات جهانی در این زمینه باید مورد توجه قرار گیرد. گسترش کانال های ماهواره ای و اهمیت یافتن آنها و تاثیرگذاری قاطع این رسانه که بخوبی ناکافی بودن روش های قدیمی و محدودیت صدا و سیما را می رساند. پارازیت ها و محدودیت های اینترنتی می تواند برای مدت کوتاهی اثرگذار باشد. تنها راه چاره داشتن رسانه هایی متنوع و آگاه و آزاد در داخل کشور است. آیا زمان آن نرسیده است که با اقدامی شجاعانه و ناشی از اعتماد به متفکران و نیروهای خلاق جامعه، نگاهها را از آنسوی مرزها به شکوفایی خلاقیت سیاسی و فرهنگی و اجتماعی داخلی برگردانیم؟

۶- برسمیت شناختن حقوق مردم برای اجتماعات قانونی و تشکیل احزاب و تشکل‌ها و پایبندی به اصل ۲۷ قانون اساسی. اقدام در این زمینه که می‌تواند با درایت و همکاری همه علاقمندان به کشور صورت گیرد در طول چند ماه می‌تواند فضایی توأم با دوستی و محبت ملی را جایگزین درگیری سازمان بسیج و نیروهای امنیتی با مردم و یا درگیری مردم با مردم نماید.

به بندهای فوق پیشنهادات دیگری نیز می‌توان اضافه کرد. به نظر بنده حتی یک جوی کوچک زلال در این بین می‌تواند مغتنم باشد. ضرورتی ندارد همه بندها با هم شروع شود. مشاهده عزم در این راه بروشنی افق کمک خواهد کرد. و کلام آخر آنکه همه این پیشنهادات بدون نیاز به توافق نامه و مذاکره و داد و ستدهای سیاسی و از موضع حکمت و تدبیر و خیرخواهی می‌تواند اجرایی شود.